ANUL XXVII-NR. 47 (1224) · 23 NOIEMBRIE 1978

flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Din cuprins:

— Sînt situații cînd „a avea probleme" semnifică „a voi un lucru mai bun" (pag. 3)

— Ce e nou în situația N. Ionescu-Dîmboviță (pag. 11).

— Vînătoarea (pag. 14).

— Cine se face, totuși, mare șef gogoșar ? (pag. 15).

În activitatea de educare, de formare a oamenilor, nu se admit șabloane

Interviu cu tovarășul ANDREI CERVENCOVICI, prim-secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R.

— O constantă a politicii partidului nostru, o dominantă a societății românești de azi o reprezintă grija față de om. Cum se manifestă ea în județul Arad ?

— Întrebarea este cuprinzătoare. Poate, ca să-i răspund, e nevoie de un indicator pe măsura complexității ce o implică. Și cred că indicele cel mai complex, capabil să reflecte grijă față de om în județul nostru este ritmul însuși de dezvoltare al acestui colț de țară. Cînd vorbim de ritmul de dezvoltare al județului, vorbim, de fapt, tocmai de proporțiile în care se manifestă grija societății noastre pentru omul României de azi. Și avem argumente destule cînd afirmăm că, din întreaga istorie a județului, cel mai ridicat ritm de dezvoltare îl întîlnim în perioada ultimului deceniu. În acest interval de timp, fondul de investiții depășește de peste 2,2 ori volumul din perioada celor 17 ani anteriori și va fi de 3,7 ori mai mare pînă la sfîrșitul cincinalului. Aceste date vă spun ceva ?

— Da. Însă poate mergem mai în detaliu.

— Mergem și mai în detaliu : din 1965 încoace, numărul personalului muncitor a crescut, ca urmare a creării de noi locuri de muncă, cu aproape 50 000 ; din 1970, volumul prestărilor de servicii a sporit într-un ritm mediu anual de 8,7 la sută ; cheltuielile social-culturale pe o familie vor fi în 1980 de circa 10 000 lei, față de 7 400 lei în 1975 ; în județ, în învățămîntul de toate gradele sînt cuprinși peste 100 000 elevi și studenți, care sînt instruiți și educați de aproape 5 000 cadre didactice ; la fiecare 700 locuitori avem cîte un medic ; între 1950 și 1977 în județ au fost ridicate blocuri ce însumează aproape 21 000 apartamente, în prezent putînd spune că aproape jumătate din populația județului locuiește în case noi. În Arad a apărut o sală polivalentă, a fost construit un mare magazin universal, sînt în construcție un spital cuplat cu o policlinică și o casă de cultură. Toate acestea în consens cu politica partidului nostru, cu indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a arătat în repetate rînduri că „Scopul întregii activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orînduiri este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor". Dealtfel, anul trecut, cu ocazia vizitei sale în județul Arad, secretarul general al partidului a dat indicații ferme cu privire la introducerea progresului tehnic, a modernizării producției, în scopul ușurării muncii oamenilor. De asemenea, ne-am preocupat permanent ca și celelalte localități ale județului să se bucure de o dezvoltare armonioasă. La Chișineu-Criș a fost dată în folosință o secție a întreprinderii de strunguri ; la Lipova, o secție a întreprinderii de vagoane, o secție de strunguri și o secție de încălțăminte ; la Ineu — o secție de tricotaje și o secție a Combinatului de prelucrare a lemnului ; la Sebiș — o secție a întreprinderii de strunguri ; la Nădlac — o fabrică de brînzeturi...

— Din nou un lucru bine știut : bunăstarea nu înseamnă automat și fericirea. Disperarea și tulburările din societățile așa-numite de consum sînt elocvente în această privință. Și totuși, în orînduirea noastră de azi, deoarece producția nu este un scop în sine, ci este subordonată intereselor omului, există toate premisele ca omul să-și trăiască destinul în conformitate cu năzuințele sale. Ce se face tocmai în această privință, a împlinirii omului, în județul în care sînteți prim-secretar ?

— De acord cu dumneavoastră că bunăstarea nu este echivalentul fericirii. Dar poate îmi spuneți ce este fericirea ?

— Sincer să fiu, aș fi pus în încurcătură.

— Cineva spunea — din nu știu cîte zeci de definiții, sau chiar mai multe — că fericirea ar putea fi asimilată sentimentului de bine. Aș reține de aici dimensiunea morală a noțiunii și nu imediat binele din bunăstare. Și, cred, tocmai acest bine moral înțeles în sens foarte larg,

(Continuare în pag. 12)

GEORGE ARION

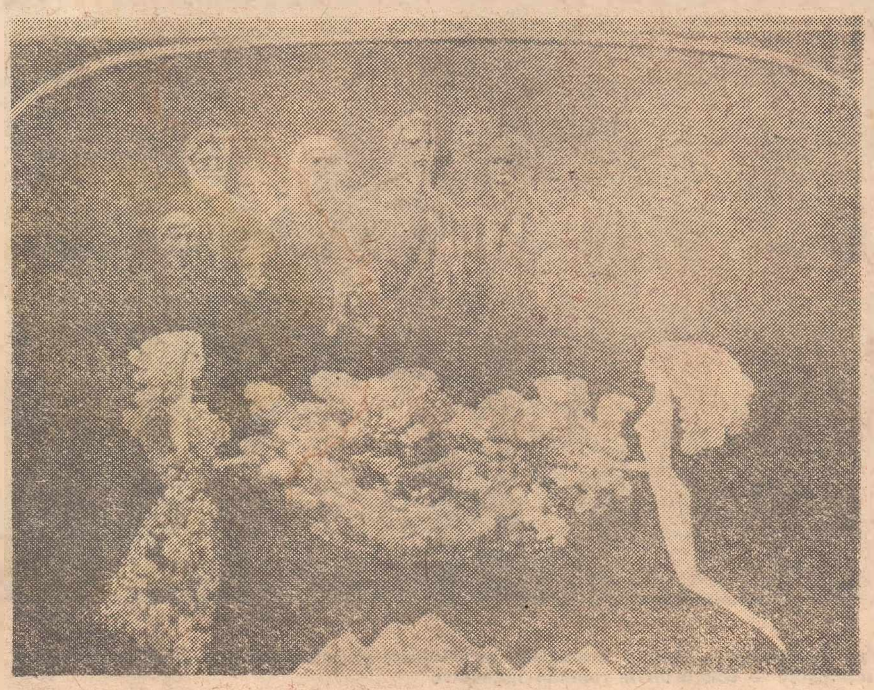

SABIN BĂLAȘA : Unirea (frescă)

Baladă pentru întîi decembrie

Țărm de ziuă nesfîrșită,
zi de soare răvășită,
zi de clopote ce leagă
inimile-ntr-una,-ntreagă,
și-ai făcut să bată-ntruna
toate inimile-ntr-una.

Clopot-voievod de Putnă,
soare bubuind în urnă,
Ștefane din vămi de ceață
tu să vii de dimineață
cu-un chivot de cer și-o spadă
scinteind ca în baladă ;
Mircea, voievod de grindeni
tu să vii de pretutindeni
cu un ram de cînt în mînă
lîngă armia română ;
tu, Mihai din cortul Turzii
vino, cînd se-nalță sturzii
și spre Alba-n zbor te-ndreaptă
peste-a clopotelor treaptă
și tu Doja ars pe frunte
vino ca un pisc de munte ;
Horia pe-a vremii roată
să te-ntorci numai o dată
oasele să-ți șuere
cring uriaș de fluiere
Și tu lancule, prea bune,
fluera ta fă să sune,
din gorun mi te desprinde
și cu foșnet ne cuprinde
vino mai către amiază
cînd lumina-i toată-o rază ;
voi eroi strigînd sub iarbă
cu veciu prinsă-n barbă,
voi cohortelor de umbre
risipite-n hăuri sumbre,
voi din veacuri de bejenii
mai pietroși ca Apusenii,
arși pe ruguri, sfîrtecați,
osîndiți, voi răsculați,
voi viteji fără de număr,
în vîrtej umăr la umăr
să veniți tot spre amiază
cînd lumina-i toată-o rază,
cînd totu-i cutremurare
și începe hora mare
din hotare în hotare
cînd v-așteaptă, strînsă, țara
ca pămîntul, primăvara,
cînd v-așteaptă strînși în roi
milioane de eroi,
comuniști stăpîni pe soartă
și pe-a fericirii poartă
pentru strămoșeasca vrere,
pentru-a patriei putere,
pentru jertfele curate,
pentru marea unitate
pentr-o zi nemărginită,
zi de soare răvășită,
și de clopote ce leagă
inimile-ntr-una-ntreagă,
și-a făcut să bată-ntruna
toate inimile-ntr-una.

VASILE NICOLESCU

Doctori în științe, într-un sat de cîmpie

În marginea Dunării, în marginea comunei Călărași, lîngă gura Jiului, într-o incintă cu uriașe sere, laboratoare și blocuri de locuințe, trăiesc și muncesc 26 de cercetători științifici, majoritatea tineri. Unii dintre ei sînt doctori în științe (și-au luat doctoratele de cînd muncesc și trăiesc aici), alții s-au înscris la doctorantură, alții se pregătesc să se înscrie. Incinta cu sere, laboratoare, ateliere și blocuri e Stațiunea centrală de cercetări pentru ameliorarea nisipurilor, din cadrul Academiei de științe agricole și silvice. E unica stațiune de acest fel din România. Încă niște detalii, care-i subliniază unicitatea : după Fundulea este cea mai mare stațiune din cadrul Academiei, stăpînind o moșie de 3 120 ha, împărțită în 10 ferme (de fapt, o moșie mult mai întinsă, dacă socotim și C.A.P.-urile din zonă, pe care le patronează tehnic), și e, în cadrul Academiei, singura cu „profil complex", cultivînd de toate, cercetînd și făcînd de toate, de la grîu și porumb la viță-de-vie (600 ha, cu nu mai puțin de 1 000 de soiuri de viță), de la cartofi și tomate la piersici (120 soiuri, 2 300 de pomi, dar se va ajunge la 6 000), de la lucernă la pepeni, de la fîn la tutun, de la floarea-soarelui la bumbac, de

(Continuare în pag. 6)

ILIE PURCARU

Legea privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor

Capacitatea de inovare tehnică, sursă de creștere a eficienței economice

Stimularea spiritului de creativitate al cadrelor — muncitori, tehnicieni, ingineri — iată o permanență în agenda de lucru a organizațiilor de partid din întreprinderile de „Aparate electrice de măsurat" și „Electrobanat" din Timișoara, cărora le consacrăm însemnările de față.

Caracteristic pentru aceste întreprinderi ale industriei electrotehnice — prima cu obiect de mecanică fină și a doua unică producătoare de profil în cîteva sectoare ale economiei naționale — este că ele înregistrează **ritmuri înalte de creștere** însoțite de un proces permanent și mereu accentuat de diversificare și perfecționare a producției și folosesc utilaje de foarte înaltă tehnicitate

Bazate pe o producție judicios organizată și îmbinînd activitatea de concepție-cercetare cu activitatea de producție, întreprinderile amintite înregistrează o dinamică ascendentă a volumului și a valorii producției, a gamei ei sortimentale, dar mai ales a calității

(Continuare în pag. 5)

CONSTANTIN IUREA

Actualitatea

● Record de producție la Galați. Laminoriștii de la Combinatul siderurgic au obținut într-o singură zi 10 323 tone bandă laminată. ● În cadrul manifestărilor consacrate Marii Uniri, Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România a organizat un ciclu de expuneri și dezbateri sub genericul „Unirea — ideal de veacuri al poporului român ; unitate, continuitate, permanență". ● 40 de copii de pe strada Romul din Craiova se plîng că locurile de joacă le-au fost invadate de autoturisme. E drept că autoturismele sînt ale părinților, dar cei care au construit cartierul trebuiau să se gîndească la toate. ● Bucătarul Alexandru Cîmpean de la restaurantul „Călătorul" din Tg. Mureș a călătorit recent la Alba Iulia de unde s-a întors cu premiul „Cel mai bun bucătar". ● Becurile din centrul comunei Ardusat sînt aprinse și ziua, în vreme ce satul Arieșu de Cîmp n-are lumină pe străzi nici noaptea. În felul acesta pierd și sătenii, și Întreprinderea de rețele electrice din Ulmeni care n-a răspuns la reclamațiile făcute încă din iunie. ● Două evenimente fericite în familia cooperatorului Vasile Cupșa din județul Maramureș. În timp ce ultimul născut, al 15-lea, pe nume Ciprian, a împlinit trei luni, două fete s-au căsătorit. ● În sectoarele zootehnice ale C.A.P. Frumușani și Șoldanu (Ilfov) dezordinea se pare că nu impresionează pe nimeni. La indiferența conducerii, vacile răspund cum se pricep. Astfel că producția de lapte se măsoară cu paharul. ● La Constanța, în fața complexului comercial „Cireșica", printre morcovi, pește și flori găsești brelocuri și reproduceri de sezon. Kitsch-ul e prezent și iarna pe litoral. Chiar nu-l poate opri nimeni ? ● Zilele trecute, la Craiova, un concert de excepție : Wagner și Mozart în interpretarea Filarmonicii „Oltenia" sub bagheta englezului Jan Cervenka. ● Asociația de locatari nr. 39 din cartierul Tudor Vladimirescu (Tg. Mureș) a plătit pentru o gazetă de perete peste 5.000 de lei. Asta n-ar fi încă nimic, dar harnicii gospodari au amenajat, în urmă cu doi ani, un club-discotecă care azi nu folosește la nimic. Și amenajările au costat cam 100 000 de lei. ● Responsabilii cu frumusețea de la „Miraj", care au primit anul acesta „Ordinul Muncii" cl. a III-a, au îndeplinit prevederile planului pe primii trei ai cincinalului, realizînd totodată peste 100 de produse noi.

O nouă şi preţioasă contribuţie la întărirea în continuare

La Palatul Alb de pe Dedinie, din Belgrad, s-au desfăşurat — într-o atmosferă de prietenie şi cordialitate, de stimă reciprocă şi deplină înţelegere — convorbirile româno-iugoslave

Promovînd cu o remarcabilă consecvenţă dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare cu toate statele lumii, văzînd în această orientare calea sigură şi unică de edificare pe planetă a unei lumi a păcii şi progresului general, România socialistă, Partidul Comunist Român acordă o deosebită atenţie relaţiilor cu statele socialiste. O atenţie firească, decurgînd din unitatea de aspiraţii ce animă popoarele din aceste ţări, munca lor dăruită construirii societăţii socialiste, preocupările în această direcţie pe linie de partid şi de stat. Unei asemenea direcţii prioritare de acţiune i se circumscrie şi recentul dialog la nivel înalt româno-iugoslav, desfăşurat săptămîna trecută la Belgrad.

Semnificativ pentru aprecierea stadiului în care se află relaţiile de conlucrare multilaterală rodnică dintre ţările noastre este faptul că vizita de prietenie în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia pe care conducătorul partidului şi statului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a efectuat-o între 16 şi 17 noiembrie 1978 a prilejuit cea de-a 18-a întîlnire cu preşedintele Iosip Broz Tito, acest amănunt de ordin cronologic fiind deosebit de relevant pentru caracterul devenit tradiţional al dialogului la nivel înalt româno-iugoslav, pentru importanţa pe care preşedinţii celor două ţări o acordă întîlnirilor dintre ei. Acest amănunt relevă, în acelaşi timp, cursul ascendent al colaborării dintre România şi Iugoslavia, evidenţiază dorinţa şi voinţa reciproce de a acţiona pentru aceasta.

Cronica politică a relaţiilor româno-iugoslave va reţine, fără îndoială, şi de această dată în paginile ei, atmosfera de prietenie şi cordialitate, de stimă reciprocă şi deplină înţelegere în care s-au desfăşurat întîlnirea şi convorbirile dintre Nicolae Ceauşescu şi Iosip Broz Tito, conducătorii celor două partide şi state. La acest capitol vor fi consemnate, desigur, şi manifestările de dragoste şi stimă, entuziastele dovezi de înaltă preţuire, bucurie şi satisfacţie faţă de semnificaţia acestui moment, faţă de rezultatele acestei vizite de prietenie cu care numeroşi locuitori ai Capitalei au însoţit pe secretarul general al partidului, preşedintele ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, atît la începerea cît şi la încheierea înaltei solii, un semn al aprobării şi unităţii depline în care întregul nostru popor urmează politica partidului. Va fi reţinută, de asemenea, primirea sărbătorească făcută la Belgrad tovarăşului Nicolae Ceauşescu, sublinierea ziarelor iugoslave că, deşi vremea a fost rece, zeci de mii de cetăţeni ai capitalei iugoslave au ieşit în întîmpinarea înaltului oaspete român.

Eveniment major al acestor zile atît pentru poporul nostru, cît şi pentru popoarele Iugoslaviei vecine şi prietene, vizita la Belgrad a conducătorului partidului şi statului nostru se constituie — prin întreaga ei desfăşurare, prin rezultatele ei fructuoase, consemnate în înţelegerile şi hotărîrile convenite — într-o nouă şi preţioasă contribuţie la adîncirea prieteniei şi colaborării frăţeşti dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia, dintre ţările noastre, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii şi colaborării în lume. Pentru contribuţia excepţională la dezvoltarea multilaterală a prieteniei româno-iugoslave şi a celei mai strînse colaborări de bună vecinătate, precum şi pentru aportul său la colaborarea internaţională bazată pe egalitate în drepturi, tovarăşului Nicolae Ceauşescu i-a fost înmînat la 16 noiembrie, în cadrul unei solemnităţi desfăşurate la Palatul Alb, **Ordinul „Erou al Muncii Socialiste"**, conferit de tovarăşul Iosip Broz Tito cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani şi a peste 45 de ani de activitate revoluţionară, remarcabil moment al desfăşurării vizitei.

Aflate în prim-planul atenţiei, convorbirile româno-iugoslave la cel mai înalt nivel — „convorbiri cuprinzătoare" după cum le caracterizează **Comunicatul comun** adoptat de cele două părţi la încheierea dialogului dintre preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Iosip Broz Tito — s-au referit la relaţiile şi colaborarea dintre cele două ţări prietene, socialiste şi vecine, dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia, precum şi la situaţia internaţională şi la probleme actuale ale mişcării comuniste şi muncitoreşti. Cei doi preşedinţi s-au informat reciproc asupra direcţiilor principale ale dezvoltării interne din cele două ţări, asupra activităţii P.C.R. şi U.C.I.

În planul relaţiilor bilaterale, conducătorii celor două partide şi state au reafirmat cu satisfacţie actualitatea şi importanţa principiilor şi ţelurilor cuprinse în Declaraţia comună semnată în septembrie 1976, la Belgrad, şi în Comunicatul privind convorbirile de la Drobeta-Turnu Severin din decembrie 1977, pentru dezvoltarea relaţiilor româno-iugoslave în spiritul solidarităţii şi stimei reciproce, al respectului mutual al căilor proprii de construire a socialismului în cele două ţări şi al particularităţilor poziţiilor lor internaţionale. Baza acestei evoluţii — baza trainică şi de neînlocuit a principiilor egalităţii în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, integrităţii teritoriale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Existenţa şi respectarea unui cadru principial atît de ferm favorizează dezvoltarea fructuoasă a relaţiilor dintre partidele şi statele noastre în multiple direcţii, favorizează prietenia şi conlucrarea dintre popoarele României şi Iugoslaviei, experienţa pozitivă de pînă acum în această direcţie oferind un temei solid pentru a fi subliniate importanţa şi necesitatea continuării schimbului deschis şi substanţial de păreri dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia cu privire la căile şi experienţa construcţiei socialiste, mişcarea comunistă, muncitorească şi progresistă, precum şi asupra tuturor problemelor importante ale luptei pentru socialism, pentru pace şi progres în lume.

O deosebită atenţie au acordat, în cadrul convorbirilor lor, preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Iosip Broz Tito modului în care se îndeplinesc înţelegerile privind dezvoltarea schimburilor comerciale şi cooperării economice dintre România şi Iugoslavia. O înaltă apreciere a primit activitatea constructorilor români şi iugoslavi, conlucrarea acestora în cadrul Sistemului hidroenergetic şi de navigaţie

Adeziune unanimă a întregului nostru popor la politica partidului şi statului, aleasă preţuire pentru neistovita dăruire a tovarăşului Nicolae Ceauşescu consacrată edificării socialismului, afirmării demne în lume a României

Ecoul amplu şi autentic născut pe întreg cuprinsul patriei de remarcabilele rezultate ale noului dialog româno-iugoslav la cel mai înalt nivel concentrează în fapt, în cuvinte simple şi emoţionante, adeziunea de conştiinţă şi voinţă de unitate a unui întreg popor, poporul român. Adeziune deplină la politica internă şi externă a partidului şi statului. Unitate deplină a comuniştilor, a oamenilor muncii din România socialistă în jurul partidului, al secretarului său general, preşedintele ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, strălucit iniţiator şi înfăptuitor al acestei politici. Şi dacă este adevărat că o politică îşi demonstrează în primul rînd succesul prin forţa sa de mobilizare în jurul ideilor pe care le pune în acţiune, pe care le slujeşte, atunci politica Partidului Comunist Român confirmă într-un mod impresionant acest postulat.

Telegramele numeroase care au sosit şi continuă încă, la ora cînd scriem aceste rînduri, să sosească pe adresa C.C. al P.C.R., a tovarăşului Nicolae Ceauşescu glăsuiesc despre unanima şi profunda satisfacţie, despre deplina aprobare pentru modul în care a fost îndeplinită această nouă solie de prietenie şi colaborare. Comitete judeţene de partid, instituţii centrale, colective de oameni ai muncii din unităţi industriale şi agricole, cetăţeni de toate naţionalităţile se fac exponenţii acestor sentimente la scara întregii ţări.

Deplina aprobare pentru rezultatele acestui moment de însemnătate politică excepţională în cronica relaţiilor româno-iugoslave a fost exprimată şi în şedinţa Consiliului de Miniştri din 21 noiembrie, în telegrama adresată tovarăşului Nicolae Ceauşescu de guvernul ţării.

Noul şi remarcabilul moment al tradiţionalului dialog româno-iugoslav la nivel înalt a întrunit întru totul şi aprobarea Comitetului Politic Executiv, în cadrul şedinţei care a avut loc luni, 20 noiembrie, sub preşedinţia secretarului general al partidului. Manifestîndu-şi satisfacţia deplină faţă de desfăşurarea şi rezultatele rodnice ale vizitei tovarăşului Nicolae Ceauşescu în ţara vecină şi prietenă, Comitetul Politic Executiv consideră că decorarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu înaltul ordin iugoslav „Erou al Muncii Socialiste" înseamnă o strălucită şi semnificativă expresie a consideraţiei profunde şi a preţuirii manifestate de popoarele Iugoslaviei faţă de secretarul general al partidului nostru şi preşedintele României.

Cea de-a 18-a întîlnire dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Iosip Broz Tito, moment ce marchează o contribuţie de cea mai mare importanţă la dezvoltarea relaţiilor de strînsă colaborare şi bună vecinătate dintre cele două partide şi state, în interesul popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului, progresului şi păcii, a reliefat hotărîrea ambelor părţi de a amplifica şi aprofunda colaborarea dintre ţările, partidele şi popoarele noastre. Comitetul Politic Executiv subliniază în acest sens faptul că au fost convenite noi şi importante înţelegeri, care vor impulsiona şi mai mult dezvoltarea pe multiple planuri a relaţiilor româno-iugoslave în spiritul solidarităţii şi stimei reciproce, pe baza principiilor egalităţii în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc şi întrajutorării tovărăşeşti.

Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere hotărîrii comune de a se întări conlucrarea dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia — factor esenţial al prieteniei şi colaborării celor două ţări — schimbul deschis şi larg de păreri între acestea cu privire la căile şi experienţa construcţiei socialiste contribuind la dezvoltarea mişcării comuniste şi muncitoreşti, progresiste şi democratice, precum şi la rezolvarea marilor probleme ale vieţii internaţionale, ale luptei pentru destindere, pace şi progres în lume. În cadrul şedinţei Comitetului Politic Executiv a fost evidenţiat înaltul grad de identitate a punctelor de vedere ale celor două ţări asupra problemelor discutate, reafirmîndu-se voinţa statelor şi partidelor noastre de a contribui la afirmarea unei politici noi, de destindere şi colaborare egală între naţiuni, de respect al dreptului popoarelor de a se dezvolta liber, fără nici un amestec din afară.

Comitetul Politic Executiv, aprobînd în unanimitate înţelegerile şi concluziile la care s-a ajuns cu prilejul noului dialog la nivel înalt româno-iugoslav, a stabilit măsuri pentru înfăptuirea lor în viaţă, pentru dezvoltarea şi mai intensă, pe multiple planuri, a prieteniei, solidarităţii şi colaborării româno-iugoslave.

În cadrul aceleiaşi şedinţe tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat, de asemenea, informări cu privire la vizita de stat efectuată în ţara noastră, între 8 şi 11 noiembrie, de preşedintele federal al Republicii Austria, dr. Rudolf Kirchschläger, şi cu privire la rezultatele vizitei efectuate în ţara noastră, între 12 şi 14 noiembrie, de către primul ministru al Republicii Turcia, Bülent Ecevit.

Faţă de rezultatele fructuoase ale convorbirilor la nivel înalt româno-austriece consemnate în Comunicatul comun semnat de cei doi preşedinţi, Comitetul Politic Executiv şi-a exprimat întreaga aprobare, subliniind că acest moment a ridicat pe o treaptă superioară raporturile de prietenie şi colaborare multilaterală româno-austriece, spre binele şi în interesele ambelor ţări şi popoare, a înscris o contribuţie importantă la cauza destinderii internaţionale, a făuririi unei lumi mai bune şi mai drepte.

Apreciind vizita în România a premierului turc Bülent Ecevit ca pe un moment marcant în extinderea colaborării prieteneşti între România şi Turcia, Comitetul Politic Executiv a arătat că intensificarea relaţiilor dintre două popoare care trăiesc în acelaşi spaţiu geografic constituie o contribuţie importantă la afirmarea raporturilor de bună vecinătate şi colaborare în Balcani, exprimă interesele şi aspiraţiile profunde ale popoarelor din această regiune, important factor pentru edificarea securităţii, colaborării şi păcii în Europa şi în lume.

În cadrul şedinţei din 20 noiembrie, Comitetul Politic Executiv a discutat şi soluţionat o serie de probleme privind îndeplinirea planului de stat şi dezvoltarea economico-socială a ţării, precum şi probleme ale activităţii curente pe plan intern şi internaţional desfăşurată de partidul şi statul nostru.

Problemele supuse atenţiei Comitetului Politic Executiv în şedinţa desfăşurată la începutul acestei săptămîni definesc o constantă a activităţii partidului nostru — profundul democratism al activităţii de partid în ţara noastră — reflectă un ritm racordat la ritmul întregii noastre vieţi economice, sociale şi politice, dinamismul unui prezent care-şi proiectează şi aşază cu responsabilitate pentru viitor pietre de hotar pentru o lume mai bună, mai fericită, mai îmbelşugată.

a relațiilor de prietenie și colaborare româno-iugoslave

Semn al unei deosebite aprecieri : tovarășului Nicolae Ceaușescu îi este înmînat de către tovarășul Iosip Broz Tito înaltul Ordin „Erou al Muncii Socialiste"

Imagine din timpul vizitei la Centrul de conferințe „Sava" din Belgrad, unde conducătorul partidului și statului nostru a fost întîmpinat cu manifestări călduroase de prietenie

Porțile de Fier II, inaugurat cu prilejul precedentei întîlniri dintre cei doi șefi de stat, în decembrie 1977. În scopul rezolvării mai operative a sarcinilor curente ale colaborării economice și în vederea amplificării relațiilor economice și tehnico-științifice multilaterale — în domeniile construcțiilor de mașini, metalurgiei, industriei electronice și electrotehnice, petrochimiei, în ramurile extractive de materii prime, în industria alimentară, agricultură etc. — a fost relevată necesitatea unei mai strînse colaborări între organizațiile economice din cele două țări, dintre organele de resort. Dialogul la nivel înalt româno-iugoslav a evidențiat, de asemenea, interesul reciproc și posibilitățile reale de dezvoltare în continuare a colaborării economice prin adoptarea unor măsuri de cooperare în producție pe termen lung, prin investiții comune majore, prin colaborarea pe terțe piețe. Referindu-se la evoluția relațiilor bilaterale, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarca în toastul rostit la dejunul oferit în onoarea sa de tovarășul Iosip Broz Tito : **„De la ultima noastră întîlnire, colaborarea româno-iugoslavă a cunoscut un curs mereu ascendent, atît pe plan politic, economic, cît și în alte domenii. Se desfășoară cu succes activitatea comună de construcție a noii hidrocentrale de pe Dunăre, au crescut schimburile economice, s-a extins cooperarea în producție. Avem toate temeiurile să afirmăm că relațiile româno-iugoslave constituie un exemplu de conlucrare rodnică între două state socialiste vecine, pe baza deplinei egalități, stimei, respectului reciproc și încrederii tovărășești".** În același sens se pronunța, în toastul rostit cu același prilej, și președintele Tito : **„Cele două țări socialiste vecine ale noastre au într-adevăr cele mai bune relații de prietenie, colaborarea noastră urmînd o linie mereu ascendentă. Roadele colaborării noastre sînt vizibile și larg apreciate — să luăm ca exemplu doar asemenea giganți cum sînt Porțile de Fier I și Porțile de Fier II — și noi ne putem mîndri cu acestea. Ele constituie o dovadă evidentă a rezultatelor pozitive pentru binele nostru al tuturor, dar și al comunității pe plan mai larg, ce pot fi obținute în zona noastră balcanică atunci cînd relațiile sînt întemeiate pe o bază principială, pe egalitatea în drepturi, pe deplina stimă reciprocă și, totodată, pe încredere și prietenie".**

Un înalt grad de identitate a punctelor de vedere exprimate se face remarcat și în cadrul schimbului de vederi între președinții Ceaușescu și Tito pe teme ale vieții politice actuale în lume. Cei doi președinți au evidențiat principalele tendințe și procese ale vieții internaționale, în evoluția lor nu totdeauna în consens cu aspirațiile popoarelor, cu dorința de pace și progres a acestora. Într-o lume în care se afirmă cu tot mai puternică tărie, cu o tot mai impresionantă fermitate lupta pentru pace, destindere, pentru dezvoltarea colaborării egale în drepturi, există, în același timp, tendințe negative care provoacă o serioasă îngrijorare. Între acestea, Comunicatul comun înscrie ascuțirea contradicțiilor în viața internațională și dificultățile serioase în procesul destinderii, intensificarea tendințelor de reimpărțire a zonelor de influență, de amestec din afară, îndeosebi pe teritoriul Africii, cursa înarmărilor și apariția unor noi tipuri de arme de distrugere în masă, manifestarea sub diferite forme a politicii de forță, stările de încordare și apariția de noi conflicte între state. Față de toate aceste numeroase pericole și amenințări la adresa păcii și securității este cu atît mai relevantă poziția celor doi președinți, conținutul mobilizator, activ al acesteia : popoarele, toate forțele iubitoare de pace, progresiste și democratice trebuie să-și intensifice continuu eforturile în lupta pentru pace, destindere și securitate, să inițieze noi acțiuni pentru rezolvarea justă a problemelor internaționale. Dintr-o asemenea perspectivă responsabilă, pentru o asemenea perspectivă au fost examinate problema situației din Europa și a securității pe continent — relevîndu-se necesitatea unei temeinice pregătiri a reuniunii de la Madrid din 1980, relațiile din Balcani — odată cu exprimarea hotărîrii României și Iugoslaviei de a acționa și în continuare pentru extinderea colaborării bi și multilaterale cu toate țările din această zonă, dezarmarea — unde trebuie întreprinse fără întîrziere măsuri concrete de oprire a cursei înarmărilor, mișcarea țărilor nealiniate — a căror contribuție la lupta pentru pace și democratizarea relațiilor internaționale a crescut, imperativul lichidării fenomenului subdezvoltării și al instaurării unei noi ordini economice internaționale.

Au fost examinate, de asemenea, situația din Orientul Mijlociu, problema cipriotă, situația din sudul Africii, au fost condamnate încercările regimului rasist din Republica Sud-Africană de a împiedica realizarea unei reale independențe a poporului namibian sub conducerea S.W.A.P.O., a fost exprimat sprijinul față de eforturile R.P.D. Coreene pentru reunificarea pașnică, independentă și democratică a țării, fără amestec străin. O deosebită importanță a fost acordată creșterii continue a rolului O.N.U., perfecționării și democratizării activității organizației internaționale.

Constatînd cu satisfacție că o serie de partide comuniste și muncitorești își întăresc pozițiile, acționează pentru găsirea de soluții și căi adecvate dezvoltării sociale, își elaborează propriile opțiuni programatice, în concordanță cu condițiile concrete din țările lor, cu cerințele luptei revoluționare contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar al Partidului Comunist Român, și tovarășul Iosip Broz Tito, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, au reafirmat că principiile independenței și egalității în drepturi, răspunderii fiecărui partid și mișcări în fața propriei clase muncitoare și a propriului popor, neamestecului în treburile interne reprezintă singura bază trainică pentru relațiile dintre toate partidele comuniste și muncitorești, dintre partidele socialiste și social-democratice, dintre mișcările de eliberare națională și toate partidele și mișcările progresiste și democratice. Conducătorii celor două partide au subliniat în acest cadru necesitatea dezvoltării permanente a unui dialog principial, a schimbului de păreri, într-un spirit constructiv, fără blamări și atacuri între partide și mișcări progresiste.

Cu o agendă atît de complexă, cu aprecieri atît de pertinente și pline de responsabilitate în toate domeniile de discuție abordate, cu un asemenea rodnic bilanț, actuala vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în R.S.F. Iugoslavia, întîlnirea și convorbirile avute cu președintele Iosip Broz Tito, convorbirile de lucru ale celorlalți membri ai delegației române se constituie într-o nouă contribuție la întărirea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două partide și țări, în interesul reciproc al poporului român și popoarelor Iugoslaviei, al păcii și colaborării internaționale. Dorința reciprocă a conducătorilor de partid și de stat din cele două țări de a continua dialogul la nivel înalt exprimă cel mai direct, validează în modul cel mai simplu eficiența unor contacte ce și-au dovedit de fiecare dată caracterul exemplar, fertilitatea.

DOINA FRUNTELATĂ

PLECAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU LA CONSFĂTUIREA DE LA MOSCOVA A COMITETULUI POLITIC CONSULTATIV AL STATELOR PARTICIPANTE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA

Marți, la amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a plecat la Moscova pentru a lua parte la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu este însoțit de tovarășii Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, Vasile Mușat, secretar al C.C. al P.C.R.

La plecare, pe aeroportul Otopeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost salutat de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Iosif Banc, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Gheorghe Cioară, Lina Ciobanu, Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Ion Ioniță, Petre Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Pană, Ion Pățan, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Virgil Trofin, Iosif Uglar, Ilie Verdeț, Ștefan Voitec, Ion Coman, Mihai Dalea, Miu Dobrescu, Ludovic Fazekas, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Vasile Patilineț, Ion Ursu, Richard Winter, Vasile Marin, precum și de membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători de instituții centrale și organizații de masă și obștești, generali.

Au fost de față, V.I. Drozdenko, ambasadorul U.R.S.S. la București, și membri ai ambasadei.

SOSIREA LA MOSCOVA

În după-amiaza zilei de 21 noiembrie a sosit la Moscova tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, pentru a participa la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este însoțit de tovarășii Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, Vasile Mușat, secretar al C.C. al P.C.R.

La aeroportul Vnukovo, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășii care îl însoțesc au fost întîmpinați de A.A. Gromiko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., B.N. Ponomariov, membru supleant al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C.U.S., V.A. Kirillin, membru al C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., G.A. Kiseliov, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.U.S.

Au fost prezenți Gheorghe Badrus, ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică, și membri ai ambasadei române.

UNEORI, RISIPA MARE SE MANIFESTĂ CU DISCREȚIE

Documentarea pe care am întreprins-o la I.U.C.-Ploiești mi-a dezvăluit cîteva aspecte ale unei risipe... discrete, fapt cu atît mai interesant cu cît Întreprinderea de utilaj chimic din orașul prahovean este una dintre acele unități industriale serios preocupate de economie la materii prime și materiale. În această ordine de idei, I.U.C., prin specialiștii săi, a aplicat unele măsuri izvorîte din aprecierea judicioasă a tuturor posibilităților de economisire a metalului, ajungînd să-și îndeplinească și — uneori — să-și depășească indicatorii de plan în ceea ce privește coeficientul de utilizare a materiei prime, dintre care amintesc executarea de S.D.V.-uri sau diverse părți componente ale unor utilaje din straifurile de tablă rămase fără întrebuințare după croirea pieselor cărora le erau destinate inițial, reproiectarea dispozitivelor odată folosite în scopul întrebuințării lor pentru executarea altor comenzi (în loc să fie dezafectate ori casate, aceste dispozitive sînt păstrate într-un depozit special amenajat), organizarea unui grup permanent de proiectare în scopul centralizării debitării de materiale, ceea ce înseamnă că, mai înainte de a porni spre secții, tablele din care se confecționează utilajele destinate industriei chimice au suportat o „exploatare" maximală, adică s-au „croit" pînă la limita posibilă piesele, straifurile rămase fiind foarte mici, s-a înlocuit, în numeroase cazuri, forjarea cu matrițarea, ținîndu-se seama și de posibilitățile tehnologiei adoptate de I.U.C., ceea ce conduce la economii multiple — material și timp de execuție, la creșterea productivității muncii — prin reproiectarea fundurilor unor recipienți destinați rafinăriilor, acestea se execută din 7 segmenți, în loc de 11 și așa mai departe.

Trecînd prin secțiile întreprinderii, însoțit de inginerul Gheorghe Leoveanu, șeful atelierului de proiectare tehnologii la rece, văd aplicîndu-se curent toate metodele despre care am amintit, dar discuția începe să urmărească aflarea căilor nevăzute ale pierderilor materiale. Fiind vorba despre un proiectant, era firesc să începem cu acest sector, adică chiar cu începutul oricărei acțiuni tehnice. De consemnat că atelierul de proiectare al întreprinderii are un rol — cel puțin teoretic — destul de minor chiar în ce privește proiectarea. Practic, proiectele se execută în institutele specializate de unde sînt îndrumate, spre execuție, la I.U.C.-Ploiești. Dar — și aici începe să se manifeste rolul proiectării proprii a uzinei — se constată de foarte multe ori că cei care au gîndit o instalație n-au ținut seama de unele criterii obiective, cum ar fi criteriul materialelor de care dispune întreprinderea.

— Să fim bine înțeleși : marile combinate siderurgice, Galați, Tîrgoviște și celelalte, și-au tipizat producția de laminate, executînd, prin urmare, doar anumite tipuri și dimensiuni pe care le livrează. Cum specificul industriei chimice și, în consecință, cel al uzinei noastre este acela al unicatelor, proiectanții se simt atrași cu un interes aparte de realizarea unor lucrări cît mai diferențiate, atît ca soluție tehnică dar și ca material folosit, ignorînd însă posibilitățile noastre de aprovizionare. Ce se întîmplă ? Între prerogativele noastre nu intră și proiectarea de instalații, componente etc., deși o putem face, supunînd soluțiile adoptate aprobării institutelor specializate, care prin derogare își dau sau nu avizul. Deci, munca inițială rămîne descoperită și i se adaugă surplusul nostru de muncă. Iată o pierdere... discretă dar importantă ținînd seama că timpul unor specialiști din proiectare (I.P.T.C.-București, I.I.T.U.R.-Ploiești) este bine remunerat. Spiritul nostru de prevedere nu mai joacă, în aceste situații, nici un rol, pentru că — deși cunoaștem de ce anume materiale dispunem, nu putem influența proiectarea ci, doar, să o modificăm în raport cu existența materiei prime.

— Cum rezolvați asemenea situații ?

— Prin croieli, proiectate aici, găsim alte piese sau repere care se pot executa din laminatele aflate în depozit. „Cupoanele" care rămîn se restituie magaziei, urmînd să apelăm la ele cu prilejul ivirii altor comenzi, posibile sau nu. Din această cauză, sub cerul liber, pentru că nu dispunem în incinta întreprinderii de spații care s-ar putea construi spre a adăposti un adevărat depozit, zac, uneori și ani de zile, diverse materiale, supuse, evident, degradării. Uneori, „cuponul" necesar se află tocmai la fundul stivei și pentru a-l scoate trec cîteva zile, care complică mult munca oamenilor de la macarale, a celor care manipulează „cupoanele", așa că de multe ori îți piere pofta de a mai recurge la un rest. Și asta îmi apare tot ca o risipă. Dar rămîn și materiale care, nici peste 10 ani, nu vor reintra în fluxul productiv. Ele sînt definitiv pierdute. A existat o Hotărîre a Consiliului de Miniștri privind standardizarea unor utilaje destinate industriei chimice, dar aplicarea ei s-a început cam în dorul lelii și a și fost abandonată pînă în cele din urmă. În plus, încă un aspect : am avut o situație în care proiectantul a introdus în lucrarea sa un profil U 24, din R 52/2 B, care nu se fabrică încă în țară la noi, fără să-și mai bată capul pentru o soluție posibilă cu ceea ce avem. Aici risipa apare la valută. Soluția putea fi găsită încă din faza de proiectare. Ca să nu mai spun că și formalitățile pentru obținerea derogării, a avizelor, fișelor de modificare au constituit un alt canal de scurgere a timpului util.

Într-o altă hală mi se arată așa-numitele „flanșe cu gît", care provin de la Întreprinderea de utilaj chimic din Rîmnicu Vîlcea, de la Progresul Brăila sau I.M.G.B. Unele lămuriri primesc pentru cele sosite de la Rîmnicu Vîlcea, dar ele sînt valabile și pentru celelalte întreprinderi. Laminorul de la Vîlcea are posibilitatea să efectueze două operații asupra flanșelor : una în „inel", cealaltă „la profil". Tovarășii de acolo o folosesc doar pe prima, ceea ce înseamnă că flanșa ajunge la Ploiești cu o încărcătură suplimentară de material, necesitînd la I.U.C. alte prelucrări, care înseamnă : pierderi mari la metalul care cade la prelucrări, la energie electrică, uzura mașinilor, strangularea fluxului la strungurile carusel care au de îndepărtat adausurile tehnologice de pe flanșe și cheltuieli mai mari la transport. Flanșele livrate de Progresul-Brăila ne obligă la pierderi de material între 60—70 la sută — cînd toate aceste neajunsuri ar putea fi evitate încă de la executarea primelor operații, făcute la timpul și locul potrivit, adică la întreprinderile furnizoare. Probabil, unitățile amintite raportează planul la tonaj și nu la alți indicatori și le convine să procedeze astfel, dar în ceea ce ei raportează se află cuprins și metalul pe care I.U.C. îl trimite la retopit, deși din cantitățile risipite s-ar putea executa piese finite cîntărind tone întregi ! Anomalia apare evidentă : produse cu care o întreprindere se mîndrește și-și îndeplinește obligațiile planificate devin... pierderi ! S-au făcut intervenții numeroase pentru obținerea unui echilibru, pentru rezolvarea logică a stării actuale de fapt, dar fără rezultate, pînă în prezent. Poate de aici înainte... Interesant mi se pare și faptul că unitățile intrate în raporturi de acest fel aparțin aceleiași centrale industriale ori aceluiași minister. O materie importantă și scumpă este cumpărată de I.U.C.-Ploiești cu 11 lei kg și revîndută de uzina ploieșteană sub formă de span cu 0,50 lei kg !

— Un necaz și o sursă de risipă apar și în altă situație : sîntem primiți la contractări, cu furnizorii noștri, cînd avem un minimum de 30 de tone, reprezentînd greutatea pieselor necesare, deși nouă ne-ar fi suficiente 3 tone, să zicem, își continuă explicațiile inginerul Gheorghe Leoveanu. Situația se explică prin profilul producției noastre, bazată pe unicate, pe componente nerepetabile. Dar dacă proiectanții ar ține seama de această situație, ar putea, foarte ușor, cred eu, să creeze tipuri de piese în care dimensiunile materialului folosit să fie aceleași. Noi căutăm parteneri care să aibă aceleași trebuințe de table, să zicem, pentru a îngroșa nota de comandă și a respecta programul de lucru al marilor combinate, iar, altfel, cerem mai mult decît ne este necesar urmînd ca, ulterior, să plasăm surplusul pe unde putem ori să-l păstrăm cine știe pînă cînd.

MANOLE CARȚAN

Poveste adevărată despre maistrul cel bun și secția cea rea

— Un sociolog privind la fenomenul de risipă ? De ce nu. Îl interesează chiar foarte mult, pe plan profesional, nu numai cetățenesc. Este o problemă de care m-am lovit și asupra căreia am avut deseori prilejul să reflectez. I-am dat și un nume : comportamentul de risipă.

Interlocutorul nostru, lectorul universitar doctor Cătălin Zamfir, de la Facultatea de istorie-filozofie din București, s-a specializat în sociologia industrială de cînd a ieșit de pe băncile universității, adică din 1962. A scris mai multe lucrări, unele cu caracter de pionierat în țara noastră, din care cităm : „Metoda normativă în psihosociologia organizării", „Psihosociologia organizării și conducerii", „Strategii ale dezvoltării sociale".

— Nu vă voi face o teorie docută despre risipă, voi începe cu un fapt de observație. După cum poate știți, în ultimii ani am efectuat cercetări sociologice în mari întreprinderi industriale : „Danubiana", Întreprinderea de medicamente, „Policolor", „Biofarm" din București, Combinatul de mase plastice și cauciuc — Pitești, Combinatul chimic — Turnu Măgurele, exploatări petroliere din zona Ploiești, Combinatul chimic — Făgăraș, Întreprinderea de mașini electrice — București. În una din ele s-a întîmplat următoarea istorie, pe care aș intitula-o „Povestea adevărată despre maistrul cel bun și secția cea rea". Funcționa într-o secție un maistru inimos, care-și lua totdeauna angajamente mobilizatoare, pe care le și îndeplinea. Se preocupa să economisească pînă la ultimul gram de materie primă. Pe scurt, era bine cotat și o merita din plin, deoarece în toate punea inimă. Din păcate, secția pe care o conducea era „rea". Oamenii, explica el, strică destul de des utilajul, irosesc materialele — unele din import — lucrează neatent și gîlcevile se țin lanț, iar ședințele convocate ad-hoc nu dădeau nici un rezultat. Atunci, direcția a apelat la mine, rugîndu-mă să dau o mînă de ajutor, fiindcă nu mai știau ce să facă. Firește, secția „rea" nu o puteau înlocui cu alta „bună", ăștia erau oamenii, alții nu se găseau. Ba chiar maistrul era compătimit, fiind considerat un ghinionist fără pereche : în ce secție a mai nimerit, săracul...

Cătălin Zamfir a urmărit îndeaproape munca secției, a stat de vorbă cu oamenii, cu maistrul și după un timp de studiu, de reflecție, s-a dus la direcție, unde a avut loc următorul dialog :

— Ați rezolvat problema, ați găsit soluția ?

— Da. Schimbați maistrul !

— Cum ? !

— Dv. priviți faptele răsturnat. În realitate, maistrul e rău și secția bună. Mai precis, este o secție obișnuită, oamenii muncesc normal. Nu la ei e buba, risipa de care vă plîngeți nu se datorește lor, ci proastei organizări.

Cu cîteva luni înainte de cercetarea lui Cătălin Zamfir, oamenii, după ce dezbătuseră posibilitățile reale ale secției, și-au luat angajamentul să depășească planul cu 10 la sută. Maistrul a spus : „Nu 10 la sută, ci 15 la sută !" Muncitorii l-au susținut, crezînd că a depistat resurse interne neștiute de ei sau că a găsit soluții tehnologice noi. Dar maistrul nu studiase nimic, nu avea nici o rezolvare tehnică originală, se lăsase ghidat exclusiv de dorința, întru totul lăudabilă, de a face mai bine, fără însă a inventaria și indica mijloacele. Oamenii au început să lucreze cu un sentiment de frustrare, atmosfera în secție s-a înrăutățit. Încercînd totuși să onoreze angajamentul au fost nevoiți să dea produse de slabă calitate și, implicit, au devenit mai proști gospodari. Risipa creștea și ca urmare a faptului că produsele de calitate inferioară erau sistematic refuzate de beneficiar. Ele se îngrămădeau inutile, în curtea fabricii.

— Parcă le văd și acum, degradîndu-se sub ploaie și sub ninsoare — continuă interlocutorul nostru. Vina maistrului nu consta, firește, în dorința de a spori neîncetat producția secției. Este o dorință perfect legitimă, mai mult, o îndatorire în societatea noastră. Entuziasmul lui era real, dar era entuziasmul unui rău organizator. Rezultatul : risipa bunurilor materiale și apariția legendei maistrului bun și a secției rele. În fapt, lipsa de organizare constituie una din cauzele cele mai profunde ale risipei.

— Și cu maistrul acela ce s-a întîmplat?

— Nimic. A fost făcut să înțeleagă realitățile și a rămas la locul lui. Dealtfel, opțiunea fundamentală a sociologiei nu constă în schimbarea omului, ci a comportamentului. La aceasta mă gîndisem și eu cînd am spus : „Schimbați maistrul !" Și să nu uit : după ce s-au pus lucrurile la punct și s-a asigurat o mai bună aprovizionare, cuplată cu alte măsuri organizatorice, secția realmente a depășit planul cu 15 la sută.

LIONEL NIȚESCU

O întrebare pentru trei întreprinderi:

Cum obțineți beneficiile ?

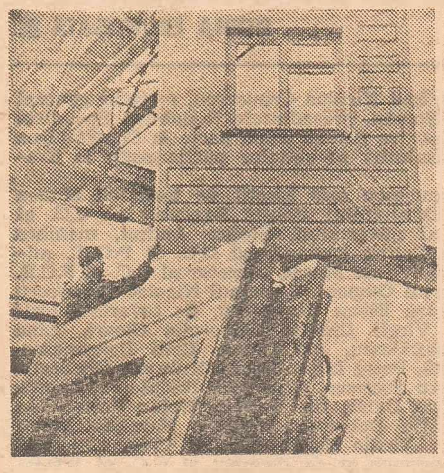

Cum obțineți beneficiile ? Ne-au răspuns inginerul șef Ioan Spinache, de la Unitatea de prefabricate „Progresul" din cadrul Centralei materialelor de construcții : Pe ultimele 10 luni am obținut 9 milioane lei, în plus, la producția globală, și 4 milioane lei, în plus, la producția marfă. Beneficiul realizat pe primele 9 luni ale acestui an este mai mare cu 1 300 000 față de cei planificat. Am obținut aceste rezultate, pentru că ne-am încadrat în baremurile planificate ; pentru că am folosit ciment superior RIM 400 — cu rezistențele inițiale mari — care determină economii de 5—10 la sută, față de cimenturile obișnuite ; pentru că am folosit, la oțel-beton, metoda sudării cap la cap (bineînțeles, pentru piese secundare, cum sînt plăcile pentru drumurile forestiere). Pentru viitor ne-am întocmit un plan de măsuri, care, credem, ne va asigura, față de '78, economii în plus de 250 MWh ; de 843 tone combustibil convențional ; de 1300 tone ciment. Aceste economii le vom obține prin trecerea la tratamentul termic al semifabricatelor în tunele cu aer cald pulsator ; și prin eliminarea uscării agregatelor, parțial, la sorturile mari, în producția de tuburi. Noutatea noastră, pe care ne bucurăm că o fotografiați și o faceți publică, este aceasta : sîntem singura unitate din țară care livrează panouri mari cu amprente și finisaje, pentru case.

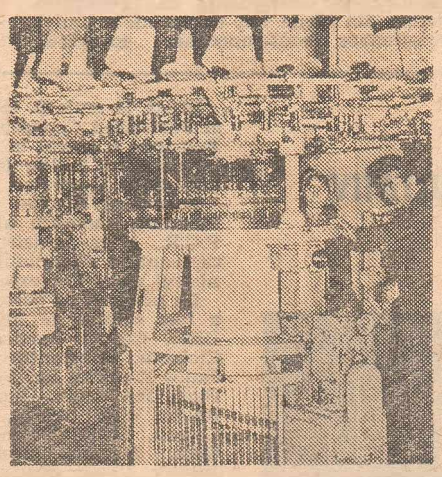

Cum obțineți beneficiile ? Ne-au răspuns tehnicianul Iacob Sebastian, inginerul Vili Liveanu, șeful de atelier Alexandru Sabău, mecanicul Nicolae Nicolai, de la Fabrica de confecții și tricotaje București, secția 8 tricotaje : Am conceput o mașină automată universală care realizează tricoturi cu mai multe legături structurale. În viitor, invenția noastră — care, ca soluție tehnică, reprezintă o noutate pe plan mondial — va intra în dotarea tuturor întreprinderilor de felul întreprinderii noastre. Aceasta va asigura o importantă economie de valută, pentru că tricoturi similare se obțin pe mașini cu selectoare Jaquard, produse doar de firmele străine. Pe o singură mașină — de acest nou gen — se poate obține o producție suplimentară anuală de 1 milion lei. Invenția noastră s-a materializat într-o construcție suplă, care oferă, în exploatare, o deservire ușoară. Acum, pe această mașină se execută tricot îndeșirabil de tip Köpper, care are următoarele avantaje și calități : tricotul nu se deșiră ; tricotul are un aspect nou, gen fagure, care asigură aerisirea trupului (a fost folosit pentru echipamentul sportivilor care ne reprezintă țara) ; și are stabilitate dimensională. Calități care fac să fie foarte solicitat, atît pe piața internă, cît și pe aceea externă.

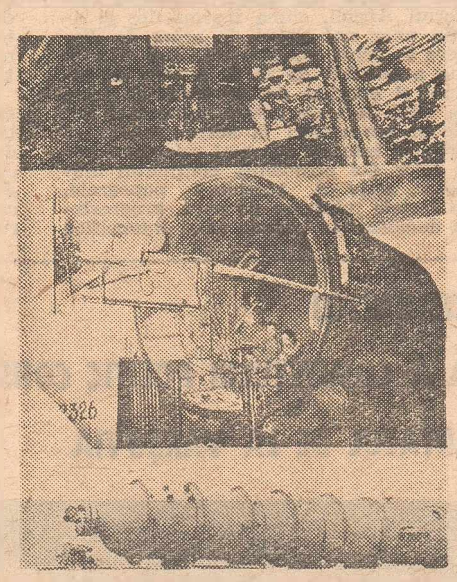

Cum obțineți beneficiile ? Ne-au răspuns reprezentanții Întreprinderii de utilaj chimic „Grivița roșie" din București : Am folosit trei căi principale. Prima constă în gospodărirea judicioasă a metalului. Înainte de toate, să fie limpede că utilajul chimic e confecționat în totalitate din metale, cu o pondere foarte mare a laminatelor pline. În acest an a luat ființă la noi o grupă, care chiar așa se cheamă : de gospodărire judicioasă a materialelor. Ea este alcătuită din specialiști, tehnologi, care, în proiectarea unor tehnologii noi, urmăresc și întocmirea planurilor de croire complexă a fiecărei foi de tablă, utilizarea integrală a suprafeței ei. Prin acest sistem crește coeficientul de utilizare a laminatelor ; sînt eliminate deșeurile nerecuperabile ; este înlăturată posibilitatea debitării, a croirii întîmplătoare, care implică pierderi. Așa am obținut o reducere medie a consumului de tablă cu circa 8—10 procente, asta însemnînd 80 tone material economisit într-un an. A doua cale o datorăm unei inovații aplicate la secția 1 turnătorie. Ea constă în preîncălzirea cubiloului cu aer cald, recuperat din procesul tehnologic. Am economisit, astfel, 10 tone de cocs metalurgic. Iar a treia cale constă în aplicarea procedeului de placare, prin sudură simultană cu doi electrozi-bandă, procedeu folosit la construcția oricărui tip de reactor pentru industria chimică, în vederea protecției anticorosive. Astfel, placarea este de o calitate superioară ; consumul de metal este redus ; productivitatea muncii a crescut cu 12 la sută ; iar importul de tablă placată a fost eliminat, determinînd, firește, o importantă economie valutară.

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Gospodărirea rațională a energiei

Datoria poruncește fără a sili

La ordinea zilei, o problemă vitală a economiei naționale: gospodărirea rațională a combustibilului și energiei în toate domeniile și compartimentele vieții și activității noastre zilnice.

Statisticile și recomandările specialiștilor, precum și exemplele concrete, flagrante, de risipă și intemperanță în această privință ne obligă pe toți, acasă și la locul de producție, să procedăm de urgență la revizuirea pe baze raționale a consumului de carburanți, de lumină și căldură, de utilizare judicioasă a întregului capital energetic.

Raționalizarea energiei este, după cum bine se știe, o problemă de ordin mondial. La ora actuală, toate statele lumii, chiar și cele mai bogate, întreprind măsuri energice pentru limitarea consumului energetic, pentru descoperirea și adoptarea unor noi mijloace și procedee pentru realizarea ei. Producția de energie a înregistrat și în țara noastră creșteri sensibile. În 1977, de pildă, s-au produs aproape 60 miliarde kilowați-ore, deci de 42 de ori mai mult decît în 1960. Cu toate acestea, ritmul accelerat de dezvoltare a economiei naționale, al industriei, transporturilor, construcțiilor, agriculturii, creșterea apreciabilă a nivelului material al poporului nostru, la orașe și în mediul rural, obligă balanța energetică a țării să fie în general foarte strînsă. Tocmai de aceea raționalizarea consumului de energie devine un imperativ al fiecărui ceas, o problemă de maximă importanță pentru marea gospodărie a patriei, de conștiință și atitudine civică. Pentru marea colectivitate a patriei, responsabilitatea socială de tip socialist reprezintă acea trăsătură de esență care-l face pe om să-și aprecieze actele de comportare, raportîndu-le la datoriile și exigențele obștii, la obligațiile sale concrete în acest sens.

Din păcate, așa cum o dovedesc nenumăratele exemple, nu sînt deloc puțini cei care privesc cu indiferență acest efort general — destinat, în ultimă instanță, binelui comun — care din indolență, lăcomie și egoism risipesc cu bună știință această prețioasă și indispensabilă bogăție a țării. Bilanțul consumului total de energie de la începutul anului și pînă în prezent dovedește că în industrie s-au cheltuit cu 56 de milioane de kilowați-ore peste consumul planificat.

Exagerate se dovedesc și consumurile de energie electrică în domeniul iluminatului și consumului casnic, prin folosirea abuzivă a surselor de lumină, a reșourilor, radiatoarelor, boilerelor, aerotermelor, sobelor electrice sau a unor receptori improvizați. Într-o asemenea situație nu e de mirare că în perioada 1 octombrie — 16 noiembrie, anul acesta, a fost depășit consumul programat cu 73 milioane kilowați-ore, sau exact cît furnizează vreme de trei luni centrala electrică de la Bicaz.

Pentru zăgăzuirea acestor cascade ale risipei specialiștii recomandă măsuri și procedee concrete. Mai mult decît atît: ei demonstrează că reducerea consumului general de energie și carburanți nu impietează cu nimic buna desfășurare a activității productive, asigurînd, deopotrivă, în căminele noastre confortul termic necesar. Dar pentru aceasta se impune de urgență diminuarea cheltuielilor iraționale de energie în toate întreprinderile industriale, în construcții, în transporturi, în unitățile agricole, în cadrul serviciilor publice, în comerț. Mai mult decît oricînd, comisiile energetice din aceste sectoare au datoria să acționeze în mod drastic împotriva risipei, pentru eliminarea funcționării în gol a utilajelor și instalațiilor, pentru extinderea iluminatului local la utilaje, pentru recuperarea resurselor secundare, pentru folosirea eficientă a fiecărui kilowatt.

Energofagii de cele mai variate calibre se găsesc din păcate cu nemiluita și în vastul sector al consumatorilor particulari, unde prin indolență și lipsă de spirit gospodăresc un singur abonat poate ajunge chiar la consumuri de 10 000 — 20 000 kWh pe an. Cauza este, în general, aceeași: utilizarea energiei electrice pentru încălzirea locuințelor, fără ca în această situație să se procedeze la întărirea izolației termice și la instituirea unui orar de funcționare în funcție de necesitățile reale. Și apoi să nu uităm un lucru: aparatele electrice de încălzire a încăperilor, ne referim la cele care se găsesc în comerț (radiatoare, calorifere, sobe Terel, aeroterme) sînt destinate unei încălziri auxiliare, sau ceea ce înseamnă că încălzirea de bază trebuie să fie realizată prin sisteme neelectrice. Conform indicațiilor în vigoare, durata de funcționare anuală a aparatelor de încălzire este de cel mult 400 de ore, la care corespunde un consum maxim anual de 800 kWh la apartamentele cu 1—2 camere locuibile și, respectiv, 1200 kWh la cele cu 3 sau mai multe camere.

Dacă fiecare cetățean ar înlocui unul din becurile de 60 W cu unul de 40 W, la nivelul consumatorilor din Capitală (circa 600 000 abonați), s-ar economisi anual peste 20 milioane kWh, echivalentul a circa 6 milioane litri de petrol, suficienți la alimentarea cu energie timp de un an a 20 000 familii. Dacă într-un bloc cu 10 etaje iluminatul părților comune se face cu becuri de 40 W, fără automat de scară, într-un an, prin funcționarea celor zece becuri se consumă 1 600 kWh. Dacă fiecare din cele 10 becuri de 40 W va fi înlocuit cu unul de 25 W și va fi pus în funcțiune corespunzător automatul de scară, consumul se va reduce la circa 330 de kWh/an. Se realizează astfel o economie de 1 270 kWh/an, energie care poate fi utilizată la fabricarea a circa 2 500 perechi de încălțăminte. Dacă într-o încăpere în care se folosește iluminatul timp de cinci ore/zi s-ar înlocui un bec de 60 W cu un tub fluorescent de 20 W, se realizează în cinci zile o economie de 1 kWh. Cu cei 73 kWh economisiți în acest mod într-un an se pot efectua următoarele: se pot călca timp de 146 ore peste 400 kg de rufe; poate funcționa un frigider cu compresor timp de trei luni; poate funcționa un aspirator de praf timp de trei ani.

Apelul adresat tuturor consumatorilor de energie din țară pentru folosirea chibzuită a fiecărui strop de energie a redus, evident, în multe compartimente ale vieții productive cotele exagerate de consum. Pot fi date în acest sens exemplele de devoțiune și simț gospodăresc ale unor numeroase întreprinderi din județele Satu Mare, Neamț, Ilfov, Vrancea, Caraș-Severin, municipiul București. Dar tot atît de evidente sînt și exemplele de risipă, de folosire abuzivă, nerațională a surselor energetice. Mari risipitoare s-au dovedit a fi colectivele combinatelor de celuloză și hîrtie din Letea-Bacău, Călărași și Brăila, combinatele chimice de la Slobozia, Craiova, Tg. Mureș, Borzești, Întreprinderea de aluminiu din Slatina, Combinatul metalurgic din Cîmpia Turzii și altele.

Iată deci o situație care ne obligă la instituirea unor măsuri sever-raționale în consumul de energie, la intoleranță față de cei care, din ignoranță sau cu bună știință, irosesc această avuție inestimabilă. Evident, reglementarea pe baze raționale va închide multe robinete ale risipei, dar multe dintre acestea sînt practic greu de depistat, ele aparțin chiar modului individual în care ne concepem și ne organizăm viața domestică și profesională. Economisirea energiei devine tocmai de aceea o datorie de ordin moral și cetățenesc. Iar datoria poruncește fără a sili.

ILARIE MURGU

Capacitatea de inovare tehnică, sursă de creștere a eficienței economice

(Urmare din pagina 1)

produselor, ceea ce asigură satisfacerea nevoilor interne ale țării și crearea unor posibilități mereu sporite pentru export. Numai în primii 3 ani ai actualului plan cincinal producția a crescut la Întreprinderea „Electrobanat" cu 72 la sută, iar la „I.A.E.M." de aproape 40 la sută.

Asimilarea noului mecanism economic fiind în plină materializare, în activitatea organizațiilor de partid și consiliilor oamenilor muncii se distinge munca politico-educativă de instruire a oamenilor, de înțelegere de către aceștia a conținutului producției nete, a modalităților de folosire și de măsurare corectă a eficienței muncii sociale, a ridicării gradului de organizare superioară a muncii, a disciplinei și abnegației muncitorești, a implicațiilor ce le are acest indicator de bază al planului asupra eficienței fondurilor fixe și valorificării superioare a materiilor prime și materialelor. Este de observat că în organizațiile de bază și cu întreg personalul muncitor s-au dezbătut larg direcțiile de creștere a producției nete și fizice, reducerea cheltuielilor materiale, atragerea tuturor oamenilor muncii la autogestiune și autoconducere. Consemnînd aceste acțiuni, subliniem faptul că la I.A.E.M., spre exemplu, urmărirea indicatorilor economici și în special valoarea producției nete și producției fizice are la bază un sistem operativ introdus din luna iulie a.c., care cuprinde pe de o parte fundamentarea planului producției nete și pe de altă parte urmărirea realizării zilnice a acestuia. Se reține de asemeni faptul că fundamentarea sarcinilor lunare se face pe baza planului producției fizice și a valorii producției nete determinate pe unitatea de produs. Aceasta se calculează prin scăderea cheltuielilor materiale pe unitatea de produs din valoarea produsului în cauză. După stabilirea valorii producției nete reieșite din calcul, se face analiza datelor și a factorilor de influență, derivați din posibilitățile interne de stimulare a realizării planului, astfel încît prin măsurile luate să se asigure realizarea indicatorilor de plan. Trebuie subliniat că urmărirea operativă a realizării zilnice a planului se face prin calculul zilnic al valorii producției nete din producția marfă, scăzîndu-se din valoarea acesteia cheltuielile materiale. Pentru aceasta există o diagramă de circulație a documentelor cu responsabilități și termene orare, astfel încît raportarea să poată avea loc la termenul stabilit. Informațiile obținute circulă de la compartimentul care stabilește informațiile finale spre conducătorul unității și organele de conducere colectivă.

Spre deosebire de raportarea pe baza dărilor de seamă, raportarea operativă substituie baza de calcul a producției nete, respectiv producția globală, cu valoarea producției marfă, rezultatele obținute fiind aceleași.

Identitatea rezultatelor la această întreprindere se datorește, printre altele, și condițiilor tehnico-organizatorice, în rîndul cărora consemnăm:

● În primul rînd, unitatea are o producție de serie mare, fabricația este organizată în flux continuu, ciclul de fabricație este sub 30 de zile și se lucrează după metoda cu semifabricate pentru producția proprie în care se raportează numai variația stocurilor de semifabricate.

● În al doilea rînd, valoarea producției globale pentru netă este sensibil egală cu valoarea producției marfă, și ca urmare variațiile stocurilor sînt minime, iar variația stocurilor este dirijată în funcție de necesitățile realizării planului, în cursul lunilor din trimestru; suma variațiilor pe trimestru trebuie să fie zero.

După confruntarea datelor celor două surse (zilnic și raportarea contabilă lunară) rezultatele sînt sensibil egale.

Experiența dovedește că acest sistem permite consiliului oamenilor muncii să constate unele perturbații de dimensiuni diferite în cursul executării planului și să prevină unele imperfecțiuni în ceea ce privește realizarea ritmicității producției, a realizării consumurilor, a locurilor înguste în producție, productivitatea muncii și alte aspecte.

Pornind de la structura fizică a planului de producție, la întreprinderea „Electrobanat" se fundamentează volumul de marfă în expresie valorică a producției nete pentru fiecare secție de producție. Acest volum rezultă din separarea, pe fiecare produs în parte, a cheltuielilor materiale și cu munca vie. În acest sens se întocmește un nomenclator cu producția netă pe fiecare produs și se difuzează secțiilor de fabricație, ceea ce permite ca biroul organizației de bază și șeful secției să cunoască, în fiecare zi, pe baza notelor de predare, valoarea producției nete comparativ cu planul defalcat.

Dinamica activității pe cele 10 luni din acest an pune în lumină date care arată că aceste colective de muncă și-au onorat sarcinile de plan la toți indicatorii, preliminînd rezultate de prestigiu pe trim. IV și pe întregul an 1978. Experiența dovedește, totodată, că producția netă — acest indicator principal în activitatea economico-financiară — se află în relație directă cu capacitatea de inovare tehnică și cu procesul de introducere a științei în planificarea și conducerea producției.

La „Electrobanat", în primele trei trimestre și preliminat pe întregul an, notăm că indicatorii de eficiență se prezintă astfel:

Indicatorul	Cumulat 9 luni plan	Cumulat 9 luni realizat	Preliminat an plan	Preliminat an realizat
Producția globală la 1 000 lei fonduri fixe	2 231	2 304	3 047	3 124
Beneficii la 1000 lei fonduri fixe	540	578	755	792
Venit net la 1000 lei fonduri producție	405	430	562	594
Rentabilitate în procente	25,98	26,8	34,45	35,7

Planul de producție netă a fost depășit în această perioadă cu 8 870 mii lei, creîndu-se astfel condiții ca pînă la sfîrșitul anului să se realizeze o depășire de peste 12 mil. lei.

Insistînd asupra acestor aspecte de sinteză a activității economice arătăm că a devenit posibilă accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante cu 6 zile, ceea ce echivalează la finele trimestrului III a.c. cu o eliberare de fonduri în sumă de 13,8 mil. lei.

Semnificativ este și faptul că atît producția globală pentru netă cît și producția netă au crescut, iar cheltuielile totale și materiale s-au redus simțitor. Numai la „Electrobanat" economia peste plan la 1 000 lei producție marfă se ridică la peste 6 mil. lei. În acest context o importanță deosebită au diversificarea produselor, îmbunătățirea performanțelor calitative, reducerea ciclurilor de producție, intensificarea livrării produselor la beneficiari și întărirea disciplinei de plan. Pentru a completa imaginea capacității sporite a colectivelor de muncă din aceste unități trebuie subliniată în primul rînd preocuparea intensă a organizațiilor de partid și consiliilor oamenilor muncii ce vizează traducerea în viață a hotărîrilor partidului, a îndemnurilor secretarului general al P.C.R. pentru promovarea noului în producție, stimularea căutării unor soluții de înalt randament productiv, ridicarea nivelului tehnic-profesional al muncitorilor și al cadrelor și orientarea lor spre rezolvarea cu forțe unite a problemelor vitale ale producției.

Gîndirea tehnică a specialiștilor din aceste unități este orientată în al doilea rînd spre o creație modernă în domeniul tehnicii celei mai avansate care să marcheze salturi calitative. Vom ilustra aceste aprecieri prin cîteva exemple de la I.A.E.M.

În vederea creșterii capacității de producție, la contoarele electrice trifazate, care sînt foarte solicitate, s-a îmbunătățit tehnologia de etalonare, confecționînd prin autoutilare o stație de etalonare a contoarelor cu afișarea numerică a erorilor relative. Stația va fi dotată cu un calculator electronic de erori. Prin punerea în funcțiune a acestei stații capacitatea de producție și productivitatea muncii se vor dubla. În acest fel se reduce importul de utilaje pe relația Vest I, în valoare de 5 milioane lei valută.

Preocupîndu-se de creșterea producției nete organizațiile de partid, specialiștii și întreg colectivul de muncă din aceste întreprinderi se ocupă, așa după cum am mai arătat, de scurtarea intervalului de timp dintre elaborarea soluțiilor și valorificarea lor industrială, intensificarea activității pentru asimilarea de noi tehnologii, modernizarea nomenclatorului de produse și schimbarea rapidă a structurii acestora prin reproiectare și asigurarea materialelor în tipodimensiuni adecvate noului produs.

Noul mecanism financiar contribuie din plin la reducerea costurilor de producție și creșterea pe această bază a beneficiilor. În acest sens s-au inițiat măsuri de reducerea normelor de consum folosite cu pondere la producția de bază, pe primele trei trimestre din acest an la întreprinderea „Electrobanat".

În rîndul factorilor de influență asupra sporirii eficienței economice se înscrie și perfecționarea preocupărilor din aceste întreprinderi pentru valorificarea posibilităților tehnice în ce privește autoutilarea, supunînd toate stadiile producției inovației tehnologice. Planul destinat autoutilării în aceste întreprinderi a fost realizat în proporție de 100 la sută, abordînd teme ce privesc asimilarea de noi tehnologii, piese de schimb, utilaje și unele agregate. Introducerea indicatorului producția netă orientează colectivele de muncă spre creșterea mai susținută a indicilor de folosire a mașinilor.

La „Electrobanat" indicatorul de productivitate s-a realizat în această perioadă în proporție de 101,9 la sută, cu o economie de peste 500 persoane, iar la I.A.E.M., pe seama organizării superioare a locurilor de muncă și a fluxurilor de fabricație, economia de personal pe anul 1978 va fi de 307 persoane.

Experiența dovedește că aplicarea amplului program de asimilare a noului mecanism financiar în această industrie de vîrf depinde de capacitatea de inovare tehnică, de abordarea științifică a aspectelor calitative din întreprinderi, de valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor etc. și a muncii calificate. Făcînd aceste aprecieri pozitive nu vrem să se înțeleagă că aici nu mai sînt și unele neîmpliniri și imperfecțiuni. Organele și organizațiile de partid trebuie să pătrundă mai adînc în intimitatea fenomenelor cercetării, să determine o sporire continuă a investiției de gîndire, de inteligență în activitatea tehnico-economică și de conducere, așa încît aceste laturi să devină acte de conștiință.

Doctori în științe, într-un sat de cîmpie

(Urmare din pag. 1)

la secară la soia. O întreagă grădină botanică, gigantică, policromă, diversă, aliniind pe sfoara acestei latitudini aride de sud oltean, într-un continuu și fastuos răsărit al roadelor, plante de sud, de nord, de cîmpie, de deal, de munte, vărsate aici ca într-o poală. E, ni se spune, o grădină „de import", nu găsită, ci adusă aici, transplantată aici, la „polul căldurii", al secetei, în inima deșertului de nisip, cel mai mare din țară, supranumit și „Sahara olteană", vast triunghi cu vîrful împins departe, spre nord, spre Craiova, și cu latura meridională pe Dunăre, cît ține Dunărea olteneasca, între Severin și gura Oltului. Pentru plantarea acestei grădini, adică pentru fertilizarea nisipurilor, a fost nevoie de știință, a fost nevoie de oameni de știință, a fost nevoie, desigur, chiar și de doctori în științe.

Cine sînt ei ? E, mai întîi, directorul stațiunii, director din 1965, adică de la înființarea acesteia : profesorul universitar, membru corespondent al Academiei de științe agricole, inginerul și doctorul în științe Petre Baniță, cu o catedră universitară la Craiova (unde se duce doar cînd ține cursuri), cu casa tot acolo, dar cu viața aici, în împărăția nisipurilor, a acestui nisip care, zice, are, desigur, un gust cam sec, dar, ce să-i faci, cineva spunea (și profesorul-inginerul-doctor subscrie aserțiunii) că gustul cunoașterii absolute, cea mai înaltă pe scara escaladării științei, e un gust sec. Ideile sau sistemele de idei au, evident, un gust sec, abstract, chiar dacă eficiența lor practică (în cazul de față, o fastuoasă grădină de vegetale) e plină de sevă, de must, de forță reavănă, vie. Mai simplu spus, profesorul, încă de prin 1959, cînd a venit aici (...nu, precizează, n-a fost un „pionier", asta se petrecea cam la vreo patru ani după ce cadrele didactice ale Agronomiei craiovene inauguraseră „asaltul nisipurilor", prin înființarea stațiunii experimentale de la Tîmburești, aproape de hotarul nordic al „Saharei oltene"), a decis, sub dictarea primelor rezultate, că dunele mișcătoare, spulberate de vînt, pot deveni, fixate și modelate de om, niște surse de viață, mai mult, niște veritabile „soluri ale viitorului", propice practicării unei agriculturi intensive, de factură industrială. O călătorie de studii în California, în niște oaze de siliciuri fertilizate, l-a dus la convingerea că nisipul oltean e „mai cuminte", „mai puțin rebel", cu potențe germinative mai mari, și, călărind pe această convingere oltenească-savantă, a pornit la treabă, în 1965, cu o suită de 4 cercetători. L-au urmat, în timp, alții și alții, renunțînd la Craiova, renunțînd la catedre, la biblioteci, spre stupoarea multora, care s-au grăbit să-i eticheteze drept niște „idilici" sau, mă rog, niște „naivi"... Idilici, bucolici sau naivi, de fapt niște pasionați ai creației, niște temerari ai ei, niște deschiși măsurilor externe ale cunoașterii, niște deschiși gustului noutății, acești cercetători veniți din amfiteatre și biblioteci s-au așezat cu piciorul pe sol, uneori chiar cu talpa goală pe nisipul arid, și, fără să renunțe la studiu, la cărți (cărțile le-au adus cu ei), au intrat în secretele virginale ale pămîntului, ale unui pămînt pe care, pînă la ei, nu rodea mai nimic, ale unor soluri care, iată, se dovedesc a fi chiar „ale viitorului". Fiecare cercetător s-a consacrat unui domeniu, unei culturi, unei plante, fiecare a luat în răspundere o tehnologie, adică elaborarea unei „rețete" pentru fertilizarea nisipurilor (și, pînă azi, au fost puse la punct nu mai puțin de 18 tehnologii, pentru principalele plante), toți s-au mutat aici cu casele, cu familiile, întreprinzînd ample investigații, ample studii de zi și noapte (studiile și experiența lor fiind folosite, acum cîțiva ani, la crearea sistemului de irigații Sadova-Corabia, unul din cele mai mari ale țării), toți și-au format colective de lucru, alcătuite din ingineri agronomi și alți specialiști ai zonei, care lărgesc teritoriul stațiunii, confundîndu-l, practic, cu cel al C.A.P.-urilor și I.A.S.-urilor. Anul acesta, în ciuda condițiilor climaterice grele, grîul a dat 5 010 kg la hectar (asta, în perimetrele destinate producției, în cele de cercetare dînd pînă la 7 000), porumbul a dat 8 000 kg/ha (în sectoarele cercetării : între 12 și 14 mii), anul trecut grîul-producție a însemnat 6 234 kg/ha, fiind, ni se spune, cea mai mare recoltă înregistrată în unitățile Academiei, strugurii „de producție" au ajuns la 11 300 kg/ha, cei „de cercetare" la 32 000. C.A.P.-ul din Călărași, asistat tehnic de stațiune, a fost fruntaș pe țară, a dat 16 300 kg roșioară, a luat Ordinul „Meritul Agricol" clasa I. Pentru prima oară, pe aceste pămînturi se fac și grîu, și porumb (apropo de porumb, să mai notăm că densitatea plantelor la hectar ajunge la incredibila cifră de 100 000 !), se fac și cartofi timpurii, și roșii, se fac și struguri, și piersice, toate în cantități abundente, se face și fîn, plantă cu gust de munte și de izvoare reci, aducînd muntele și izvorul în deșertul torid al Dunării, se face și lucernă, drept pentru care, pentru prima oară, au apărut, pe-aici, animalele, rase selecționate, înalt productive, care, la rîndu-le, fertilizează nisipul, redîndu-i naturii ce i s-a luat, sub o altă formă.

Și, între timp, acești oameni, acești tineri cercetători, și-au luat doctorate, s-au înscris la doctorantură, se pregătesc pentru ea... Cînd, cum ?

Cîteva nume de doctori, deveniți doctori sub egida stațiunii : Mihai Nicolescu (în prezent, director la Stațiunea științifică Șimnic), cu o teză de doctorat privind succesiunea culturilor pe nisipuri, Tudor Alexandru, specialist în biologia pomicolă, preocupat de aclimatizarea piersicului, Ion Negrescu, și el un fervent al piersicului, Emil Vădoianu, cu investigații în materie de viticultură, Stancu Voicu, cu cercetări privind cultura cartofului pe nisipuri. Cu lucrări avansate, pregătindu-se să-și susțină tezele : Dinel Ștefănescu (tehnologia viței-de-vie), Dumitru Dascălu (tehnologia florii-soarelui), Costea Dumitru (tehnologia fasolei). Înscriși la doctorantură : Toma Vasile, Viorica Măcărău, Ștefan Măcărău, Gheorghe Dumitru, Chiriachița Constantinescu, Viorel Țîru, Oprea Cioriia ș.a.

Iată deci că se poate ! Iată deci că „viața la țară" nu e incompatibilă cu demersul științific, implicit cu încoronarea lui prin înalte titluri, totul, desigur, depinzînd de niște condiții (și trebuie spus că aceste condiții, de la laboratoare moderne la fondul documentar bogat și proaspăt, sînt aici la ele acasă) și depinzînd, nu în ultimul rînd, de om.

La 80 de kilometri de Craiova, într-un sat de cîmpie, niște cercetători — doctori în științe, prezenți sau viitori — fertilizează, spre binele țării, niște pămînturi și, tot spre binele țării, se perfecționează ei înșiși, oferindu-i — și oferindu-și — mereu mai mult.

Lui Mircea Gherasim i s-a dus vestea de bine în șapte sate

„Pe doctorul Mircea Gherasim îl găsiți sigur într-unul din cele șapte sate : ori la Axintele la dispensar, ori la Bărbătescu, la Brătia sau Panduri, la Frumușica, la Pandurii de Sus sau chiar la Horia". Am plecat la drum cu această informație sumară, cam ambiguă dată fiind răspîndirea (să-l cauți în șapte sate înșirate pe vreo 15 km de-a lungul Ialomiței nu-i tocmai ușor), primită de la Direcția sanitară a județului Ilfov, care are în subtext mai mult adevăr decît o mie de fraze meșteșugite spuse într-o sută de ședințe. Că nu e puțin lucru să știi, fie și numai atît, despre doctorul de care vorbesc de bine satele și nu numai cele șapte.

L-am găsit în sala de așteptare a dispensarului rînduind pacienții pentru consultație : întîi femeile cu copii, apoi bătrînii, apoi ceilalți...

— E ușor, e greu să fii „doctorul casei" în șapte sate ?

— Ca să fiu sincer, nu-i tocmai ușor. Sau, mai bine-zis, nu era. Dacă trăiești între oamenii din sat douăzeci de ani, de la o vreme începe să nu mai fie greu.

Cu ani în urmă, comuna Axintele era „văzută" (cerem scuze pentru paradox, dar lucrurile așa stau) din auzite de unii absolvenți repartizați aici ca un fel de capătul lumii unde oricine venea, firește, cînd nu găsea o navetă comodă.

Doctorul Gherasim e însă din alt aluat. A fost greu și nu numai la început. Și nu numai pentru doctorul Gherasim. Au fost greutăți comune generației pe care fiecare le-a biruit după cum a știut să se călească, să se biruie pe sine. Treptat, îndrumat de organizația comunală de partid, tînărul absolvent a început să intre pe făgaș, a devenit, cum se spune în cele șapte sate, „doctorul casei", medicul mai multor generații, același pentru toate casele. Și faptele adunate în două decenii confirmă această calitate : acum 18 ani, Floarea Pavel năștea o fetiță, Nicoleta. Le-a îngrijit și pe mamă, și pe fiică. Tînăra, care acum e și ea mamă, a născut, tot cu doctorul Gherasim, iar copilul, Dănuț, e în grija dispensarului. Trei generații, același medic. Cu 14 ani în urmă străbătea zilnic 12 km pe viscol și ploaie pînă la ferma I.A.S. Frumușica s-o vadă pe Elena Gheorghiu, care născuse un copil prematur. Într-o noapte, pe la ora două, șoferul Polivacă, negăsind alt mijloc de transport, s-a urcat la volanul autobuzului și a venit (sperăm că I.T.A. l-a felicitat pentru fapta lui chiar dacă n-a avut foaie de parcurs) să anunțe că „moș Bichi a căzut bolnav și i-a pierit glasul". Era un caz grav de hemoragie cerebrală și numai datorită intervenției rapide omul a fost salvat.

— Deci, în sat, programul medicului e permanent : 24 de ore din 24...

— Da. În meseria noastră, provizoratul e o adevărată calamitate. Nu putem controla starea de sănătate fără prezența zi de zi, ceas de ceas în circă. Explicația rezidă dintr-o ecuație simplă : continuitate înseamnă cunoaștere ; cunoaștere-eficiență ; eficiență-viață. Să vă mai spun că la noi și omul de serviciu e leat cu mine ? Mai greu e cu medicii. Cine vine să lucreze la dispensar cu gîndul plecării, sau e mereu cu ochii pe tren, nu face treabă la țară. Mai sînt destui iubitori ai promenadei pe asfalt — umblă și o vorbă pe navetă că vin unii lunea cu trenul de marți și pleacă sîmbăta cu cel de vineri — care ba se plîng că apa e sălcie, ba că vîntul bate.

— Ați simțit lipsa condițiilor pe care le oferă orașul ?

— Parțial da. Pentru că nu le-am cunoscut decît în treacăt. Cît privește spectacolele, meciurile de fotbal, micile petreceri cu colegii de facultate, da. Dar citeam și apoi aveam în față o lume, începeam să învăț o meserie.

— Înțeleg că acomodarea nu s-a făcut lin...

— De ce să nu recunosc ? Primul contact cu circa m-a blocat. Am avut o „cădere" de toată frumusețea. Pur și simplu, după o săptămînă am fugit la București.

— Părinții v-au aplaudat gestul ?

— Ți-ai ales singur meseria — mi-au spus. Așa că, a doua zi eram din nou la Axintele. Și de atunci am făcut aici, și în sate 100 000 de consultații.

Luată în sine, cifra „o sută de mii" nu depășește limita unei informații statistice. Semnificația trebuie căutată însă în altă parte. Fiecare pacient e „un caz" care trebuie analizat și rezolvat cu alte mijloace. Deci, condiția obligatorie pentru un „medic al casei", în deplinătatea înțelesului pe care l-au dat anii noștri acestei sintagme, este cunoașterea fiecărui sat, a fiecărei uliițe, a fiecărei familii și om în parte. Și aceasta se face numai în timp. Cele două decenii, se vede treaba, nu i-au ajuns doctorului. Adună și acum cu migală de albină noi și noi date despre locuitorii celor șapte sate — veritabile instrumente de practică medicală.

Veți spune, probabil, că nu-i nimic extraordinar la Axintele. Și așa este. E numai simțul datoriei cu care medicul acționează pornind de la un precept sănătos: să nu strigi „hei-rup" de la margine îndemnîndu-i la lucru pe alții, ci să te integrezi cu totul în viața satului, să te implici fără nici o rezervă în marele efort de formare a unei înalte conștiințe civice și pe planul educației sanitare. Sînt concludente, în acest sens, cîteva secvențe dintr-o zi de consultații ca oricare alta, care atestă înțelegerea menirii de pedagog al satului.

Multe ar mai fi de spus. Dar nu pot încheia aceste rînduri fără cîteva cuvinte despre preocupările științifice, despre cercetările întreprinse de doctorul Gherasim. Ultima temă în studiu : „Urmărirea gravidelor cu risc obstetrical pe zece ani". De menționat că lucrarea se bazează pe observații proprii, efectuate timp de un deceniu, pe un grup mare de paciente din cele șapte sate. Materialul strîns e rînduit în fișe, grafice și cartoteci pe diferite grupe și categorii. Nu e vorba aici de simple înregistrări de rutină, ci de un sistem de lucru meticulos (doctorului Gherasim îi place să se autointituleze „un caz patologic" în materie de evidență) deprins în anii facultății. Ne-am despărțit cu gîndul la această din urmă ipostază care vorbește de rosturile unui medic de țară, cu o ultimă întrebare :

— Ce vă doriți mai mult și mai mult ?

— Mă bate gîndul să scriu o carte...

O parte din ea e scrisă. În conștiința oamenilor din cele șapte sate.

LUCIAN CIUBOTARU

Carpați 2 000

Nu-i ușoară viața la stînă

Acum cîteva zile am urcat pînă la Vîrful Șarului. Am lăsat în urmă Vatra Dornei și comuna Dorna Arini și, preț de cîțiva kilometri și cîteva ceasuri, am ajuns la stîna lui moș Tănase Amariei. Era ceață. Nori groși de zăpadă dominau decorul. Aveam impresia că mă aflu izolat pe o insulă, în acest peisaj de iarnă, straniu, plin de mister. La stînă am întîlnit-o pe Rodica, o fată de 19 ani, o amazoană montană. Viața Rodicăi se împletește și este un tot unitar cu însăși viața muntelui de acolo Ne-a ieșit în cale, călare, urîndu-ne bun sosit și spunîndu-ne că eram primii oameni care au urcat pînă aici de cîteva zile.

— Ce făceai acum ?

— Am făcut curat în grajd. Am încărcat gunoiul în sanie și l-au dus la vale unde l-au descărcat. La primăvară, acolo ne vom amenaja o grădină cu zarzavat.

Am mulș vacile, am îngrijit caii și tocmai acum am răsturnat mămăliga.

Am stat în acea zi pînă s-a lăsat întunericul la stîna familiei Amariei. Am aflat că moș Tănase, la cei 80 de ani trecuți, a plecat de cîteva zile jos înspre Dorna Arini cu oile. Va rămîne acolo, la stîna din vale, pînă la primăvară. Rodica, împreună cu mama ei Paraschiva Tănase, în vîrstă de 65 ani, au rămas în vîrf de munte să aibă grijă de vaci, de cai și de toată gospodăria. Din cînd în cînd Rodica se duce să-i gătească lui moș Tănase. Îmi spune că sîmbătă a mers acolo, iar apoi a coborît pînă în sat la niște rude. Cîțiva tineri de vîrsta ei au invitat-o la film. A cam întîrziat. Coborîse întunericul. Și-a adus aminte că i-a rămas mama singură. A lăsat filmul și „a fugit acasă" cam 14 kilometri. Acolo Paraschiva Amariei era îngrijorată. Trei urși dădeau tîrcoale stînei.

— Așa-i viața pe aici. E aspră ca și vremea. Cînd le povestesc copiilor din sat, care se strîng în jurul meu și al calului cînd mă duc pe acolo, cred că le spun povești. Nu pot să spun că nu mi-a fost frică, dar după ce am reușit să gonesc ursii mă simțeam ca un dirijor de care ascultă tot ținutul. O singură greșeală putea să ne fie fatală. Sînt obișnuită cu această viață și cu asemenea greutăți. Dacă n-ar fi le-aș simți lipsa.

Mulți îmi vorbesc ca unui bărbat, mulți mă sfătuiesc să las muntele și să vin în sat. Înțeleg că acesta este rostul meu să stau aici în vîrful muntelui să duc mai departe ce au început părinții mei. Viitorul Carpaților 2000 pleacă de aici și nu din sat spre vîrful muntelui. Seara, cînd citesc o carte, toată ziua cînd muncesc mă gîndesc la personajele cărților citite. Îmi doresc, și voi avea aici, în timp, o bibliotecă. Cred că este una din cele mai frumoase lucuri pe care le pot lăsa și eu în continuare copiilor mei.

Seara, cînd am ajuns în Vatra Dornei, aveam impresia că am ascultat și am văzut un personaj dintr-un basm pe care ni-l spunea bunica iarna la gura sobei.

Fotoreportaj de SORIN POSTOLACHE

Scrisoarea săptămînii

O scrisoare așa cum ne-a fost scrisă, de către o femeie simplă din Vîlcea

Mă numesc Ruși D. Ana din com. Vaideeni, jud. Vîlcea : vă rog prin cele prezentate veniți-ne în ajutor, salvați-ne munca, salvați-ne vitele. S-au prăpăsit prin jurul comunei noastre niște urși care ne aduc enorme pagube : au făcut stricăciuni la multă lume și m-au afectat și pe mine greu de acum sînt greu bolnavă. Am un loc unde pun porumb mai departe de casă : cînd m-am dus să culeg fasolea prin sfîrșitul lui septembrie l-am găsit distrus de urs de prea puțin am mai putut alege : am stat jos și am plins pînă nu am mai putut : căci sunt văduvă de 8 ani și paharu văduviei pare tot mai amar, mă lupt cît pot să fac față la nevoi să avem ce ne trebuie în casă ca copiii mei să aibă plăcere de a veni la căminu părintesc : căci am două fete, cea mare e căsătorită, are serviciu aici în sat dar soțul ei îl are departe. Din această pricină s-a bolnăvit și ea și e internată în spital la Tîrgu Jiu. Cea mică e la o școală la București pentru foto. Am cîteva oițe pe care vara le dau la munte iar toamna cînd vin și iarna le țin pe lîngă casă. În dimineața de 8 noiembrie acum recent m-am sculat de dimineață la ora 5 că așa mă scol de obicei, le-am pregătit mîncare atît lor cît și la vacă, le toc varză cu dovleți, frunză de sfeclă, pun sare și le dau căci mălai nu pot avea, le-am dat drumul din șopru în grădină și am plecat cu vaca s-o duc la pășuni mai departe. Cînd am venit înapoi pe la ora 7 ursu îmi luase oaia cea mai bună și a mîncat-o tot în grădină la mine. Au sărit vecinii dar a mîncat-o în fugă, nu am mai ales nimic. Am alergat repede la Sfatu Popular și tov. primar mi-a spus așa : știm că strică și a stricat pe la mulți dar nu avem ce face, e lege de sus și nu o putem noi schimba. Multe aș avea de zis onorată conducere dacă lucrurile stau așa, uni trebuie să pierim că nu avem putere să ne apărăm împotriva unor fiară sălbatice la noi, acasă ? Cum să rezolv această problemă ? Nu poate avea schimbare această lege ? Iată mi-a făcut pagubă de o mie de lei la recoltă, oaia nu aș fi dat-o iară pe o mie de lei. Sînt născută la munte lîngă oi și mi-au fost dragi și nu mă pot lipsi de ele cît mă va purta picioarele. Mi-a spus la sfat că mi-o plătește ADASU, dar ce este această plată în comparație cu cît produce ea, oaia ? Iată nu zic că ursii să fie distruși, dar să fie izgoniți sus la munte, acolo unde au fost totdeauna, nu unde sunt oameni amăriți în jurul comunelor să-și bată joc de munca noastră căci au făcut multe rele. Vă rog dacă se poate să vă deplasați aici la com. noastră Vaideeni și să vă convingeți că cele ce vă scriu sunt adevărate și să vedeți unde mi-a mîncat porumbu și oaia. Înainte de a muri soțul meu mi-a spus așa : să ai grijă de fete, să nu le sustragi de la școală și cînd ai probleme de nu le poți rezolva să mergi la puterea locală sau la cei de la sfat... dar acum ce să fac ?

Avînd încredere că dumneavoastră mă veți ajuta vă mulțumesc anticipat.

Cu respect Ruși D. Ana
Luptăm pentru pace

Revin la dumneavoastră cu o problemă : aceea a spațiilor de joacă pentru copii. În urmă cu cîteva luni vă propusesem o anchetă — **unde se joacă copiii noștri ?** Problema, cred, rămîne de actualitate, eu locuiesc pe strada Riul Șoimului nr. 2, blocul 46, scara 5, apartamentul 65, sectorul 5 ; ceea ce am observat însă în jurul blocurilor noastre, am mai remarcat și în alte zone ale Capitalei. Copiii sînt în continuare alungați de pe spațiile verzi dintre blocuri — în cazul meu, blocurile 45 și 46 — de către unii locatari cu pretenții de „stăpîni". În schimb, pe aceste spații se fac în continuare experimente de grădinărie și s-au instalat sîrme pentru întins rufele, deși blocurile au uscătorii. Copiii se joacă în continuare lîngă melcii și conteinerele cu resturi menajere, situație pe care nu o găsesc normală. **(Șerban Speteanu)**

Noi, colectivul de muncitori, conducători auto din cadrul Autobazei nr. 2 I.T.T.A. București, prin prezenta vă sesizăm următoarele :

Pînă la data de 01.01.1978, dat fiind specificul muncii în sectorul de turism, numărul de ore efectuate peste programul de 10 ore zilnic era compensat cu programele reduse din perioada de extrasezon (toamnă și iarnă) cînd din motive cu totul deosebite nu existau programe turistice, respectiv eram pontați cu 8 ore zilnic.

În rezumat, sutele de ore prestate peste cele 10 ore zilnic în perioada de vîrf a sezonului turistic acopereau în mod suficient media lunară de ore ce ne dădea dreptul de a primi în fiecare lună sporul de 25% pentru program de 10 ore zilnic.

Așa cum am arătat în preambulul prezentei sesizări, din inițiativa — se pare a biroului personal — începînd cu data de 01.01.1978 atribuirea sporului de 25%, respectiv sporul pentru program de 10 ore, s-a acordat și continuă să se acorde în raport de pontajul lunar, neglijîndu-se compensația ce se făcea pînă la data de 01.01.1978.

Față de situația creată, fie din nepriceperea celui care a inițiat un asemenea sistem, fapt care a dus la încălcarea categorică a prevederilor Codului Muncii a contractului colectiv, ne punem întrebarea :

— Cum se procedează cu sutele de ore efectuate în programele anuale peste orele legale de muncă (regim de lucru de 10 ore zilnic) ?

— Pot fi plătite ca ore suplimentare și în ce condiții ?

— Pot fi atribuite prin cumulare drept zile de recuperare ?

Sau să se folosească în continuare sistemul aplicat în anii anteriori, cînd eforturile deosebite ale tuturor conducătorilor auto erau compensate cu sistemul de atribuire lună de lună a sporului de 25%, raportat la venitul tarifar lunar.

Aplicîndu-se ultimul criteriu și așa un mare număr de ore lucrate zilnic peste cele 10 ore de program rămîn neacoperite din punct de vedere bănesc, astfel că apreciem echitabil aplicarea acestui criteriu.

Mai avem de sesizat și un alt aspect și anume :

— De circa 2 luni de zile ni se opresc lunar niște sume, variind între 150 și 180 lei, sume ce reprezintă, după cum afirmă organul financiar al întreprinderii, cota de C.A.S. ce revine sumelor încasate în ultimul an, drept spor de muncă nenormată (regim de 10 ore).

— Apoi dacă pentru sumele încasate drept spor de muncă nenormată trebuie să plătim și cotă C.A.S., oare acest venit lunar nu trebuie înscris în cartea de muncă ?

Întrebăm acest lucru, deoarece la o serie de instituții centrale deciziile de încadrare ale conducătorilor auto au fost redactate astfel :

„Se încadrează ca șofer pe autoturism tov. ..... cu o retribuție lunară de lei ..... corespunzătoare categ. I, treapta a III-a, majorat cu 25% spor pentru program de 10 ore".

În întreprinderea noastră ultimele decizii de încadrare se referă numai la sistemul de retribuire tarifar, fără a se referi cu nimic și la includerea sporului de muncă nenormată.

Considerăm absolut legal includerea în cartea de muncă și a sporului lunar de 25%, fapt care va fi în avantajul tuturor conducătorilor auto ce se vor pensiona și cărora procentul de pensionare li se va aplica la venitul total realizat într-o anumită perioadă de 5 ani de activitate și nu numai la venitul tarifar lunar, așa cum se procedează în prezent.

Semnatarii prezentei sesizări sînt convinși că primind prin intermediul dv. sprijinul organelor competente, vor putea lua cunoștință de rezolvarea cît mai urgentă a celor cuprinse în prezenta, fapt care ne obligă să vă mulțumim anticipat.

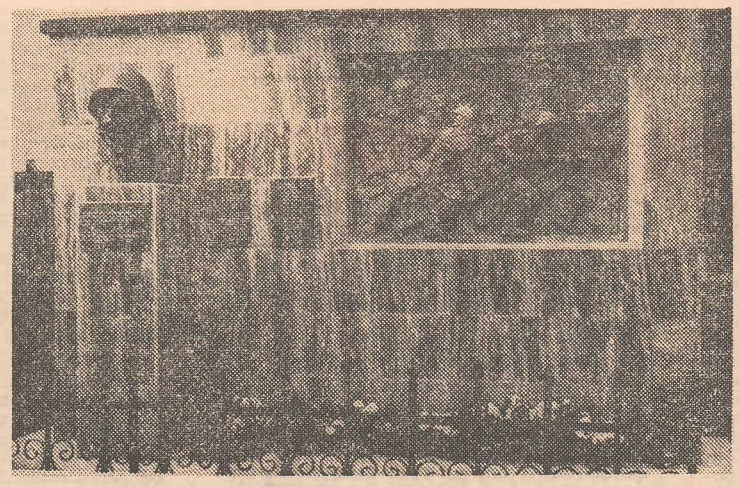

În anul 1972 am inițiat construirea unui monument în satul Fîntînele, comuna Săliște, județul Sibiu, în memoria eroilor satului care și-au jertfit viața în cele două războaie mondiale pentru desăvîrșirea unității de stat a României, ca și în amintirea celor 75 eroi olteni, conduși de sublocotenentul Vasile Godeanu, fost învățător într-unul din satele județului Vîlcea. Monumentul s-a ridicat în anul 1976, prin contribuția locuitorilor satului Fîntînele și a Consiliului popular al comunei Sălișteа, prin muncă voluntară, cu aprobarea conducerii superioare de partid. În această acțiune patriotică am primit sprijinul neprecupețit al M.A.N., al Muzeului militar central, al Studioului de arte plastice al armatei, ajutorul Comitetului județean Sibiu al P.C.R. și sprijinul garnizoanei militare din Sibiu. Monumentul, terminat în 15.10.1976, arată așa cum îl vedeți în fotografia pe care v-o trimit ; din motive care ne scapă însă, inaugurarea sa oficială a fost amînată de cîteva ori. Fiind în ajunul aniversării a 60 de ani de la marea sărbătoare a formării statului național unitar român, consider necesar și oportun să se recunoască truda și perseverența locuitorilor satului Fîntînele, prin inaugurarea oficială a acestui monument recunoscut deja de către Comisia monumentelor și despre care s-a scris și în revista „Magazin istoric". **(Dr. Stroia Stanciu, București)**

Sîntem un grup de locatari ai noului bloc de garsoniere din strada 13 Decembrie nr. 121 — Brașov. Acest bloc, cu toate că a fost dat în folosință în luna ianuarie a.c., arată și astăzi, 30.10.1978, ca la început, adică neterminat. Nu există un drum de acces la bloc, intrarea este improvizată, la parterul blocului stau și acum în paragină două încăperi ce ar putea fi folosite ca unități de deservire publică. Liftul nu a funcționat niciodată, cu toate că blocul are nouă niveluri, iar cel mai important lucru, de primă urgență, ar fi acela că nu beneficiem de apă caldă și încălzire decît între orele 19 și 21, ceea ce este, evident, insuficient mai ales pentru familiile cu copii mici. **(Scrisoarea este semnată de către Dan Zaharia, responsabilul blocului, împreună cu patru locatari)**

Dar partea Comitetului municipal Galați al P.C.R. :

„Referitor la scrisoarea adresată revistei Flacăra de către **Genoveva Merlușcă**, inginer mecanic la I.M.N.G., prin care solicita locuință, vă comunicăm: din cercetările făcute s-a constatat că cele semnalate în scrisoare sînt juste. Este adevărat că întreprinderea mecanică navală, unde lucrează G.M., nu a primit încă nici un apartament din cota pe acest an și din acest motiv nu s-a putut satisface cererea respectivă. Colectivul de conducere al întreprinderii a luat în discuție cazul de mai sus și a dispus repartizarea unui apartament rămas liber prin plecarea din întreprindere a unui om al muncii".

Din partea Procuraturii județului Vaslui :

„Urmare scrisorii adresate revistei **Flacăra** de către **Ion Marin** din Bîrlad, în cuprinsul căreia se arată unele abuzuri și ilegalități săvîrșite de către **Purice Ioan**, șeful restaurantului „Poeniță" din municipiu, vă comunicăm următoarele : cercetările efectuate de către organele de urmărire penală împreună cu cadre din corpul C.F.I. de la Consiliul popular județean Vaslui și de la Oficiul de prețuri și tarife al județului Vaslui au stabilit temeinicia unor aspecte din cele inserate în scrisoare. Astfel, în cursul nopții de 28/29 octombrie a.c., organele susmenționate au constatat că Purice Ioan nu a respectat dispozițiile Decretului nr. 51/1975 cu privire la ora de închidere a unității încît la orele 1 localul — unde avea loc o nuntă — era încă deschis. În baza procesului verbal seria A nr. 1460626 din 29 octombrie 1978, Purice Ioan a fost sancționat cu amendă contravențională de 20 000 lei. Primirea de foloase necuvenite de către personalul unității constituie un aspect pentru care se vor efectua cercetări de către organele de cercetare ale miliției, urmînd ca răspunsul să vă fie comunicat odată cu definitivarea lor.

Din partea Consiliului popular al municipiului București :

„În urma sesizării semnate de **Ivan Velicu și alți 26 de semnatari** de la Autobaza 2 Bujoreni, aflată în subordinea I.U.T. București, vă comunicăm următoarele : problema ridicată în scrisoare a fost soluționată favorabil de Ministerul Muncii cu avizul 215388 pe care îl anexăm în copie, după care I.U.T. a trecut la corectarea încadrării tarifare și acordarea diferențelor de retribuție, dispoziție transmisă în secții cu nr. 17004/2 10 1978".

Mulțumim pe această cale doctorului Apostol Turbatu, vicepreședinte al Asociației filateliștilor, care ne-a adus la cunoștință unele nereguli din activitatea filialei din București a Asociației, informații care ne-au permis redactarea unui articol, apărut nu demult în revista noastră, după publicarea căruia organele competente au luat, cu promptitudine, măsurile ce se impuneau.

Mă numesc **Ion Sandu**, domiciliez în comuna Domnești de Sus, județul Ilfov, și vă rog a veni în ajutorul a circa 500 pensionari în etate între 55 și 80 de ani, în următoarea problemă : eu sînt încasator al cotizațiilor și împrumuturilor acordate de Casa de ajutor reciproc a pensionarilor pe comuna Domnești, Ilfov, comună în cadrul căreia sînt cuprinse satele Ciutaci, Țegheș, Sîrbi, Calțuna, Catichia. Pentru plata cotizațiilor și împrumuturilor aceste persoane veneau cu autobuzul I.T.A. nr. 58 pînă la stația „cantonul de construcții Domnești", situat la numai 20 de metri de locul de încasare. Din motive de organizare a traseului, I.T.A. a dispus desființarea stației de mai sus, în urma acestei hotărîri cea mai apropiată stație rămînînd una situată la peste 800 metri de locul de încasare. În numele acestor pensionari, fac apel la conducerea I.T.A. să reînființeze stația cu pricina, mai ales acum cînd, în pragul iernii, deplasarea acestor oameni vîrstnici se face atît de greu.

Din partea Regionalei C.F. București :

„Urmare scrisorii adresate revistei Flacăra de către **Hristu Merca**, prin care acesta arăta modul necorespunzător în care a fost servit la Agenția de voiaj Sinaia, vă comunicăm : cele semnalate se confirmă. Vinovat de neplăcerile produse se face impiegatul care în mod eronat a primit, înregistrat și onorat comanda Agenției de voiaj Sinaia. Pentru servirea necorespunzătoare a publicului călător, tovarășa S. Cîmpulungeanu a fost sancționată disciplinar. Cît privește diferența de clasă pentru distanța București-Constanța, aceasta i se va restitui tovarășului Hristu Merca odată cu tratarea dosarului de revizuire. Biletele au fost reținute de noi și se anexează la dosarul susmenționat".

Mă numesc **Vasile I. Manole**, domiciliez în satul Golești, comuna Ștefănești, județul Argeș. În urma seismului casa mea a suferit avarii. M-am adresat cooperativei „Constructorul" din Pitești și am cerut printr-o cerere repararea locuinței. Cooperativa a trimis două tehniciene la fața locului, s-a întocmit un deviz în valoare de 37 000 lei, valoare pe care am acceptat să o plătesc, încheind cu cooperativa un contract și achitînd un avans de 13 000 lei. Acestea s-au petrecut în octombrie anul trecut. De atunci, cooperativa „Constructorul" nu mi-a executat nici 30% din lucrarea prevăzută în contract. Menționez că o serie de materiale de construcție sînt lăsate în aer liber, suportînd toate capriciile vremii, iar de la această cooperativă, de la un timp, nu mai vine nimeni. Vă rog să publicați aceste rînduri, poate că astfel conducerea cooperativei pitești este va înțelege să-și onoreze obligațiile pe care și le-a luat.

Din partea Întreprinderii comerciale de stat mixtă VULCAN :

„Urmare articolului apărut în revista FLACĂRA nr. 44 a.c. intitulat „ÎN ACȚIUNE, ECHIPELE DE CONTROL ALE OAMENILOR MUNCII", vă informăm : cazul tovarășei **Irina Lukacs** de la bodega „Tîrnave" din Vulcan a fost discutat în biroul C.O.M. al întreprinderii noastre și numita a fost penalizată cu 10% din retribuție pe timp de trei luni. De asemeni, cazul respectiv și măsurile luate au fost prelucrate în ședința Comitetului șefilor de unități".

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10–13.

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Olimpia Malmare — Craiova. Prin decizia nr. 54789/78 vi s-a acordat o pensie de invaliditate și o pensie suplimentară.

Teodor Popovici — București. Sînteți pe tabelul de locuințe al pensionarilor la poziția 8.

Petru Dumitriu — Pașcani. Ni s-a comunicat că ați fost încadrat la Fabrica de zahăr Pașcani, în funcția de operator industria zahărului.

Elisabeta Tîrtopan — București. Am fost informați că fiica dumneavoastră este în atenția cadrelor medicale ale întreprinderii și i s-au creat condiții de muncă corespunzătoare stării sănătății sale.

Ioan Benche — Șimleu Silvaniei. Tînărul despre care ne-ați scris a fost chemat la comisia de expertiză medicală pentru internare și stabilirea evoluției bolii. Dacă i se va menține același grad de invaliditate va fi sprijinit pentru a lucra program redus și într-o muncă care să nu-i agraveze starea sănătății.

Beatrice Pavalasc — Bîrlad. Ați fost încadrată la Întreprinderea de aparate de măsură și control Vaslui.

Elisabeta Grigore — București. Sînteți inclusă pe tabelul de locuințe din fond locativ de stat al Centralei industriei tricotajelor la poziția 1, apartament cu 3 camere.

Murărașu Dumitra — I.A.S. Însurăței (Brăila). **Aurelia Lorincz** — Tîrgu-Mureș. Vă așteptăm la redacție.

MARGA NEDELEA

Raid prin cîteva magazine, la orele de vîrf ale comerțului

CÎT NE COSTĂ UN CHIULANGIU?

Este sîmbătă seara, ora 19 și 30 de minute, oră de vîrf în comerț. Cîțiva cumpărători încearcă ușa Cofetăriei Buzești, dar din interior, un bărbat fără halat de vînzător și cam nebărbierit le face semn să nu mai insiste degeaba. Pînă la închidere, se poate constata după programul de funcționare afișat la vedere, ar mai fi o oră și jumătate. De aceea, unii dintre cumpărători continuă să încerce ușa, intrigați de comportarea abuzivă a vînzătoarei, sînt însă ignorați, iar celor mai insistenți li se răspunde răstit : „E închis, dom'le, nu vezi ?" Cine nu vede ? Vede oricine, problema e însă de ce ? Ne dovedim identitatea și, cu permisiunea omului de la intrare, îi solicităm vînzătoarei, Georgeta Dumitrache, o explicație :

— Am închis, motivează dînsa cam supărată de deranj, să am timp pentru întocmirea monetarului. Sînt singură în magazin, iar casieria întreprinderii noastre funcționează numai pînă la ora 21.

— Observ că, totuși nu sînteți singură.

— Dînsul este străin de magazin, dînsul este o relație care mă însoțește pînă la casierie.

— Și aveți încredere într-un „străin de magazin" ?

— Dar v-am spus că dînsul este o relație, adică o cunoștință, iar cumpărătorilor n-am ce să le fac, pentru că sînt singură la vînzare, muncitorul este în concediu medical, iar șefa lipsește.

Într-adevăr, șefa unității, Ileana Dorobantu, lipsește, deși într-o oră de vîrf, ca sîmbătă seara, putea și trebuia să fie prezentă în magazin, să organizeze activitatea de desfacere, să primească banii de la vînzătoare și să-i depună la casierie. Dar, deocamdată, aveam să aflăm la conducerea întreprinderii numai de organizare și de disciplină nu poate fi vorba la cofetăria de la Buzești. Vînzătoarele nu sînt la prima lor abatere, șefa unității a mai fost nu demult sancționată cu diminuarea retribuției, am văzut un teanc de sesizări și reclamații la adresa colectivului de aici și probabil se vor lua și alte măsuri.

O situație similară întîlnim la Unitatea de cofetărie din strada Smîrdan nr. 18, șef unitate Elena Indianu. Și aici, vînzătoarea Maria Beju ar trebui să vindă pînă la ora 20, dar la ora 18 și 20 de minute cheia a și fost răsucită în ușă și vînzătoarea se ocupă de curățenie. Peste cartonul, pe care e scris programul unității, a îndoit o hîrtie pe care scrie : „Sînt la bufet !" Cum nu este încă la bufet, îi facem semn prin geam, să ne deschidă. Intuiește că e ceva la mijloc și deschide. Ni se invocă același motiv : „Sînt singură, zice, și mă grăbesc să plec la bufetul „Comediei", adică la teatru, pentru că trebuie să vînd și acolo".

— Cîte vînzătoare sînteți ?

— Două, cu șefa trei.

— Și șefa cînd lucrează ?

— Șefa lucrează în tură de dimineață.

Bine ar fi ca șefa unității, Elena Indianu, să lucreze în aceste ore de vîrf, cînd cumpărătorii iau cu asalt magazinul, fapt care ar trebui să le bucure, pentru că astfel și-ar putea realiza planul de încasări, ar asigura o bună servire cumpărătorilor, ar spori rentabilizarea Întreprinderi de cofetărie și răcoritoare nr. 2, din strada Armenească, întreprindere de care aparține și de unde primește retribuția. Dar, ca șefă, Elena Indianu se respectă. Lucrează dimineața, magazinul se închide cu o oră și 40 de minute mai devreme și, în timp ce cumpărătorii bat la ușa închisă a magazinului, prăjiturile și alte produse zaharoase se învechesc în galantare. Afirmația noastră este susținută de sesizările oamenilor muncii consemnate în condica de sugestii, sesizări și reclamații, pe care o răsfoim acum. Așa cum sesizează, de pildă, inginerul D. Gropper, din strada Enăchită Văcărescu nr. 4. În plus, mărfurile nu sînt expuse spre vînzare, se țin în depozit sau sub teighea.

Dealtfel, multe rezultă din condici, din registrul unic de control. Deși dispun de personal suficient în scripte, în unele unități de cofetărie și răcoritoare, în unele magazine de desfacere ale Cooperativei „Sporul", ca aceea din strada Șelari nr. 7 de pildă, șef unitate Anastasi Stelatos, nu are cine vinde. Magazinele se închid, se agață de programe tot felul de hîrtiute, adevărate probe ale indisciplinei și ale risipei de timp, se abuzează de învoiri, de concedii medicale, iar cumpărătorii sînt nevoiți să pună mîna streașină la ochi și să privească mărfurile din magazin. Pe strada Smîrdan, sub o firmă care ne anunță că „Închiriem veselă nunți, botezuri și diferite ocazii", stă scris : „Sînt la centrală !" Chiar așa, pînă seara la centrală ? „Sîntem cu marfă, pe Lipscani, la vînzare", așa stă scris pe ușa magazinului de confecții, tricotaje, galanterie și încălțăminte, de pe strada Smîrdan, șef unitate Leca Gheorghe. „Sîntem la tonetă" scrie peste programul unității din Șelari nr. 7, deși șeful de unitate se află în magazin. Nu susținem că toți cei plecați „cu marfă la vînzare pe Lipscani" nu s-ar afla chiar acolo, la tonete. Dar ce rost mai au în această situație magazinele ? Devin niște depozite. Anastasi Stelatos, șeful magazinului nr. 59 din Șelari, om cu multă vechime în comerț, om care depune interes, ni se pare nouă, pentru desfacerea mărfurilor, a fost pe Lipscani, la tonetă, a făcut o vînzare foarte bună, dar pentru că al doilea vînzător, Maria Cubiac, s-a supărat și l-a lăsat singur de mai multe zile, a lăsat magazinul închis. S-a întors în magazin la ora 18 și 20 de minute, programul este pînă la ora 20, cumpărătorii încearcă și aici ușa, dar ușa rămîne închisă.

— Cum ar fi normal ? îl întreb.

— Normal ar fi să funcționeze și magazinul și toneta, pentru că la tonetă facem vînzare multă, dar gestionara de la tonetă mi-a trintit cheile pe masă, s-a supărat și a zis că se duce să-și ia un concediu medical.

Ușurința cu care unii lucrători din comerț modifică programul de vînzare după bunul lor plac, după propriile lor interese, este nu numai de natură a-i nemulțumi pe cumpărători, punîndu-i pe drumuri, creîndu-le neplăceri și neajunsuri, umbrind activitatea atîtor lucrători disciplinați și cinstiți, dar este și foarte păguboasă pentru colectivele în care acestia activează, pentru întreprinderile care de multe ori îi plătesc pe o muncă în realitate neprestată. Cu acordul conducerii Întreprinderii de prestații și ambalaje din strada M. Eminescu nr. 57, aparținînd de Ministerul Industriei Ușoare, ne permitem să facem un calcul : această întreprindere are pe strada 30 Decembrie nr. 12—14, un magazin de marochinărie de toată frumusețea, aprovizionat cu mărfuri elegante, de calitate, mult solicitate de cumpărători. Cum se străduiește vînzătoarea Lucreția Dumitru, 23 ani, să valorifice munca muncitorilor care confectionează aceste mărfuri în ateliere ? Un inspector al Inspectoratului comercial de stat al Capitalei îmi spunea că din 6 zile lucrătoare, Lucreția Dumitru dacă lucrează 4 (patru) zile. În rest, numai ea știe pe unde umblă. Am crezut că inspectorul exagerează și am vrut să ne convingem. Am venit la magazin pe data de 15 noiembrie după-amiază și magazinul era închis. Am revenit joi, 16 noiembrie, de dimineață și magazinul era iar închis. Singura deosebire dintre o zi și alta consta în faptul că gestionara își lăsase poseta pe teighea și dispăruse din nou. Am stat o oră în fata magazinului, dar tot n-a apărut. Am căutat să aflăm opinia colegelor de la magazinul de încălțăminte, de alături, al aceleiași întreprinderi :

— Vine lumea și ne întreabă pe noi de ce lipsește atît de mult. Ne e și nouă rușine, pentru că nu știm ce să le răspundem. Am stat de vorbă cu dînsa, dar e o fire arogantă, nu ține cont de ce îi spun colegele. Dînsa face parte din colectivul nostru și, sincere să fim, nu ne convine nici nouă faptul că realizează doar 4 000 sau 5 000 lei vînzare într-o zi, în timp ce alte colege, de la magazinele asemănătoare, tot de marochinărie, realizează între 10 000 și 15 000 lei vînzare pe zi. Știm, a fost amendată de lucrătorii Inspectoratului comercial de stat, a fost chemată și sancționată și de către conducerea întreprinderii noastre, dar în loc să învețe ceva din toate astea, continuă să lipsească de la program, să ne tragă în jos realizările. (Maria Ponici și Valerica Sîrbu).

Și acum să revenim la calculul pe care doream să-l facem la început și să vedem de cît este păgubit colectivul întreprinderii, cît ne costă pe noi toți un astfel de chiulangiu. Diferența între cît realizează Lucreția Dumitru și cît realizează celelalte colege ale sale într-o zi, este de circa 10 000 lei. Într-o săptămînă paguba se ridică la 60 000 lei. Într-o lună, la 240 000 lei. Să reținem numai jumătate din valoarea acestui calcul și să vedem, să vadă conducerea întreprinderii de prestații și ambalaje cît o costă într-un an un astfel de... „vînzător". Orice s-ar spune, este prea mult. Și atunci, cine tolerează astfel de pierde-vară în comerțul nostru ? Într-o convorbire avută cu șeful serviciului plan, Ion Filigean, de la Întreprinderea de prestații și ambalaje, din strada M. Eminescu, aveam să aflăm că, într-adevăr, vînzătoarea Lucreția Dumitru a fost sancționată, cu decizia nr. 70 din mai 1978, pentru abateri de la disciplina muncii, cu reducerea retribuției. Se afirma că, dacă nu se ține de treabă, colectivul întreprinderii, reprezentat prin conducere, o să renunțe la serviciile Lucreției Dumitru. Care servicii ?

Așadar, diferența dintre programul afișat pe ușa magazinului și cel real trebuie să fie luată în seamă mult mai serios de conducerile unor întreprinderi.

Cum se vede, un chiulangiu ne costă mult.

Cu aceste gînduri, am revenit la conducerea Întreprinderii de cofetărie și răcoritoare nr. 1, din strada Locotenent Dumitru Lemnea. Din discuțiile avute cu tovarășii Ion Simion, contabil șef, și Gheorghe Ciochir, director adjunct, am reținut că și aici, ca și în alte unități, au fost întreprinse unele acțiuni de educare a lucrătorilor din comerț, dar aceste acțiuni trebuie amplificate și diversificate, trebuie conduse și controlate cu mai multă responsabilitate, astfel ca, vorbind și luptînd despre eficiența fiecărei activități, să-i asigurăm și muncii de educare, de ridicare a conștiinței lucrătorilor din unitățile comerciale, eficiența cuvenită.

N. GRIGORE MARAȘANU

SÎNT SITUAȚII CÎND „A AVEA PROBLEME" SEMNIFICĂ „A VOI UN LUCRU MAI BUN"

— Tovarășe Izgăreanu, de două zile de cînd umblu prin stațiunea Buziaș al cărui director sînteți, am aflat lucruri bune și rele. Fără discuții, investigațiile mele nu sînt exhaustive. Pentru a cunoaște totul despre un mecanism, cum este cel al stațiunii balneoclimaterice Buziaș, îți trebuie foarte multă vreme. Dar, cum interviul de față nu-și propune o analiză a problemelor, ci doar o enunțare a lor, v-aș ruga să-mi mărturisiți, pentru început, care sector al mecanismului numit Buziaș este înțepenit, creîndu-vă implicit probleme ?

— Întrebarea mi se pare cel puțin stranie. De ce, mă rog, nu puneți dumneavoastră mai direct întrebarea ? De cînd astept „Flacăra" să-mi solicite un interviu, nu de dragul de a-l acorda, ci din convingerea că problemele juste ridicate în coloanele revistei își vor găsi o grabnică rezolvare. Așa că vă rog respectați regulile jocului și să-mi puneți prima întrebare.

— Fie. S-o luăm cu începutul. Foarte mulți dintre lucrătorii care sînt cuprinși în administrația Buziașului se mîndresc cu faptul că în acest an ați primit o distincție din partea Ministerului Turismului și a Uniunii generale a sindicatelor pe ramuri, distincție care vă situează pe primul loc pe anul 1977 pe ramura turism. Doresc cîteva amănunte.

— Acum 10 ani, cînd am venit la conducerea stațiunii nu știam mai nimic despre ce înseamnă o instituție ca aceasta, care se ocupă exclusiv de sănătatea oamenilor. În primele luni nu am întreprins nimic, în afara treburilor de rutină. Am aplecat urechea spre toate nevoile celor veniți la tratament, din dorința de a trage după un anumit timp niște concluzii. Și am descoperit că oamenii nu sînt atît de cusurgii, că ei doresc un dram, numai un dram, de atenție și puțină dăruire profesională. Ce înseamnă aceste lucruri ? Nimic deosebit. Am chemat colectivul la o seamă de discuții pentru a-l determina să înțeleagă care sînt obiectivele pe care mi le-am propus invitîndu-i pe toți, dar absolut pe toți, spre o muncă la baza căreia să stea dragostea și înțelegerea profesională. Cred că am reușit, devreme ce am obținut distincția de care vorbeați mai înainte. Vreau să mai adaug faptul că nu este pentru prima oară cînd sîntem răsplătiți pentru eforturile noastre : în 1972 am primit diploma de întreprindere evidențiată pe ramura de turism, în anul 1976 am primit din nou aceeași distincție, iar pentru anul 1977 am primit cea mai

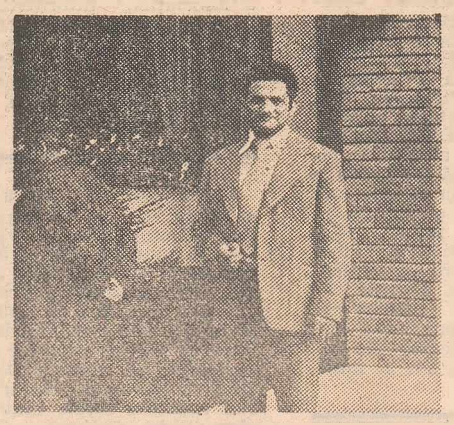

înaltă distincție pe ministerul nostru.

— Stațiunea Buziaș nu este prea mare ca întindere. Dintr-o singură privire o poți cuprinde cu ochii. Știți care este impresia celui venit de puțină vreme aici ?

— Nu.

— Că este o stațiune de oameni bătrîni, care se mișcă greu, a căror vestimentație seamănă uimitor ; se vorbește molcom, iar seara restaurantele sînt cam goale, sau ocupate de localnici. Așa este ?

— Nu. Imaginea dumneavoastră este falsă. Sincer să vă spun preferam să aveți dreptate. Așa cum bine știți, aici vin cei bolnavi de afecțiuni cardiace. Dar, spre regretul nostru, afecțiunile acestea au început să se instaleze și la tineri. Este un paradox : în timp ce media de vîrstă a crescut, bolile de inimă au început să dea tîrcoale tinerilor. Boala secolului nu ne-a ocolit nici pe noi, în ciuda faptului că medicii își fac datoria. Cred că la această stare de fapt contribuie atît fumatul, cît și viața agitată pe care o trăim. Dacă ar fi după mine, aș închide fabricile de țigarete, care aduc numai necazuri.

— Remarca pe care o faceți este tristă, dar împotriva evidențelor nu avem ce face și ca atare trebuie să le consemnăm. Rămîn la părerea mea că majoritatea celor veniți la Buziaș o formează bătrînii, motiv pentru care doresc să vă întreb dacă ați fost în gară pentru a urmări cum se urcă bolnavii în tren ?

— Cunosc situația dar din păcate nu putem face nimic : de problemele căilor ferate se ocupă alte organe.

— Aceste „alte organe" se află aici, la Timișoara sau la București. Cum este oare posibil ca un suferind de inimă, atunci cînd se pregătește să plece acasă să facă adevărate piruete pentru a se urca pe prima treaptă a vagonului ? Așa cum bine știm trenul stă un timp limitat.

— Împotriva acestui fapt lupt de ani și ani de zile, dar fără folos. Pentru a completa remarca dumneavoastră mai notați că „pulmanul" are scara la 80 cm înălțime. Iar la Buziaș nu există peron. Acum cîțiva ani am obținut să fiu chemat la comisiile periodice de schimbarea trenurilor, cînd abordam două probleme : ceream ca pe la noi să treacă mai multe trenuri, deci mai multe legături și să ni se facă un peron. Din păcate n-am obținut nimic, în schimb la ședințe nu am mai fost chemat. Dar nu regret.

— Vă propun să mai zăbovim cîteva clipe la spinoasa problemă a transporturilor, dar de data aceasta să vorbim de cele în comun, care mi se par la fel de deficitare.

— Din păcate, nici această problemă nu a fost rezolvată. La ora actuală sînt doar 4 autobuze, dar în general circulă 2. Chiar dacă ar fi 4 în funcțiune, tot ar fi foarte puține, deoarece aceste mașini trebuie să servească stațiunea, orașul, satele Silagiu și Bucova.

— Care este numărul de turiști, în medie, pe serie ?

— 2 000.

— Ei bine, tovarășe director, cum este posibil ca 2 000 de bolnavi, pentru că despre ei este vorba, să beneficieze numai de 4 autobuze ? (Să nu trecem peste amănuntul, nu lipsit de importanță, că dintre acestea două stau.)

— Vă rog să mă credeți că problema transporturilor este cea mai grea pentru mine, dar din păcate nu depinde de noi. Sîntem la dispoziția altor organe recalcitrante la... mărunțișuri. Extinzînd problema, dar rămînînd în sfera ei, trebuie să știți că lucrurile nu stau prea bine nici în ce privește legăturile noastre cu Timișoara și Lugojul. Noi ne aflăm cam la jumătatea drumului dintre aceste două orașe. Bolnavilor le-ar prinde bine una sau două preumblări pe serie la Timișoara sau Lugoj. Din păcate, cine se încumetă o dată nu mai recidivează.

— Of ! Ce ne facem cu transporturile, tovarășe Izgăreanu ?

— Oamenii care lucrează acolo trebuie să înțeleagă mai bine munca lor și să vedeți cum totul se poate rezolva. Dacă m-aș enerva puțin, aș construi cu forțe proprii peronul mult visat. Dar să vezi numai dandanaua : în clipa cînd peronul ar apărea, cercetările nu ar mai conteni. Cine l-a făcut, cu ce aprobare, s-ar vorbi de imixtiune în treburile Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, s-ar cere sancțiuni și, dacă vreți să mergem cu speculația pînă la capăt, atunci fiți siguri că ar fi imediat sfărîmat, dar altul conform stasului în vigoare nu s-ar face. Și uite așa, mai în glumă, mai în serios, vremea trece, iar micile probleme care sînt relativ ușor de rezolvat se amînă sine die.

— În pofida faptului că transporturile se prezintă așa cum am discutat, stațiunea se extinde. Pretutindeni se sapă, se ridică noi edificii. Toate aceste construcții înseamnă, în ultima instanță, mai mulți turiști. Cum veți rezolva aceste probleme ?

— Să fim serioși, problema transporturilor nu este nerezolvabilă. Noi nu putem sta pe loc, trebuie să construim, să ne modernizăm. Nu uitați că în ciuda creșterii numărului vizitatorilor, numărul căzilor a rămas același. Numai noi știm cum facem față solicitanților, dar asta nu înseamnă că nu trebuie să privim în perspectivă și să ne pregătim să întîmpinăm viitorul imediat.

— Deci, ce ne oferă viitorul imediat ?

— Mai multe construcții care vor însuma cel puțin 3 000 de locuri în plus de cazare. Construcțiile vor fi durate din marmură și sticlă, iar ca stil vor împrumuta ceva din linia arhitectonică a acestor locuri. Viitoarele construcții vor fi funcționale. Pacienții vor putea merge la tratament ori la cantină direct, nemaifiind obligați să străbată curtea. Camerele vor fi orientate spre sud, ceea ce înseamnă soare și multă lumină și vor dispune de cîte o terasă pentru plajă, iar ca zonă de respirație pădurea, deci natura. Aici este cazul să menționăm că natura a fost darnică cu Buziașul ; la munte sînt 1 800 ioni negativi pe cm³ de aer, iar la Buziaș avem 1 041 ioni negativi pe cm³ de aer. Asta înseamnă enorm.

— Bănuiesc că și sălile de tratament vor arăta altfel.

— Nici nu încape îndoială. Băile vor fi din inox, cu pereți dubli, astfel că apa nu va mai fi balbotată. Vechile căzi dispar, vom avea căzi în formă de fotoliu, iar băiețișele, celebrele băiețișe, vor apăsa pe butoane de la tabloul de comandă.

— Mergînd mai departe, doresc să remarc faptul că nu prea aveți turiști străini. Sau poate mă înșel ?

— Este adevărat. Cei de la centru socot că nu avem condiții.

— Dumneavoastră ce părere aveți, au dreptate ?

— Eu am altă părere, dar din păcate nu pot hotărî în această privință.

(Continuare în pagina 23)

DAN BIRLADEANU

OPINII

Teorie și personalitate

N-am crezut niciodată că ideea subiectivității istoriei literare profesată de G. Călinescu, Croce ș.a. poate fi o metodă de aplicație universală. O credem și mai puțin azi, după lectura unor cărți ca **Între Aristarc și Bietul Ioanide** de Ileana Vrancea care ne probează impresia că un principiu de subiectivitate, folosit de temperamente și ethosuri diferite, poate crea din același material, istorii literare diferite, diferite uneori ca ordinea de haos, ca lumina de întuneric. Interpretarea creează istoria, spune G. Călinescu, reluînd o idee comună în filozofia vremii. La fel gîndește și Ileana Vrancea într-o carte despre Călinescu însuși, deși avansează formal în față cuvinte mari ca „adevăr", „obiectivitate" etc. De pildă, urmărind cu spirit de cercetător exersat și harnic altfel, cîteva probleme oneste ca relațiile dintre Călinescu și Iorga, Călinescu și Lovinescu, le acordă o altă semnificație decît cea care derivă natural din evoluția faptelor. Observațiile referitoare la influența lui Iorga asupra gîndirii călinesciene sînt constatări de bun-simț, nu prea inedite (fiind anticipate în cîteva studii de Dan Zamfirescu și M. Ungheanu), cu unele contribuții personale totuși, dar autoarea nu se mulțumește cu rezultatele firești, forțează citatele, trece sub tăcere o imensă bibliografie din care se inspiră G. Călinescu, comentată pe larg în **Istoria ca știință inefabilă și sinteză epică** și ne face să conchidem că autorul **Istoriei...** din 1941 ar fi îndatorat pînă la furt „tacit" lui N. Iorga. Cu asemenea procedee putem demonstra orice și alăturînd aceleași citate unor formulări din alt autor, să zicem Croce, îl vom scoate pe Călinescu tributar în totul filozofului italian. 1. „Oricine nu este decît un simplu culegător de fapte disparate nu poate aduna la un loc cea mai mică povestire de fapte omenești dacă nu posedă un anumit criteriu al său de judecată, o convingere proprie în raport cu faptele". 2. „...odată cu judecata estetică a unei poezii, ne este dată și istoria ei, sau... această judecată este însăși istoria poeziei". 3. „Istoria artistică și literară este... o operă de artă istorică". 4. E de ironizat „concepția potrivit căreia ar exista istorie fără valori și valori fără istorie". A fost o selecție din Croce, iată-l acum pe Călinescu : 1. „Faptele, ca să devină fenomen istoric, au nevoie să fie văzute într-o scurtură, să capete de la noi un sens...". 2. „Istoria este interpretarea însăși, punctul de vedere, nu grupul de fapte". 3. „Istoria literară ca și critica este o vocație cum sînt poezia, romanul...". 4. „O istorie literară fără scară de valori este un nonsens". Tragem concluzia că G. Călinescu îl plagiază pe Croce și cine o crede pe Ileana Vrancea e obligat să ne creadă și pe noi. Dar astfel se poate ajunge departe. Ileana Vrancea afirmă că G. Călinescu e anticipat de Lovinescu „în modalitatea de a concepe profesionalizarea criticii ca gen artistic, implicînd intuiție și talent". Dar la 1900 Ștefan Petică cerea criticului să fie el însuși artist, „caldă și palpitantă e arta, caldă și palpitantă trebuie să fie critica". Fac abstracție de lecturile impresioniste ale lui Călinescu și-l declar epigon al lui Șt. Petică. Dacă vreau însă, îl scot discipol al lui Gherea care vorbea, la rîndul său, de o critică artistică. Am interes, de ce să nu-l fac un epigon prăfuit al lui Herder care și el, în secolul al XVIII-lea, pretindea criticului talent poetic. Observînd asemenea exerciții logice te întrebi care e în fond mobilul lucrării ? „Unui studiu consacrat posterității lui E. Lovinescu — scrie Ileana Vrancea — Al. Piru îi pretinde pe bună dreptate să se fi ocupat" de opoziția lui G.Călinescu față de opera lovinesciană. Cartea, deși Ileana Vrancea nu ne-o spune, modestie, este chiar cartea sa anterioară (**Confruntări în critica deceniilor IV—VII, 1975**) și la observația — „repet, îndreptățită" — ne dă acum, ca răspuns, o întreagă carte ironică despre Călinescu. Dar clătinînd statuia zeului, Ileana Vrancea — scopul e mereu subconștient — vrea să se răzbune de fapt pe incomozii călinescieni : Al. Piru, A. Marino, E. Barbu, M. Ungheanu, Ov. S. Crohmălniceanu, V. Rîpeanu, G. Gibescu, C. Sorescu ș.a. Nu pe toți, unii au scăpat și nu întîmplător, de hărțuielile autoarei ; exemplu, N. Manolescu care debutează și se remarcă timp de un deceniu sub steag călinescian dar care, precauția prinde bine, nu s-a atins de precedenta lucrare a cercetătoarei. În schimb M. Ungheanu care te-ai aștepta să fie luat ca aliat cu studiul **N. Iorga sau filiațiile uitate** e citat ca autor de „pledoarii viciate...", oare nu pentru că o acuzase de a fi substituit „raționalismului lovinescian propria-i confuzie ?" Călinescu însuși, care și-a permis să se opună curentului lovinescian, devine un critic, deși „genial", invidios, intrigant, nepăsător la interesele literaturii române, în fine, singurul vinovat de toată politica literară postbelică. Iată ce efecte are fraza lui Călinescu „istoria e interpretarea însăși", cînd e asumată și împinsă să servească altfel de spirite decît al său. Dar dacă în domeniul literar oricine e liber să afirme orice, chiar inconceptibilități, în planul unei istorii reale, încă nedeslușite, un banal simț de echitate se opune subiectivității „creatoare" de imagini fanteziste. Altfel unde s-ar ajunge ? N-o fi cazul aici, dar în asemenea condiții putem asista la privelești încă mai spectaculoase căci obscuritatea e propice intrării în scenă a unor psihologii stranii, de tipul simpaticului personaj gogolian Cicikov, care profită de un confuz paragraf juridic și devine un înfloritor comerciant de suflete moarte.

MARIAN VASILE ■

ARHIVE

Prima descriere a Banatului

Odată cu înființarea primei tipografii în Timișoara în anul 1771 de către tipograful Matthäus Heimerl erau create premisele tehnice pentru apariția aici a presei autohtone. În luna martie, Heimerl s-a și adresat administrației ținutului pentru acordarea dreptului de a scoate la Timișoara o gazetă săptămînală. Președintele de atunci al administrației locale, care și la înființarea tipografiei a manifestat bunăvoință față de răspîndirea literaturii, nu a pus proiectului lui Heimerl nici o piedică și la 18 aprilie 1771 a apărut primul ziar din Banat. Heimerl și-a denumit gazeta „Temeswarer Nachrichten" (Vești din Timișoara), ea avînd o apariție săptămînală. Cele 13 exemplare ale acestei gazete descoperite în Arhiva Curții Imperiale din Viena, ale căror fotocopii le-am primit recent cu ajutorul unor prieteni ai României, dovedesc cu claritate că Heimerl era un om chibzuit, care știa foarte bine ceea ce anume urmărește cu ziarul său. Cele 13 exemplare găsite la Viena de dr. Josek Wüst au fost probabil remise Camerei Imperiale spre examinare de către administrația locală și au rămas uitate într-un dosar.

„Temeswarer Nachrichten" a apărut într-un format de jumătate de coală (editorială) în 4 pagini, la care bilunar se atașa un supliment ca „Anexă la Vești din Timișoara". Suplimentul avea 2—4 pagini, astfel gazeta apărea temporar într-un volum total de 8 pagini.

În suplimentul care se atașa ziarului în fiecare a doua săptămînă, Heimerl aborda probleme instructive de importanță locală. Așa, de exemplu, în mai multe continuări, tratează felul cum se ingrijește mai spornic viermele de mătase, la timpul respectiv o problemă vitală. Într-un alt supliment s-a tipărit, tot în cîteva continuări, un tratat istoric despre „trecutul Banatului și situația sa actuală . Dacă ținem cont că descrierea Banatului, după alungarea turcilor de către armatele imperiale conduse de prințul Eugen de Savoia, apare în 1773, în „Giornale d'Italia" sub semnătura lui Francesco Griselini, studiul din „Temeswarer Nachrichten" este prima relatare a situației economice, demografice și sociale a Banatului. Studiul a fost publicat fără a se menționa numele autorului, dar trebuie să fi fost un om cu vaste cunoștințe istorice, căci nivelul lucrării și datele folosite ne par ireproșabile din punct de vedere istoric.

În anexa din nr. 3 al gazetei aflăm de pildă că Banatul seamănă ca figură cu un pătrat iar rîurile Mureș, Tisa și Dunărea împreună cu munții înalți înspre marea Valahie și Ardealul o înconjoară și formează granițele. În continuare este descrisă importanța rîurilor Timiș și Bega, a canalului Bega și se vorbește despre navigația de pe canal și că vapoarele ajung din Bega în Tisa, apoi în Dunăre și mai departe. Fertilitatea pămîntului bănățean îl duce pe autorul rămas din păcate anonim la următoarea descriere entuziastă : „Fertilitatea acestei țări este atît de mare încît pămîntul, fără a fi fertilizat, dă totul din belșug, cele de care are nevoie omul pentru a-și trăi traiul".

Referindu-se la istoria Banatului aflăm că „Banatul timișorean este o parte a fostului regat Dacia, pe care împăratul Traian a transformat-o într-o provincie romană după ce l-a învins pe regele dacilor, Decebal". Semnificativ ni se pare și descrierea populației Banatului din acea vreme în numărul 4 al gazetei din ziua de 9 mai 1771 : „Populația se compune din germani, valahi, sîrbi, greci, și unii unguri. Ei locuiesc amestecați în localități dar de multe ori aceste localități sînt despărțite... Valahii formează cea mai mare parte din populație. Ei se numesc în limba lor rumani, ce înseamnă romani, și ei sînt de fapt urmașii coloniei romane înființate de împăratul Traian. Limba lor are cea mai mare comunitate cu latina ; ca și îmbrăcămintea lor, obiceiurile lor și mîncărurile lor, care au multă asemănare cu cele romane. Statura lor este zveltă, înaltă, puternică și frumoasă, iar preocuparea lor este creșterea animalelor și, dar mai puțin, cultivarea pămîntului".

Dacă analizăm mai amănunțit conținutul gazetei „Vești din Timișoara" și îl corelăm cu situația păturilor de atunci ale populației timișorene, vom constata că în el se oglindește strădania editorului de a scrie ziarul nu numai pentru un anumit cerc de cititori, ci „spre plăcerea tuturor păturilor populației".

NIKOLAUS BERWANGER ■

S-A ÎNFIINȚAT

Asociația scriitorilor din Sibiu

În acest an, Sibiul a sărbătorit împlinirea a patru veacuri și jumătate de la prima tipăritură de slovă românească. În acest an, laolaltă cu întreaga țară, Sibiul va sărbători împlinirea a 60 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România. În acest an, la 13 noiembrie, județul Sibiu a raportat îndeplinirea planului pe primii trei ani ai actualului cincinal, realizînd o producție suplimentară de aproape 4 miliarde de lei. Acesta este contextul în care, la Sibiu, în ziua de marți, 14 noiembrie a luat ființă Asociația scriitorilor, a șaptea din România, reînnodîndu-se astfel și în ce privește creația literară, o tradiție recunoscută și binecunoscută, o tradiție care se adaugă fericit altor tradiții puse sub noua zodie socialistă, sub zodia mărețelor împliniri, rezultat al politicii Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Deși ne aflăm într-un tîrziu de toamnă, la Sibiu a fost zi de adevărată primăvară, înființarea Asociației scriitorilor sibieni fiind primită de locuitorii acestor meleaguri cu multă bucurie, știindu-se mari iubitori de literatură, convinși că se vor regăsi în operele scriitorilor din urbea de pe malurile Sibiului, urbe care, de-a lungul vremurilor,prin marii bărbați ai neamului care și-au căutat și au găsit adăpost între zidurile ei, a izvodit îndemnuri și idei, a luptat pentru păstrarea ființei noastre naționale, pentru independență și Unire, pentru mai binele zilelor de azi.

Aula „Avram Iancu" de la Institutul de învățămînt superior din Sibiu a fost arhiplină de mult iubitorii de literatură în seara aceea de 13 noiembrie cînd scriitorii sibieni au consemnat, prin semnăturile lor, înființarea unei noi obști spirituale în România, hotărîți să dovedească pe mai departe, cu scrierile lor, deplina adeziune față de politica partidului, să contribuie la formarea omului nou, la mărețele împliniri socialiste.

Au fost de față Vasile Bărbuleț, prim-secretar al Comitetului județean de partid, George Macovescu, președintele Uniunii scriitorilor, D. R. Popescu, secretarul Asociației scriitorilor din Cluj-Napoca, Mircea Radu Iacoban, secretarul Asociației scriitorilor din Iași, Anghel Dumbrăveanu, secretarul Asociației scriitorilor din Timișoara, Dan Tărchilă, secretarul Asociației scriitorilor din Brașov, martori la această întîmplare culturală de înaltă semnificație pentru Sibiu.

A doua zi, asociația a acordat și primul său premiu literar, poetului Petre Anghel, pentru volumul de poezii „Ființa noastră cea de toate zilele", carte apărută în 1977 la Editura Albatros.

R. BRADEANU ■

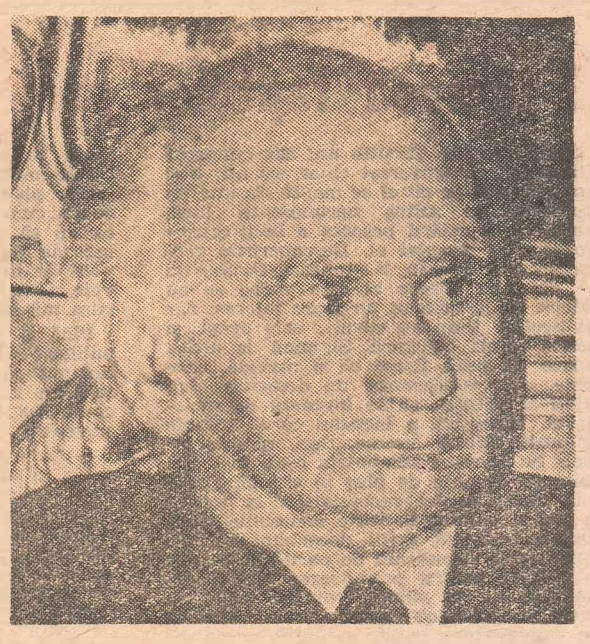

RUBRICA MEA

Geo Bogza — laureat

Marele premiu al Uniunii scriitorilor pe anul 1978 a fost decernat unui mare poet : lui Geo Bogza. Plecat de la experiențele moderniste cele mai îndrăznețe, tînărul scriitor a străbătut țara ca reporter și a dat drept de cetățenie literară reportajului, cu paginile de intensă poezie din **Țări de piatră, de foc și de pămînt** (București, 1939). Numai un autentic poet putea scrie paginile revelatoare **O femeie mănîncă un măr,** spre a face dintr-un mărunt act cotidian al unei soții de moț, un ritual de adînci semnificații. Nimeni înaintea lui Geo Bogza n-a izbutit să descopere în cel mai umil gest sau fapt divers, sensul ascuns al unei existențe, individuală sau colectivă. Multe din constatările reporterului tînăr sînt de fapt ale unui sociolog **in nuce,** care descoperă cauzele fenomenelor și le divulgă printr-o formulă divinatorie. Astfel, sărăcia de altădată a moților, legați de vatra lor, era văzută „într-un anume sens o problemă irezolvabilă, prin dragostea profundă a acestor oameni pentru munții sterpi, stîncoși și nefertili". Mai în genere, oamenii, priviți în mediul lor natural, căruia i se integrează organic, trăiesc bucuria sau tristețea orizontului lor, al acelui **genius loci,** care-i modelează. Reportajul a fost pentru Geo Bogza nu numai prilejul norocos de a se afirma cu autoritate, dar și o anchetă asupra omului, a condiției lui în lume și, totodată, marea revelație a iubirii de oameni, izvorîtă tocmai din descoperirea unor nebănuite infernuri. Omenia, calitate fundamentală a neamului nostru, și-a găsit în opera lui Geo Bogza expresia cea mai înaltă și mai patetică. În **Cartea Oltului** — statuia unui rîu — (ediție nouă, 1976), subtitlul traduce fericit caracterul imnic al operei, închinată unei întrupări eroice, de Făt-Frumos al apelor naționale, ale cărui străbateri prin stîncile și treptele Carpaților, de la izvoare și pînă la coborîrea lui, printre dealuri, către șes, împrumută caracterul unor biruințe cosmice, de o grandioasă forță. Ca și o făptură omenească.

„Cuprins de bucurii adînci și de imense îngîndurări, Oltul oglindește, cu același fior, și luminile celui mai îndepărtat trecut, și pe acelea ce pregătesc inimaginabile lumi viitoare".

Avem, în această cuprinzătoare frază, cheia unei opere, unică în literatura noastră, în care eroul ei este și acela al neamului nostru întreg, un simbol de neînfrîntă putere, de biruință asupra stihiilor și mai în genere a tuturor adversităților.

Străbaterea acelui inedit „Index alfabetic de chipurile lumii pe care a străbătut-o Oltul" ne pune în contact nemijlocit, cum spune însuși autorul, cu un „poem final", născut din capetele de paragraf succesive tot atîtea „uverturi" ale cîte unei simfonii de ramuri și culori.

Recent apăruta culegere de poezii **Orion,** la Editura Minerva, strînge laolaltă o selecție din activitatea lirică a poetului, în interval de o jumătate de veac, cu subtitlurile: **Urmuz, Poem petrolifer, Cîntec de revoltă, de dragoste și moarte, Ioana Maria, Noaptea tragică, Eu și palmierul, Walt Whitman și 4 Statui în lună.**

Marele poem închinat poetului Walt Whitman are caracterul unui manifest, sintetizînd imaginea pe care Geo Bogza și-a făcut-o asupra caracterului exemplar al scriitorului, admirat pentru că

„Un om adevărat și viu a fost acest mare fiu al Americii (stăpînit de o nestinsă simpatie față de orice chip al naturii), purtat de o adîncă dragoste spre oameni".

Aceste versuri albe îl definesc deopotrivă pe poetul român, căruia i se potrivesc de minune și alte rînduri definitorii, ca acestea:

„Nimic n-a privit cu ușurință acest om și nimic din tot ceea ce cîntase n-a luat în deșert, de la primele lui poeme a cîntat dragostea de oameni, ca pe o dăruire a întregii ființe".

Într-un univers deseori ostil, individul, confruntat cu propriul lui destin, pe care prea uneori și-i poate stăpîni, este chemat înainte de toate să-și potențeze la maximum calitatea de om.

Cît de greu este să fii om, om în toată puterea cuvîntului, este o temă pe care a dezvoltat-o Geo Bogza înaintea colegilor noștri de la Academia Republicii Socialiste România, într-o ședință de înaltă tensiune spirituală — o temă și o preocupare constantă, aș spune testul etic primordial.

Prin punerea acestei probleme, de care depinde viitorul omenirii, mersul ei către o eră de aur sau către o catastrofă cosmică, marele poet care este Geo Bogza a surprins punctul nodal pe placa sensibilității contemporane.

Martor al unui moment istoric crucial, Geo Bogza reîntegrează rolul de totdeauna al lui **poeta vates,** menit să avertizeze asupra primejdiilor instante și să recheme omenirea la rosturile ei fundamentale. Este poetul prin excelență al sublimului etic.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Ce e nou în situația N. Ionescu Dimboviță

E vremea faptelor propriu-zise

Readucem în discuție un caz cunoscut cititorilor, controversat chiar, cu atît mai controversat cu cît el se manifestă într-un domeniu cu atîtea necunoscute încă, acela al depistării precoce a bolii canceroase și a terapiei ei. Descoperirile cercetătorului român N. Ionescu-Dîmboviță — din nou despre el este vorba — au stîrnit de la început un mare interes, dar în același timp au stîrnit, este drept, și unele opinii contrarii. Și, pînă la urmă, poate să pară firesc ca o metodă, care vine să revoluționeze un domeniu sau altul al științei, să se lovească de rezistența vechiului, a lucrului care trebuie înlocuit. Multă vreme, deci, nici metodele lui Ionescu Dîmboviță n-au fost primite pe covoare de pluș în știință. Datorită excepționalei receptivități la tot ce e nou și valoros în toate domeniile vieții sociale, datorită grijii deosebite pe care conducerea superioară de partid și de stat o vădește pentru promovarea ideilor revoluționare în știința românească, s-a creat posibilitatea ca în ultimele luni să se demonstreze public calitățile serodiagnosticului N. Ionescu Dîmboviță. La 14 aprilie 1978, după o serie de teste făcute în mai multe spitale din Capitală, N. Ionescu Dîmboviță a susținut un adevărat examen public, un nou test de verificare a metodei sale de diagnostic. Se știe, în urma rezultatelor favorabile obținute, comisia de specialiști a recomandat Ministerului Sănătății să asigure cercetătorului condiții materiale pentru continuarea și perfectarea metodei de diagnostic și, concomitent, să se testeze și metoda de tratament propusă de același autor. În acest scop, cercetătorului N. Ionescu Dîmboviță i-a fost repartizat un imobil compus din două corpuri de clădiri, în strada Horațiu din București.

— După cum poate știți, ne spune N. Ionescu Dîmboviță, pe care l-am găsit tot pe strada Cîmpul Pipera, nr. 23, în căsuța lui modestă din afara Bucureștiului, imobilul din Horațiu încă nu este dotat cu cele necesare nici acum, deși a fost eliberat de aproape un an de zile. Uite, să zicem că mîine, eu vreau să încep lucrul acolo. Crezi dumneata că pot începe ? Nu pot. S-a văruit, s-au vopsit podelele, dar credeți că asta e totul ? Trebuie să se instaleze cîteva căzi, să se tragă gaze pentru încălzit, trebuie rezolvate încă multe alte lucruri. Amenajarea acestui imobil se tărăgănează de foarte multă vreme. Am ajuns în plină iarnă, plante medicinale nu am, tincturi nu am, cum să începem treaba acum ? Apoi, ca eu să pot aplica în practică metoda mea de diagnostic și de tratament am nevoie de titlul de medic. Altfel nu-mi dă voie actuala lege a sănătății. Nu vedeți cum mă atacă unii oncologi ?

Pînă și la masa rotundă pe care ați publicat-o în revistă, unii participanți au susținut că metodă de diagnostic, așa cum am eu, au și dînșii, au și americanii. De ce atunci nu se aplică aceste metode ?

— La masa rotundă pe care a publicat-o „Flacăra" nu v-a „atacat" nimeni, cum spuneți dv. Unii dintre participanți v-au solicitat să brevetați metodele, să le experimentați în continuare în practică, pentru ca bolnavii să beneficieze de ele cît mai repede. Și, chiar dacă un specialist sau altul are o altă părere despre metodele dumneavoastră, revista „Flacăra" are datoria să le aducă la cunoștința opiniei publice. Din cuvîntul unor participanți la masa rotundă, rezultă că și alți specialiști lucrează la unele metode de diagnostic. Ce e rău în asta ? Cred că lupta, chiar concurența, trebuie acceptată în mod deschis.

— Sînt de acord cu dumneavoastră, dar, uite, la Ministerul Sănătății s-a format o comisie care să verifice în continuare metodele mele de serodiagnostic și de tratament. Din comisie fac parte mulți dintre aceia care mă fac farsor, nebun, mă fac în tot felul, îmi contestă realizările. Cum o să cred în obiectivitatea unor astfel de oameni ? Unii dintre aceștia declară că lucrează și dînșii la astfel de metode, pe care abia așteaptă să le impună. Cum o să zică atunci că seroreacția lui Ionescu este cea bună ? Să facă ei, eu nu mai fac nimic. Dar să știți că e o mare greșeală față de popor.

— O greșeală la fel de mare o comiteți și dv., cînd spuneți că „nu mai fac nimic, să facă ei". Trebuie să facem toți tot ce putem, ca o astfel de metodă să triumfe, mai ales cînd ea se dovedește valoroasă.

— În cazul meu, nu s-a făcut totul. Am cerut să se anunțe că în România a luat ființă un centru de serodiagnostic, nu s-a anunțat. Am cerut mult timp aprobare, să pot lucra, nu mi s-a dat.

— În momentul de față, bolnavii vin la dv. cu aprobări obținute de la Ministerul Sănătății, pentru a fi testați și tratați, iar dv., din cîte afirmă acești bolnavi, îi refuzați. De ce ?

— Ați văzut cum sună aceste aprobări ? Sînt foarte evazive. Ministerul doar trimite bolnavul, la mine, nu își dă și avizul. Cum o să-i tratez pe baza unor astfel de aprobări, cînd Legea spune limpede că asistența medicală se acordă numai de către medic ? Fără diploma de medic, pe care o solicit datorită meritelor pe care consider că le am, datorită descoperirilor mele, nu mă apuc de testare și nici de tratament. Să fim înțeleși. Nu vreau să fiu amenințat de cutare sau cutare că, uite, n-am dreptul să tratez, că sînt numai inginer, nu și medic. O aprobare a ministerului nu poate înlocui o lege.

— Și, atunci, ce considerați că e de făcut ?

— Adică n-ați înțeles pînă acum ? Nu înțelegeți că fără diploma de medic nu mai fac nimic ?

Ca să limpezim cît de cît situația în care se află la ora actuală N. Ionescu-Dîmboviță, ne-am adresat conducerii Ministerului Sănătății cu cîteva întrebări. Trebuie să recunoaștem de la început că noua conducere a ministerului a manifestat și manifestă un interes deosebit față de ideile noi, valoroase, se preocupă de promovarea lor în practica și știința medicală. De la conducerea ministerului am aflat că situația multor cercetători, a multor medici specialiști care au propuneri demne de a fi luate în seamă, metode de tratament verificate și testate în practică, a fost soluționată.

— Rețineți, ne spunea tovarășul ministru Eugen Proca, că situația cercetătorului Pavel Kozak este la ora actuală rezolvată favorabil : i s-a pus la dispoziție spațiul pe care l-a deținut și mai înainte la Spitalul Fundeni ; i s-a acordat gradul de cercetător principal, cu retribuția respectivă pe timpul cît durează cercetarea, are acordul ministerului de a trata și vindeca bolnavi. I s-a repartizat, de asemenea, colectivul de cercetare pe care l-a solicitat, are dreptul de a-și alege singur bolnavii, comisia instituită verificînd starea bolnavilor doar la începerea tratamentului și la ieșirea din tratament.

— De ce mai depinde începerea activității în cazul Pavel Kozak ?

— Mai depinde doar de el. Noi i-am oferit toate condițiile. La ora actuală Kozak are o clinică cum mulți dermatologi își doresc. Acum, singurul lucru pe care noi îl pretindem de la colectivul condus de cercetătorul Pavel Kozak este să vindece bolnavii.

— Care este situația în cazul lui Ionescu-Dîmboviță ?

— Înainte de a trece la cazul Dîmboviță, aș dori să mai informez opinia publică interesată că am rezolvat, tot favorabil, situația doctorului Osipov Sinești, căruia i s-a oferit spațiul din Policlinica Grivița, pentru a-și pune în aplicare metoda sa de tratament. Am rezolvat situația doctorului Iubu, care este acum șef de secție la un spital din Cluj-Napoca, o secție cu 30 de paturi. Am prelungit cu încă șase luni detașarea doctorului Mihai Leontopol la Spitalul de fonoaudiologie Panduri și sîntem pe cale de a rezolva și situațiile altor medici. Conducerea ministerului nostru este hotărîtă să promoveze orice idee nouă, cu singura condiție ca ea să se dovedească a fi valoroasă, să probeze că poate fi de folos sănătății oamenilor. Singurul caz care mai stagnează la ora actuală este al cercetătorului N. Ionescu Dîmboviță. Noi am dotat noul spațiu pus la dispoziția cercetătorului cu seringi, cu o parte din aparatură, cu eprubete și stative, am mobilat cît s-a putut, am detașat acolo o asistentă și o infirmieră. Este adevărat, amenajarea adecvată a acestui nou spațiu s-a tărăgănat, dar nu din vina noastră. Săptămîna aceasta se va instala, deocamdată, o cadă de baie, se vor instala două calorifere electrice și un boiler pentru încălzit apa. La ora actuală sînt create condițiile care permit începerea activității de diagnostic și într-un viitor apropiat și a activității de tratament. Numai că, la ora actuală, cercetătorului N. Ionescu-Dîmboviță, căruia i-a fost acordat gradul de cercetător principal I, cu o retribuție corespunzătoare pe timpul cît durează cercetarea, nu și-a început activitatea, solicitînd diploma de medic. Noi îi putem oferi titlul de doctor, dar mai înainte trebuie să vină și să vindece oamenii. Personal, am fost la dînsul, ne-am cunoscut, l-am invitat la noi, dar deocamdată nu a răspuns invitației noastre. Este adevărat, legea spune că practica medicală este permisă numai medicilor, dar ministerul a eliberat cîte o aprobare pentru fiecare bolnav care a cerut să fie tratat sau testat de dînsul. De azi încolo modificăm, iată, și conținutul aprobărilor. Iar dacă dorește, acceptăm să lucreze chiar cu un singur medic, pe care îl propune dînsul în loc să

Extragerea gazului metan din dejecții animaliere, o idee cu rezultate fabuloase

Dar acesta e numai începutul. Specialiștii preconizează dotarea tuturor gospodăriilor țărănești cu microinstalații pentru obținerea biogazului. Rezultat final : înlocuirea parțială a metanului îmbuteliat industrial

Ideea nu e nouă. În India și China, dar și în alte țări ale Extremului Orient, metoda se practică de mai multă vreme. Procedeul de obținere a biogazului din dejecții porcine reprezintă, însă, o noutate. El a fost gîndit și experimentat pentru întîia oară într-un institut bucureștean și se recomandă drept o prioritate românească. Din păcate, de la primele studii de laborator efectuate pe o instalație redusă și pînă la crearea stației pilot în comuna Periș a trecut nepermis de multă vreme. Așa cum din păcate se mai întîmplă, din vina unora și altora, invenția s-a poticnit, încurcată, în hățișurile birocrației. Dar, în sfîrșit, totul e bine cînd se sfîrșește cu bine sau vorba omului pățit : mai bine mai tîrziu, decît niciodată. La ora actuală se execută ultimele pregătiri pentru intrarea în funcțiune a stației pilot construite la Periș-Ilfov în cadrul Stațiunii centrale de cercetare pentru creșterea porcinelor. În curînd deci aici, specialiștii vor produce nu numai carne de porc, ci și cantități însemnate de gaze combustibile.

Iată despre ce e vorba :

Răspunzînd unei propuneri lansate de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, specialiștii Institutului de cercetare pentru industrie și chimie alimentară au demonstrat prin studii de laborator și prin experimente pe o mică stație pilot că dejecțiile recoltate într-o singură zi de la un porc de mărime mijlocie pot furniza prin fermentare 150 de litri de gaz metan. Ulterior, la definitivarea proiectului, au mai participat cercetători din partea Universității din Galați, ai Institutului pentru nutriția animalelor și ai Institutului de studii și proiectări în construcții al M.A.I.A. Beneficiar : Stațiunea centrală de cercetări pentru creșterea porcinelor din comuna Periș. Executant : Trustul de construcții și montaj al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Cercetarea la scara complexelor zootehnice de mare capacitate constituie, așa cum aminteam, o noutate mondială, deoarece pentru prima dată se preconizează obținerea gazului metan nu din nămoluri orășenești, din deșeuri alimentare sau din obișnuitul gunoi de grajd — ci din dejecțiile de porcine, element poluant și, practic, inutilizabil. Procedeul de recuperare a biogazului este relativ simplu. Nămolurile, decantate (separate de apă), ajung într-un concentrator unde sînt supuse unui proces de fermentare anaerobă, proces natural stimulat și accelerat prin mijlocirea unui inocul (masă îmbogățită cu bacterii metanogene).Prin descompunerea dejecțiilor are loc eliberarea gazului combustibil care este colectat într-un gazometru și apoi introdus în rețea pentru alimentarea termocentralei sau a unor gospodării apropiate.

Stația de la Periș construită pentru aproximativ 5 000 de porci, va fi capabilă să furnizeze zilnic 400 metri cubi de gaze naturale ceea ce reprezintă circa 70 tone de păcură pe an. Cu o asemenea sursă de energie, stațiunea își acoperă practic toate nevoile de combustibil necesare, devenind, totodată, și un furnizor de căldură pentru unitățile agricole învecinate.

Extinderea metodei la toate crescătoriile de porci din țară (unde își duc zilele numărate spre folosul gastronomiei naționale milioane de grăsuni) ar determina o economie anuală de combustibil clasic de multe zeci de mii de tone. Ceea ce, evident, nu este deloc puțin.

După o serie de întîrzieri în finanțarea lucrării de către ministerul de resort, executantul a promis, conform contractului, terminarea și intrarea în probe tehnologice a stației pilot la 31 octombrie 1978. Sîntem spre sfîrșitul lui noiembrie și lucrările de montaj se desfășoară în continuare cu încetinitorul, iar o parte din furnizori n-au livrat nici pînă astăzi utilajele contractate (record de întîrziere : I.U.C. Făgăraș, care s-a angajat să furnizeze reactoarele pentru stația de inocul).

Datorită acestei situații de fapt, stațiunea din Periș a pierdut într-o lună de zile 15 000 de metri cubi de gaze naturale. Ceea ce, din nou, nu e deloc puțin.

Cum poate avea fiecare unitate agricolă propria sa sursă de gaze naturale

— De fapt este vorba de un adevărat program național — a ținut să ne asigure tovarășul prof. dr. doc. Iosif Tripșa, vicepreședinte al C.N.S.T. Îl vom face cunoscut prin bunăvoința și solicitudinea „Flacării", iar ulterior vom apela și la alte mijloace de comunicare în masă.

Programul — ne-a informat în continuare interlocutorul nostru — urmărește dotarea tuturor unităților agricole cu microinstalații pentru obținerea biogazului. Au fost elaborate în acest sens proiecte tip însoțite de toate indicațiile necesare pentru realizarea lor practică. Executarea unor asemenea construcții este extrem de simplă. Este vorba de construcția unui fermentator (un bazin betonat cu două găuri de alimentare și o fosă pentru evacuarea materialului epuizat) și un colector de gaze. Materie primă : îngrășămînt de grajd, dejecții porcine, resturi menajere, frunze uscate, materii fecaloide. După fermentarea lor spontană (circa 30 de zile) bazinul se reîncarcă zilnic, oferind o sursă constantă de gaze combustibile. Mai notăm și faptul că materia epuizată constituie un excelent îngrășămînt natural. Deci, totul se transformă, dar nimic nu se pierde... Totul este ca virtualii beneficiari să înțeleagă la vreme importanța economică a procedeului.

O primă instalație de acest fel este pe cale de a fi executată la C.A.P. Albești în județul Prahova. Gospodarii de aici vor folosi pentru recoltarea gazului metan dejecțiile animaliere ale fermelor de cabaline, porcine, ovine și bovine. Pentru început, un fermentator de 25 de metri cubi capabil de a furniza 10—12 metri cubi de gaz pe zi.

Programul inițiat de C.N.S.T. prevede chiar dotarea în perspectivă a gospodăriilor individuale cu asemenea instalații de capacitate redusă. Ele ar putea înlocui perfect, în mediul rural, mult așteptatele butelii de aragaz. Evident, manevrarea materiei prime necesită ceva travaliu și un „atenuator" al simțului olfactiv. Dar economiile de combustibil și bani sînt notabile.

LIVIU TIMBUS

— Alo, dați-mi-l pe Socrate la telefon!

Folosirea calculatorului electronic în regim de teletransmisie

„Calculatorul electronic, propriu-zis, este doar o cutie neagră. Fără echipamentele periferice nu poate fi învățat să facă ceea ce dorim, nu poate să converseze cu omul. (Asta fiindcă mă întrebați despre importanța produselor noastre.) Și în funcție de numărul și complexitatea acestor echipamente aferente unui calculator randamentul folosirii sale este optim sau mai puțin optim. Ați văzut probabil un calculator lucrînd? Să zicem că scrie pe imprimantă stocurile comparative ale unei magazii de materii prime. Operație continuă. Dacă în același timp primește un alt semnal, o altă comandă de la un terț solicitant, printr-un echipament periferic, firește, calculatorul o pune în lucru și dacă are în memoria sa ceea ce i se cere, dă și răspunsul. Fără a opri însă prima operație. Aceasta reprezintă de fapt marea calitate a unui calculator: purtarea unui dialog în timp real cu numeroși solicitatori. Și unii dintre solicitatori se pot afla la distanță apreciabilă de calculator, ceea ce înseamnă foarte mult din punct de vedere al eficienței economice. Este vorba mai exact de aplicația pe calculator a regimului de teletransmisie de date. Nu este un lucru nou în țara noastră, în sensul nemaiauzit, nemaivăzut, s-au făcut aplicații dar ele au avut caracter de studiu, de cercetare. Acum însă sistemul va fi aplicat la scară industrială".

Sînt cuvintele unui om tînăr, inginerul

mai lucreze cu o comisie. Numai să înceapă activitatea. Deocamdată, așa cum am spus, aceea de testare și în viitorul apropiat și de tratament.

O rezolvare, deci în interesul bolnavilor, al cercetătorului, dar și în interesul științei medicale românești care poate să ofere țării și lumii întregi o metodă deosebit de valoroasă în lupta împotriva acestei necruțătoare boli.

În numele acestor nobile idei, sperăm să fie rezolvat pe deplin și cazul N. Ionescu Dimbovița. La rezolvarea lui, o rezolvare care se impune cu toată urgența, trebuie să participe în egală măsură toate compartimentele ministerului de resort, trebuie să participăm toți, dar trebuie să participe, mai ales acum, autorul însuși. Prin munca sa deosebit de grea, prin strădania sa de peste 20 de ani, prin dăruire totală acestei nobile idei, de a veni în ajutorul oamenilor. Cînd a avut de întîmpinat atîtea greutăți, uneori atîtea nedrepte greutăți, Nicolae Ionescu Dimbovița a făcut dovada unor alese sentimente de patriotism. În numele acestui patriotism, în numele servirii pînă la capăt a științei medicale românești, datoria sa este de a începe, deocamdată cu posibilitățile pe care le are, aplicarea practică a metodei sale de diagnostic și în viitorul cel mai apropiat, a metodei de tratament. Noua conducere a Ministerului Sănătății ete gata să-i ofere întreg ajutorul de care are nevoie.

NICOLAE GRIGORE ■

NOTA REDACȚIEI :

Vorbim, acum, despre **datoria lui N. Ionescu Dimbovița** cu aceeași pasiune cu care revista noastră a vorbit pentru prima oară și a continuat să militeze în favoarea drepturilor lui N. Ionescu Dimbovița. Considerăm că acțiunea din ultima vreme pentru valorificarea a tot ce este nou și valoros în gîndirea originală românească este exemplară, este dovada unui minunat spirit de umanism. Lucruri care au stagnat ani și chiar decenii se descătușează acum. Este datoria și a lui N. Ionescu Dîmbovița și a lui Pavel Kozac (despre care am aflat cu surprindere **că amină el acum** ceca ce ni se plingea pe bună dreptate că amina și întîrzia vechea conducere a Ministerului Sănătății) și a lui Mihai Leontopol și a doctorului Iubu și a tuturor celorlalți să răspundă cu maximum de responsabilitate și promptitudine acestei încrederi, așteptării oamenilor și solicitudinii pe care autoritățile competente o dovedesc cu prisosință. Cînd am pledat pentru unul sau pentru altul dintre acești oameni, noi am pledat firește și pentru ei dar mai ales pentru dreptul concetățenilor lor de a beneficia de produsele gîndirii lor. Ne exprimăm speranța că se vor găsi căile pentru ca nimic să nu întîrzie finalizarea în spiritul adevărului și omenici a acestor idei generoase.

Francisc Hemmert, un nume despre care vom mai auzi

Invențiile și descoperirile electronistului Francisc Hemmert anticipează o lume fabuloasă. Este vorba, între altele, de introducerea în practica zilnică a unor noi surse de energie termică și luminoasă (mult mai economice și cu randament mărit), precum și realizarea unor motoare cu ardere internă pe bază de combustibili gazoși și lichizi cu putere mărită și lipsiți aproape total de emisiuni poluante. Despre două din acestea vom vorbi în rîndurile care urmează. Le vom prezenta și pe celelalte de îndată ce importanța și eficiența lor va fi pe deplin testată.

Sau ceea ce sperăm se va întîmpla într-un viitor apropiat, deoarece și șansele de reușită ale inventatorului sînt în ultima vreme sensibil mărite. De curînd el a fost chemat să-și perfecteze realizările și să-și continue experimentele în cadrul Laboratorului de electronografie și bioinginerie aplicată condus de doctorul Florin Dumitrescu. Reamintim cititorilor noștri că, foarte de curînd, prin mijlocirea revistei noastre, acest tînăr și prestigios colectiv de cercetători a anunțat că va coopta cu promptitudine orice idee generoasă, că laboratorul are porțile deschise tuturor celor ce vor să prezinte sau să experimenteze idei originale din domeniul vast al bioingineriei.

Ca pregătire și vechime profesională, Francisc Hemmert este electronist, dar aria preocupărilor sale cuprinde și o foarte constantă și activă pasiune pentru construcția motoarelor cu ardere internă. În 1975 și-a permis chiar un nevinovat divertisment, acela de a pune în mișcare un autoturism „Volga" cu ajutorul unei butelii de aragaz. Mașina a dezvoltat o viteză de 120 km la oră și s-a dovedit total nepoluantă. Alimentat de la o butelie obișnuită, autovehiculul a parcurs o distanță de 300 kilometri, costul carburantului fiind pentru această distanță de numai 19 lei în loc de 100 lei, echivalentul bănesc al celor 22 de litri de benzină necesari pentru același drum. Mai notăm faptul că un comutator, instalat la bord, permitea cuplarea motorului și la rezervorul de benzină. Din păcate însă cantitățile de butanol sau propanol de care dispunem sînt mult prea reduse pentru a alimenta, în asemenea condiții, parcul de autovehicule existent. Invenția își va demonstra, poate, importanța în clipa în care chimia va obține lichefierea gazului de sondă.

Deosebit de util și, după cîte știm, unic pe plan mondial s-a dovedit în schimb atenuatorul de gaze, datorat aceluiași inventator și introdus recent la șase autovehicule cu motoare diesel.

După cum se știe, actualele motoare cu ardere internă folosesc doar în proporție de 25—30 la sută carburantul introdus în camera de explozie (benzină sau motorină). Ceea ce rămîne — rezultat al unei arderi incomplete — este evacuat sub formă de emisiuni poluante. Se mai știe de asemenea că o combustie incompletă este cu atît mai mare, cu cît respectivul motor este mai uzat. După 200 000 de kilometri, un autovehicul cu motor diesel devine practic un vulcan de noxe, situație care obligă scoaterea lui din circulație.

Pornind de la această situație de fapt, Francisc Hemmert a imaginat și construit un filtru de gaze pe pernă de lichid, denumit atenuator universal, capabil de a reține între 50—89 la sută din gazele emanate. El a fost instalat pe șase autovehicule ale I.T.B., dotate cu motoare diesel. Dar dispozitivul a dovedit nu numai virtuți antipoluante. Reținînd în perna de lichid căldura jetului de gaze (care ajung la o temperatură de 250—350 de grade), el s-a dovedit și un excelent furnizor de căldură pentru spațiul călător al mașinii. El face practic inutilă toba de eșapament, deoarece reducerea sensibilă a emisiunii de gaze a anihilat aproape cu totul și poluarea sonoră. În asemenea condiții un autovehicul I.T.B. cu motor diesel poate parcurge, fără a intra în conflict cu legea, 300 000 de kilometri. Cu alte cuvinte, cu două autobuze dotate cu atenuatoare „Hemmert", îl obținem gratuit pe cel de al treilea.

Invenția a obținut premiul II din partea Consiliului național pentru protecția mediului înconjurător în cadrul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României". Introducerea dispozitivului pe toate autovehiculele I.T.B. ar aduce întreprinderii o economie anuală de circa 75 milioane lei.

O deosebită senzație a produs în cadrul Laboratorului de electronografie și bioinginerie aplicată substanța postluminiscentă inventată de același Francisc Hemmert („veniți să vedeți o descoperire senzațională !", a ținut să ne anunțe telefonic doctorul Florin Dumitrescu).

Cititorii noștri își amintesc desigur foliile reflectorizante care îmbracă unele indicatoare rutiere. Ele sînt alcătuite din suporturi de aluminiu și microbile de sticlă ce strălucesc în timpul nopții de îndată ce se găsesc sub incidența unui fascicul luminos (în cazul de față farurile de autovehicule). Facultatea lor reflectorizantă încetează, însă în clipa în care dispare și sursa de lumină.

Ei, bine, pigmentul inventat de electronistul Francisc Hemmert este **postluminiscent**, deci, panoul, indicatorul sau orice alt obiect îmbrăcat cu o asemenea substanță rămîne luminos ore în șir chiar și după stingerea sau dispariția sursei de la care a împrumutat energie luminoasă. Farurile unui automobil care trece pe șosea sînt suficiente pentru a „aprinde" timp îndelungat suprafața unui indicator placat cu un strat de praf fotoluminiscent. Într-o încăpere, luminată cu patru becuri de 100 wați, un singur bec poate asigura aceeași luminozitate dacă pereții încăperii sînt îmbrăcați într-un strat de praf fotoluminiscent.

Costul unui kilogram de pigment este de 286 lei față de 3 000 lei cît este evaluat kilogramul unei substanțe asemănătoare (dar cu performanțe mult reduse) fabricat în străinătate.

Nu este greu de bănuit cîte domenii ale vieții cotidiene pot beneficia de pe urma acestei invenții. Am amintit indicatoarele rutiere. Praful și foliile postluminiscente pot deopotrivă îmbrăca perfect indicatoarele de pericol sau pot fi utilizate pentru marcarea unor locuri de muncă. Pe aeroporturi ele ar fi capabile — ne-a asigurat inventatorul — să înlocuiască în bună măsură proiectoarele pistelor de aterizare. Ele pot fi folosite de asemenea ca material decorativ în arhitectură și comerț (ambalaje, reclame, vitrine) sau la iluminarea unor săli, culoare etc.

Invenția pare într-adevăr de factură deosebită, dar avînd în vedere noutatea ei o anunțăm deocamdată cu rezerva și decența cuvenite. Sîntem siguri însă că despre electronistul Francisc Hemmert vom mai auzi și vom mai avea ocazia să scriem în paginile revistei noastre.

LIVIU MAIOR ■

proiectant Iosif Nicolae, la fel de tînăr ca și colegii săi, alți proiectanți, tehnicieni și muncitori — întreprinderea de echipamente periferice fiind ca însăși la un număr mic de ani de existență : în toamna lui '75 a avut primul plan de producție. Tinerețea înseamnă întotdeauna dinamism și îndrăzneală, iar aceste calități chiar se și cer unui colectiv care beneficiază în activitatea sa de o excepțională dotare tehnică. Două exemple de la antipozi profesionali : un digitizor pentru proiectare de circuite imprimate, adică un calculator electronic specializat cu numeroase periferice care trasează, verifică și scoate la iveală clișeele foto după care sînt obținute plăcile în care sînt implantate componentele electronice — instalația fiind minuită de acei tineri proiectanți, băieți și fete. Apoi o mașină din secția de prelucrări mecanice unde se realizează tot ceea ce reprezintă neelectronicul, adică mai precis o presă revolver cu comandă numerică, care, mișcîndu-se, suflă, pufăie, șuieră (are dispozitive pneumatice) și poate să execute 36 de operații fără să schimbe nimic din înfățișarea sa — băiatul care o are în grijă o mînuiește apăsînd doar pe niște butoane.

„Ne preocupă — mărturisește inginerul Eugen Zainea, șeful atelierului de proiectare produse noi și prototipuri — folosind toată această dotare valoroasă să punem în fabricație produse de înaltă tehnicitate, vreau să spun la nivel competitiv, pentru a putea stopa importurile de similare. Firește, folosim proiecte ale unor institute de specialitate dar realizăm și proiecte proprii. Și obținem succes atunci cînd gîndirea inginerească are ca obiect o stare de lucruri concretă din industrie, din economie în general, adică vizează ceva precis și de viitor". Cîteva exemple relevate în halele întreprinderii subliniază în mod pozitiv aceste idei. În secția unde lucrează electronistii Savu Tudora, Georgescu Marian, Simion Natalia, inginerii Vasile Ghimpețeanu, Paul Antonescu — lista numelor remarcabile este destul de mare — se produce un epurator electronic.Este vorba de o instalație, dealtfel viu admirată la T.I.B. '78, care detectează și înlătură prin tăiere porțiuni defecte pe firele din mașinile textile : noduri, subțieri, îngroșări, dublări etc. După un model experimentat — omologat — întreprinderea va realiza o casă electronică de marcat, destinată comerțului. O instalație electronică, care așa după cum au înzestrat-o părinții ei — proiectanții de la I.T.C., conduși de inginerul Traian Ciobanu — ține contabilitatea exactă a vînzărilor pe cantități și sortimente, deci poate semnala mai bine decît oricare merceolog care este cursul pieței, ce trebuie să aducă magazia la rafturi, facturează bineînțeles și așa mai departe. Inginerul Tudor Paul mi-a prezentat modelul experimental al unei unități de memorie pe minicasetă magnetică — acea casetă care se folosește și la clasicul casetofon. Produsul, premieră națională, dealtfel și celelalte au această „marcă", va permite stocarea de date într-un volum foarte mic. Ai, să zicem, o problemă cu gestiunea întreprinderii tale, ai pus datele pe această casetă, ai băgat-o în buzunar și te duci la „consultație" la un mare calculator care beneficiază de programe specifice.

Și, în sfîrșit, cel mai recent exemplu de acest gen: la T.I.B. '78 au fost expuse mașini-unelte cu comandă numerică, am și vorbit de ele în paginile acestei reviste. Ingineri de la întreprinderea, admirînd produsul colegilor electromecanici, și-au pus următoarea problemă : pentru banda perforată care comandă strungul sau freza tehnologul trebuie să apeleze la un centru de calcul. Noi producem și DAF-ul, și perforatorul de bandă, și lectorul de bandă. Să le cuplăm și să oferim un dispozitiv unitar ce va servi direct tehnologului din uzină să-și programeze cu ușurință mașinile moderne de înaltă productivitate. Ceea ce au și început să facă. Prima concluzie : limbajele folosite sînt compatibile și s-a trecut la proiectarea interfeței.

Teletransmisia de date pentru calculator, despre care vorbeam la începutul acestor rînduri, reprezintă poate cea mai valoroasă aplicare a echipamentelor electronice pe care le produce întreprinderea. În luna aprilie a acestui an, sub îndrumarea Comitetului de partid al sectorului 2, Întreprinderea de echipamente periferice de pe platforma Pipera, în colaborare cu Centrul teritorial de calcul din Timișoara și cu I.T.C. din Cluj-Napoca, a organizat un simpozion la care s-a pus accentul, în dezbateri și exemplificări practice, pe teletransmisia de date. Specialiști din Timișoara au oferit participanților posibilitatea să afle instantaneu de la calculatorul aflat la cîteva sute de kilometri distanță un calcul de indemnizație de concediu, pe nume reale, iar cei din Cluj-Napoca exemple de folosirea programului de calcul denumit Socrate. Totul printr-un simplu fir telefonic, folosite fiind bineînțeles perifericele aduse de întreprindere. S-a văzut atunci limpede — au participat reprezentanții a 76 centre de calcul și mari unități economice — că folosirea unui echipament periferic cuplat în mod adecvat la o linie telefonică face posibil accesul la orice calculator, înlesnind astfel pătrunderea tehnicii de cea mai înaltă ținută chiar și fără ca aceasta să fie fizic prezentă. Printre primii care au solicitat întreprinderii de pe platforma Pipera echipament pentru teletransmisie de date se află Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Și chiar am întîlnit pe teren, adică într-una din secțiile fabricii, pe inginerul Nicolae Jalbă de la Institutul de geodezie, fotogrametrie, cartografie și organizare a teritoriului, adică unul dintre beneficiarii viitoarelor echipamente, interesîndu-se de stadiul producției. DAF-urile (displayurile) sînt gata. Lipsesc deocamdată MODEM-urile (este vorba de un modulator și demodulator care face compatibil semnalul electric de calculator cu cel care circulă curent pe o linie telefonică). DAF-urile le face întreprinderea de care vorbim, însă MODEM-urile sînt realizate de o unitate din altă centrală industrială, mai exact F.E.A. Este bine ca întreprinderile să se ajute între ele dar în cazul de față poate că nu era cazul : Întreprinderea de echipamente periferice putea să realizeze și aparatul denumit MODEM, ba chiar a și realizat un proiect original de cuplare la linia telefonică, așa-zisul cuplor acustic — iei receptorul, formezi numărul centrului de calcul și cînd primești răspunsul așezi receptorul într-o cutie care „ascultă" și transmite mai departe. Dintr-o inițiativă, sau mai bine zis dintr-o lipsă de inițiativă, cuplorul acustic a rămas deocamdată doar o frumoasă cutie vopsită în galben, iar ceea ce se cheamă MODEM (adică celălalt tip de cuplor nu prea există : la data vizitei noastre, din 26 de bucăți primite de la F.E.A. funcționau doar 5).

Am notat toate acestea sperînd ca problema să fie rezolvată într-un fel și cît mai curînd. Aceasta în folosul specialiștilor care vor folosi în economia națională, cît mai intens, valoroasa tehnică de calcul. Altfel spus, nu poate fi departe ziua cînd pe firul telefonic dintre Titu și Cluj-Napoca se vor auzi cuvintele : „Alo, aici baza de colectare, dați-mi-l pe Socrate la telefon !"

VICTOR CONSTANTINESCU ■

1918 „Istoria-ntreagă cu lupte și

Alba Iulia

Unde prisosește suferința prisosește și bucuria. Unde am suferit cel mai mult acolo am avut parte și de cele mai adînci bucurii.

Pe Dealul Furcilor la Alba Iulia într-o iarnă grozavă, lemnarii țărani Horia și Cloșca în văzul lumii de țărani aduși cu forța de pe satele transilvane; acum aproape două sute de ani țăranul lemnar Nicolae Ursu zis Horia al cărui glas a cîntat frumos cîntările noastre de taină și țăranul Ioan Oarga zis Cloșca pentru că știa vorbi din inimă și se adunau oamenii la făclia vorbei lui ca puii în jurul păsării-mamă acești țărani din munți apuseni într-o iarnă grozavă au fost zdrobiți cu roata, mădular cu mădular, spintecați de vii aici la Alba Iulia pentru că se ridicaseră în numele neamului lor daco-roman la cuvînt pentru o brumă de pîine dreaptă pe masa pruncilor uscați de viforul iobăgiei, aici la Alba Iulia într-o iarnă grozavă cu aproape două sute de ani în urmă, sumanele rupte de sărăcie ale miilor de țărani strînși să-și vadă fiii și părinții spintecați de soarta cu colți de fier a unei istorii nedrepte, mînecile sumanelor au scuturat în zăpadă lacrimi de sînge din capetele descoperite ale miilor de țărani.

Aici la Alba Iulia unde am suferit cel mai mult într-o iarnă grozavă cu aproape două sute de ani în urmă, unde am plins cu lacrimi de sînge, tot aici pe același deal al Furcilor, aici la Alba Iulia acum șaizeci de ani tot noi, țăranii Transilvaniei veniți acum cu aceleași căciuli și sumane de pe toate satele peste o sută de mii, fiii și nepoții și strănepoții, urmașii lui Horia și Cloșca, mulți ca nisipul mării și stelele cerului, pe același deal al suferinței acum șaizeci de ani avut-am parte de cel de al doilea mare plîns pe lacrima bucuriei. Pe același deal al Furcilor într-o iarnă mai blindă același neam de țărani, o sută de mii într-un glas am sărbătorit în azur columbele tricolorului înaripînd cerul Carpaților.

IOAN ALEXANDRU

Arad — un oraș sub steaua unității

DACĂ VREI SĂ NE ȘTII PE NOI, ÎNTREABĂ MUREȘUL

Fotografia de Marcel Ganciu

Oraș de cîmpie, de cîmpie mănoasă, cu pămînt darnic în rod, pe măsura vredniciei truditorilor lui, oamenii acestor locuri. Mureșul ce coboară din inima țării și pe care aceștia și-au durat de aproape un mileniu vatră nu este numai un reper în spațiu, ci și un martor în vreme. O ființă care a vegheat zidirea orașului și întreaga istorie a sa, mîngîind sufletele oamenilor, încercîndu-le cîteodată puterea și caracterul. Arădenii și-au ridicat orașul cu muncă și răbdare, cu îndrăzneală și încăpățînare la potrivnicia vremurilor, avînd conștiința și mîndria înălțării unui colț din țara căreia au aparținut dintotdeauna, deși adevărul acesta le-a cerut uneori și luptă înverșunată și sacrificii grele. Se fac acum 2 000 de ani de cînd locuirea dacică s-a împlinit în zidurile de piatră ale cetății Ziridava; se fac acum 950 de ani de cînd luptele pentru libertate ale românilor, conduși de voievodul Ahtum, împotriva lui Ștefan cel Sfînt, constituie nu numai un document pentru atestarea orașului, dar și sfinte dovezi ale aprigei dorințe de apărare a pămîntului străbun. Au trecut secolele umplînd cu fapte cronica locului, fapte ce aparțin nu doar Aradului, ci țării. Unirea de la Alba Iulia, Marea Unire de la 1 decembrie 1918, a fost întruchiparea unui vis al nației; la Păuliș luptele elevilor școlii de la Radna și ale populației din satele înconjurătoare au fost expresia vie a năzuinței acestei nații de a trăi independentă. Sînt două momente ale aceleiași istorii. Și istoria zbuciumată a Aradului, a oamenilor săi, a fost o parte din istoria zbuciumată a țării. Iată un adevăr pe care vremurile l-au confirmat și întărit, pe care timpul nou al României își întemeiază devenirea. Devenirea Aradului este la fel de complexă ca și cea a Iașului, a Bucureștiului, a Zalăului sau a Galațiului sau a oricărui alt oraș din țară. O devenire profundă, cu implicații în viața oamenilor, în existența lor prezentă și viitoare. Cine trece azi prin Arad după ani de absență va fi uimit. Cine trăiește azi în municipiul de pe malul Mureșului va spune că totul este firesc. Pentru că acesta a crescut odată cu locul și el însuși este implicat în istoria orașului, în istoria sa mai nouă. Dar totul începe, așa cum arătam, mai de mult, cu prima piatră pusă la temelia așezării.

★

— Tovarășe profesor Nicolae Roșuț, sînteți directorul Muzeului județean Arad. Aradul la rîndul său este păstrătorul a numeroase mărturii care vorbesc de trecutul municipiului, al locuitorilor săi, de tradițiile de luptă pentru libertate, de intensa viață spirituală din această parte a țării. Care sînt cele mai vechi urme arheologice care atestă prezența dacilor în această zonă?

— Dacii au locuit pe tot cuprinsul județului din cele mai vechi timpuri. Urmele lor le găsim atît pe Valea Mureșului — Vărădia, Cladova, Arad, Pecica — cît și pe Valea Crișului Alb — Chișineu Criș, Berindia etc. Cea mai importantă așezare dacică este cea de la „Șanțul Mare", identificată cu Ziridava antică. Acropola, partea întărită a așezării, cu toate edificiile sale, dovedește că această așezare a fost centrul unei uniuni de triburi de pe Valea Mureșului. În privința datării ei, dovezile ne permit să considerăm că nivelul dacic este anterior secolului I i.e.n. Mărturii sînt multe. Foarte important este însă faptul că există încă din cele mai vechi timpuri, din epoca pietrei, urme care atestă că zona a fost locuită de oameni ce și-au statornicit vetre durabile. Că mai tîrziu, odată cu constituirea unor comunități etnice compacte, Aradul intră în aria de cultură și civilizație tracică. Sînt dovezi de continuitate a populației de care vorbeam, semne ale procesului de etnogeneză a poporului român și aici fac o paranteză ca să arăt că o mare parte a actualului județ intră în componența Daciei romane, partea de la nord de Mureș rămînînd un teritoriu liber. Mai tîrziu se înregistrează venirea unor populații care au început procesul de convietuire cu poporul român. Este vorba de maghiari, sîrbi etc. Luptele voievodului Ahtum cu armata invadatoare trimisă de Ștefan cel Sfînt, la 1028, ne permit să tragem concluzia că atunci Aradul exista ca așezare românească.

— Din cele spuse rezultă limpede că ideea dominantă este cea a continuității noastre în aceste locuri. Dar nu singura. Mă gîndesc la celelalte momente mari ale istoriei Aradului.

— Municipiul Arad intră în istorie sub faldurile luptei pentru independență. Există momentele Mihai Viteazul, domnitorul avînd la Soimoș și Ineu importante puncte de sprijin, cel al Revoluției de la 1848, Aradul fiind un centru puternic al revoluției, apoi Războiul de independență de la 1877, unde, de asemenea, Aradul a avut o participare efectivă. Unirea de la 1 Decembrie, ea s-a pregătit ideologic aici, de aici alegîndu-se și locul Adunării Naționale la care au participat 1 228 deputați din toată țara: Alba Iulia. Alături de marii gînditori și cărturari ai neamului din

ÎN ACTIVITATEA DE EDUCARE, DE FORMARE A OAMENILOR, NU SE ADMIT ȘABLOANE

(Urmare din pag. 1)

chiar și ca estetic, ca țel al sănătății vieții, ca omenie, îl avem noi aici, în societatea noastră și nu-l are o așa-zisă „societate de consum". Fiindcă ceea ce numim calitatea vieții se realizează nu numai prin valori fizice ci, în aceeași măsură, prin valori spirituale. O astfel de calitate a vieții, spre împlinirea omului, încercăm, și cred că reușim, zi de zi, să facem în județul nostru. Bunăstarea reiese din datele pe care vi le-am spus răspunzînd la prima întrebare. Despre celelalte dimensiuni ale împlinirii fiecăruia cred că vă puteți da seama cel mai bine, trecînd printre oameni, dimineața, seara, observînd trecătorii, intrînd în vorbă cu oamenii, plimbîndu-vă printre ei pe malul Mureșului, la teatru, la muzeu, la casa de cultură, la locul lor de muncă, peste tot unde oamenii își fac fericirea și vorbesc de ea.

— Cunoașterea îndeaproape a oamenilor constituie un îndemn pentru rezolvarea problemelor lor?

— Transformarea omului este o muncă de mare răspundere și trebuie multă răbdare și delicatețe. O mașină o reglezi în cîteva clipe atunci cînd nu merge bine, dar un om, ca să-l crești, să-l modelezi trebuie timp și migală. Și mai trebuie să ții seama că fiecare om este o individualitate și că în activitatea de educare, de formare a oamenilor nu se admit șabloanele. Contează, ca să-i mobilizezi, pînă și tonul cu care le vorbești. De la o localitate la alta, de la o casă la alta, de la om la om trebuie să găsești cele mai potrivite metode. Deci, la întrebarea dumneavoastră răspunde cel mai bine practica de zi cu zi. Oare nu se spune și în teoria deciziei sau într-un tratat despre lucrul bine făcut că pentru a lua hotărîri viabile trebuie să cunoști cît se poate de bine toate aspectele implicate? Iar omul nu este un aspect, el este întregul, totul. Deci trebuie cunoscut cît mai bine. Nu-mi amintesc să nu fi avut răgaz pentru a asculta cererea unui om. De aceea sîntem aici, să le rezolvăm problemele. Și oare nu le poți rezolva mai bine cunoscîndu-i?

— Desigur. Însă cum faceți dumneavoastră ca oamenii să nu vă rămînă niște necunoscuți?

— Nimic deosebit. Mă duc printre ei, îi ascult, îi întreb, vin ei la mine...

— Cît de bine ați ajuns să cunoașteți oamenii din județ?

— Să vă spun unde stă cutare sau cutare care a venit la mine pentru o problemă sau alta, sau să descriu cam ce gospodari avem la întreprinderea de strunguri sau de vagoane, sau cît de priceput este primarul din nu știu ce comună? În primul rînd că sînt și eu din județul Arad. Aceasta m-a ajutat să cunosc mai bine și oamenii și obiceiurile lor, capacitatea lor. Sînt exigent ca aceste capacități să fie cît mai bine valorificate. Oamenii din județul nostru sînt foarte buni, aplică politica partidului nostru cu responsabilitate, simțind-o în orice moment ca pe propria lor politică.

— Cît mai deschis, vă rog, despre unele probleme legate de oameni care încă nu au reușit să fie rezolvate aici.

— Probleme nerezolvate avem și noi, firește. Vedeți, sîntem un județ care se dezvoltă în ritmuri ridicate. Desigur, în județul nostru exista încă înainte de 23 August o tradiție industrială. Ceea ce însă s-a făcut de atunci a dat o și mai mare, o incomparabilă putere economică județului. Facem în așa fel încît formarea tinerei generații să se realizeze, tocmai în conformitate cu aceste noi realități pe care le întîlnim la orice pas. Datorită acestor ritmuri ridicate de care vă vorbeam, datorită spectaculosului nostru salt înainte, din sate și comune au venit și mai vin atîția oameni care se califică într-o meserie sau alta. N-am reușit și nu reușim nici acum, așa cum am dori, să facem față cererilor de locuințe. De aceea căutăm tot felul de soluții pentru a impulsiona acest sector de activitate. Mai există mărfuri pe care nu le asigurăm la timp. Nu am rezolvat pe deplin nici problema transporturilor. Mai avem de rezolvat și unele probleme care în aparență n-ar fi atît de importante, ca de pildă formarea, educarea lucrătorilor din comerț, dar care de fapt semnifică tot un semn al grijii față de cetățean, față de semenul nostru.

— Aminteați mai înainte de șabloanele ce se pot ivi în munca dedicată oamenilor. Care credeți că ar fi unele din acestea?

— Fuga de răspundere, sau „vino mîine". Nu-mi plac oamenii care uită sau se fac că uită pentru ce se află într-o anumită muncă. Și, din păcate, se mai întîlnesc. Dacă n-ar fi, n-ar ajunge nici la noi atîtea cazuri de rezolvat. Fiindcă de multe ori aceste situații pot fi rezolvate foarte bine la alte niveluri, nu neapărat de către conducerea județului. Dar există cîte un tovarăș căruia parcă îi este „teamă" să ia o hotărîre acolo unde este pus s-o facă. Și atunci... pune oamenii pe drumuri. Asta este timp pierdut, timp prețios. În acest sens mai avem încă de muncit cu oamenii. În rezolvarea acestor probleme trebuie căldură, nu trebuie să ne ascundem în spatele unor instrucțiuni, ci să vedem în permanență oamenii.

— O condiție a împlinirii oamenilor o reprezintă și adîncirea democrației, o preocupare permanentă a societății noastre de azi.

— Da. Se insistă tot mai mult asupra autoconducerii, autogestiunii, autofinanțării, în conformitate cu indicațiile partidului, ale secretarului general al partidului. Să luăm, de pildă, Consiliile oamenilor muncii. Cei care fac parte din consilii nu trebuie să trateze acest lucru ca pe ceva formal, de a participa la niște ședințe. A face parte dintr-un asemenea consiliu înseamnă a avea în permanență o atitudine față de problemele abordate. Ești acolo nu numai cu părerea ta, ci și a colectivului pe care îl reprezinți. Nu este suficient să înțelegi niște soluții dar trebuie ca tu însuți să cauți aceste soluții, să le propui, să le susții, să te confrunți și să te bați pentru ideile tale dacă le socotești juste, să recunoști atunci cînd ți se prezintă altele mai bune. Trăim în acest climat minunat în care orice om al țării poate găsi ascultare și chiar i se cere să-și facă auzit glasul. De aceea, a nu rămîne în expectativă, a nu renunța la acest drept de a contribui potrivit puterii pe care o ai la edificarea noii societăți românești constituie o datorie de zi cu zi a fiecăruia dintre noi.

rtfe

Trăiește-n Unirea de azi“ 1978

ldova și Muntenia, cei din Transilva-
a, mai exact cei din Arad, au desfășurat
prodigioasă activitate. Dar Unirea de la
Decembrie a constituit o mare victorie
poporului român, o încununare a luptei
regii națiuni pentru împlinirea aspira-
lor sale.

★

Ioan Sîrbu s-a născut la Bara lîngă
goj, în 1931, pe timpul foametei din
ldova. „Părinții au plecat de groaza
ametei și au ajuns în Banat. Poate în-
nplarea m-a ținut apoi prin locurile
estea. Dar acum sînt arădean. Am în-
tat meserie, sînt lăcătuș, stau în cartie-
l Podgoria și sînt legat și cu sufletul de
așul de pe Mureș. Pînă în 1963 Aradul
ea puține blocuri noi. Propriu-zis ora-
l modern, ca un adevărat municipiu,
unci s-a născut. Ultimul cartier con-
ruit, o bijuterie, este Aurel Vlaicu.
cum se ridică Micălaca. În locul unor
se mici, e drept curate, că așa e bănă-
anul, dar mici, fără canalizare. Cînd am
nit la „Strungul“ știam meserie de la
eșița. O meserie bună și frumoasă. Aici,
„Strungul“ erau conturate secțiile de
ză. Fabrica a crescut odată cu orașul.
„A crescut Mureșul atunci și-a dat pe
n afară, ni se destăinuie filatoarea Eca-
rina Adler de la Întreprinderea textilă.
m sărit cu toții și am pus umărul și
mâni și maghiari și germani, cum au
cut întotdeauna la greu și la bucurie
ădenii. Veniseră militari, erau tineri din
ate părțile țării, le-am dat ceaiuri calde
haine groase. Cînd eram mică, m-am
ăscut în cartierul Gai acum 29 de ani,
ărinții noștri munceau împreună, trăiau
același fel de case și iată că azi, oa-
enii din Gai fac același lucru, unii s-au
utat la blocuri, alții se vor muta, a tre-
ut timpul, au ridicat orașul împreună.

★

— Meserie grea turnătoria, tovarășe Bo-
iort ?

— Grea pentru că trebuie să pui osul
bătaie.

— De unde sînteți ?

— Din comuna Cărand, dar acum stau
Arad și am casă în Micălac.

— Ați umblat mult prin țară ?

— Da. Am cîștigat o mașină la C.E.C.,
carnete de cinci mii și am tot colindat.

— Și cum vi se pare Aradul ?

— Îl iubeam și înainte. Aici am învățat
meserie, aici m-am însurat, aici muncesc.
Frumos. Mi se pare foarte frumos. I-am
nvățat și istoria. Cetatea Ziridavei spune
multe. Acum îl vedeți și dumneavoastră.
Blocuri elegante, industrie puternică, ma-
azine pline și cu marfă și cu lume. A-
ceeași lume care ieșise cu mic, cu mare
d dăduseră apele Mureșului, ca să ape-
e orașul.

★

Liceul Ioan Slavici. Liceu vechi, cu tra-
iție, de pe băncile căruia au plecat oa-
meni de aleasă cultură ai țării. Elevii —
fii și fiicele celor ce construiesc vagoane,
strunguri, ai acelora care fac țesături cu-
noscute în multe țări ale lumii, aiace-
ora care veghează la sănătatea oamenilor,
muncitori și intelectuali, oamenii care
scriu istoria nouă a municipiului. Ce știți
despre istoria orașului, ce vă spune ea,
ce v-au spus părinții, ce este Aradul
astăzi ?

„Orașul a participat la toate evenimentele mari ale țării. Este un fapt care vorbește de la sine de locuitorii Aradului. Nu îmi închipui cum ar fi arătat orașul fără luptele înaintașilor pentru libertate și unitate, așa cum nu-mi închipui cum ar fi arătat țara fără strădaniile celor care au visat la Unirea și eliberarea ei“. „La Păulișș. cîteva sute de eroi au murit luptînd pentru țară. Unii erau de vîrsta mea“. „Aradul are farmecul orașelor în care tradiția se împletește cu noul. Frumoasele construcții de pe bulevard se îmbină armonios cu siluetele elegante ale blocurilor din noile cartiere“. „Eu sînt de naționalitate maghiară și ceea ce mă impresionează foarte mult este solidaritatea oamenilor. Istoria acestor locuri a confirmat, deși eu nu cred că mai era nevoie, că indiferent de naționalitate, mai presus decît orice, idealurile înalte, omenia îi leagă pe oameni. De cînd am început să vorbesc, părinții m-au învățat că trăiesc în România, în orașul de pe Mureș“. „Eu m-am născut în Moldova, la Suceava. Istoria apropie cele două orașe. Este un lucru pe care l-am învățat de mic, de acasă“. „Ce îmi place la Arad ? Totul. Oamenii minunați, străzile liniștite ca și cele pline de viață, amestec de nou și vechi care dau un farmec de neuitat orașului nostru. Faptul că este orașul meu natal nu contribuie decît în mică măsură la convingerea că este unul dintre cele mai frumoase din România. Cineva spunea într-un vers dacă vrei să ne știi pe noi, întreabă Mureșul“.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

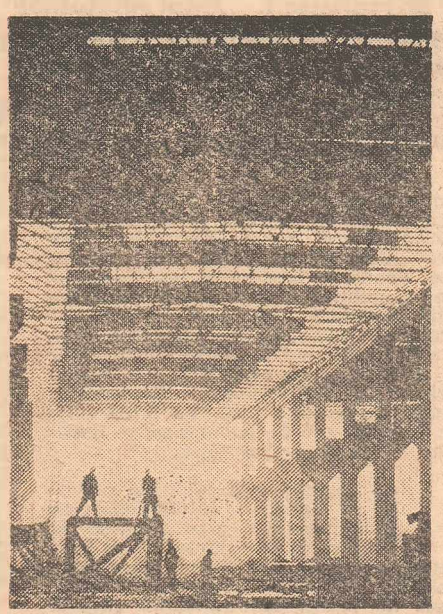

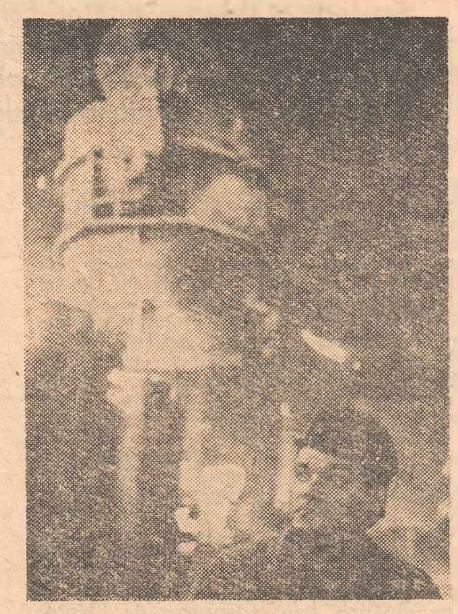

Tîrgoviște: Vocația actualității, vocația unității

Sui cele o sută douăzeci și două de trepte ale Turnului Chindiei a cărui umbră albă pare că se răsfrînge în apa albastră a cerului și în lumina soarelui acestei zile frumoase, de toamnă lungă, și gîndul se abate să desferece porțile timpilor trecuți îndărătul cărora se află tot altele și se deschid și ele ca să se vadă locul unde fost-au casele domnilor Țării Românești, gloria stemei și stindardelor ei. „De la Mircea pînă la Vladimirescu nu este un singur nume ilustru care să nu fie scris cu sînge pe pămîntul Tîrgoștei. Acolo este leagănul luptelor și al sacrificiilor patriotice“, scria, cu dreptate, Ion Ghica despre istoria plină de potrivnicii a țării și-a acestui loc ales să-i fie capitală, cu vedere către Cîmpia Română și deschidere către drumurile și cărările ce duceau spre tainițele munților, loc nepărăsit, de fapt, niciodată de voievozi decît mai încoace, după vremea Brîncoveanului, cînd țara intră sub ocîrmuire fanariotă și Tîrgoștea, orașul care sub domnia lui Matei Basarab era, cu cei șaizeci de mii de locuitori ai săi, se spune, cel mai populat dintre toate ținuturile locuite de români, ajunge către începutul celui de-al nouăsprezecelea secol să aibă doar cîteva mii de oameni, mai exact vreo trei mii, cît un sat mai mare.

— Anul trecut, la ultimul recensămînt, spune primarul municipiului, Ion Frățilă, Tîrgoștea avea 61 500 de locuitori. Așadar, cît pe vremea gloriei de altădată. Dar trebuie să vă mai spun că, mult mai aproape de noi, în 1968, anul reîmpărțirii administrativ-teritoriale, cînd Tîrgoștea redevenea capitala județului Dîmbovița, orașul avea vreo 30 000 de oameni. Cum vedeți, în cîțiva ani și-a dublat populația. Mai adaug că, de anul trecut și pînă acum, orașul a crescut cu încă zece mii de oameni. Vă întrebați, desigur, care este explicația acestor creșteri spectaculoase. Ea este aceeași ca pretutindeni unde țara, sub zodia socialistă, înflorește. În cincinalul 1966—1970, investițiile repartizate Tîrgoștei erau sub un miliard. În cincinalul următor ele ajungeau la opt iar în actualul cincinal la unsprezece miliarde, asigurînd orașului ritmuri de creștere superioare celor realizate pe țară. La 22 iulie 1969, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a hotărît amplasarea noilor obiective economice de pe tînăra platformă industrială a Tîrgoștei. În februarie 1970 începeau lucrările de construcție la întreprinderea de strunguri SARO, în aprilie la întreprinderea de becuri ROMLUX, iar în august, același an, la Combinatul de oțeluri speciale.

Trei ani mai tîrziu, la 14 decembrie 1973, în prezența secretarului general al partidului, avea loc inaugurarea Combinatului de oțeluri speciale. Tîrgoștea se număra, astfel, printre vetrele siderurgiei românești. Orașul pornea să se ridice la înălțimea numelui său de odinioară, iar prima șarjă de oțel avea în cel mai deplin temei al cuvîntului o valoare simbolică. Pe de o parte pentru că ea era, aici, semnul unor mari începuturi, pe de altă parte pentru că aceasta se petrecea în prezența președintelui României. După cum se știe, un moment remarcabil în istoria Tîrgoștei l-a constituit perioada activității revoluționare, neobosite și curajoase, a tovarășului Nicolae Ceausescu pe cînd, secretar al regionalei Valea Prahovei a U.T.C., a fost arestat la Ulmi, în apropierea orașului, la începutul anului 1936, și a făcut parte din grupul celor 18 comuniști din județul Dîmbovița judecați de Consiliul de Război al Corpului V Armată din Brașov, fiind condamnat la 2 ani și 6 luni închisoare la Doftana. Avea atunci 18 ani și era descris în Ordonanța de trimitere în judecată ca „membru activ, agitator și propagandist. comunist și antifascist“. Dealtfel, la 12 iulie 1969, în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Tîrgoște, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea : „Cunosc municipiul și județul Dîmbovița din anul 1935. Mă leagă multe amintiri de aceste locuri, de activitatea desfășurată aici în condițiile ilegalității pentru apărarea intereselor oamenilor muncii. Nu departe de aici am fost arestat de Siguranță. Păstrez o amintire plăcută despre oamenii minunați pe care i-am întîlnit pe aceste meleaguri. Și atunci, în anii ilegalității am simțit în rîndul muncitorilor, țăranilor, oamenilor muncii același sprijin, aceeași hotărîre de a urma politica comuniștilor, de a face totul pentru triumful socialismului în țara noastră. Și iată tovarăși că ceea ce acum 34 de ani era un vis și ca să spun așa un vis frumos, dar care încă nu se întrevedea cînd va fi, a devenit astăzi o realitate“.

Tîrgoște este astăzi, cu adevărat, una dintre realitățile socialismului din România. Acest oraș care în urmă cu zece ani mai era încă o urbe munteană, zisă și „de pensionari“, cu o expresie care a făcut carieră, și-a redescoperit, iată, vocația actualității, puterea de-a fi în mijlocul evenimentelor și părtașă la istoria nouă în vremea căreia Tîrgoștea s-a desprins din „ruinurile“ ei. Dar, așa cum nimerit spunea oțelarul Anatolie Ciobanu, dîmboviteni n-au așteptat acasă, cu brațele încrucișate, ca țara să prindă puteri și să reverse asupra Tîrgoștei binefacerea progresului și a civilizației, ci au pornit ei înșiși acolo unde socialismul întemeia primele sale ctitorii, muncind cu sîrguință și devotament și gîndind că astfel, numai astfel, ajută la propășirea țării și în cele din urmă, cum s-a și văzut după aceea, la ridicarea orașului din care plecaseră. Ca Anatolie Ciobanu, maistru oțelar la Oțelăria electrică nr. 2, întors pe meleagurile de baștină abia de un an, au gîndit mii și mii de dîmboviteni...

— Știu cînd v-ați întors acasă. Dar cînd ați plecat ?

— În 1951. Aveam 14 ani. Cum, necum, vroisem să ajung oțelar și visul acesta mi l-am împlinit tocmai la Reșița. Acolo, mai tîrziu, m-am și căsătorit, cu o fată dintr-o familie germană, Rosemarie. Avem trei copii. Adrian, Daniel, Somona. Am venit cu toții aici și ne-am stabilit la Tîrgoște, unde ni s-a dat un apartament încăpător în microraionul IX, cel mai dotat cartier, după părerea mea, cu toate cele de trebuință unei vieți civilizate.

Ceva mai tîrziu, Ion Beker, de fel reșițean și stabilit la Tîrgoște tot în urmă cu un an, ne spunea că — de asemenea, după părerea lui — cel mai dotat cartier este micro VI, unde i s-a repartizat, imediat cum a venit, un apartament cu două camere pentru el, soția sa, Maria, și fiica lor, Cristina, din această nepotrivire de opinii rămînînd de înțeles, desigur, că la Tîrgoște, odată cu dezvoltarea industrială a orașului, grija pentru condițiile de viață ale oamenilor n-a fost deloc uitată.

— Dumneavoastră cum ați ajuns la Tîrgoște ?

— În concediu, anul trecut, cînd mă întorceam de la mare cu familia, m-am oprit și la Tîrgoște, să-i fac o vizită prietenului meu Dumitru Ceaușu, care lucrase cu mine la Reșița. I-am fost, acolo, maistru. Cu el, a doua zi, am vizitat și combinatul de oțeluri speciale, despre care auzisem atîtea lucruri. Numai că vizită a fost la început, pe urmă n-a mai fost așa, fiindcă oamenii, se străduiau să repare o mașină de forjat radial și n-am putut să stau nici eu și să mă uit, doar, la ei, așa că am pus mîna și i-am ajutat și pe cît m-am priceput. Dar parcă atunci am simțit că e nevoie mai mult de mine aici decît la Reșița și de aceea mi-am și cerut transferul la Tîrgoște.

Mii de dîmboviteni plecați cu ani în urmă să-și facă un rost și să învețe o meserie prin alte colțuri de țară s-au întors, așadar, alături de părinții și frații lor. În același timp, alte mii de oameni, născuți prin alte locuri, au venit aici ca să pună umărul la ridicarea unui oraș. Localnicii le poartă și unora și altora, deopotrivă, recunoștință, fiindcă în jurul acestor specialiști, în jurul acestor oameni veniți cu meserii bine învățate, alții, la rîndul lor, învață și deprind să mînuiască tehnica cea nouă și modernă a întreprinderilor tîrgoștene. Și fiindcă locuri de muncă se creează aici neîncetat...

DUMITRU ELIADE ■

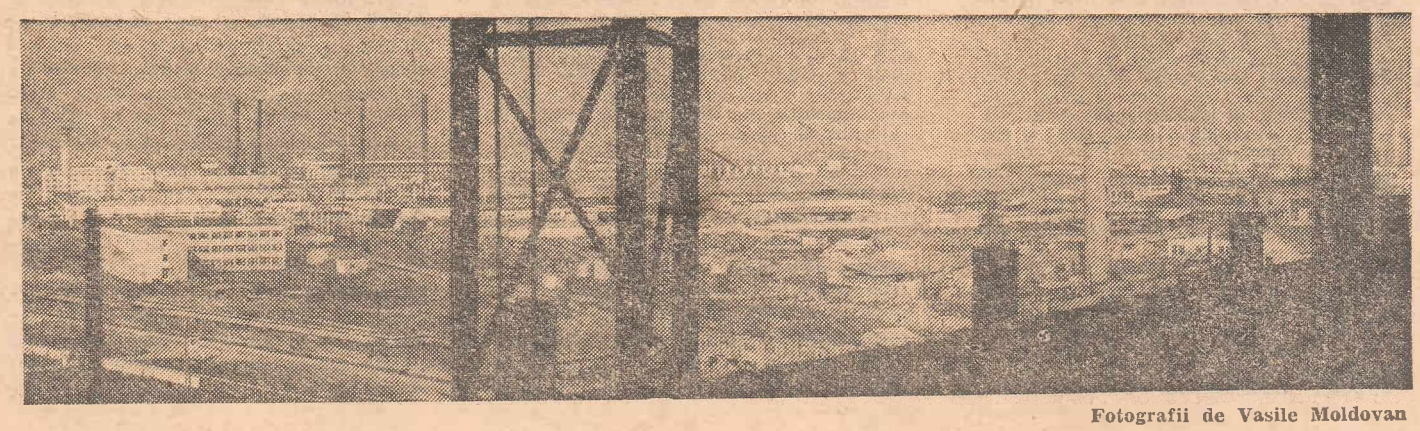

Fotografii de Vasile Moldovan

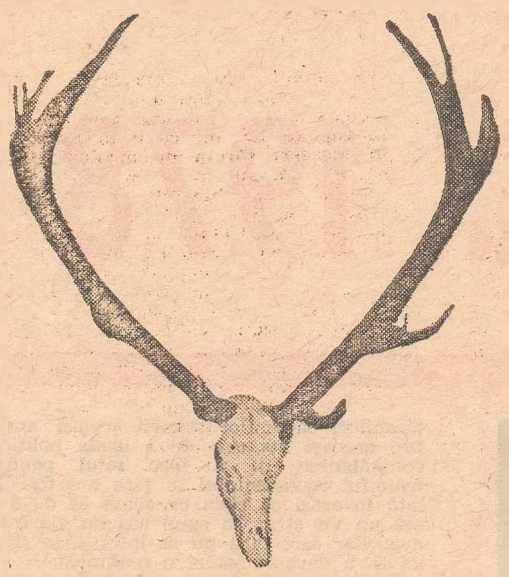

Vînătoarea

— ISTORIE, TAINE, ADEVĂRURI, PROBLEME ȘI DIRECȚII

● Altamira, Lascaux, Font de Gaume, Lorthet, Tassili, locuri de întîlnire a vînătorilor în paleolitic ● Xenofon, primul scriitor cinegetic ● Alexandru cel Mare, Octavian August, Carol cel Mare, Frederic al II-lea — vînători celebri ● Francisc I, „tatăl vînătorilor" ● Dragoș Vodă, zimbrul, steme, poeți și heralzi ● Expoziția internațională de vînătoare, o sărbătoare cinegetică europeană ● Ursul carpatin și „prerogativele" sale ● Trofee cinegetice — recorduri mondiale și „Grand Prix"-uri ● Un muzeu cinegetic la București ● Poezia unor statistici și planuri cinegetice ● Sadoveanu, Topîrceanu și alți confrați... nevînători

Se știe că, la începuturile sale, omul după îndelunga stare de culegător, a devenit vînător, stadiu de viață și civilizație superior, întrucît îl solicita în mod crescut inteligența și puterea de luptă, plasîndu-l, ca ființă superioară, deasupra naturii înconjurătoare. Că lucrurile stau astfel ne-o demonstrează cu prisosință picturile rupestre de la *Altamira, Lascaux, Font de Gaume, Lorthet, Tassili etc.*, înfățișînd, cu surprinzător talent, animale și scene de vînătoare din paleoliticul superior și neolitic. Același lucru îl realizează cu profundă forță de sugestie străvechile monumente din Egipt, Asiria, India, Japonia, împodobite cu elemente de sculptură purtînd chipurile unor animale cu care omul se înfruntă sau le adoră. Splendidele desene de pe vasele grecești sau etrusce, templele închinate divinităților care proteguiau vînatul și pe vînători. (*Artemis, Diana*), ca și vestita artă neagră zoomorfă — măști, totemuri, sînt, de asemenea, edificatoare privind importanța pe care vînătoarea a avut-o în viața omului de-a lungul timpurilor, contribuția sa la civilizația și cultura umanității, cum, încă Xenofon (430—350 înaintea erei noastre) sublinia în a sa *Cinegetica*, prima scriere dedicată acestei pasionante îndeletniciri, practicată de către om cu îndrăzneală și bărbăție. Mai trebuie arătat că, la vechii greci știința vînătorii făcea parte din planul de educație a tineretului și că, mai tîrziu, în evul mediu, un luptător adevărat nu putea aspira la un titlu nobiliar fără a dovedi, alături de alte virtuți, că este și un foarte bun vînător. *Alexandru cel Mare, Octavian August, Carol cel Mare* au rămas ilustri și ca unii din cei mai vestiți vînători ai tuturor timpurilor: celebrul *Frederic al II-lea de Hochenstauffen* a scris chiar un tratat de vînătoare legat de domesticirea și folosirea șoimilor, iar *Francisc I*, pentru pasiunea-i vînătorească și grija pentru profesia cinegetică, a fost numit și *tatăl vînătorilor*. Literatura persană, arabă și indiană fac din eroii de epopee *Rustem* și *Rama* mari vînători, dar totodată și duioși ocrotitori ai animalelor rănite; mai mult decît atît : vînători de aleasă stirpe și-au legat destinul cinegetic de vestite acte politice : nu a fost oare *Wilhelm Tell* — îndrăznețul arcaș — eroul luptei pentru independență dusă de elvețieni cu șapte veacuri în urmă împotriva habsburgilor, iar haiduci de felul lui *Robin Hood* nu și-au înnobilat armele împotriva nobililor feudali ? Istoria poporului nostru încă de la începuturile sale este înfăptuită de viteții daci și geți care, sub steagul cu *capul de lup*, erau și neîntrecuți vînători, sulița, ghioaga, lancea și mai ales arcul cu săgețile fiindu-le arme în lupta cu dușmanii dar și în cea cu sălbăticiunile codrilor și păsările văzduhului. Luminosul *Dragoș Vodă*, legendarul descălecător al Moldovei, a descoperit aceste minunate plaiuri venind din Maramureș, hăituind și doborînd zimbrul al cărui mîndru cap a intrat, apoi, în stema Mușatinilor și a tuturor urmașilor lui *Ștefan cel Mare*. Să mai amintim, de asemenea, că în stema de pe steagurile lui *Negru Vodă, Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul*, și-ale tuturor Basarabilor, stătea — ca simbol al mîndriei, neînfringerii și puterii totale — vulturul Carpaților, ori că *Matei Corvin de Hunedoara* și-a luat numele — după legendă — de la corbul dăborît, cu mare artă, din zbor, spre a-i lua inelul furat ! Sau că eroii basmelor și legendelor noastre — *Făt-Frumos, Grui Sînger, Iancu Jianu* și atîtia alții — sînt în același timp iscusiți mînuitori ai arcului ori ai flintei ! Fără-îndoială, această bărbătească și neînfricată ocupație, vînătoarea, a fost în trecutul istoric nostre nu doar un apanaj al domnitorilor, boierilor și căpitanilor de oaste, ci, în aceeași măsură, a constituit o îndeletnicire permanentă a moșilor și părinților noștri care, oșteni fiind — călăreți sau pedeștri — nu o dată i-au alungat pe cotropitori, izbindu-i cu aceleași arme cu care vînau în pădurile și cîmpiile țării.

Aceste cîteva gînduri mi-au fost prilejuite de recenta Expoziție internațională de vînătoare — prima de acest fel în România — organizată în cadrul ediției a V-a a Tîrgului Internațional București 1978, cu prilejul celei de-a XXX-a aniversări a Asociației generale a vînătorilor și pescarilor sportivi din țara noastră. Manifestare de amploare, la reușita căreia și-au dat concursul *Consiliul internațional al vînătorii și conservării vînatului* (C.I.C.), precum și uniunile vînătorești, unii expozanți individuali, de asemenea firme de echipament specific, din Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, R.F. Germania, Iugoslavia, Polonia, Ungaria și, bineînțeles, România — expoziția a fost coordonată de *Departamentul Silviculturii* din M.E.F.M.C. și *Asociația generală a vînătorilor și pescarilor sportivi* (A.G.V.P.S.) care au dovedit alese merite organizatorice. Expoziția s-a impus atît prin spectacolul general — desfășurat pe 3 500 mp — mult agreat de marele public vizitator, precum și — mai ales — pe vînători prin exemplare de trofee reprezentative de vînat, dintre care multe de excepție declarate recorduri mondiale. La această adevărată sărbătoare cinegetică europeană, îndrăgostitul de frumusețile faunistice a putut admira, alături de exponatele celorlalte țări, bogăția și diversitatea vînatului din România, multitudinea trofeelor din fiecare specie reprezentată și mai ales pe cele premiate pentru punctajul superior obținut. O reamintire a lor mi se pare obligatorie în acest articol despre și pentru vînătoare. Juriul internațional — președinte de onoare *François Edmond Blanc*, administrator general al C.I.C. a premiat 3 127 trofee, cu : 18 plachete „Grand Prix", 1 812 medalii de aur, 930 medalii de argint, 385 medalii de bronz. Dintre acestea, țării noastre i-au fost decernate : 6 plachete „Grand Prix", 1 071 medalii de aur, 657 medalii de argint, 291 medalii de bronz. Aceste cifre vorbesc ele însile : este mai mult decît un bilanț, este o victorie a mișcării cinegetice românești, a frumuseții și vigorii vînatului din pădurile patriei noastre, a nobilelor însemne ale acestui sport care impune prin înaltă artă, prin cunoașterea naturii și a tainelor acesteia.

Reamintind că la această expoziție cinegetică internațională țara noastră a obținut plachete pentru locul I al speciei la trofeele de : urs-blană, urs-craniu, lup-craniu, rîs-blană, rîs-craniu și capră neagră, nu facem decît să constatăm că aceste rezultate îmbucurătoare constituie urmarea firească a unei mereu mai bune gospodăriri a fondului cinegetic național, a atenției acordate creșterii efectivelor speciilor de vînat și a exemplarelor de vîrf, a protejării și selectării acestora. *Partidul și statul nostru*, sublinia secretarul general al partidului, *au acordat și acordă o deosebită atenție și sprijin activității de vînătoare și pescuit, îndeletniciri milenare ale locuitorilor acestor meleaguri, pentru ca aceasta să asigure, pe lîngă valorificarea eficientă a patrimoniului cinegetic și piscicol național, și cadrul adecvat practicării acestor sporturi de către tot mai mulți oameni ai muncii.* Este o realitate pe care trebuie să o îmbogățim continuu, un îndemn pe care să-l transformăm mereu în faptă patriotică spre folosul general, spre lauda tuturor celor care iubesc aceste îndeletniciri deosebite. Pentru a face cunoscute specialiștilor și publicului larg varietatea și bogăția deosebită a vînatului și trofeelor românești, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, pentru viitor, factorilor de răspundere să organizeze un muzeu care să cuprindă exemplare din întreaga faună cinegetică a țării. Va fi un mijloc în plus pentru popularizarea bogățiilor și frumuseților țării.

În cuvîntul introductiv la catalogul Expoziției internaționale de vînătoare am avut bucuria să aflăm, printre altele, cîteva cifre statistice, elocvente pentru starea actuală a economiei cinegetice românești. Se precizează : *„România dispune în prezent de aproape 40 000 cerbi comuni (carpatini), cca. 300 000 căprioare, 7 300 capre negre, 46 000 mistreți, peste 5 000 urși, 1 300 000 iepuri, peste jumătate milion de fazani etc.* Și apoi : *în ultimii 30 de ani efectivele la principalele specii de vînat au înregistrat creșteri importante : la cerb comun de 14 ori, la cerb lopătar de 12 ori, la căprior de 15 ori, la capră neagră de aproape 6 ori, la mistreț de 11 ori, la urs de peste 5 ori; de asemenea la speciile fără trofee s-au obținut creșteri apreciabile de efective.* Desigur, toate aceste cifre au darul de a ne bucura, și, totodată de a ne face să vedem, dincolo de ele, strădania și priceperea profesională ale celor chemați să se ocupe de vînătoare și problemele acesteia, pentru păstrarea și îmbogățirea naturii țării noastre cu aceste bogății faunistice. Se dă curs, astfel, *Legii nr. 26 — 1976*, privitoare la economia vînatului și vînătorii, prin care se formulează — așezate pe baze moderne, științifice — regulile de bază ale ocrotirii faunei cinegetice, acordîndu-se atenția cuvenită echilibrului biologic în natură. În lumina acestei legi, factorii de răspundere din Departamentul Silviculturii și Asociația generală a vînătorilor și pescarilor sportivi și-au propus să crească, în continuare, calitativ și cantitativ, efectivele de vînat; în acest scop se vor intensifica populările cu urs, cerb, muflon, căprior, capră neagră, iepuri și fazani în zonele în care aceste specii sînt mai slab reprezentate ori sînt necesare împrospătări; de asemenea se va reintroduce în fauna cinegetică marmota și capra de stîncă. Se va avea în vedere o mai largă cuprindere în amenajarea și cultivarea unor terenuri de hrană pentru vînat, depășind 40 000 ha din fondul forestier și se va continua instalarea de hrănitori, sărării, observatoare și alte instalații vînătorești. Interesante și de o reală importanță : organizarea unor unități *silvo-cinegetice* speciale, amenajate și dotate în mod corespunzător, în care scopul principal al gospodăririi îl va constitui vînatul, scop corelat, firește, cu interesele pădurii; aici se va realiza un efectiv potențial mai ridicat, asigurîndu-se, astfel, o calitate superioară a biotopilor respectivi, de unde apoi, posibilitatea recoltării unui număr mai mare de exemplare cu trofee de excepție. Așadar, și în economia vînatului, ca în toate sectoarele vieții economice, o organizare științifică în acord cu legile naturale, dezvoltare a fiecărei specii în parte, care, ocrotite și stimulate, să ducă la obținerea unor calități mereu superioare ale vînatului românesc.

Țară cu un relief deosebit de armonios repartizat — munții, dealurile și cîmpiile ocupînd fiecare cam cîte o treime din teritoriu, iar pădurile 27 la sută din suprafața totală — România dispune de un complex de condiții naturale care-i creează un divers și înalt potențial cinegetic. Ca o uriașă cunună de piatră, Carpații ocupă centrul pămîntului românesc, vuind sub întinsele păduri de conifere și foioase, după care dealuri și coline domoale acoperite de codri și livezi coboară topindu-se ușor în cîmpiile stăpînite de aurul holdelor. Toate acestea — ca și fericita existență în sudul țării a fluviului Dunărea, purtătoarea tuturor apelor românești, care își pierde ființa în valurile Mării Negre după ce a dat naștere *deltei* — rai al animalelor și păsărilor lumii — au făcut și fac posibile existența și dezvoltarea unei faune vînătorești diverse și bogate, meritînd pe drept dragostea noastră și admirația străinilor iubitori de alese frumuseți. Aici : *capra neagră* — statuie de vrajă pe amețitoarele piscuri unde doar vulturul mai cutează, *neînfricatul urs* — ca un sihastru în taina montană a pădurilor, *cerbul atletic* — Făt-Frumosul codrului românesc, *mistrețul* — ca un duh spăimos, *căprioara* cu chip de nălucă, *iepurele* — ființă de fugă și, ca o teamă permanentă pentru cele mai sus numite : *lupul, rîsul, pisica sălbatică, vulpea, jderul, nevăstuica* ; un rai de păsări în arbori și deasupra, iar din adîncuri viața suind spre veșnică împlinire !

Nobila și cavalereasca încleștare dintre om și vînat, bărbăția și istețimea vînătorului, dar mai ales vînjoșenia sălbăticiunilor, dragostea de libertate a acestora prețuind mai mult decît simțul lor de conservare, toate acestea au înflăcărat imaginația poeților și heralzilor, nemurindu-le în scrieri și chipuri simbolice. De la Eminescu — cu-al său „împărat slăvit e codrul, neamuri mii îi cresc sub poale" — la Odobescu, autorul „falsului tratat de vînătoare" („Pseudokineghetikos"), de la Sadoveanu la Hogaș și Topîrceanu și mai apoi la contemporanii noștri Labiș, Ivasiuc și alți confrați... nevînători, această nobilă îndeletnicire s-a bucurat și se bucură de atenția creatorilor de frumos care descoperă mereu în domeniul protejat de zeița Diana izvoare de aleasă inspirație. Și aceasta, deoarece vînătoarea n-a fost numai un splendid exercițiu de îndemînare și curaj, ci, mai mult, ea a perpetuat de-a lungul vremurilor legătura sacră dintre om și natură, vînătorul fiind întotdeauna apărătorul acesteia și, implicit în zilele noastre, veghetor la păstrarea echilibrului ecologic atît de necesar plenitudinii vieții.

Astăzi vînătoarea, în țara noastră, este la îndemîna tuturor celor doritori să o practice respectînd normele din Legea privind vînătoarea și economia vînatului. Recreativ-sportivă, vînătoarea se organizează pentru reconfortare, pentru cunoașterea frumuseților țării, pentru dezvoltarea turismului, pentru a contribui și pe această cale la educarea oamenilor muncii în spiritul respectării, păstrării și creșterii aleselor bogății faunistice ale pămîntului românesc. Dăruindu-ne taina frumosului și a necunoscutului, hrănindu-ne permanent misterul dragostei față de meleagul strămoșesc, puterea cu care, asemenea „rîului, ramului", sîntem și rămînem de neînvins alei, vînătoarea ne dezvăluie, uimindu-ne, izvorul fără de moarte al veșnicei poezii.

Pagină realizată de RADU CĂRNECI

Poem în toamnă

...Și iarna vine, cerul cade trist,
Către senin ferestrele-s închise
Ci, eu, rămas în toamnă, mai exist
Cu întrebări și doruri indecise :

M-aș vrea un vînător în codrii mari,
C-o armă, doar, cu gloanțe de lumină,
Să stau la sfat cu cerbi și cu stejari,
În grote-adînci să stau cu urși la cină,

Spre capra neagră, sus, pe-un colț de-uzur
Să urc, să urc, tăcerea s-o desferic
Și, chip la chip, pe cerul nopții pur
Să fim o constelație, himeric,

M-aș vrea departe de-așezări, să-alerg
Cu reni la poli pe-a vîntului năvală
Și să-noptez, veghind pe-un iceberg,
Cu chipu-n aurora boreală,

Ori undeva, în marile prerii
— precum latinii vechii Ausonii
să m-adincesc în ample reverii —
nestingherit să-mi păstoresc bizonii,

Sau, și mai mult : la tropicul de gînd
Hălăduind prin asprele savane,
Să-l fac duios pe leu : un rege blînd,
Hrănindu-se cu proaspete banane !

O, animale, voi, sălbăticiuni :
Felinelor și voi rumegătoare,
Voi, păsări de tăceri și de minuni
Nălucilor de aer și de soare,

Un imn spre voi, mereu ocrotitor,
Voi, care firii îi sunteți măsura,
Voi : taină, puritate și fior,
Superbelor, care nu știți ce-i ura !

Aşadar, iubite somnolent...

Mi s-a întîmplat de foarte multe ori ca, stînd de vorbă cu anumiţi oameni, să-i cunosc şi pe reprezentanţii unei serii de adevăraţi nefericiţi. Cauza lipsei lor de bucurie — căci bucuria stă la baza acelei stări atît de incert definite, dar pe care toţi o numim fericire — se afla, aproape în toate cazurile, în relaţia cu munca lor.

„N-au fost bine orientaţi", mă gîndisem, iniţial, reflectînd la situaţiile unor tineri ; pe urmă însă mi-am dat seama că greşeam : nu le lipseau anumite aptitudini pentru îndeletnicirile cu care se ocupau, şi-apoi, ei înşişi nu ştiau ce-ar fi putut face mai bine (în afară, desigur, de unele aspiraţii exaltate, deci neserioase).

— Nu ţi-ai ales tu profesia ? l-am întrebat pe unul dintre aceştia.

— Ba da.

— Atunci de ce n-o iubeşti, de ce n-o faci cu plăcere ?

În loc de răspuns, şi-a ţuguiat buzele, semn că el însuşi nu ştie.

Alteori, răspunsul era format ; deşi la fel de neclar :

— Aş vrea ceva... altceva, mai nu ştiu cum...

Categoria cea mai interesantă, prin gravitatea situaţiei, din această serie de nefericiţi, este a acelora aflaţi în... opoziţie „en garde" cu munca lor. Aparent, starea lor este una de fericire : „fericiţi" pentru că nu-şi iubesc, deschis, întreprinderea ; că au putut trage chiulul un ceas ; că au trecut pe lîngă ei şeful de secţie sau directorul fără să-i observe cum tăiau frunză la ciini. În realitate — studiindu-i ca pe nişte pacienţi — tocmai sufletele lor sînt cele mai contorsionate şi dacă îi provoci cît de cît, spuza aceea de bucurie — dacă nu sînt total inconştienţi — se risipeşte ca un fum sau îi îneacă aşa cum ar face-o o cenuşă grea, care îţi intră în esofag. După zece minute de discuţie sînt total iritaţi, gata să explodeze. Mărturisesc tot.

— Sînt profund nefericit. Alţii... (oh, alţii păşesc destinşi prin viaţă, fac ceva, asta vrea să spună cel cu care stau de vorbă). Cum scap de această nenorocită situaţie ?

— Simplu : străduindu-te să-ţi iubeşti munca, să iubeşti **ceea ce faci.**

— Se poate iubi orice muncă ?

— În primul rînd, ceea ce faci e munca ta, nu „orice" muncă. Iar dacă vrei metoda, atunci iat-o : trebuie să te „răstorni" pe tine însuţi, din poziţia în care eşti acum, să te învîrteşti cu 180 de grade şi să-ţi zici ţie însuţi : aceasta e munca mea ; fereşte-te de mînia mea, dacă te vei atinge de ceea ce fac !

— Glume...

— Deloc. Glumă e chiulul pe care vrei să-l tragi muncii tale, fiindcă, în fapt, cel de care-ţi baţi joc eşti tu însuţi. Sarcina — de plan să-i zicem — se realizează pînă la urmă, o ştii prea bine, dar cel penetrat de lingoarea unei asemenea vieţi ţîşnite eşti tu.

— Na, vrei să-mi sugerezi că eu sînt, de fapt, interesatul în chestia cu „planul"...

— Mai mult decît oricine ! Şi, încă, nu numai pentru că de aici „ne vine binele la toţi", cum se spunea adesea şi pe bună dreptate, ci direct, personal. Uită-te la tine : bolnavul, suferindul, nefericitul eşti tu, în timp ce lumea merge înainte. Meriţi asta ? Meriţi să fii pleavă ?

— Ce să fac ?

— Să-ţi cumperi un ceas deşteptător. Să ţîşneşti dimineaţa mai devreme din pat. Să treci pe poarta întreprinderii cu pas mai nervos. Să-ţi zici de zece ori pe zi : am treabă !

— N-am prea multă...

— Fă aşa şi vei avea de nu-ţi vei vedea capul. Mai departe : cînd îl întîlneşti pe director, zi-i, cu voce tare : „bună ziua", chiar dacă ştii că, zărindu-te, te va apostrofa pentru cine ştie ce boacăne anterioare. Cînd se ţine vreo şedinţă, nu te mai aşeza după stîlp sau după maşină, caută un loc lîngă masa prezidiului. Iar atunci cînd se anunţă ordinea de zi, chiar dacă după aceea te vor lua „la mişto" tovarăşii tăi „de chiulangeală", străduieşte-te să cauţi şi tu un răspuns la problemele care se pun şi înscrie-te la cuvînt. Ridică-te în picioare în faţa lumii. Caută să vezi ce poate propriu-ţi cap.

— În fond ce vrei cu reţeta asta, rostită pe un ton aproape caricatural ?

— Să te conving că nu poţi fi fericit cît timp în profesie adopţi poziţia de mlaştină.

Cuvîntul a durut. Asta şi voiam.

— Adică cum „de mlaştină" ? a tresărit, deodată, cu oarecare tulburare, băiatul cu care dialogam.

— Adică de om care se trage la margine ; de om care se pierde pe undeva, pe la urmă ; care dispare din vederea chiar şi a lui însuşi ; căruia îi lipseşte orice fel de iniţiativă ; individ flasc, cu nervi de iască.

— Nu eşti prea dur ?

— Medicamentele bune, se zice, sînt amare...

— Vrei cumva să-mi dai şi o bibliografie la „lecţie" ?

— Încerci degeaba un gest de falsă salvare. Cît despre bibliografie, ţi-aş da, într-adevăr. Te-aş trimite, de pildă, la două articole scrise de George Călinescu, pe la începutul epocii celei noi, socialiste. Două replici acide la „binevoitoarele" expresii „Nu te canoni" şi „Hai să omorîm timpul". „Eu, amice, zicea acolo Călinescu, răspunzînd unui individ care-l căina pentru că... se cunoaşte, mi-am pus în cap să fac tot ce e în măsura mea în meseria căreia m-am dedicat şi nu găsesc mulţumire mai mare decît aceasta". „Eu, domnule, mărturisea Călinescu, mă canonesc", „mă supun unei norme", „aşa trebuie să fac şi aşa se cade să facem toţi". Fiindcă, adăuga el — repet, era pe la începutul anului 1947 — îţi dai seama cîte avem noi de făcut ? Avem de dărîmat oraşe mizerabile şi de construit altele ca lumea, vrednice de ţara şi de epoca noastră, avem, mai ales, de clădit sate, fiindcă ştii în ce hal trăiesc ţăranii, ne trebuiesc şcoli, spitale teatre, biblioteci, muzee, fabrici, tractoare, pluguri, medicamente, statui, tablouri, cărţi, e nevoie să ne răspîndim printre săteni şi lucrători să-i învăţăm să scrie şi să citească, cum să se îmbrace, cum să-şi apere sănătatea, cum să mănince, cum să-şi crească copiii, cum să-şi lucreze pămîntul, cum să-şi folosească timpul slobod ; avem apoi trebuinţă noi înşine să răsfoim cărţile şi să colindăm ţările mai înainte ca să putem la rîndul nostru să educăm pe alţii". „Avem — încheia Călinescu — avem, iubite somnolent, atîtea de făcut pentru ţara noastră, încît mai nimerit ar fi fost dacă ai fi zis : să inviem timpul, să turnăm în el un combustibil, pentru ca flacăra să ţîşnească cu sporită putere".

— Multe s-au schimbat de atunci...

— Multe, desigur. Marea majoritate am înţeles că fericirea din această parte vine. Dar terenul lui „mai avem încă timp"... nu s-a îngustat, ci s-a lărgit. E loc pentru bătăliile şi fericirea tuturor.

Aşadar, iubite somnolent, fă flacăra să ţîşnească mai întîi în tine.

Pe urmă mai vedem...

EUGEN FLORESCU ■

În dezbatere — proiectul noii legi a învăţămîntului

Cadru juridic perfectibil pentru o strategie educativă superioară

Este îndeobşte cunoscut că legităţile specifice ale proceselor de instruire şi formare a omului, în acţiunea cărora variabila timp are o pondere deosebită, necesită o largă perspectivă, pe termen lung, în orientarea şi desfăşurarea politicii educaţionale. De regulă, între două legi ale învăţămîntului, diferite ca structură şi sens normativ, se scurge un interval temporal echivalent cu durata formării şi finalizării complete a unei generaţii, adică 20—25 de ani. În ultimul deceniu s-au petrecut însă în învăţămîntul nostru, în genere în întregul sistem educativ, mutaţii profunde — de structură, organizare, conţinut şi metodă — care au făcut necesară revederea legii din 1968 şi elaborarea unei legi noi, al cărei proiect este supus acum dezbaterii publice. Interesul larg, deosebit, cu care masele de oameni ai muncii au întîmpinat acest proiect demonstrează nu numai un înalt nivel de conştiinţă cetăţenească şi politică, ci şi înţelegerea faptului că reglementarea juridică fundamentală a problemelor şcolii şi educaţiei vizează una dintre determinările de bază ale condiţiei umane şi calităţii vieţii în societatea noastră socialistă.

Proiectul de lege **evaluează critic şi consfinţeşte juridic achiziţiile de fond ale şcolii noastre din ultimii zece ani.** Este vorba, în esenţă, de orientarea spre integrarea învăţămîntului cu cercetarea ştiinţifică şi activitatea productivă, spre politehnizare şi spre formare în profiluri largi, care deschid calea policalificării. Este vorba, apoi, de ridicarea calitativă a conţinutului învăţămîntului la nivelul exigenţelor revoluţiei tehnico-ştiinţifice şi al cerinţelor practice pe care le implică exercitarea competenţelor profesionale în cele mai variate domenii de activitate. Este ridicată la rang de principiu juridic activ ideea modernizării metodelor şi tehnologiilor didactice. Toate acestea au construit spaţiul de mişcare socială a învăţămîntului ca materializare a Programului partidului nostru în sfera mecanismelor de formare a omului nou, în concordanţă cu nevoile de cadre ale economiei, ştiinţei şi culturii naţionale.

Proiectul de lege cuprinde, în acelaşi timp, în structurile sale normative, ideea **perspectivei pe termen lung a învăţămîntului şi educaţiei din ţara noastră.** Analizîndu-i litera şi spiritul, din acest punct de vedere, este necesar să vedem ce efecte posibile şi probabile ar decurge din aplicarea sa, implicit sub o formă ameliorată ca rezultat al dezbaterii publice şi prelucrării la nivelul deciziei politice superioare a propunerilor, observaţiilor şi sugestiilor cetăţenilor.

În sfîrşit, proiectul de lege vădeşte preocuparea de a prelucra, în termeni specific juridici, **experienţa pozitivă acumulată în practica educativă internaţională,** astfel încît învăţămîntul românesc să se aşeze, prin structurile şi funcţiunile sale, la nivelul cerinţelor contemporane, al unei lumi care îşi însuşeşte nevoia de pace ca nevoie fundamentală şi cerinţa pregătirii noilor generaţii într-un spirit umanist activ ca cerinţă definitorie.

În spaţiul rezervat acestui eseu doresc să mă ocup de unele aspecte pe care le circumscrie cea de a doua dimensiune a proiectului de lege — aceea a perspectivei. Este lesne de observat că proiectul, cuprinzînd articole cu pronunţat sens normativ şi predicativ, construieşte, în fond, ideea unui sistem de acţiune pentru **realizarea calităţii noi a şcolii şi educaţiei în sens larg,** prin folosirea optimă a resurselor materiale şi umane de care dispunem. Este cuprinsă, apoi, ideea **efectelor unitare,** astfel încît aplicarea legii să asigure reglementarea tuturor problemelor de fond ce pot să apară, într-un mod care să elimine disfuncţionalităţile ce ar decurge din aplicarea unor prevederi cărora li s-ar da sensuri normative neconvergente. Relev, de asemenea, că în construcţia de ansamblu a proiectului de lege, **problematica omului deţine poziţii de centralitate,** aspectele strict instituţionale fiind concepute în serviciul acesteia. Aceste virtuţi prospective ale proiectului mă îndeamnă şi la observaţii şi propuneri.

Avînd în vedere corelaţia de fond dintre principiul integrării şi necesitatea noii calităţi a învăţămîntului, este oportună **definirea în termeni juridici a conceptului de integrare,** precum şi a celor asociate sau subsumate acestuia, cum ar fi politehnizare, practică productivă, profil larg, policalificare, modernizare şi altele (Capitolul I). Experienţa de pînă acum în domeniul integrării, inclusiv cea acumulată ca urmare a aplicării Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, şi a unor acte normative din ultimii ani, oferă un bogat material faptic pentru o generalizare juridică explicită în proiectul de lege, generalizare care ar avea darul de **a oferi cadrul legal unitar** pentru aplicarea în viaţă a concepţiei partidului nostru despre legarea strînsă a şcolii de problemele vieţii, despre necesitatea formării multilaterale a noilor generaţii, cu un înalt orizont ştiinţific şi umanist, cu un profil moral-politic superior.

De asemenea, unitatea administrativ-pedagogică a învăţămîntului nostru presupune cuprinderea şcolilor profesionale şi de maiştri în sistemul de învăţămînt, precum şi operarea distincţiei, implicată dealtfel prin aplicarea Legii nr. 2/1971, între sistemul şcolar şi cel post-şcolar al pregătirii profesionale, în ideea constituirii în ţara noastră a unui **sistem instituţional unitar al educaţiei permanente,** experienţă care ne aşază printre ţările cele mai înaintate din acest punct de vedere (vezi Capitolele II şi III).

Exprimînd caracterul deschis al învăţămîntului românesc şi fundamentele democratice ale funcţionării tuturor instanţelor educative, proiectul de lege este încă perfectibil sub aspectul prevederii (art. 3) al obligativităţii însuşirii limbii române ca limbă oficială de stat de către toţi elevii şi studenţii (în condiţiile asigurării şi învăţămîntului în limbile naţionalităţilor conlocuitoare), tratării într-un cadru unitar atît a obligaţiilor cît şi a drepturilor personalului didactic (capitolul VIII), definirii sancţiunilor premiale şi punitive care decurg din aplicarea legii pentru toţi cei implicaţi (capitolul XII), accentuării laturii deontologice, de etică profesională, a activităţii tuturor celor care lucrează în învăţămînt (art. 118), gradării mai clare a sferelor de competenţe pe care le au organele de conducere colectivă a unităţilor de învăţămînt la diferite niveluri ale sistemului (capitolul XI).

Desigur, la nivelul legii nu pot fi cuprinse decît problemele de fond ale dezvoltării şi perfecţionării învăţămîntului, legea însăşi urmînd să fie aplicată prin acte normative adiacente şi adecvate cerinţelor unei etape sau alteia. Propunerile de mai sus vizează, după părerea mea, aspecte de fond şi le avansez ca atare. După cum, sub aspectul modalităţilor efective de aplicare a legii, ce trebuie aşezate sub perspectiva unei strategii juridice perfect unitare, consider că pot fi aduse unele ameliorări proiectului, ţinînd seama de efectele corelative datorate aplicării Legii nr. 2 din 1971 privitoare la perfecţionarea pregătirii profesionale a personalului din unităţile socialiste, precum şi de sensurile normative concrete ce vor fi cuprinse în prevederile noului Statut al cadrelor didactice, instrument juridic ce urmează a fi perfectat în concordanţă cu Legea învăţămîntului.

În sfîrşit, ţinînd seama de faptul că efectele de viitor ce se vor resimţi în dezvoltarea şi perfecţionarea învăţămîntului nostru trebuie să-şi găsească izvorul şi în cercetarea fundamentală şi aplicativă din diverse domenii, cu prioritate din sfera ştiinţelor educaţiei, legea însăşi resimte nevoia unor prevederi mai largi în acest sens (eventual în capitolul VII), astfel încît să se materializeze ideea de principiu a corelativităţii dintre juridic şi ştiinţific, caracteristică tendinţelor generale de dezvoltare a societăţii noastre.

Prin perspectivele pe care le deschide şi prin efectele sale probabile, Legea învăţămîntului — îmbunătăţită ca urmare a dezbaterii publice — va asigura un cadru juridic global şi unitar pentru aşezarea întregii educaţii pe noi cote calitative şi amplificarea funcţiilor sale de propulsiune socială. Valenţele legii nu trebuie însă exagerate. În temeiul cadrului general pe care îl oferă, esenţială rămîne munca efectivă şi responsabilă a tuturor slujitorilor şcolii, angajarea lor activă, zi de zi, în dezvoltarea şi perfecţionarea tuturor compartimentelor procesului complex al formării omului nou.

Conf. univ. dr. ACULIN CAZACU ■

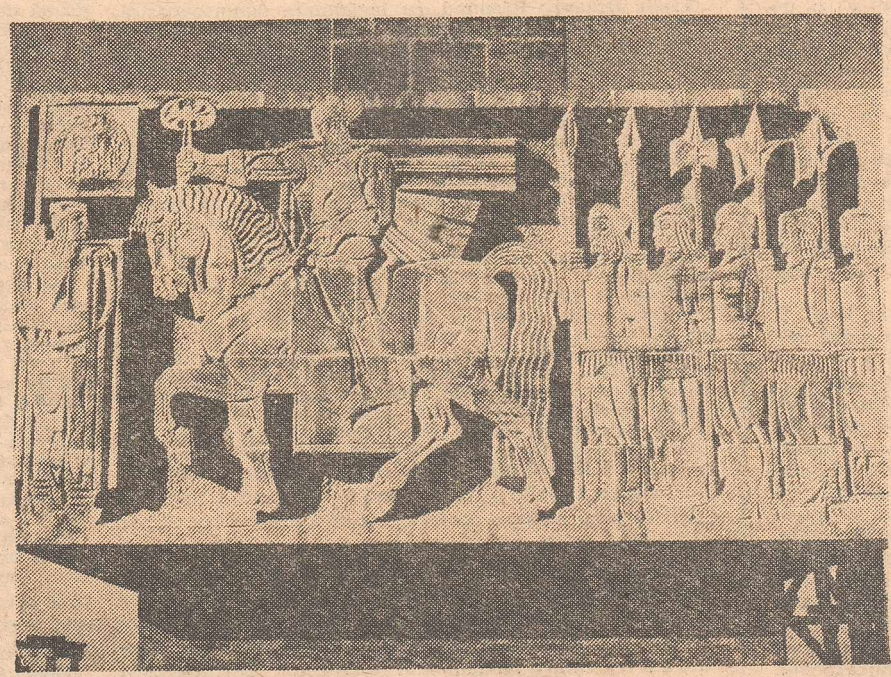

VICTOR GAGA — Monumentul de la Guruslău (detaliu)

„Caminante"

Jurnal mexican (37)

Palenque

1.

Ghidul are același ten măsliniu ca Enrique. E mai gras, poartă ochelari fumurii și o pălărie de pai cu boruri mari ca să-l apere de soare. S-a obișnuit, se pare, cu turiști naivi cărora le spune povești. Cunosc această specie de călători ingenui care cred orice li se spune și ascultă cu religiozitate explicațiile ghizilor fără să bănuiască vreo clipă că pot fi trași pe sfoară sau că li se debitează banalități... unul, la Florența, dădea din cap profund interesat cînd i se explica faptul fundamental că „Ginditorul" se cheamă așa deoarece „înfățișează un personaj care stă pe gînduri"... (În special americanii sînt de neînlocuit în această privință ; deși se găsesc exemple și pe alte meridiane...) Ghidul nostru își continuă netulburat monologul cînd ne spune că „preoții maya știau că pămîntul e rotund" și alte asemenea bizarerii științifice care i-ar sidera pe specialiști. Dar nu simt nevoia să-l contrazic. E soare și pe ruine șopîrlele dorm ca într-o idilă arheologică unde toate păcatele sînt iertate. Îmi reprim un zîmbet și ascult mai departe. În fond, poate că omul se plictisește să repete aceleași vorbe în fiecare zi... „Palenque este cel mai misterios șantier arheologic din Mexic, indispensabil pentru cine vrea să studieze civilizația maya. Aici..." Și nu e în firea unui mexican să renunțe cu totul la imaginația sa. Explicația este pentru el o ceremonie. Ghidul simte nevoia să-și joace rolul, să creeze ; și cum ar putea face asta dacă ar fi prea scrupulos, prea pedant, repetînd cifrele și datele aride din pliante fără să adauge nimic de la el ? Cînd treapta pe care se oprește, arătîndu-ne piramida, e o scenă atît de îmbietoare, iar lumina hrănește legendele !... În mod vizibil, ghizilor mexicani le place mai mult să povestească mituri, să facă aluzii, să inventeze, dovedind o imaginație prodigioasă care îi lasă în umbră pe cei mai imaginativi europeni. Și nu numai ei. Am citit undeva că există locuri în Mexic unde, dacă sfinții înțeleg să nu-și decepționeze credincioșii și se arată dispuși să facă miracole, sînt îmbrăcați cu zecepatrusprezece costume suprapuse și împodobiți somptuos ; în vreme ce, dacă se dovedesc neputincioși și recalcitranți, surzi la toate rugămințile care li se adresează sînt azvîrliți goi într-un colț al bisericii. Nu, n-avem motive să-l suspectăm pe ghidul nostru de altceva decît de impulsul nestăpînit de a colabora și el la misterul acestor ruine.

Sau, poate că autorul opusculului ce se vinde la intrare are dreptate cînd, înainte de a înșira tot ceremonialul obișnuit de cifre despre istoricul și proporțiile ruinelor, afirmă : Palenque e un loc unde trebuie să fii singur. (Deși singurătatea este uneori, paradoxal, lucrul cel mai greu de obținut într-un secol care ți-o impune numai cînd n-ai nevoie de ea...) Aud muzică, aparatele de fotografiat țăcăne și ghidul ne repetă (poate n-am auzit sau n-am înțeles !) că mayașii cunoșteau forma rotundă a pămîntului. De fapt, dacă mă gîndesc bine, n-ar trebui să mă mir. Există o tradiție a fanteziilor la Palenque. Dintre puținii care au văzut aceste ruine înainte de Stephens, unii au crezut că ele au aparținut unui oraș egiptean (!). Iar în 1831 a venit aici un explorator ciudat, în vîrstă de 60 de ani, nobil decăzut, contele de Waldeck, care a locuit mai bine de doi ani într-un templu ce poartă și azi numele de „Templul Contelui", după care a publicat o carte unde a dat frîu liber întregii sale imaginații...

Cu excepția cărărilor, incinta e plină de iarbă. Pe un dîmb, lîngă un templu, un om taie (cu ajutorul acelei lănci ciudate care se cheamă **machete**) lianele ce se tîrăsc insidioase spre zidurile de piatră. Un simbol ? Poate. Dar, în definitiv, ce este Palenque ? Capitala unei legende ? Capitala unei iluzii ? Capitala unei greșeli ? Ce taină ascunde acest oraș mort, scos de arheologi la soare, unde am sosit parcă mult după ce au murit și stafiile celor ce l-au populat odinioară ? La Pompei, erupția Vezuviului explică totul. Dar aici ? Orașul a fost părăsit și lăsat să moară devorat de junglă. De ce ? Nici măcar numele adevărat nu i se cunoaște. Palenque este, de fapt, numele unui sat vecin, Santo Domingo del Palenque.

Duelul dintre piatră și junglă a început, se pare, aici cam în vremea cînd la noi dacii își cultivau liniștiți pămîntul uimindu-l pe Herodot. Mai întîi piatra a triumfat. A fost epoca de construcție a acestor piramide și a templelor din vîrful lor. Un mileniu după aceea, din motive necunoscute, s-a întîmplat ceea ce s-a întîmplat și la Teotihuacan. Orașul a fost părăsit. Într-o zi, pe aceste trepte n-a mai urcat nimeni. Într-o zi, ele au rămas la discreția pustiului, a singurătății, a vîntului, a ploilor și lianelor. În timpul cînd în Europa domnea Evul mediu, la Palenque a reînceput domnia junglei. Arborii tropicali și-au înfipt rădăcinile în pietre, lianele și florile au strîns ruinele într-o îmbrățișare ucigașă și păsările junglei au început să cînte în liniștea care înăbușea și asfixia lent piatra, înainte de a o devora. Ceea ce s-a întîmplat la Roma datorită barbariei, s-a întîmplat la Palenque datorită junglei. Fiara vegetală a tropicelor a pus stăpînire pe vestigii, iar ploile, soarele, șopîrlele și parfumurile putrede au acționat în favoarea uitării.

Ruinele nu ne pot fi de folos decît dîndu-ne lecții. Și ce lecție mai înaltă aș putea pretinde acestor pietre calde decît aceea pe care chiar prezența lor aici, în inima junglei, o murmură ? Nimeni nu mai urcă treptele piramidei pentru a invoca, în Templul Inscripțiilor, ploaia, pentru a implora cerul și zeii. Dar aceste 69 de trepte duc totuși spre un adevăr. Lumea e plină de monumentele ridicate de cei care au crezut în ceva. Nicăieri nu există cea mai derizorie mărturie lăsată de cei care n-au avut decît îndoieli, care n-au știut decît să spună „nu". Peste aceștia timpul a trecut necruțător. Negațiile, profețiile zădărniciei, toate au încurajat șerpii și lianele. O civilizație a murit aici ca un om. Și ea n-a lăsat în urma ei decît ceea ce a clădit pentru a-și dovedi ideile. Dealtfel, piramidele și omul care taie lianele spun același lucru. Că timpul nu poate fi biruit decît de cei care știu să zică „da". Restul e tăcere, vorba lui Shakespeare.

OCTAVIAN PALER

ARTA ȘI ORAȘUL

VASILE DRĂGUȚ :

...lucrările de artă plastică, judicios integrate în arhitectură pot să devină repere determinante ale specificului.

TRAIAN STĂNESCU :

Programul decorării Capitalei cu lucrări de artă monumentală are, în afară de preocupările curente, unele sarcini majore.

CONSTANTIN LUCACI :

Noi nu putem să ne amînăm creația. Generația mea își trăiește acum maximumul creator.

ION BIȚAN :

Și nu în ultimul rînd ar trebui să fie atent luate în seamă realizările noastre de pînă acum și ofertele noastre de acum înainte.

COSTEL BADEA :

La Medgidia s-au pus bazele unei relații de colaborare de tip nou între industrie și artistul decorator.

ION SĂLIȘTEANU :

Pe planul marii construcții urbane trebuie să asigurăm neapărat concomitența funcției, formei și confortului spiritual.

LA ACEASTĂ MASĂ ROTUNDĂ PARTICIPĂ :

prof. dr. VASILE DRĂGUȚ, rectorul Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu", secretar al secției de critică a Uniunii artiștilor plastici, arh. TRAIAN STĂNESCU, arhitect șef-adjunct al municipiului București, CONSTANTIN LUCACI, sculptor, președintele Fondului plastic, conf. ION BIȚAN, pictor, șeful secției Design a Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu", lector COSTEL BADEA, sculptor ceramist, secretar al secției de arte decorative a Uniunii artiștilor plastici, lector ION SĂLIȘTEANU, pictor

Tudor Octavian : Vă propun să discutăm în cadrul acestei mese rotunde problemele actuale ale integrării creatorilor din domeniul artelor plastice în construcția noului oraș românesc, în opera de modernizare a marilor centre urbane.

Vasile Drăguț : Răspund, cu îngăduința dumneavoastră, acestei invitații cîtînd o indicație a tovarășului Nicolae Ceaușescu de mare importanță pentru munca noastră. Referindu-se într-una din vizitele de lucru la personalitatea orașului, secretarul general al partidului critica faptul că, într-o perioadă nu prea îndepărtată a procesului de modernizare a orașelor de pe tot cuprinsul țării, un anume regim de lucru, nu foarte exigent, a dus la uniformizare, astfel că multe cartiere și chiar orașe au ajuns să semene între ele. Tovarășul Nicolae Ceaușescu indica arhitecților să se preocupe de specific, să aibă în vedere personalitatea fiecărei localități, a fiecărei zone nou construite. Asupra problemei merită să stăruim. Fără îndoială că arhitectura și soluțiile urbanistice sînt hotărîtoare la constituirea personalității unui oraș, dar lucrările de artă plastică, judicios integrate în această arhitectură pot să devină repere determinante ale specificului. Cel care se duce astăzi la Constanța în plin sezon turistic nu-și poate permite să piardă marele spectacol pe care-l oferă fîntîna cinetică a sculptorului Constantin Lucaci. Este o realizare de interes național, de interes european chiar, o operă artistică excepțională. Printr-o asemenea lucrare nu cîștigă numai Constanța, ci întreg peisajul artistic al țării. În dezbaterile Congresului internațional I.C.O.M.O.S. din 1975 de la Rothenburg, s-a insistat mult asupra faptului că în procesul de restituire a personalității vechilor orașe, a centrelor istorice urbane sau rurale, o deosebită atenție trebuie acordată operei de artă plastică, nu atît ca operă în sine, cît ca element de compoziție în ansamblul urbanistic. Ajungînd aici, insist asupra necesității ca între artistul plastic și arhitect să existe o colaborare mai strînsă tocmai pe aceste probleme. Un exemplu de colaborare l-a dat cîndva Monumentul Aviatorilor. La amplasarea lui s-au avut în vedere toți factorii chemați să conlucreze îndeobște la amplasarea lucrărilor de artă monumentală. Cînd acești factori nu sînt luați în seamă, multe opere de valoare nu-și împlinesc rolul pe care l-ar merita. Mă gîndesc la Pescărușul sculptoriței Gabriela Adoc așezat la intrarea în Parcul Herăstrău. Lucrarea e vădit dezavantajată, iar locul respectiv nu cîștigă cine știe ce cu așezarea ei acolo. Colaborarea arhitect-artist plastic implică raporturi dinamice. Dinamismul raporturilor asigură o eficiență sporită a lucrului amîndurora.

Tudor Octavian : Adevărul e că arareori planurile urbanistice — și mă refer la acelea ale unor cartiere întregi sau ale unor zone — indică posibilitatea amplasării lucrărilor de artă monumentală. De obicei, artistul plastic implantează opera cum socoate el că e mai bine. Se poate și așa, dar randamentul estetic, dacă ne putem exprima astfel, al unui ansamblu de opere, gîndit din capul locului ca ansamblu, e considerabil altul. Marea faleză a Galațiului a fost proiectată avîndu-se în vedere și amplasarea unui număr de sculpturi ori grupuri de sculpturi monumentale. Municipalitatea orașului a procedat cu un remarcabil simț al perspectivei. Acum, prin taberele de sculptură în oțel, care mobilează cu opere de mari dimensiuni faleza, Galațiul dă un excepțional exemplu de felul cum trebuie integrată munca artistului plastic în opera de constituire a personalității urbei.

Vasile Drăguț : Chiar dacă arhitectul urbanist nu se gîndește neapărat la locurile unde ar urma să fie amplasată opera de artă, care să nuanțeze personalitatea unui ansamblu, ulterior, prin implantarea judicioasă a operei ambientul urban cîștigă. Studenții institutului nostru au avut în ultimii ani cîteva contribuții care, dacă nu sînt cele mai înalte în ce privește calitatea pe obiect, în totalitate sînt demne de a fi luate în seamă. În practicile de vară ei au reușit o foarte frumoasă mobilare cu lucrări de artă monumentală a orașelor Slobozia și Călărași. Avem solicitări acum din partea orașelor Zimnicea și Alexandria. La Medgidia, de asemenea, au lucrat studenții de la ceramică.

Tudor Octavian : E interesant că vă îndreptați atenția spre orașe mici. De fapt, foste tîrguri, acum în plin proces de orășenizare.

Traian Stănescu : Părerea mea e că nu întîmplător merg acești studenți în orașele care își formează personalitatea. Documentele de partid arată că în anii ce vin peste 300 de localități mici devin orașe. Ele realizează, adică, o anume treaptă a confortului modern și cu aceasta o sumă de necesități spirituale specifice mediului urban. În noua calitate a celor 300 aglomerări de tip urban trebuie considerată și calitatea ambientului. În construcția centrului civic, îndeosebi, colaborarea arhitecților cu artiștii plastici poate și trebuie să evidențieze caracterul, particularul localității. Uniunea artiștilor plastici ar avea, după opinia mea, toate motivele ca să-și îndrepte atenția către orașele în devenire, să caute contacte și contracte cu primăriile acestora.

Tudor Octavian : Dumneavoastră, tovarășe Traian Stănescu, sînteți arhitect șef-adjunct al municipiului București. Vă propun să discutăm despre situația Bucureștiului, despre rosturile artistului plastic în realizarea compoziției urbane. Putem oare să vorbim cu sentimentul datoriei împlinite despre noua calitate a esteticului urban bucureștean ?

Traian Stănescu : Am credința că, realizate, multe din intențiile noastre, pe care am să le enumăr — succint, totuși — vor avea darul să confere, într-o măsură convingătoare, o ambianță proprie orașului, o ambianță care să-i îngăduie cetățeanului să se simtă bine în oraș. În ce-i privește pe arhitecți, dat fiind că multe din preocupările lor merg mînă în mînă cu ale absolvenților secțiilor de design din institutele de arte plastice, ei includ în studiu și așa-numitul mobilier urban, decorativ și funcțional totodată. Programul decorării Capitalei cu lucrări de artă monumentală are, în afară de preocupările curente, unele sarcini majore. Mă gîndesc la amplasarea acelor monumente a căror realizare decurge din hotărîri de partid și de stat. Sînt monumente cu programe complexe, care au solicitat studii de așezare în variante lucrate în colaborare nemijlocită cu artiștii plastici. Grupuri statuare închinate Unirii, Eroilor ceferiști, Independenței sau evocării unor mari personalități ale neamului românesc. Apreciem însă că, în general, lucrările de artă plastică monumentală, situate acum mai toate în zona centrală, trebuie amplificate ca prezență. Noile ansambluri de locuințe vor trebui practic ca abia de acum înainte să fie cercetate în perspectiva împlinirii ambientale cu opera artistului plastic.

Nu pot să nu observ o regretabilă rămînere în urmă în anumite sectoare ale esteticului urban față de dezvoltarea generală a Capitalei. Nesoluționarea acestora nu se datorește lipsei de posibilități materiale, ci unei insuficiente preocupări. Grav este faptul că în domeniul amenajărilor de vitrine, a firmelor și reclamelor luminoase sau nu, în grafica publicitară, cu unele excepții, nu avem nimic nou, modern, capabil să-i dea cetățeanului sentimentul că e locuitorul unui oraș nou, modern. În calitatea ce o am constat că se fac în domeniile amintite o seamă de propuneri care nu numai că nu corespund scopului urmărit, dar stimulează efectiv prostul gust, vădind o regretabilă necunoaștere a meseriei. Socot că aici trebuie solicitați cu prioritate designeri profesionisti.

Vasile Drăguț : Iată ce vă propun: încredințați institutului nostru una din străzile centrale ale Capitalei, pentru elaborarea unor studii de remodelare ambientală, în acord cu exigențele contemporane. Să demonstrăm acel maximum de expresivitate artistică, ambientală, comercială pe care-l poate realiza artistul plastic. Mă angajez aici să includ în cadrul lucrărilor de diplomă, dacă municipiul este de acord, un asemenea studiu, cu variante. Să testăm desigur și opinia publică. Experimentul odată aplicat ar stimula și alte centre urbane.

Ion Bițan : La Constanța, în linia excelentelor relații care s-au stabilit și consolidat de-a lungul anilor între Comitetul județean al P.C.R. și Uniunea artiștilor plastici, respectiv Institutul „Nicolae Grigorescu" un experiment de acest fel a avut loc. Secția de design a propus un studiu de asanare a uneia din străzile principale.

Tudor Octavian : E foarte propriu spus asanare. Vorbind atît de destinul operei monumentale, aproape că uităm că impresia și, într-un fel, înțelesul unui oraș le capeti străbătînd strada. Străinul vine într-un oraș cu ghidul muzeelor și monumentelor lui în mînă, dar îl părăsește, cu simpatie sau fără, după cum i-a vorbit strada, după cum i s-a înfățișat ea.

Ion Bițan : Cînd am zis asanare, la aceasta ne-am gîndit, la întregul sistem al străzii, la mobilierul curent (felinare, coșuri de hîrtii, tonete), pînă la vitrine, la reclamele care se schimbă, la cele permanente. S-a avut în vedere și restaurarea clădirilor mai vechi, în fine, totul : ferestrele, ușile, clanțele.

Tudor Octavian : Se vorbește a doua oară de Constanța și cu cele mai frumoase cuvinte. Cu multă căldură, aș zice. De ce ?

Vasile Drăguț : Interesul organelor județene de partid

și de stat pentru promovarea artelor plastice a fost susținut prin cuvînt și prin faptă. Cert este că aici am găsit întotdeauna sprijin pentru o seamă de proiecte semnificative și că-l găsim în continuare. Sprijinul l-am primit la nivelul cel mai înalt. Astfel s-a restaurat monumentul de la Adamclisi, astfel s-a făcut și muzeul de la Adamclisi. Cu sprijinul organelor județene de partid, institutul nostru a realizat la Adamclisi un uriaș mozaic monumental, iar la Constanța s-a putut lucra la restaurarea celebrului mozaic din piața Ovidiu. Perspectivele colaborării sînt în continuare foarte generoase în diferite domenii : sculptură, pictură murală, textile, ceramică, design. La Focșani, însă, a fost demolată casa maiorului Șonțu chiar anul trecut, în vreme ce toți sărbătoream centenarul independenței. Tot acolo a fost demolată casa natală a lui Duiliu Zamfirescu. Și, ca și cum nu era de-ajuns, și cel mai vechi monument istoric al orașului. De ce ? Din lipsă de interes, din comoditate.

Constantin Lucaci : Sînt îndreptățit să subliniez și eu foarte apăsat înțelegerea, sprijinul, simpatia care însoțesc în județul Constanța munca artistului plastic pusă în slujba înfrumusețării orașelor județului, a litoralului, colaborarea cu arhitecții de aici.

Costel Badea : Problema taberei de sculptură ceramică de la Medgidia poate fi discutată cu folos în mai multe planuri. În primul rînd merită a fi discutată integrarea artistului plastic. Revenind aici anual timp de o lună, el cunoaște bine geografia și istoria locului, cunoaște oamenii și nevoile lor reale de frumos, se simte solidar cu aceste nevoi și vrea să le dea o satisfacție în felul cel mai înalt, cel mai generos. Apoi, s-a format un grup de prieteni și o școală a ceramicii sculpturale, adică o comuniune de idei, de țeluri. Sculpturile amplasate în oraș alcătuiesc un veritabil muzeu în aer liber, un focar de cultură. Se naște un nou tip de solicitare socială, mai bine preparat pentru artele noi. Nu pot să spun că totul e perfect, că în fiecare moment, atît artiștii cît și oamenii orașului cu care ei colaborează sînt fericiți și fără nici o altă grijă decît aceea de a se face fericiți unii pe alții. Dar, atît noi, creatorii, cît și ei, beneficiarii creației, ne modelăm în bine, învățăm să ne înțelegem mai exact interesele momentane și cele viitoare, ne stimăm în mai mare măsură. Și lucrul cel mai de seamă e că Medgidia dă un precedent prețios, că și alte orașe se simt îndemnate să cheme artiști plastici și să le dea de lucru. Pentru un artist e vital să se exprime și să aibă un public.

Practic, cu anul 1971, anul primei ediții a taberei de ceramică de la Medgidia, s-au pus bazele unei relații de colaborare de tip nou între industrie și artistul decorator. Din perfecționarea acestei relații, orașul a avut numai de cîștigat. O ediție a realizat jardiniere, alta fîntîni și așa mai departe, astfel că acum putem spune că Medgidia a devenit spațiul receptor al ceramicii de ținută decorativ monumentală. Institutul de arte plastice a realizat cu studenții o serie de mozaicuri, de ceramică glazurată — toate lucrări de diplomă valoroase și cu o destinație bine studiată. Medgidia a ajuns chiar și pentru turiștii străini un punct de interes aparte. Unic se pare și în Europa. Forurile locale au manifestat un interes sporit și au răspuns inițiativelor majore ale Uniunii artiștilor plastici. A opta ediție — de fapt o serie de ediții noi — devenită Simpozionul de ceramică de la Sibiu, dar beneficiind de munca pasionată a aceloraşi zece artiști, are toate șansele să creeze un nou punct de interes, solicitînd, se înțelege, toată experiența acumulată la Medgidia, o anume știință a integrării intereselor artei noastre la suma de interese ale orașului modern.

Ion Sălișteanu : Nu s-a discutat aici, și e păcat, despre nevoia de frumos urban a poporului nostru. Integrarea aceasta de care vorbim se face pe un fond, pe o specificitate. Pînă la urmă, nici nu e vorba de a face rost de un perete — dacă ești pictor monumentalist — ca să realizezi o frescă, sau de un spațiu — dacă ești sculptor — unde să amplasezi o lucrare. Chestiunea se pune la un nivel ceva mai înalt, iar acești pereți de pictat, în măsura în care e bine să-i decorăm, și aceste locuri — amplasament pentru monumente sculpturale — trebuie să ne revină cu necesitate dintr-un plan general al dezvoltării urbane. Eu sînt informat că aș face parte din comisia de elaborare a schiței de sistematizare a Capitalei. Am aflat asta întîmplător, nu am fost solicitat să iau parte la lucrările în vederea elaborării schiței, așa că nu știu sigur dacă realmente urma să particip și a cui vină e că artiștii plastici nu au un cuvînt autorizat la elaborarea înfățișării viitoare a orașului. Dacă e nevoie de un inginer pentru problemele de alimentare cu apă — și asta e valabil pentru toate comisiile care discută planurile de sistematizare a teritoriului urban — atunci e nevoie și de artistul plastic.

Constantin Lucaci : Am ascultat tot ce s-a zis pînă aici și mărturisesc că simt nevoia să discut și altceva decît relația artist plastic-arhitect și despre integrarea artistului plastic în construcția urbană. Cred că asta s-a discutat în mai multe rînduri și se va discuta încă pasionat. Eu cred că merită să vorbim și despre altceva. Sau, în principal despre altceva. Cum să facem adică să determinăm această colaborare și această integrare. Aici e cheia problemei. Trebuie să punem problema așa, dacă discutăm relația pictor-sculptor-arhitect : între necesități și disponibilități există încă un decalaj. Tovarășul rector al Institutului de arte plastice ne-a reamintit îndemnul secretarului general al partidului de a avea grijă de personalitatea orașelor pe care le construim. Orașul exprimă gradul de civilizație, aspirațiile cetățenilor, sensibilitatea lor la istorie. Acestea sînt necesități și nu niște necesități oarecare. Dar de multe ori disponibilitățile nu sînt folosite judicios. S-a citat exemplul orașului Constanța. Ei, bine, la Constanța există de douăzeci de ani un anume interes pentru promovarea artelor plastice, interes care a crescut firesc odată cu necesitățile spirituale, promovate și ele de creșterea generală a nivelului de trai. Operele sînt valori în continuă devenire. Sculpturile acelea de la Mamaia, pe care acum le comentăm cu rezerve întemeiate, e drept, erau totuși sculpturi și nu vase de açelea scobite, știți dumneavoastră care, vasele acelea oribile care au umplut grădinile Bucureștiului. În județul Constanța nu s-au început niciodată tratativele cu artiștii, cu Uniunea artiștilor plastici cu îndemnul de a face economii. La ce să facem economii la calitate ? Iată că artiștii plastici aproape că de la o vreme nu mai au deloc comenzi de afișe și panouri publicitare, dar o mulțime de cooperative de deservire fac afișe și panouri cu neprofesioniști și le fac prost și foarte prost. Să ne uităm mai bine la afișele și reclamele orașelor noastre și o să vedeți cîtă dreptate am. Eu sînt sculptor, dar de ani de zile activez și în administrația obștii de artiști plastici. Știu că pe plan local treburile pot fi bine echilibrate, dacă există înțelegere și respect pentru munca artistului. Nici nu-i nevoie să invocăm fondurile centrale ale statului, fiindcă așa cum se poate la Constanța și în alte cîteva județe, trebuie să se poată în toată țara. De ce, mă rog, economiile să nu privească aceste cooperative tip „Decorativa" unde abia de-și găsește angajament și cîte un artist plastic — și cu ce eforturi penibile adesea — și să privească Fondul plastic ? Și nu e vorba numai de afise. Să procedăm și la constituirea personalității orașelor României moderne pe care o construim cu același realism, cu același simț al perspectivei pe care-l închinăm industriei. Dacă pentru industrie ne adresăm cu toată încrederea specialiștilor ei, să o facem și pentru orașe. A-i invita pe artiști decoratori, pe sculptori, pe graficieni, pe pictori la discuțiile ce privesc dezvoltarea unor localități, a discuta investițiile

„Realizăm acum un vast program de construcții sociale — locuințe, case de cultură, alte așezăminte social-culturale. Orașele și satele noastre se transformă rapid, căpătînd o înfățișare nouă, modernă. Am dori ca dumneavoastră, artiștii plastici din toate domeniile și specialitățile, să luați parte mai activă la această intensă activitate. Dorim ca unele din edificiile pe care le vom realiza în anii următori, într-o concepție arhitecturală originală, să înglobeze și lucrări de pictură și sculptură, fresce, alte opere monumentale, care să le îmbogățească artistic, punînd astfel în valoare și capacitatea creatoare, imaginația, spiritul novator al artiștilor noștri".

NICOLAE CEAUȘESCU

Din Cuvîntarea rostită la deschiderea lucrărilor Conferinței pe țară a Uniunii artiștilor plastici

consultîndu-i, a chibzui fondurile destinate înfrumusețării și întreținerii laolaltă cu arhitecții și artiștii plastici, nu-i o chestiune de bunăvoință. Aceasta trebuie să fie o obligativitate pentru administrația orașelor și a județelor.

Ion Sălișteanu : Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbea nu de orice fel de personalitate, ci numai de aceea la care concură toți factorii în cei mai înalți parametri de valoare. În intervenția plastică, latura calitativă are cea mai mare însemnătate. Lucaci are dreptate cînd subliniază destinul operelor plastice de a fi valori în continuă devenire. Dar trebuie început cu opere care să aibă sămînță de valoare, nu cu orice fel de producție plastică. Eu mă simt dator să mă adresez artiștilor plastici cu îndemnul colegial de a se implica prin toată ființa lor în marea operă de construcție urbană, de a se raporta la problematica cea mai grea, cea mai complexă, singura care interesează și viitorul orașului. Dacă artiștii plastici vor solicita autorităților respective nu orice fel de intervenție, ci una de mare angajament social, sînt convins că altfel vor fi tratate și solicitările lor. Una e să te referi la o singură poartă a Brăilei, de exemplu — și vorbesc de Brăila fiindcă știu că aici s-a încercat ceva — la concurență cu un meșteșugar de la „Decorativa" locală, care vrea să pună acolo nu știu ce trăznaie, și alta e să tratezi problemele intrării din toate direcțiile într-un oraș cu specific foarte acuzat, cum e Brăila. Ideea că e mai economic să facem un semn, un simbol acolo, ca să nu se zică de noi că n-am făcut nimic, e un mod cam anticultural de a privi problemele unui oraș. Diletantismul, cînd lucrează pentru un oraș întreg, devine un fapt de-a dreptul periculos. Fiindcă porțile unui oraș nu sînt numai un lucru al orașului respectiv, ci chiar al țării. Pe porțile acelea nu intră numai cetățenii orașului. Țara e aceea care vine pe aici și e primul lucru pe care-l află țara despre acesta. Și încă ceva : s-au făcut în multe locuri dislocări nejustificate de clădiri și monumente. De dragul de a face un

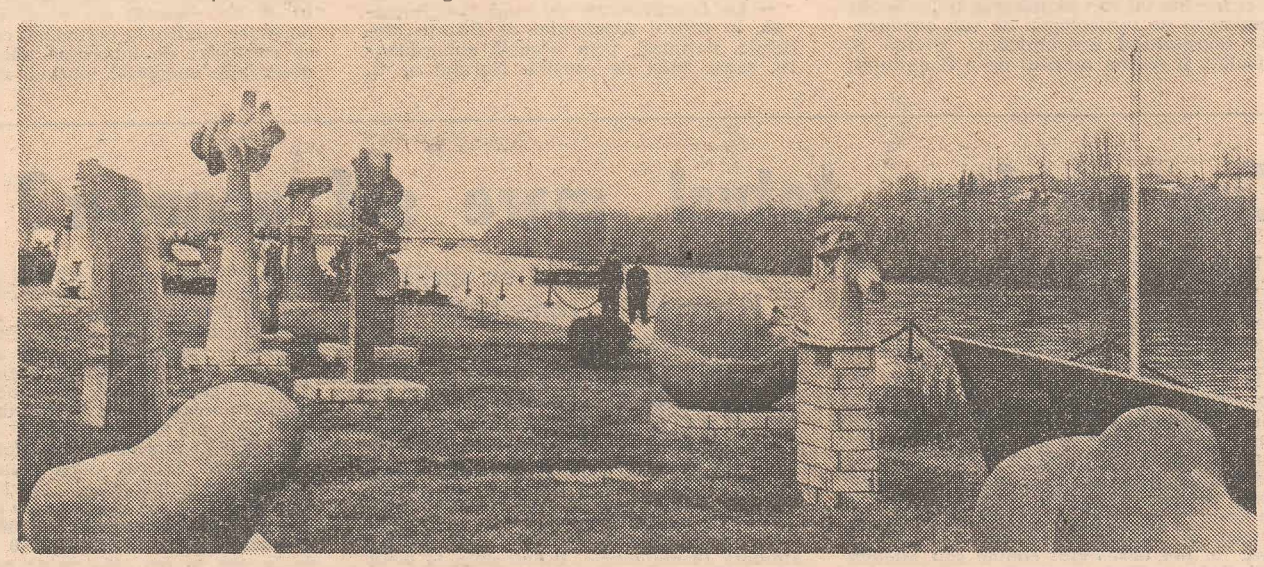

centru nou, unii edili rad complet centrul vechi. Apoi își fac autocritica. Exemplul Focșaniului e cel mai recent. Pe planul marii construcții urbane trebuie să asigurăm neapărat concomitența funcției, formei și confortului spiritual. Odată cu raportarea numărului de apartamente construite, municipalitățile trebuie să raporteze și confortul spiritual al ansamblului, calitatea lui, perspectiva lui. La Conferința pe țară a artiștilor plastici tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbea foarte, foarte limpede despre felul de rentabilitate pe care partidul și țara o cer investiției în cultură. În opera plastică nu se investește la fel ca în industrie și, prin urmare, nu se așteaptă nici același fel de rezultate, care să amortizeze în doi-trei ani investiția. Unii tovarăși cu care lucrăm chiar direct, asta nu pricep, cînd vorbesc de economii.

Constantin Lucaci : Mie, ca om ce răspund direct de problemele Fondului plastic, atunci cînd mi se vorbește de economie la investiția culturală, îmi vine un gînd amar. Noi, chiar cei aici de față, facem parte dintr-o generație care am crescut în spiritul concepției de libertate promovată de socialism și îndeosebi al acelui spirit manifestat de ultimul deceniu, un deceniu care a descătușat pur și simplu toate marile ambiții ale poporului român. Noi nu putem să ne aminăm creația. Generația mea își trăiește acum maximumul creator. Dacă din cauza unei idei de economie, greșit aplicate, nu i se oferă și cîmp de manifestare, s-a terminat cu această generație. Eu am putut să realizez unele lucrări importante, cu care să mă raportez la fondul spiritual al poporului meu, fiindcă am găsit sprijinul consecvent al conducătorilor de partid și de stat din județul Constanța. Cred că e județul de la care trebuie să ia, în această privință, exemplu toți, astfel ca artiștii de valoare să se poată exprima la maturitatea lor creatoare.

Vasile Drăguț : Aș vrea să amintesc, în sprijinul ideii tovarășului Lucaci, că O.N.U. și UNESCO recomandă țărilor în curs de dezvoltare să acorde o atenție suplimentară calității estetice a produselor lor, pentru că în cazul unei calități estetice a prezentării, produsul își sporește valoarea, fără ca prin aceasta să i se adauge manoperă și material. Deci, economia țării profită de pe urma unei investiții minime, țara e ajutată să se afirme pe plan comercial și nu numai comercial. Să nu uităm că noi sîntem angajați într-un efort exemplar de promovare a turismului internațional. Deci, cînd e vorba de arhitectură și arte plastice, criteriile economice trebuie să funcționeze, dar să funcționeze ținînd cont de marile avantaje pe care le aduc un ambient urban bogat, atrăgător.

Traian Stănescu : Aș fi vrut să vorbim și de lucruri în aparență mai mărunte — amenajarea vitrinelor, a locurilor de afișaj, a mobilierului urban mic — dar pentru că discuția a tins către probleme de ansamblu voi face acum o seamă de propuneri, cîteva păreri, mai bine zis asupra direcțiilor de lucru, apreciate personal, deci, unde Uniunea artiștilor plastici ar putea să dea un sprijin substanțial. Pe lîngă chestiunea esențială a participării artiștilor plastici la marile lucrări urbanistice, la organizarea noilor centre, la sistematizarea marilor artere, pentru definitivarea unui punct de vedere estetic-plastic încă de la elaboratul primar, mă gîndesc la studierea pe scară mai largă a esteticii străzii. Apoi, reanalizarea problemei firmelor comerciale, studiul de ansamblu al vitrinelor orașului — veritabile ferestre ale străzii —, revederea decorației interioare a unor instituții administrative, reexaminarea conditiilor afișajului public. Este, de asemenea, imperios necesară studierea arhitecturii chioșcurilor și tonetelor — majoritatea celor actuale înfățișîndu-se necorespunzător. Pentru ca tuturor lucrărilor să li se asigure un control estetic, consider că planul cu propunerile și necesitățile actuale ale diferiților beneficiari — și mă refer îndeosebi la Capitală — trebuie să fie înaintate atît ministerelor de resort cît și Consiliului popular al municipiului București și Uniunii artiștilor plastici, care prin alcătuirea unor tematici și a unor colective de lucru specializate pot asigura realizarea unui concept estetic superior și-l pot onora cu operă. Concomitent, este necesară stabilirea unor tarife de către Uniunea Artiștilor Plastici, tarife care să dea posibilitatea beneficiarilor să înțeleagă natura lucrărilor la care răspund îndeobște artiștii plastici și condițiile financiare de realizare. Trebuie instituită urgent o legislație foarte severă împotriva bunului plac în estetica orașului.

Ion Bițan : Și nu în ultimul rînd ar trebui să fie atent luate în seamă realizările noastre de pînă acum și ofertele noastre de acum înainte. Bucureștiul, de exemplu, a început să fie semănat cu niște carcase de plastic pentru telefoanele publice, urite, strident colorate, carcase pe care Constanța — iarăși Constanța — le-a refuzat. Carcasele astea, împrăștiate prin zona centrală ar putea strica tot frumosul Bucureștiului tradițional. Nu așa se modernizează strada. O experiență aproape neluată în seamă e stația de autobuz proiectată și realizată în cartierul Militari după designul lui Decebal Scriba. Nu costă deloc mai scump decît aceste stații roș-galbene care apar peste tot. Dealtfel, urîtul costă întotdeauna mai scump decît frumosul.

Costel Badea : S-a vorbit bine despre colaborarea cu o seamă de orașe, deși corect era să spunem și cu o seamă de industrii. Tabăra de sculptură în otel de la Galați a putut să mobileze cu lucrări faleza Dunării numai pentru că Uniunea artiștilor plastici a găsit la Șantierul naval oameni de mare bunăvoință. Este interesant că găsim exemple de colaborare exemplară a unor industrii cu artiștii plastici mai mult în provincie decît în Capitală. Dealtfel, cred că nu s-a subliniat îndeajuns relația artă-industrie. Relația aceasta nu trebuie realizată la întîmplare, numai prin amabilitate. Dacă la nivel județean sînt chemați oameni cu funcție de răspundere din industriile care pot oferi materiale și, în general, sprijin artiștilor plastici, acești oameni, odată puși în temă și știind că e vorba chiar de orașul în care și ei își trăiesc viața și-și realizează opera tehnică, devin excelenți colaboratori. Discutată astfel, problema fondurilor află de multe ori o rezolvare mulțumitoare. Discuțiile acestea se încheie prin perfectarea unor înțelegeri și contracte. Ideal sau mai bine zis nu ideal, ci normal ar fi ca experiența bună a lucrărilor de la Constanța, Medgidia, Galați să provoace automat comanda socială, să nu se risipească o știință și o practică a colaborării atît de prețioase. Cînd tovarășul secretar general al partidului, în cuvîntul său la Conferința Națională a artistilor plastici vorbea de colaborarea tuturor factorilor ce au datoria de a construi personalitatea orașului românesc modern, aceasta era o sarcină, o indicație de lucru. Noi, cel puțin, așa socotim lucrurile și în spiritul recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu acționăm atunci cînd ne oferim calitatea de artiști plastici unei municipalități. Nu cerem, adică, de lucru, ci ne impunem dreptul și datoria de cetățeni cu o responsabilitate clară în domeniul frumosului urban.

Masă rotundă realizată de TUDOR OCTAVIAN
Fotografii de AUREL MIHAILOPOL

„În hepatită, principalul răspunzător e bolnavul însuși"

— Tovarășe conferențiar Lucian Buligescu, sînteți, nu după părerea noastră, ci după părerea lumii medicale, unul dintre hepatologii de renume ai medicinei românești actuale. Susțin această afirmație peste 200 de lucrări științifice, 5 cărți de specialitate, între care monografia „Hepatitele cronice", publicată în 1976, alegerea ca membru al societăților franceze și belgiene de gastroenterologie, al Asociației franceze de hepatologie, al Asociației europene de medicină internă și așa mai departe. În toate aceste calități și, firește, în calitate de conferențiar doctor docent în cadrul Clinicii medicale de la Spitalul Fundeni din București, v-am ruga să ne vorbiți despre hepatite.

— Ce anume vă interesează ?

— Să zicem care e cauza cea mai frecventă a îmbolnăvirilor cronice în maladia respectivă ?

— Fără îndoială, hepatita epidemică sau hepatita acută virotică, boală infecțioasă în etiologia căreia apar 3 virusuri. Virusul A, numit așa în mod convențional, e responsabil de forme mai blînde care, tratate la timp, se vindecă în proporție de 98 la sută fără urmări. Virusul B, pentru descrierea antigenelor căruia americanul Blumberg a primit, anul trecut, Premiul Nobel, conduce la îmbolnăviri mai severe, organismul uman nefiind totdeauna capabil să-l inactiveze. Mulți dintre foștii bolnavi rămîn purtători de virus B, putînd să-l transmită mai departe, infectarea masivă cu acest virus amenințînd direct asupra potențialului biologic al populației respective. În sfîrșit, un al treilea virus, nici A, nici B, identificat mai recent, virus care se transmite îndeobște prin transfuzii, fiind și el incriminat în cronicizarea bolii. Școlii românești de virusologie, de sub conducerea regretatului academician Ștefan S. Nicolau, îi revine meritul de a fi enunțat, cu mult timp înainte, existența pluralității virusurilor hepatice.

— Din cele ce ne spuneți, s-ar părea că virusul B este, ca să zicem așa, cel mai de temut. Ne înșelăm ?

— Nu. Peste 10 la sută, după statistici ferme, din îmbolnăvirile cu virus B evoluează spre cronicizare an de an, ajungînd pînă la forme foarte grave de ciroză. Sigur, date fiind condițiile deosebite de care se bucură un bolnav de ficat în România socialistă, cu spitalizare și medicamentație gratuite, ca urmare firească a atenției pe care partidul și statul nostru le acordă ocrotirii sănătății oamenilor muncii, durata de viață a îmbolnăvirilor cronice a crescut considerabil în ultima vreme, dar cu asta n-am rezolvat totul. Răstimpul respectiv, limitat pînă în urmă cu cîteva decenii la numai 3 ani, a ajuns astăzi la 10, dacă nu la mai mult, dar lupta hepatologilor se dă nu doar spre vindecarea bolnavului, ci spre dispariția virusului B. Pentru detectarea lui, posibilă prin metode imunologice, ne zbatem din răsputeri, realizînd, în general, progrese notabile, dar mai avînd destule de făcut, căci morbiditatea prin boli hepatice continuă să se mențină, peste tot în lume, la cote ridicate. Problema aceasta ține, între altele, de activitatea unei Comisii de hepatologie, între membrii căreia mă număr, alături de personalități de frunte ale medicinei noastre interne, ca profesorii Marin Voiculescu, Dumitru Dumitrașcu, Toma Nicolaescu și alții, comisie care, din păcate, nu are o eficiență pe măsura capacității și profesionalismului componenților săi.

— Din ce cauză ?

— Ea funcționează, de cînd funcționează, în cadrul Academiei de Științe Medicale, deținînd, prin această subordonare, șanse mici de reușită. Normal ar fi, după opinia mea, ca ea să fie pusă sub egida Ministerului Sănătății, spre a deveni mai activă, mai eficientă. În acest sens am făcut mai multe propuneri fostei conduceri a ministerului, dar eu am spus eu am auzit ! E de așteptat ca noua conducere, care se arată, de la bun început, mai activă și mai disponibilă la părerile specialiștilor cu practică îndelungată într-un domeniu sau altul al medicinei, să intervină energic, luînd măsurile care se impun. Hepatita rămîne, în pofida pașilor înainte înregistrați, o problemă majoră de sănătate publică. Măsurile de profilaxie sînt încă sporadice și nesuștinute. Datorită fisurilor, mai există cazuri, de pildă, în care purtători de virus B, foști bolnavi de hepatită și prezumtivi transmițători de boală, lucrează ca ospătari sau ca educatoare, în grădinițe, riscul de contagiune fiind, desigur, mult mai mare.

— Virusul B ar fi prima cauză a cronicizării în hepatită. Mai sînt și alte cauze, tovarășe conferențiar Buligescu ?

— Alcoolul și, în al treilea rînd, medicamentele hepatotoxice. Despre rolul nefast al alcoolului, de orice fel, în provocarea și cronicizarea maladiilor ficatului s-a vorbit mult și, spre regretul nostru, al hepatologilor, nu cu suficient ecou. În această privință nu încape nici un dubiu. Dacă ficatul atins de hepatită nu s-a refăcut complet, lucru pe deplin posibil mai ales în îmbolnăvirile cu virus A, am înfățișat proporția mai devreme, alcoolul devine un dușman de moarte, la propriu și la figurat. În ceea ce privește medicamentele cu toxicitate hepatică, e explicabil să existe și astfel de medicamente, lista lor atinge cifra de 2 000, întrucît toate sînt metabolizate la nivelul ficatului. Din cele 2 000, cîteva sînt mai periculoase și folosirea lor abuzivă conduce, uneori, la hepatite. Mă gîndesc, în primul rînd, la Fenisan, recomandat drept laxativ, la hipotensorul Dopegyt, la analgezicul Paracetamol, luat în gripă, la tuberculostaticul Izoniazidă, ba chiar la unele antibiotice, la Estolatul de eritromicină sau la Tetraciclina administrată în doze foarte mari. Să fiu bine înțeles. Nu-i vorba despre utilizarea medicamentelor respective sub prescripție medicală, ci la folosirea lor abuzivă, în cantități mari.

— Care e condiția unui bolnav de hepatită în clipa în care, după o săptămînă sau două, părăsește spitalul ? E el pe deplin vindecat ?

— De regulă, după forme severe, nu. E doar ameliorat, vindecarea urmînd să se producă într-o perioadă de una pînă la șase luni, în funcție de gravitatea bolii și de regimul de viață urmat. Sînt necesare controale periodice, cu minuțioase explorări de laborator, rămînerea sub observație medicală putînd să se întindă, pentru înlăturarea oricărui risc, pînă la 2 ani. Numai după aceea, după ce hepatologul va fi constatat refacerea completă a ficatului, fostul bolnav de hepatită va putea să renunțe la regimul de cruțare, de protecție a ficatului, regim care exclude alcoolul, alimentația greoaie, cu exces de condimente, eforturile fizice deosebite. Pentru că revista „Flacăra" se adresează unei categorii largi de cititori, am să insist asupra faptului că de respectarea sau nerespectarea acestui regim de viață depinde, uneori într-o măsură decisivă, recuperarea totală a bolnavului sau agravarea stării lui, cu posibilități de cronicizare. Altfel zis, depinzînd de priceperea medicului, hepatita e, înainte de toate, o boală în care principalul răspunzător e bolnavul însuși. Și aș mai dori să subliniez un aspect. Mulți cred că hepatita înseamnă icter și, neîngălbenindu-se, tratează maladia cu ușurință, aproape nebăgînd-o în seamă ! E o optică greșită, plină de consecințe periculoase pentru organism.

— Parcă ați urmări să ne înspăimîntați !

— Departe de mine un asemenea gînd. E bine însă de știut că nu-i de glumit cu hepatita.

— Nici nu avem o astfel de intenție. În altă ordine de idei, tovarășe Lucian Buligescu, am aflat că ați participat, în anii recenți, la schimburi de experiență în străinătate, mai exact și în ordine, la Paris, Londra și Toulouse, lucrînd sub îndrumarea unor hepatologi celebri, ca profesorii Jacques Caroli, Charles Debray și Sheila Sherlock. În ce fel v-au ajutat cele învățate acolo ? La ce v-aș folosit ?

— Pe baza unor cercetări asidue, întreprinse împreună cu Steluța Cărnaru și Rodica Lenkei, am adus unele contribuții, recunoscute de specialiști, în descrierea formelor anatomo-clinice de hepatită cronică și, în mod special, în diferențierea formelor active de cele inactive. Se poate zice că deținem prioritate în descrierea formei de vindecare, sub tratament, a hepatitei cronice agresive, de tip B, așa-numita hepatită sclerogenă, formă pe care americanul Popper o reia 3 ani după noi, numind-o hepatită septală. Perfecționările urmate în străinătate m-au ajutat să-mi însușesc tehnica de cateterizare a papilei și a colangiografiei duodenoscopice retrograde, de mare importanță în diagnosticul icterelor, în diferențierea lor. Pentru a o aplica la noi, spre a stabili, de pildă, care ictere pot și trebuie operate fără pierdere de timp, aș avea nevoie de un duodenoscop cu viziune laterală pe care, în ciuda repetatelor intervenții, nu l-am primit. Dar asta e de-acum altă poveste.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Cine se face totuși mare șef gogoșar?

Anchetă realizată cu sprijinul Inspecției comerciale de stat a Capitalei

În lupta dintre pisici și merdenele cu brînză nu s-a inventat nimic nou : cînd pisica vrea, mănîncă produsul de patiserie astfel numit ; cînd nu, nu. Dar, de fapt, merdenelele nu au brînză. Să nu anticipăm însă prea mult.

În orașul București sînt circa 120 de gogoșării și nu facem parte dintre aceia care să deplîngă acest lucru. Ar fi desigur cazul să existe și un număr la fel de mare cu chioșcuri unde să se vîndă sandvișuri, dar nu-s. Ar fi cazul să se vîndă noile produse răcoritoare pe care lumea nu le-a văzut încă. Deocamdată te simți extrem de stînjenit într-un local atunci cînd nu bei bere, vin, coniac sau altceva asemănător. Cînd ți se aduce o sticlă de apă minerală de un litru ca să-ți torni civilizat un pahar și ca să plătești toată sticla, ospătarii își dau cu cotul și te cred fie inspector, fie om fără bani.

Gogoșăriile acestea — ce realitate impresionantă, de la 6 dimineața pînă la 8 seara ! — ce hram poartă ? Fără mari eforturi, în orice caz fără eforturi speciale, lumea observă că într-un loc gogoașa e bună, în altul, nu, mai observă că șeful vine cu mașina mică și mai află că retribuția sa nu este foarte mare. De la o înghițitură de gogoașă la alta, cetățenii pun întrebări, așteaptă răspuns. Chiar, ce se întîmplă ?

De la Inspecția comercială de stat a Capitalei, reprezentată de energicul inspector principal Mihai Mihăilescu, aflăm că se cunosc nu puține aspecte negative, penale chiar, din această pașnică activitate de prăjire a aluatului. Că spre, această blîndă muncă s-au îndreptat și doctori în drept și oameni cu două clase, și foști șoferi, și soții, și veri de la țară. Este o meserie căutată. Circa o treime dintre gogoșăriile din București sînt sub directa obăduire a Fabricii de oțet. Pentru a nu ne lansa în spirite de prost-gust, pentru a nu fi subtili cînd nu este cazul, rugăm pe tovarășul Mihai Mihăilescu ca, în ancheta ce o vom întreprinde în cîteva dintre gogoșării, să-l invite și pe tovarășul director al Fabricii de oțet din București. Tovarășul director promite că va veni îndată, ne promite și nouă, și iată că astăzi, sîmbătă 18 noiembrie, îl așteptăm la locul fixat două ore și jumătate, dar nu vine. Încadrarea morală a unei asemenea fapte o cunoaștem, dar asta nu ne încălzește prea mult. Chiar deloc. Putem să fim înțelegători și să-l înțelegem : durează ceva pînă anunți 42 de responsabili de gogoșării că, uite, fraților, dați și voi o mătură și luați și alte măsuri operative că vin în control cei de la Inspecția comercială și cei de la Flacăra. Trebuie, deci, să înțelegem corect lucrurile.

Mîine este duminică, 19 noiembrie, și vom merge în control — așa convenim și așa facem. Riscăm un al nu știm cîtulea telefon la secretariat, la Fabrica de oțet :

— Nu vă supărați, tovarășul director nu a dat vreun semn de viață, căci n-a ajuns la locul de întîlnire ?

— Extraordinar ! Și a plecat imediat !

Duminică, 19 noiembrie, ora 10. Unitatea 21, aparținînd de Ipralcoop, care Ipralcoop tutelează și fabrica de oțet, care fabrică de oțet are grijă de gogoșării, este închisă. Orarul de funcționare, adresa șefului de unitate nu sînt afișate nicăieri. Prin geam se observă o stare de mare dezordine. Aceeași stare de lucruri și la unitatea de lîngă autogara de pe Șoseaua Alexandriei. Nu ne-am mai permis luxul de a consulta vreo somitate medicală în legătură cu avantajele ce le are omul mîncînd la fiecare oră a zilei o cocă prăjită în untdelemn. Trecînd peste sfaturile medicului, ne întrebăm de ce tocmai duminica sînt închise. Adică atunci cînd vînzarea este cu siguranță mai mare. Avem totuși oarecare noroc căci unitatea 14 de pe Calea Ferentari 181 este deschisă. În primul rînd aici este murdar. În al doilea rînd, nu există nici o evidență, deși evidența este obligatorie. În al treilea rînd, în prima linie, la vînzare adică, este prezentă sora șefului (Cocea Magdalena) deși dînsa este cu serviciul la „Plafar". A venit să ajute căci fratele abia prididește. În al patrulea rînd, gogoșile nu au pic de ou în compoziție. Toate acestea sînt încălcări serioase ale regulamentelor de funcționare, încălcări ce pot duce la însușire de bani nemunciți cu tot ceea ce înseamnă asta.

La unitatea 113, Calea Ferentari 113, Mateiciuc Ioan, șeful, este ajutat de o cumnată și de ginere. Care ginere văzîndu-ne intrînd, dispare cu o sacoșă în care văzusem niște făină. Starea de dezordine este agravată de o pisică, a cărei hrană de bază sînt merdenelele. Șeful este rugat să prezinte caietul unde lucrătorii sînt obligați ca la intrarea în serviciu să treacă sumele de bani ce le au asupra lor. Citim : „Mateiciuc Ioan — 500 lei". Dar Mateiciuc are asupra sa 1 140 lei. Așa ca de la om la om, Mateiciuc ne spune că are o fată care a absolvit în 1976 un liceu industrial, că este căsătorită (da, tinerelul ce a dispărut cu făina) și că bunii copii au deja un Volkswagen. Actele nu sînt în regulă, iar curățenia cu atît mai puțin. Dacă aici au fost controale ? Da. Ce au constatat ? Ce constatăm și noi acum. Ce s-a întîmplat de fapt ? Șeful a plătit cu usurință amenda și și-a văzut de treabă.

Simțim nevoia să facem o paranteză. Credem că nu întotdeauna lucrurilor li se spune pe nume. Este adevărat că despre lucrătorii din comerț se mai rostesc judecăți în bloc, dar ei ce fac pentru a le evita ? Cum justifică Mateiciuc plusul de 640 de lei în circa 5 ore de vîndut gogoși, merdenele, băscuțe cu brînză și altele ?

Unitatea 35 este situată pe Prelungirea Ferentari nr. 159. Găsim la vînzare, dealtfel singură în tot centrul, o tînără. Ne spune că șef este unchiul dînsei și el este acasă, căci astăzi este duminică. Mă cheamă — ne spune — Gherghinescu Victoria, am 23 de ani și am absolvit în anul 1976 Liceul industrial de chimie 2 din București.

— Sînteți încadrată aici ?

— Nu, dar sînt trecută pe contract.

— Ce retribuție aveți ?

— Nu știu, unchiu' îmi dă lunar 750 lei.

— Unde sînt foaia de fabricație zilnică și actul de transfer de la laborator la vînzare ?

— Unchiul are toate actele. Să-l chem la telefon ?

Coboară calm dintr-un Renault Gordini unchiul, Gherghinescu Ilie. Are 52 de ani și 7 clase. Unchiul face o greșeală și astfel aflăm că fata de la vînzare nu se numește Gherghinescu, ci Viorica Țintea. Fapta unui funcționar care în interesul său, fiind în exercițiul funcțiunii, pretinde că are alt nume în fața unor organe de control se numește substituire de persoană și este prevăzută și pedepsită de legea penală. Practic, Gherghinescu Ilie se poartă ca un patron. E duminică, stă acasă, și de lucrat lucrează angajata personală. Fata s-a dat drept Gherghinescu, căci pe statul de plată este trecută soția lui Gherghinescu — și ea acasă în sfînta duminică.

Ce mai descoperim aici ?

a) cele aproximativ 300 de merdenele cu brînză și cele 200 de băscuțe cu brînză n-au deloc brînză.

b) pentru 19 noiembrie nu era întocmit nici un act. Erau, în schimb, pentru ziua de 20. Se poate deci presupune că pe 19 Gherghinescu a valorificat plusurile din cursul săptămînii.

c) șeful este în posesia unei ștampile pe care scrie „Director C.T.C.", ștampilă pe care n-are calitatea s-o dețină și s-o aplice.

Cu excepția primei unități 14 tutelată de Întreprinderea cofetării-răcoritoare 2, celelalte aparțin de Ipralcoop — Fabrica de oțet. Cum sînt tutelate am văzut. Promițînd că vom reveni, încheiem ancheta noastră cu unele extrase din „Informarea făcută cu privire la activitatea unităților de alimentație publică aparținînd de Ipralcoop pe lunile august și septembrie 1978, informare concepută de către inspectorii din grupa de alimentație publică din Inspecția comercială de stat a Capitalei". Iată :

„...În unele cazuri, un singur lucrător gestionar are în subordine cîte 4 chioșcuri, avînd posturi de patroni iar gestiunea materialelor este globală pentru toate unitățile, situație în care nu se poate face o verificare operativă prin sondaj. De exemplu, lucrătorul gestionar Simion Constantin gestionează trei laboratoare și o unitate de desfacere. Schema de încadrare prevede 4 lucrători, dar în realitate lucrează 8. Lucrătorul gestionar Simion Constantin are domiciliul stabil în orașul Ploiești... Față de numeroasele abateri constatate cît și față de faptul că I.C.R. 1 și I.C.R. 2 au rețea similară și gîndindu-ne la buna organizare a activității propunem preluarea unităților I.P.A. Ipralcoop de către sistema locală...".

EUGEN SECELEANU
Fotografii de VASILE MINECAN

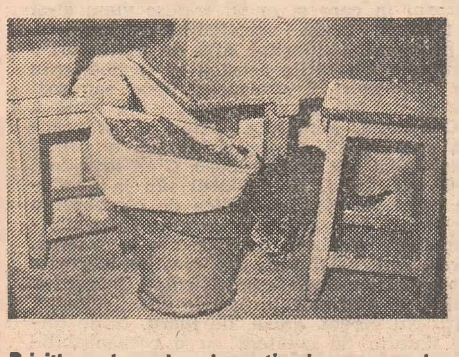

Priviți noul produs de patiserie pe numele său pisică.

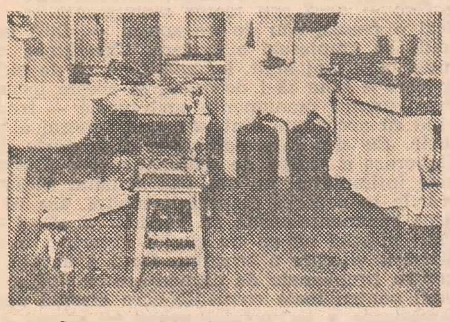

Se poate, credem, și mai curat.

O noapte „de serviciu" la 055

Pe nesimțite, noaptea ia în stăpînire orașul, sticloasă și rece. E ora teleenciclopediei, dar aici, la 055, unde funcționează permanent dispeceratul Serviciului de intervenții al Miliției Capitalei, e ora muncii obișnuite și a vigilenței, puse în slujba păstrării ordinii publice. Maiorul Gheorghe Cernea, șef de schimb, e de părere că am nimerit peste o seară lipsită de evenimente deosebite, vorbe susținute și de cele 13 telefoane din încăpere care, declanșînd automat dispozitive de înregistrare a convorbirilor, sună rar și nu totdeauna la obiect. La fiecare apel, dispecerii turei, maiorii Pavel Cristof și Victor Constantinescu, ridică receptorul, răspunzînd cu amabilitate și printr-un singur cuvînt, „miliția", dar nu de puține ori de la celălalt capăt al firului răzbat întrebări fără căpătîi, cerînd adrese de restaurante sau informații despre plecările trenurilor! Alteori, solicitanții tac, puși pe glume fără noimă, blocînd abuziv și absurd o linie telefonică de care oricare dintre noi poate avea nevoie în situații care necesită intervenția urgentă și energică a organelor de ordine.

Dar, firește, marea majoritate a chemărilor sînt reale. Pornind de la cîteva din ele, am hotărît să scriem rîndurile care urmează, inspirate din întîmplări consumate într-una din nopțile trecute ale Bucureștiului.

Ora 20.00. De pe Bulevardul Lacul Tei, un cetățean semnalează că șoferul taximetrului 9-B-6809 a fost victima unui atac. La dispecerat, se întocmește în cîteva secunde o fișă, care se transmite maiorului Gheorghe Cocioc. Se ia imediat legătura prin radio cu un echipaj auto al circumscripției 3 de miliție, în aria căreia s-a petrecut incidentul, declanșîndu-se o acțiune de depistare imediată a vinovaților. Între timp, faptele se confirmă și aflăm că taximetristul respectiv, Mihai Constantin, 29 de ani, a fost bruscat și lovit cu cuțitul de 3 tineri, ca urmare a refuzului său de a-i transporta fără aprobare în afara Capitalei, mai exact în comuna Fundulea. El se găsește internat la Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, fiind în afară de orice pericol. Pe Bulevardul Ghica Tei, miliția, ajutată de cetățeni, caută, folosind indiciile martorilor oculari și serviciile cîinelui Esin. Nu trece nici jumătate de oră și sintem informați că 2 dintre infractori au fost prinși, pe cînd încercau să se îndepărteze de locul atacului. Ei se numesc Gheorghe Vasile și Ion Iordan, domiciliați în comuna Fundulea, primul fără ocupație, celălalt muncitor necalificat la Întreprinderea de cinescoape, ambii cu mințile luate de băutură și cu antecedente penale. Al treilea vinovat, Florea Iorga, același domiciliu, muncitor la Uzina de material rulant, izbutește să dispară, dar nu pentru multă vreme. E reținut și trimis, împreună cu ceilalți, acolo unde îi e locul, în arestul preventiv al miliției, cei 3 urmînd să fie judecați de lege după gravitatea faptelor lor antisociale. Raportînd îndeplinirea misiunii, maiorul Gheorghe Cocioc revine la sediu, în așteptarea unei noi însărcinări. Îl imită locotenent colonelul Mihai Tigneanu și locotenentul Stelian Anghel de la circumscripția 3. La televizor, serialul „Om bogat, om sărac" e în plină desfășurare.

Ora 21,30. Scandal mare pe strada Alba 14, sectorul 5, pe raza circumscripției 10 de miliție. Ne deplasăm la fața locului, dar „părțile" se află la miliție, în biroul șefului circumscripției, colonelul Mircea Petre. După o săptămînă de muncă, ofițerul ar fi avut toate motivele să stea acasă, iată-l, însă, aici, ascultînd răbdător și omenos necazurile celor implicați în conflict. Pe de-o parte, Marta Petrea și concubinul ei, Pavel Ernest Lazăr, pe de alta, Scarlat Bucată, vecini cuprinși de o dușmănie veche și statornică, trecută fără succes prin mai multe comisii de împăciuire și săli de tribunal. S-au judecat pentru o porțiune de curte, s-au judecat pentru cîteva cărămizi, s-au mai judecat și din alte motive, la fel de puerile și neimportante, dar nici unul n-a vrut să cedeze, acuzîndu-se reciproc. Astăzi, Marta Petrea, 56 de ani, gestionară la unitatea 11 a Cooperativei „Marochineri", pretinde că Scarlat Bucată, 73 de ani, fost profesor de biologie, „zice el, dar cine-l crede, ne amenință cu un unchi ministru și e viclean ca un șarpe", a pîndit-o în poartă și a izbit-o în nas! Acuzatul, „ăștia sînt scandalagii cunoscuți și îmi mănîncă viața", susține că lucrurile s-au petrecut exact invers, agresoarea fiind vecina sa! Ne întoarcem pe strada Alba, dar ceilalți locatari ai imobilului, Dan și Virgil Băjenaru, n-au auzit și n-au văzut nimic, vorbindu-ne doar, vag, despre „războiul dintre două pietre rele"! Scarlat Bucată are, într-adevăr, cîteva geamuri sparte, dar Pavel Ernest Lazăr ne atrage atenția că „Marta și-a cam pierdut memoria, iar profesorul, sau ce-o fi, și-a spart singur ferestrele, ca să ne bage pe noi în bucluc". Tristă situație, triști oameni, indiferent care din ei are, în seara aceasta, dreptate. Punînd miliția pe drumuri inutile și tulburînd ordinea publică, ei sînt drastic sancționați cu amendă, cel mai nimerit mijloc de a-i face să priceapă că Bucureștiul nu-i, cum se zice, tîrgul lui Cremene și că miliția mai are și alte treburi de rezolvat, cu adevărat importante și utile pentru buna desfășurare a vieții orașului, decît să arbitreze, la ceasuri tîrzii, între vecini puși pe hartă și împătimiți în dușmănii fără sens și chiar fără obiect. La dispecerat, se schimbă tura, intrînd de serviciu maiorul Alexandru Grigore, șef de schimb, precum și dispecerii Octavian Popescu și Constantin Duduială, primul maior, al doilea locotenent. Programul la televiziune s-a încheiat. Colonelul Mircea Petre ar fi vrut să audă măcar ultimele știri, dar nu i-a fost dat să ajungă la timp. Dintotdeauna, noaptea e zi de lucru pentru miliție.

Ora 23,00. Prin radio, se transmite un mesaj către o patrulă auto aparținînd de circumscripția 6. E vorba de un furt. Cetățenii l-au imobilizat pe Gheorghe Cezar Braga, 27 de ani, domiciliat în strada Mozaicului 3, care, ieșind pe mai multe cărări de la restaurantul „Diham", recent inaugurat în cartierul Pantelimon, a acostat-o pe Maria Kiss, 40 de ani (!!), smulgîndu-i geanta! Intervenția miliției e oportună și, în cîteva minute, orașul își reia, în locul respectiv, pulsul normal. Nu departe de locul cu pricina — aflăm dintr-o altă sesizare — Achim Mihăilescu face tapaj în blocul 46. Locuiește în apartamentul 23, la etajul V, vecinii îl cunosc de om așezat, iar cei 3 copii îl știu de tată cu scaun la cap, dar acum, după ce a băut cîteva pahare mai mult, nu se mai înțelege nimeni cu el! Conform Decretului 153, articolul 2, litera g, lăcătușul mecanic Achim Mihăilescu, din Șoseaua Pantelimon 260, e amendat 300 de lei pentru tulburarea liniștii și ordinii publice. Are 35 de ani și, cum spuneam, 3 copii. Cum i-o fi privit, oare, în ochi, a doua zi, la trezire?

Ora 24,00. Bucureștiul începe să doarmă. E somnul firesc și meritat după o săptămînă de muncă plină de realizări și pași înainte. La 055, telefoanele sună din ce în ce mai rar. Dar, iată că mai sună! Un echipaj al circumscripției 7 primește sarcina să verifice o sesizare primită din zona Universității, sesizare legată de un furt. Ajunse imediat la fața locului, organele de miliție constată că 2 recidiviști, Constantin Vlădescu, 25 de ani, domiciliat în strada Anton Pann 27, și Elena Ionescu, 43, strada Institutul medico-legal 43, i-au subtilizat lui Mircea Văcaru din Tismana, județul Gorj, suma de 700 de lei. Deși legea își va spune cuvîntul și în privința lor, socotim de cuviință să notăm aici și locurile de muncă ale celor doi, Întreprinderea „Miraj" și, respectiv Cooperativa „Chimica", menționînd că în cadrul ultimei unități E.I. tocmai executa o condamnare pentru furt! Ce părere au colegii de serviciu ai infractoarei despre această ultimă ispravă a ei? Ce-au întreprins, îi întrebăm în numele maiorului Alexandru Grigore, care gîndea în acest sens cu voce tare, pentru a o împiedica să cadă din nou în păcat?

Ora 1,30. Două apeluri vin în același timp. Un echipaj al circumscripției 4 ajunge în cîteva minute pe strada Pîncota, spre a-l reține pe Marian Lazăr, 39 de ani, strada Sinaia 1, autorul unui atac huliganic asupra tinerei Safta Manole, originară din comuna Petrăchioaia. În timp ce victima e transportată la spital, agresorul e condus, cu ajutorul cetățenilor, la miliție, unde va dormi după cum și-a așternut. Răspunzînd celei de a doua solicitări, o sesizare venită din partea cîtorva trecători, plutonierul Mihai Turcu și sergentul major Ștefan Bratu se îndreaptă neîntîrziat către zona Obor. Producători și, în același timp, proprietari ai tuturor bunurilor materiale din societatea noastră, cetățenii au informat la 055 că o „umbră" ar fi sărit de mai multe ori gardul dintre Întreprinderea „Aversa" și cea de mase plastice, întorcîndu-se, de fiecare dată, cu un sac pe umăr. După o pîndă de jumătate de ceas, cei doi subofițeri îl surprind pe Virgil Postelnicu, strungar la „Aversa", în flagrant delict, descoperindu-i mai apoi alte cîteva obiecte de material plastic, furate din curtea vecină, în dulap. E ora la care Capitala, exceptînd unitățile cu foc continuu, în care se muncește cu sîrg pentru zestrea orașului și a națiunii, doarme adînc. La dispecerat, chemările s-au împuținat. Locotenentul Duduială dă drumul unui tranzistor. Într-o încăpere de la etajul III al Miliției Capitalei, 3 oameni veghează la somnul cîtorva sute de mii. În noapte, alții, răspîndiți în diverse colțuri ale orașului, așteaptă numai un semn spre a porni în misiune.

Ora 4.00. Din nou cu ajutorul cetățenilor, e prinsă o „bufniță". Emilian Cimpoacă, din strada dr. Petru Groza 55, e așteptat de organele de miliție pe una din laturile magazinului de confecții din Soseaua Crîngași 16. După ce a scos una din ferestre, E.C., și el cu antecedente penale, a pătruns în interiorul unității, însușindu-și obiecte de îmbrăcăminte ce vor fi evaluate la 7 520 lei.

Ora 6.00. Ziua de duminică sosește pe nesimțite, învăluită în ceață. Se face un calcul sumar al fișelor completate la dispecerat în ultimele 12 ore. S-au adunat peste 300, dar nu toate, firește, au avut drept punct de plecare o sesizare temeinică. Toate însă, absolut toate, au fost minuțios verificate, cu profesionalism și seriozitate, virtuți de care miliția noastră se însoțește permanent. Se pregătește schimbarea unei noi ture.

EMIL NEGOIȚĂ
MIHAI GROZAVU

Viața în pierdere

În dreapta e un dosar. În stînga e un om. În dosarul din dreapta este vorba chiar despre omul din stînga. Acesta știe foarte bine despre cine este vorba în dosarul cu pricina, fiindcă nu-l scapă deloc din ochi. Ochi triști pe o figură impietrită. Omul se numește Gheorghe Negru. În camera de la circa 4 de miliție în care a fost adus din arest, este cald și parcă e frig. Este lumină și parcă e întuneric, în prezența omului de-alături, a cărui viață, de 34 de ani, încerc să o cuprind, pe cît pot, cu ochii minții, și-mi dau seama că ea nu e nici pe departe un drum drept, sub soare și printre oameni, ci un coridor întunecat și rece, prin care bîjbîie un orb.

Anchetatorul, locotenent-colonelul Gheorghe Brad, îmi spune că omul al cărui dosar, cuprinzînd numai ultimele lui isprăvi, se odihnește în dreapta, a stat pînă acum în penitenciar 14 ani și șase luni.

— Ce-ai făcut cu viața dumitale?

Gheorghe Negru ridică din umeri și zice ceva intranscriptibil. Viața lui, s-o pui în palmă ca pe un puf de păpădie și s-o sufli încetișor văzînd-o cum se pierde și se risipește și nu rămîne din ea nici măcar umbra.

A debutat cu o condamnare pentru huliganism și a continuat cu furturi din avut personal, repetate sistematic și sub diferite forme. Nu mai relatăm cînd și în ce împrejurări le-a înfăptuit, fiindcă ar fi culmea să mai scrie cineva și biografia acestui hoț de buzunare și spărgător de mașini și case. Amintim doar că în existența aceasta pe care am putea-o numi scundă, abia tîrîndu-se sub un plafon înăbușitor de nori negri și repezi, în primăvara anului trecut păruse a se face puțină lumină, cînd, amnistiat de mai vechile lui greșeli, Gheorghe Negru fusese ajutat să-și găsească un loc de muncă la Întreprinderea de prestări servicii București. A lucrat acolo, o vreme, ca muncitor necalificat și toți s-au purtat cu el, recunoaște, cum nu se poate mai frumos. Dar în ianuarie anul acesta este surprins pe cînd încerca să fure ceva din portbagajul unei mașini. Pentru fapta aceasta, este iertat. Drept mulțumire, risipitorul propriei vieți sparge prin martie o casă și fură de-acolo ce poate. În noaptea de zece august este iarăși surprins în timp ce dădea iama prin bagajele unei mașini. De ce? Era omul acesta lipsit de mijloacele existenței? Singur doar spune că prin munca pe care o avea obținea, la amintita întreprindere, cam 2 500 de lei pe lună. Firește însă că pentru chefurile aproape zilnice de la „Cina" și „Turn" cu diverși prieteni, acești bani nu puteau să ajungă. Și atunci începea iarăși să fure, fără să înțeleagă, în sfîrșit, că prin aceasta nu făcea decît să-și fure ani buni din viață.

Totuși, recunoaște Gheorghe Negru, prieteni adevărați n-are. Nici familie, cu adevărat, nu are, în treacăt fie zis că el a fost la o vreme proxenetul actualei lui soții. Părinții, zice el, i-au murit. I-a rămas doar o soră cu care nu vorbește fiindcă ea nici nu vrea să mai audă de el. Sora lui este maistru la o întreprindere, este căsătorită cu un maistru constructor și are doi copii mari și buni la carte, cu alte cuvinte ea are o viață în rîndul lumii. Așa se face că Gheorghe Negru, după cum singur se exprimă, se simte singur cuc, iar din singurătatea aceasta, ne dăm seama, el nu are nimic interesant să ne transmită din moment ce habar nu are, cum arătam, de prietenie, de dragoste, de învățătură, de muncă, de încredere, de tot ceea ce face viața frumoasă.

Alții, la vîrsta lui, au întemeiat case și familii, și-au acoperit numele de stima celor din jur, știu să muncească și știu să se bucure de viață. Gheorghe Negru n-are de-ce să se bucure. De aceea, după cum singur zice, el nici nu-și mai amintește de cînd n-a mai rîs cu poftă și din inimă. Și de aceea, poate, el se simte aici așa cum ne-am simți noi pe o planetă necunoscută. Cu adevărat, cînd îl vezi, cînd îl auzi, pare din altă lume. L-am întrebat de știe cumva dacă la Lotru se mai lucrează la vreo hidrocentrală. Or, am zis noi să-i dăm și răspunsul, acolo s-au încheiat lucrările? El ne-a răspuns că habar n-are de „chestiile" astea.

Totuși, se înțelege, dintr-o „chestie" ca asta vine lumina în care, în multe și nesfîrșite nopți, Gheorghe Negru a trebuit să-și scrie declarațiile, iar anchetatorii să-i stea prin preajmă. La urma urmei, el nu și-a irosit numai propria viață ci și, într-o anumită măsură, pe-a celor din preajmă. Pentru el s-au întocmit maldăre de hîrtii, de dosare. S-a consumat hîrtie, energie electrică, s-au consumat poate mii de kilograme de benzină, cu mașinile miliției, care au trebuit să meargă colo și colo, prin toate cotloanele prin care trecuse Gheorghe Negru, pentru a stabili vinovăția acestuia. Din 1963 încoace, de cînd i se întocmea primul dosar, sute și sute de oameni au fost chemați la miliție ori au apărut ca martori în procese. Dacă s-ar putea calcula exact ce valori materiale s-au pierdut numai prin faptul că atîția martori s-au învoit de la serviciu și n-au mai lucrat în zilele respective, poate că cifra ar fi și mai mare decît reușea Gheorghe Negru să sustragă din buzunarul vreunui om prins în îmbulzeala unui tramvai. El a furat, în felul acesta, de la noi toți. Astfel viața lui, viață în pierdere, viață pe care și-a irosit-o, este o pagubă nu numai pentru omul care singur spune că este „singur cuc".

D. CONSTANTINESCU

Și toate acestea, pentru că tovarășul director n-a citit atent, niște instrucțiuni

Cîteva cadre didactice de la Liceul industrial nr. 4 din Drobeta-Tr. Severin au scris redacției cerînd sprijin în soluționarea unor necazuri cu care se confruntă acest colectiv. Zilele trecute am stat de vorbă cu mai mulți profesori, în amintita școală drobeteană. Discuțiile purtate au pus în evidență lucruri ce merită interes. Din capul locului trebuie să precizăm că unele neînțelegeri între inginerul Gheorghe Pîrvulescu, directorul, și cîțiva colegi ai săi se datorau necunoașterii unor amănunte cărora li se mai și dădea o importanță nemeritat de mare. În prezența inspectorului general adjunct Iancu Bunoiu — și mai ales datorită lămuririlor pe care le-a dat pe loc celor interesați — neînțelegerile au dispărut și am participat și noi la bucuria celor care descopereau că n-au motive decît să se stimeze reciproc și să muncească alături în cea mai desăvîrșită atmosferă de camaraderie. Sigur că nu trebuia să se ajungă aici pentru lămurirea unor lucruri în fond mărunte, dar e bine că oamenii au făcut cel puțin acum această descoperire.

Altceva însă se cuvine să punem mai ales în discuție și anume lipsa de grijă și chiar de responsabilitate cu care unii tovarăși s-au achitat formal de obligațiile ce le reveneau la repartizarea în producție a unor absolvenți. Este vorba de absolvenții clasei a XIII-a de drumuri și poduri, promoția 1978. Cei 29 de tineri care au absolvit această clasă știau că vor munci în cadrul Direcției județene de drumuri și poduri, unde vor fi încadrați ca muncitori calificați categoria a II-a. Dirigintele lor, profesorul Justinian Sterie, îi asigurase că așa se va întîmpla, știind că așa este legal. Dar școala a primit o adresă semnată de primul vicepreședinte al Consiliului popular județean în baza căreia toți cei 29 de absolvenți au fost repartizați ca **practicanți** la I.J.C.M. De ce ca practicanți? Pentru că directorul liceului, inginerul Gh. Pîrvulescu, pur și simplu nu citise pînă la capăt normele metodologice elaborate de Ministerul Educației și Învățămîntului și Ministerul Muncii. Inginerul Pîrvulescu invoca și zilele acestea inexistența unui cadru legal pentru încadrarea în producție a absolvenților clasei a XIII-a altfel decît practicanți. Pentru lămurirea deplină a lucrurilor, cităm din normele amintite: „Absolvenții învățămîntului de zi ai liceelor care au avut durata de 5 ani, precum și absolvenții liceelor pregătiți în meseriile prevăzute în anexa 3, care promovează examenul de bacalaureat primesc și certificatul de calificare fără obligația efectuării stagiului de practicant și sînt repartizați și încadrați în producție la categoria a II-a nivel de bază..." Acum, directorul liceului se consideră dator — așa cum dealtfel au hotărît și șefii săi — să îndrepte lucrurile, adică să dea absolvenților repartiții corecte. Și este într-adevăr necesar s-o facă deoarece s-au și produs mai multe încurcături. Mai întîi că la I.J.C.M. nu lucrează în prezent decît 6 din cei 29 de absolvenți. Iar aceștia au fost încadrați ca **muncitori practicanți** (?!?) categoria I. Alți 3 au obținut negație pe repartiție și s-au dus la Direcția de drumuri și poduri unde au fost încadrați corect: muncitori calificați categoria a II-a. Dar de ceilalți 20 nimeni nu s-a mai interesat și au plecat să-și caute de lucru care pe unde a putut. Cît despre faptul că au fost trimiși la I.J.C.M. și nu la Direcția de drumuri și poduri tovarășul prim-vicepreședinte Ion Albulețu ne-a precizat că s-a hotărît așa deoarece conducerea amintitei direcții a spus că n-are locuri și nu-i primește. „Am făcut însă din această clasă o echipă de drumari la I.J.C.M. — ne-a spus interlocutorul — și cred că e un lucru bun. Ei muncesc acolo și echipa lucrează bine". Regretăm, dar realitatea ne obligă să consemnăm că lucrurile stau în fond cu totul altfel, așa cum s-a văzut mai sus. Mai mult chiar, la Direcția de drumuri și poduri, șeful serviciului personal, Nicolae Nica, ne-a arătat o adresă prin care, la 21 iunie a.c., se cerea conducerii Liceului industrial nr. 4 ca dintre absolvenții clasei de drumuri și poduri să repartizeze și direcției de drumuri. „Puteam primi cel puțin 15 muncitori", ne-a declarat Nicolae Nica. Dar școala le-a răspuns prin altă adresă că **absolvenții respectivi au fost repartizați de Consiliul popular județean în subordinea căruia funcționează liceul la I.J.C.M.** O situație din care nu știm dacă a avut cineva de cîștigat, dar este sigur că au avut de pierdut atît tinerii muncitori, cît și I.J.C.M.-ul care i-a cerut, dar i-a încadrat necorespunzător pe cei ce s-au prezentat.

DORIN GHERGHINESCU

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Despre brînză și amicaluri

Ce i-a făcut echipa Bayern din orașul München echipei Ajax din orașul Amsterdam intimidează frumoasele fabule scrise de domnul Jean de la Fontaine, pe vremuri, cînd fotbalul nu era practicat la curtea Regelui-Soare. Acelea erau alte vremuri, iar morala se scria pe atunci cu iepurași, lei și șoricei. Azi, tilcul e pe goluri și pe mărci. Echipa olandeză Ajax a fost o bună bucată de timp una din gloriile Europei. Faima ei a fost indestructibil legată — povestesc asta pentru cei cîțiva, că și ei sînt oameni, care știu mai mult fabulele lui La Fontaine decît romanele zilnice din „Sportul" și „L'Equipe" — de jucătorul Cruyff precum și, e drept s-o scriem, de antrenorul român Ștefan Covaci, sub ordinele căruia atît Cruyff cît și ceilalți jucători au acceptat să dribleze, să șuteze și să se antreneze, antrenamente celebre prin efortul la care întreaga echipă era supusă, antrenamente la fel de grele ca meciurile propriu-zise, antrenamente în care jucătorul era adus între agonie și extaz, jucătorul olandez, se înțelege... Ani de zile, rivalii cei mai aprigi ai echipei Ajax au fost cei de la Bayern-München, așa cum pe planul echipelor naționale întîietatea s-a discutat, în Europa, între Olanda și R. F. Germania. Această rivalitate a născut — cu vremea — un lung și greu contencios, cum se zice în justiție. În 1972, în sferturile de finală ale Cupei Campionilor Europei, Ajax a învins Bayern cu 4—0, ceea ce nu mai era fabulă, ci furie curată pentru regi ai fotbalului ca Beckenbauer, Mayer și Müller. Cîțiva ani mai tîrziu, Bayern o invită pe Ajax să joace pe stadionul olimpic din München un meci amical, un meci de luna august, destins și de plăcere, — Ajax găsește cu cale să-i dea amfitrionului cinci (5) goluri, sau „boabe", cum se mai zice, foarte inspirat, pe alte plaiuri. Nu trebuie ascuns că Mayer și Müller au spumegat din nou de furie. Vine acum vremea retragerii din fotbal a gloriosului Cruyff, supranumit și „Pele cel alb". Ajax nu mai e ce-a fost — se pare că nici viitorul, prin lume, nu mai e ce-a fost... — dar ce le dă prin minte riguroșilor oameni de afaceri care conduc echipa? Să facă pentru Cruyff un meci de gală, invitîndu-i pe rivalii de ieri, care nici ei nu mai sînt ce-au fost. Din două nostalgii nu poate să nu iasă un spectacol de zîmbet, lacrimă și lumină. Care nostalgii și care zîmbet? După o primă repriză, lejeră și valsantă, în care Gerd Müller, münchenezul, dă un singur gol care nu anunța nimic grav, în a doua repriză, Bayern ia meciul în cel mai serios chip și marchează încă șapte (7) goluri olandezilor euforici, veseli, cu șampania în ei. 8—0! Scor de regiune, ăsta scor, asta răzbunare! Nimeni nu i-a dat echipei lui Cruyff opt goluri — și acum marii fotbaliști ai lui Bayern se pot făli, din bombeu pînă la pieptul bine bombat, că și-au spălat înfrîngerile într-un mod eclatant, dacă nu în sînge, atunci în șampanie.

Ideea imediată a specialiștilor a fost aceea că nu mai există azi, în fotbal, meciuri amicale. E just. Nu mai există. Există morala lui „frate-frate, dar brînza — mai ales cea olandeză! — pe mărci!" Da, dar asta-i valabil doar între brînzari — exclama Iorga, ori de cîte ori auzea vorba asta foarte spirituală. Să acceptăm că sînt tot mai mulți brînzari în fotbalul lumii și tot mai puțini prieteni? Dar, de nu mai există amiciție ci doar brînzari — care cred că e o mare brînză să te răzbuni cu 8—0 într-un meci pe șampanie — poate că ar mai fi trebuit să rămînă, pentru a nu dispera cu totul, o manieră în exprimarea acestui adevăr. Chiar și dispariția „amicalurilor", se poate spune cu o anume eleganță, cu o anume ironie, cu o anume inteligență, chiar cu o anumită tăcere, deși cea mai subtilă răzbunare cred că rămîne aceea de a nu te răzbuna cînd se zice că e cazul. Fabulistul inventa acea răzbunare a berzei care invita vulpea la masă și-i dădea să bea dintr-o sticlă cu gît lung. Era o idee cît de cît subțire. Acum vulpea vine la masă și calcă-n strachini, zicînd că s-a revanșat și a închis inteligent contenciosul. „Fleoșc!", a luat locul oricărei subtilități. Grosolănia e noul chip al inteligenței și, ca atare, orice glumă cere răzbunare. La atîta degradare a moravurilor, moralistul se simte ușor derutat. Dar el știe legea de fier a oricărui meci: jucătorul bun răzbește.

RADU COSAȘU

Industrie și dezvoltare

Lichidarea marilor decalaje economice, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, evidențierea consecințelor negative și pericolelor pe care le implică perpetuarea acestor fenomene anacronice pentru evoluția vieții internaționale au devenit de mai multă vreme elemente centrale ale politicii noastre externe.

Preocuparea partidului nostru pentru lichidarea subdezvoltării izvorăște din lupta pe care o duce poporul român de cîteva decenii pentru a ieși el însuși dintr-o stare de pronunțată înapoiere economică. Modul în care noi vedem rezolvarea acestei grave probleme a epocii contemporane se întemeiază deci pe o experiență care ne permite să apreciem valoarea de neînlocuit a efortului propriu dar și utilitatea colaborării internaționale, necesitatea ridicării tuturor ramurilor dar mai ales opțiunea prioritară pentru industrializare ca pivot și unic mijloc al unei dezvoltări economice sănătoase și armonioase.

Pe aceste temeiuri și în virtutea dreptului pe care ni-l conferă eforturile neobosite pentru democratizarea vieții internaționale, conducerea partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat deschis în mai multe rînduri starea cu totul nesatisfăcătoare a măsurilor întreprinse pentru modificarea actualului sistem economic mondial.

Principala cauză a acestei situații este dorința statelor capitaliste de a-și menține dominația și, în consecință, de a-și impune punctele de vedere în negocierile privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Această politică se concretizează în folosirea de către țările capitaliste a unui complex de factori și mecanisme care să le permită să-și păstreze vechile privilegii, să iasă din criză pe seama țărilor în curs de dezvoltare, să păstreze cu mici retușuri ordinea actuală.

Mai recent au apărut unele teorii, evident de inspirație occidentală, care vin să conteste utilitatea și finalitatea efortului depus de țările rămase în urmă pentru o dezvoltare cît de cît echilibrată și firească avînd ca principal obiectiv industrializarea.

Una din aceste teorii spune că pentru țările respective important și realist este nu să se industrializeze ci să se concentreze, avînd și asistența țărilor dezvoltate, către satisfacerea așa-ziselor „nevoi fundamentale", de hrană, îmbrăcăminte și locuit ale sutelor de milioane de oameni care trăiesc în sărăcie. Cu alte cuvinte, țările subdezvoltate să se ocupe de acum înainte cu precădere de agricultură și de acele sectoare industriale puțin pretențioase care asigură bunuri necesare folosinței oamenilor.

Ideea pare logică și autorii au mizat pe popularitatea ei, numai că experiența nu cunoaște cazuri în care agricultura, singură sau în asociere cu mici meșteșuguri, să asigure în mod durabil un minimum de bunăstare, fără a mai vorbi de ridicarea nivelului de trai la cel atins în țările dezvoltate ale lumii.

Scopul urmărit prin astfel de teorii este, evident, de a rezerva definitiv, sau în orice caz pentru o lungă perioadă istorică, țărilor rămase în prezent în urmă un loc secundar în diviziunea internațională a muncii, astfel încît roadele strădaniei a miliarde de oameni să revină în tot mai mare măsură țărilor capitaliste dezvoltate și tot mai puțin țărilor în curs de dezvoltare.

Pentru noi, care nici măcar unui județ nu-i mai rezervăm o soartă „eminamente agricolă", este cu totul inacceptabilă perspectiva ca zeci de popoare, mase uriașe de oameni să muncească doar pentru a subzista, să fie oprite de la binefacerile civilizației, ale progreselor uriașe științifice și tehnice.

În dezbaterea internațională asupra priorităților în procesul dezvoltării, România, cu experiența și rezultatele sale pe deplin convingătoare, aduce o contribuție substanțială afirmînd concepția potrivit căreia fiecare țară poate și trebuie să ocupe în diviziunea mondială a muncii un loc pe măsura eforturilor poporului respectiv și nu un loc prestabilit de cei ce dețin astăzi, din motive istorice binecunoscute, supremația economică în lume.

Dificultățile țărilor dezvoltate nu mai pot fi soluționate pe seama rămînerii în urmă a zeci de state deoarece mai devreme sau mai tîrziu accentuarea decalajelor devine o frînă în calea creșterii schimburilor internaționale în care sînt interesate în primul rînd țările cu ponderea cea mai mare în producerea bunurilor materiale. În condițiile unei puternice industrializări și dezvoltări generale, România a devenit astăzi un partener mult mai interesant în comerțul internațional decît în urmă cu patru decenii cînd era cunoscută drept exportator de materii prime și cereale.

Cu toate piedicile, marea negociere a unei noi ordini economice în lume se află în plină desfășurare. În această problemă urmează să aibă loc peste mai puțin de doi ani o nouă sesiune a Adunării Generale O.N.U.

Cu experiența atîtor tratative anevoioase, președintele Nicolae Ceaușescu a chemat încă din vară la o pregătire minuțioasă a sesiunii, la concertarea țărilor în curs de dezvoltare în vederea elaborării unui program în care să fie înscrise cu claritate principiile, prioritățile și mijloacele pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații de tip nou, bazate pe egalitate și echitate.

MIRCEA ANGELESCU

Securitatea europeană — stadiul actual și perspectivele procesului

Dacă ar fi să comparăm pacea și securitatea europeană cu un mare edificiu, ceea ce este foarte la îndemînă, am putea spune că proiectul și deschiderea „șantierului" datează încă din primii ani postbelici: înțelegerile dintre statele participante la marea coaliție antihitleristă reflectau preocuparea pentru crearea unor realități noi, care să facă imposibilă izbucnirea unei a treia conflagrații mondiale de pe continentul european. După scurt timp însă, în care nu se reușise decît așezarea pietrelor unghiulare și ridicarea primilor metri de fundații, lucrările la acest edificiu au fost întrerupte, deoarece se constataseră numeroase „vicii" de construcție și de proiectare. Constructorii și proiectanții se războiau cu înverșunare, aruncîndu-și în public învinuiri grave. Și toate acestea pe seama beneficiarului — ansamblul comunității internaționale. Era vremea războiului rece.

Parabola ar putea fi continuată, dar nu este necesar. Sub presiunea voinței popoarelor, îngrijorate de deteriorarea gravă și continuă a atmosferei politice, statele europene au trebuit să abandoneze la un moment dat disputa sterilă, să intre într-un dialog mai lucid și să încerce să găsească o bază general-acceptabilă de soluționare a numeroaselor probleme de pe continent. Acestea au fost momentul și sarcina Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Semnificația istorică a Actului final al conferinței constă tocmai în reinstaurarea unui climat fertil pentru reluarea, pornind de la o concepție superioară, la baza căreia au fost așezate principiile universal-valabile ale dreptului internațional contemporan, a eforturilor de edificare a păcii, securității și cooperării europene. Interesul major comun al popoarelor celor 35 de state semnatare ale Actului final dobîndea astfel cîștig de cauză asupra diferențelor de opinii ce persistă în mod firesc într-o problemă sau alta.

Transpunerea în viață a prevederilor acestui important document nu a corespuns însă întru totul așteptărilor popoarelor. Dificultăți de diverse feluri și origini, complicațiile intervenite în viața internațională, recrudescența în ultimii ani a practicilor politicii de forță, dictat și amestec în viața popoarelor, au exercitat o influență negativă și asupra atmosferei din Europa, făcînd ca reuniunea de la Belgrad să se încheie cu rezultate nesatisfăcătoare. Din fericire, deși, în comparație cu Helsinki, momentul Belgrad a însemnat mai degrabă un regres decît un progres, cadrul oferit de Actul final nu a fost nici infirmat, nici afectat. Așa încît decepția provocată de documentul concluziv inconsistent semnat la Belgrad nu trebuie să degenereze în pesimism și pasivitate, ci dimpotrivă, să conducă la o mobilizare și mai puternică a eforturilor menite să dea un nou impuls edificării păcii și securității în Europa și în lume. **După cum a subliniat în repetate rînduri România, imperativul momentului actual în acest domeniu îl constituie acțiunea unită a popoarelor, care trebuie să determine guvernele să adopte măsurile necesare pentru a asigura continuitatea, certitudinea și consistența faptică a procesului securității și cooperării europene. Popoarele, care în întreaga evoluție a societății umane și îndeosebi în aceste ultime decenii au demonstrat fără putință de tăgadă că sînt adevărații făuritori ai istoriei, pot și trebuie să-și spună și de această dată cuvîntul lor decisiv.** Aceasta a și fost, dealtfel, concluzia generală a reuniunii internaționale desfășurate între **30 octombrie și 1 noiembrie la București**, sub egida Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din România și a Consiliului Mondial al Păcii, privind **„Rolul maselor populare, al mișcărilor pentru pace în edificarea securității și dezvoltarea colaborării în Europa"**, care a evidențiat din nou adevărul incontestabil că vremurile în care soluționarea problemelor arzătoare ale omenirii era căutată în cerc restrîns și în cadrul tratativelor de culise au apus, însemnătatea fundamentală ce revine în prezent unității și solidarității tuturor forțelor iubitoare de pace, indiferent de concepțiile lor politice, ideologice sau religioase.

Este, desigur, îmbucurător că a fost învinsă decepția produsă de documentul de la Belgrad, contactele dintre reprezentanții statelor participante la C.S.C.E. fiind reluate atît pe plan bilateral, cît și multilateral. În cursul verii s-a încheiat cu rezultate pozitive reuniunea de experți de la Bonn, însărcinată să pregătească un „Forum științific european". O reuniune similară se desfășoară în prezent la Montreux, obiectivul ei fiind elaborarea unei metode de reglementare pașnică a diferendelor dintre statele semnatare ale Actului final, iar la începutul anului viitor reprezentanții celor 35 de țări se vor întîlni din nou în capitala Maltei pentru a dezbate problemele colaborării economice, științifice și culturale în zona mediteraneană. La fel de limpede este însă faptul că, în acest ritm și la acest nivel, perspectivele soluționării aspectelor esențiale ale securității europene rămîn incerte. Nucleul dur al păcii și securității în Europa îl constituie indiscutabil problematica dezangajării militare și dezarmării. Căci potențialul distructiv al armamentelor depozitate pe acest continent depășește de 100 000 de ori pe cel al bombei ce a făcut 200 000 de victime la Hiroșima. Dacă înmulțim aceste cifre, observăm că numai arsenalul nuclear din Europa poate nimici de cinci ori întreaga populație a globului — un argument suficient pentru a ilustra prioritatea absolută ce trebuie acordată aspectelor militare, fără de care nu poate fi vorba de edificarea unei păci și securități reale, nicăieri în lume. **În concepția României o importanță deosebită ar avea,** în acest context, **obținerea unor rezultate concrete,** fie și simbolice **la negocierile de la Viena privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală,** care, **după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu** în expunerea din 3 august a.c., **„ar demonstra că există posibilitatea să se ajungă la înțelegere, ar întări încrederea și ar deschide calea pentru abordarea mai serioasă a dezangajării militare în Europa".** Scoaterea problemelor militare din cadrul restrîns actual și readucerea lor în dezbaterea forurilor generale instituite de conferința general-europeană ar exercita, de asemenea, o influență pozitivă asupra procesului securității și cooperării în Europa.

Prioritatea ce trebuie acordată problemelor militare nu exclude, firește, preocuparea pentru dezvoltarea cooperării în toate domeniile prevăzute în documentul unitar semnat la Helsinki. Dimpotrivă, abordarea și soluționarea treptată a aspectelor militare nu ar face decît să impulsioneze și mai mult cooperarea rodnică pe multiple planuri între țările semnatare ale Actului final. Experiența ultimilor ani atestă că ritmul desfășurării procesului edificării securității și cooperării europene nu poate fi lăsat la voia întîmplării. Perioada rămasă pînă la reuniunea de la Madrid din 1980 nu trebuie să însemne o pauză, ci se cere folosită la maximum, deoarece numai o pregătire temeinică a reuniunii poate asigura progrese reale pe calea păcii și securității în Europa, corespunzător așteptărilor popoarelor.

V. ȘTEFAN

Program meteorologic O. N. U.

Peste 145 de țări vor participa, sub egida Organizației Națiunilor Unite, începînd cu 1 decembrie, la un amplu program de cercetări meteorologice menit să furnizeze date în legătură cu deplasarea maselor de aer, cu umiditatea și variația temperaturii în diferite regiuni ale globului. În acest scop vor fi folosite observatoare terestre cît și aparataje lansate în spațiul aerian, la bordul unor sateliți, al avioanelor sau baloanelor. Studiile vor fi efectuate timp de un an, estimîndu-se că prelucrarea datelor obținute va necesita cinci ani, rezultatele urmînd să fie folosite pentru mărirea gradului de precizie în capacitatea de a pronostica evoluțiile climatice.

Potrivit specialiștilor, prin desfășurarea acestui amplu program meteorologic se va aduce o completare în rîndul mijloacelor și statisticilor ce trebuie să stea la dispoziția specialiștilor pentru ca previziunile să fie cît mai aproape de realitate, fapt de importanță mare în activitatea umană, inclusiv în concretizarea programelor de dezvoltare naționale. Pe de altă parte, se consideră că se vor putea întruni acele indicii care vor putea permite evaluarea evoluției climatice pe Terra, pe o perioadă de mai multe decenii, factor care este considerat a avea o însemnătate deosebită în rîndul acelor elemente ce trebuie luate în considerare în evoluția economică pe glob. Pentru că este cunoscut faptul că o schimbare a climei în diferite zone ale globului poate determina, de pildă, apariția unor zone aride sau semiaride, cum este cazul Sahelului, unde prelungirea secetei, ani la rînd, a pus serios în discuție capacitatea asigurării hranei populației din regiune. Cu atît mai mult se impune această cerință cu cît, așa cum s-au exprimat specialiștii, uneori activitățile umane, dezvoltarea unor ramuri industriale îndeosebi, sporesc gradul de poluare atmosferică. Acesta, se știe, poate să influențeze în mare măsură evoluția vremii, adăugîndu-se acelor surse ce măresc dificultățile în prevederea timpului probabil.

Culoarea unică a violenței

Ceea ce se întîmplă dincolo de universul apropiat fiecăruia dintre noi ne interesează de cele mai multe ori prin noutatea, cantitatea de informație și, nu în cele din urmă, prin insolitul său. Dar cînd niște întîmplări zilnice trec mult peste granițele faptului divers, traumatizîndu-ne, este greu de presupus că cineva poate rămîne doar un simplu receptor pasiv, că nu este încercat de o stare de conștiință, că nu trăiește față de sine însuși o problemă de atitudine. Este vorba mai cu seamă de faptele de violență, de acțiunile teroriste, ce revin cu o frecvență îngrijorătoare în ultima vreme în paginile a numeroase publicații, pe telexurile marilor agenții de presă.

Pentru că este vorba în primul rînd de o realitate adesea cutremurătoare, cele mai expresive pentru aceasta sînt ele, faptele. Aflăm astfel dintr-un document al P.C. Italian dat publicității la Roma cu puțin timp în urmă că, în Italia, de la 1 ianuarie 1978 au fost comise 1 933 acte violente, au fost avariate nouă secții de poliție, 24 sedii ale unor partide politice, 20 magazine, 9 fabrici etc. Numai în luna octombrie, ca urmare a unor astfel de acțiuni, trei persoane au fost ucise, iar alte 26 rănite, din totalul acțiunilor teroriste jumătate fiind comise în capitala țării. Un atentat la fiecare 4 ore și un asasinat la fiecare 11 zile, acesta este tristul record al violenței în Italia! Pe aceeași temă, revista americană **„Reader's Digest"** — referindu-se cu precădere la creșterea criminalității în rîndurile tineretului din S.U.A. — arată că, dacă în urmă cu 15 ani, numărul actelor antisociale comise de tinerii sub 17 ani era sub 20 la sută din totalul infracțiunilor, în anul 1975 acesta a ajuns la 45 la sută. Care ar fi totalul pentru 1977? Statisticile comunică sec: în 1977, în Statele Unite au fost comise 19 120 de omucideri, cifră mai mare cu două procente față de totalul anului precedent!

Prea multe arme, prea multe crime. Cifrele arată că în țările occidentale acel criminal care dorește să folosească o armă de foc are de unde să o procure, fără multe dificultăți

În Spania, unde săptămîna trecută a avut loc cea mai mare demonstrație din istoria țării împotriva terorismului, de la începutul anului pînă la mijlocul lui octombrie, 56 de persoane, dintre care 26 polițiști, și-au pierdut viața în urma unor acte teroriste.

Imaginea pe care o țes în mintea noastră asemenea date este însă departe de a fi completă, pentru că, de pildă, recent, ministrul de interne vest-german, Gerhard Baum, vorbind despre îngrijorarea guvernului R.F.G. față de intensificarea activităților neofasciste din țară, preciza că numărul activităților neofasciste — între care atacuri asupra unor bănci și magazine, acte de violență, desenarea unor simboluri naziste pe clădiri, răspîndirea de materiale de propagandă nazistă — s-a dublat din 1976 pînă în 1977. Baum aprecia cu aceeași ocazie că în R.F.G. există în prezent 83 de organizații și grupări neofasciste, care totalizează peste 17 000 de membri.

Cifre asemănătoare se referă și la alte țări occidentale. Cifre alarmante, reflexe ale unor fenomene deloc trecătoare, simptomatice pentru climatul social și politic care le-a generat.

Vorbind în august, anul acesta, la Ședința activului central de partid și de stat despre dezvoltarea terorismului în diferite țări, despre modul cum înțelege partidul nostru această realitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„Desigur, apariția și amplificarea terorismului sînt un rezultat și o expresie a crizei și decadenței societății capitaliste, a incapacității statului burghez de a soluționa problemele complexe sociale și naționale care confruntă această orînduire... Trebuie să spunem clar că teoria revoluționară despre democrația socială și libertățile omului este incompatibilă cu libertatea pentru fascism, pentru terorism, pentru elementele reacționare declasate, care pun în pericol viața oamenilor, dezvoltarea progresistă a societății".**

Că apariția în lumea capitalistă a tot felul de concepții nihiliste, anarhice — unele de extremă stîngă, altele de dreapta — nu are, după cum subliniază partidul nostru, nimic comun cu efortul de soluționare a problemelor arzătoare ale maselor, de transformare democratică a societății o dovedesc luările de atitudine tot mai frecvente, în însuși interiorul societăților care le-au generat, împotriva unor astfel de fenomene, încercările tot mai responsabile de a cerceta cauzele și, uneori, de a propune și soluții pentru limitarea și eliminarea acestora din viața societăților. Un sociolog italian, profesorul Ferraroti, făcea recent următoarea declarație: „De 4 ani mă ocup de problema violenței. Toată lumea mă sfătuiește să tac din gură, dar faptele sînt fapte, și nu le poți ocoli, tineretul nostru este un tineret fără speranță. 70 la sută din șomeri sînt posesorii unei diplome. Din cei 675 000 de solicitanți înregistrați în luna ianuarie, statul nu a putut oferi slujbe decît unui număr de 1 250. La aceasta trebuie să adăugăm pornografia și valul de violență propagate prin televiziune și alte mijloace de răspîndire în masă a informațiilor".

„Se constată că violența urcă — remarcă la rîndul său revista franceză **„Le Point"** — dar, lucru straniu, nu se întreabă de unde vine. Se spune aici că violența se dezlănțuie, dar nu se întreabă prea mult asupra naturii legăturilor care o țin înlănțuită". În **„Le Monde"**, un număr din acest an, citim: „Trebuie să atragem atenția asupra acestei plăgi purulente, asupra acestei putreziciuni, fie numai pentru simplul motiv de a pune în gardă pe cei care, eventual, ar fi tentați să recurgă pentru scopurile lor egoiste la serviciile acestora". Iar **„Der Spiegel"** conchide categoric: „Nu-i de mirare că pretutindeni în lumea noastră se împușcă, se comit acte de brutalitate și se înjunghie tot mai frecvent și tot mai feroce". Cotidianul **„Daily Mail"**, referindu-se la numărul mare de crime ce s-au produs în luna septembrie în Anglia, deplînge climatul de insensibilitate al societății engleze față de acest grav fenomen infracțional. „Crimele, scrie ziarul britanic, devin simple statistici, simple puncte nesemnificative pe un grafic care continuă să urce în spirală spre situații de anarhie pe care nu le-am visat nici în cele mai îngrozitoare coșmare. Climatul libertin a generat un val puternic de huligani abrutizați care consideră libertatea drept slăbiciune, compasiunea drept lașitate... Respectul pentru autoritate este considerat o trăsătură negativă, dar înlăturarea acestui respect a produs o societate periculoasă, nesigură, intimidată... Am privit libertatea drept zenitul civilizației secolului al XX-lea. Ea a fost înjosită și răstălmăcită de cei care cred că libertatea înseamnă libertate de a-i înșela pe credul, eliberare de preocupări și răspunderi sociale, libertatea de a tiraniza și teroriza pe cei care ar avea temeritatea să împiedice drumul lor individualist".

Un NU! hotărît spus de muncitorii italieni terorismului și violenței

Violență deci în societate. O violență care nu este deloc străină de violența din paginile revistelor și cărților, de violența ce inundă marele și micul ecran. Un fenomen care atestă imposibilitatea dovedită a societății de consum de a asigura o viață cotidiană calmă și pașnică, pentru că într-o lume în care inegalitatea și inechitatea sînt ridicate la rang de principiu, protestul este de multe ori convertit în violență și agresivitate.

DOINA IOVANEL

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Micul Gatsby...

Vă amintiți „Marele Gatsby"? Era unul din puținele filme rămase mari după o carte mare. Milionarii din pagini trecuseră, cu metabolism cu tot, pe peliculă și, timp de 105 minute, viețile lor năzdrăvane se puteau vedea cu ochii liberi. Scurgîndu-se prin coridoarele kilometrice ale castelelor nou-noute, migrenoși și verzi după ce ciuguliseră zglobii la ospățuri pantagruelice, bălăcindu-se drăgălaș în piscine de smarald umplute la refuz cu „Cordon Rouge", alergînd după fluturi de comandă sau vijiind în automobilele lor ca niște dormitoare nichelate, punîndu-și în acord culoarea pantofilor cu nuanța amurgului de Newport, acești milionari nevinovați, cu consoartele lor închiriate sau cumpărate, trăiau în film ca și în carte, iar în carte chiar mai discret decît în viață.

Dar, vai, s-au dus frumoasele zile din Newport, s-au dus gătelile cele luxuriante și grădinile unde jungla se auzea crescînd în ritmul parcurilor franțuzești. s-au dus mușuroaiele de bijuterii de o friguroasă incandescență, s-au dus, ce mai, capriciile pe cît de halucinante pe atît de costisitoare.

Așadar, milionarii sînt la pămînt. Zornăindu-și lungul șir de zerouri pe unde intră și de unde ies, milionarii de azi sînt niște veleitari pricăjiți pe lîngă milionarii din perioada cînd milionul era milion sau, mai degrabă, dolarul dolar. Fiica marelui Cornelius Vanderbilt care, fiind avar, se lăsa servit zilnic doar de 40 de servitori în cocheta sa reședință cu 70 de încăperi, nu mai folosește azi decît o vilă cu opt camere... Să fie clar: un milion de dolari din anul de grație 1978 valorează cît 130 000 în moneda numită în 1900, ce coincidență!, tot dolar. Clincănind mai sec bucată cu bucată este firesc ca și sumele luate global să sune mai uscățel. Stringîndu-se ca florile la soare, milioanele se ofilesc și se demitizează sub șuierul ucigător al inflației, care nu iartă nici majoritatea modestă, nici minoritatea celestă a bogaților lumii de azi. Statisticile rămîn de o cutremurătoare elocvență și aici: în 1948 își duceau traiul, cu milioanele în buzunar, 12 500 de cetățeni americani cu acte în regulă. Azi, domniile lor au ajuns, ce înghesuială, la 250 000. Ținînd cont de crudul adevăr că banul rămas ban și încuiat se duce stînd, 4 la sută din milionari mai au curajul teribil să-și țină teancurile de bancnote în seifurile băncilor, 48 la sută preferă să-i investească în acțiuni industriale pe care le vînd, dacă se poate, cînd trebuie pentru a-și cumpăra altele și așa mai departe. Asudînd din greu, tot măturîndu-și averile de colo-colo, căci cu cît banul circulă mai repede, cu atît lasă pui, fie și devalorizați, în urmă, milionarii de-abia mai au timp să se bucure de viață. „Săracii milionari"... — nota, cu o lacrimă ironică, agenția France Presse: „cum să te mentii bogat printre capcanele fiscului, viltorile inflației, nesiguranța investițiilor"?...

Așa e. Nimeni nu spune că e ușor. Oricum, ce delicioase emoții pe lîngă mohorîtele certitudini ale celorlalți, care nu riscă nimic pentru că nu au cu ce cîștiga ceva. S-ar părea însă că secretul lui Polichinelle a devenit bun public. Zeci de firme cu experți contabili avînd darul vorbirii sînt gata să transforme orice american normal într-un milionar cu spaime aurite. Esențialul este ca amatorii să aibă idei vandabile, cît mai multe idei vandabile pe unitatea de timp. În presă, la radio și televiziune, în „fluturași" publicitari se bagă, cu o voioasă tenacitate, în capul clientelei gîndul fix că orice năzdrăvănie care se poate arunca pe piață reprezintă și cheia pentru paradis. Un paradis devalorizat, dar de... Iată și exemplele cele mai frecvent evocate: Roacky Aoki a început prin a vinde înghețată în Harlem și a ajuns milionar, datorită ideii de a monta un „lanț" de restaurante japoneze unde peștii se taie cu săbii de samurai în fața clienților zdrobiți de apetit. Nu se specifică fondul de rulment inițial, dar asta e treaba lui Aoki și nu a firmelor de produs milionari. Joseph Sugarman a făcut avere vînzînd calculatoare prin corespondență; Ben Curshy s-a cocoțat, în numai trei ani, pe un maldăr de milioane rezultate din vînzarea de delicatesuri pentru cîini, și așa mult mai departe...

Cum concurența este sufletul comerțului, firmele care se iau la întrîntă pentru a „facilita" (contra cost, evident) lansarea, în neantul cererii și al ofertei, de milionari, sînt flancate abrupt de firmele care preiau clientul și îl transformă în opusul său. Există, adică, stabilimente specializate în „mascarea" milionarilor. Întrucît bogații stîrnesc invidii ba, mai rău, gînduri criminale, întrucît poleiții lumii pot fi răpiți și revînduți adesea la sume care depășesc altruismul familiilor victimelor, firmele cu pricina amenajează locuințe opulente cu patină pauperă, combină parcuri remarcabile cu garduri scorojite, jigăresc caroseriile limuzinelor de serie mică, în sfîrșit, oferă onoratei clientele copii după bijuteriile de familie (care dorm departe în subsolurile băncilor) sau sugestii de îmbrăcăminte, decentă și sărăcuță, dar tot de serie mică...

Groaznica apăsare a bogăției se mai usurează astfel, pe ici pe colo, viața de milionar devine mai ușoară, mai tentantă pentru milionarii în devenire și mai inaccesibilă pentru rest. Pentru restul lumii căreia nu îi cade brusc și dolofan lozul cel mare, jucăria aceea grozavă și impalpabilă în stare să schimbe, hau-hau, dolarul în milion și pe urmă, vom vedea, milionul în miliard...

RADU BUDEANU

MONDO UMANO ?

Timpul crizantemelor și imperiul caleidoscopic

Timpul crizantemelor a trecut pe locul secund. Topul este nemilos, preferințele și atențiile își schimbă repede destinațiile și nimeni nu se mai gîndește cum să „înșele" crizantemele pentru a le avea în camerele de zi sau chiar dormitoare, nu doar ca glorii ale toamnei — cum le spusese, inspirat, cu cinci veacuri înaintea erei noastre, Confucius și cum fuseseră ele importate din Japonia, în secolul al XVII-lea — ci în fiecare anotimp, alături de vîsc sau ghiocei, dalii sau gladiole, orhidee sau violete. Acum, în Franța, privirile și atenția s-au concentrat asupra Imperiului Empain, unul dintre cele mai importante din întreaga Europă occidentală. De fapt, lucrul acesta se mai întîmplase și la începutul anului, însă din cu totul alte motive. Mai exact, după 23 ianuarie, cînd baronul Edouard-Jean Empain, 41 de ani, a fost răpit din fața vilei sale pariziene. Dar, spre deosebire de colegul său într-ale titlurilor și bogăției — baronul Bracht — după 63 de zile petrecute ca ostatic și, îndeosebi, după o operațiune ce s-a desfășurat în cel mai autentic stil policier, necesitînd multă imaginație și îndrăzneală, Empain a fost salvat viu și neștirbit din ghearele unor gangsteri al căror cazier era suficient de încărcat. Epuizat fizic și psihic, el și-a reluat activitatea cedînd președinția grupului său lui René Engen, care asigurase interimatul și în perioada „afacerii". Apoi, Empain a dispărut! De data aceasta a făcut-o deliberat, încercînd să-și refacă moralul și forțele zdruncinate serios nu numai din cauza amintirii răpiri, ci și ca urmare a situației în care i se afla grupul. Într-adevăr, în afara lui, puțini știau încă înainte de răpire că, în acest grup, criza cuprinsese sectoare de bază: siderurgie, construcții navale, mecanice.

Apoi, cum pe măsura scurgerii timpului ea nu se atenuase deloc, ca și la alte case la fel de mari, precum imperiul Bonssac, crahul fusese recunoscut oficial, gîndurile negre s-au înmulțit, teama a sporit, zvonurile și comentariile au devenit tot mai insistente. Aveau și de ce, pentru că iată din ce se compune acest grup a cărui cifră totală de afaceri a fost (în 1977) de 26,5 miliarde franci, în timp ce salariații atingeau numărul de 134 000. Metalurgie și siderurgie — 5,8 miliarde (21,9 la sută), construcții navale și mecanice — 5,8 miliarde (21,9 la sută), geniu civil și lucrări publice — 4,6 miliarde (17,4 la sută), construcții electrice — 3,9 miliarde (14,7 la sută), inginerie — 3,1 miliarde (11,7 la sută), bănci — 1,9 miliarde (7,2 la sută) și diverse — 1,4 miliarde (5,2 la sută).

Într-un fel, în cele 63 de zile cît a stat captiv Empain, interimarii mascaseră fisurile din grupul său și, evident, împiedicaseră extinderea comentariilor pe marginea importanței lor. Ceea ce nu s-a mai întîmplat după eliberare, cu toate că el a încercat să le acopere și apoi să le înlăture prin orice mijloace: pe seama unora din cei 134 000 de salariați, pe seama statului sau prin încheierea unor contracte salvatoare. Cu toate acestea, au sporit știrile și comentariile despre criza grupului Empain, iar presa franceză vorbește că, la ora actuală, dificultățile se manifestă în mod acut într-o serie de sectoare cheie. În al doilea rînd, importanța lor este deliberat amplificată de cîțiva concurenți între care Compania generală de electricitate, patronată de Ambroise Roux, este cel mai important rival. Pe urmă, după interimatul lui Engen, perioadă în care s-a întremat peste ocean, Empain a trecut iarăși la cîrmă: „sînt acționarul preponderent al grupului. Nu e posibil să se conducă fără mine. Deci se va conduce cu mine". Soluția a fost — și ea — găsită repede: acum nu doresc decît un lucru — liniștea". Rămîne de văzut cum va reface pierderile serioase înregistrate — 150 milioane franci deficit a consemnat filiala Creusot-Loire. Prin închiderea unora, cu toate implicațiile ce decurg dintr-o atare formulă? Concurența e și mai acerbă, pe ansamblu situația nu e deloc roză și astfel, cu tot caracterul său caleidoscopic, grupul acesta important s-ar putea destrăma. Zvonuri, susține cu jumătate de glas patronul, dar, între timp, concediază un mare număr de salariați. Și totuși, timpul crizantemelor a trecut pe locul secund, iar Empain știe foarte bine asta.

DUMITRU CONSTANTIN

Să hotărască valoarea, nu vîrsta!

Urmărind ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a arbitrajelor în fotbal, intenție cu care, firește, ne declarăm întru totul de acord, federația de specialitate a elaborat și trimis spre analiză, forurilor sportive județene, un Proiect vizînd îmbunătățirea actualului regulament de organizare și funcționare a activității respective. În general, bine gîndit și judicios închegat, Proiectul conține, în contextul unor decizii realiste și temeinic argumentate, o prevedere curioasă, a cărei punere în aplicare, prevăzută chiar din sezonul fotbalistic viitor, n-ar avea darul, socotim, să contribuie cu nimic la perfecționarea arbitrajelor, ci dimpotrivă. Este vorba despre intenția F.R.F. de a coborî vîrsta maximă a arbitrilor, limitată în prezent la 50 de ani, după normele internaționale stabilite de F.I.F.A., la 48 pentru divizia A, la 47 pentru divizia B, la 45 pentru divizia C.

Exprimîndu-ne, din capul locului, dezacordul cu o asemenea propunere, să încercăm să ne explicăm. Din cei 36 de cavaleri ai fluierului ce oficiază, la ora actuală, în prima divizie a țării, 10 ar urma să-și înceteze activitatea din toamna anului 1979, pe considerentul limitei de vîrstă. Una, procentul retragerilor forțate, aproape 30 la sută, ni se pare exagerat ; alta, el este, fără îndoială, nedrept cu niște oameni care, promovați după alte regulamente, au fost nevoiți să aștepte ani și ani pentru a pătrunde, prin valoare și corectitudine, în elita arbitrilor. În al treilea rînd, prin aplicarea noilor prevederi, ar urma să-și agațe fluierul în cui, o serie de arbitri reputați, între care Nicolae Petriceanu, Constantin Dinulescu și Constantin Bărbulescu sînt purtători ai ecusonului F.I.F.A., iar Francisc Coloși, ca și ultimii 2 din enumerarea de mai sus, se află pe lista înaintată de F.R.F. forului fotbalistic mondial ! Acestora li s-ar adăuga Gheorghe Retezan, Ion Chilibar, Vasile Topan, Alexandru Ghigea, Mihai Moraru și Carol Silagy, arbitri cunoscuți și respectați pentru calitatea serviciilor lor, apreciați de public și bine notați de cronicari. Ajunși aici, se cade să spunem că, socotită după ziarul „Sportul", media notelor primite de cei 10 în campionatul actual, 7,61, este superioară celeia a arbitrajelor diviziei A, 7,46, și, în orice caz, mai bună decît cea a arbitrajelor prestate de cavaleri ai fluierului mai tineri, născuți după 1933, medie oscilînd în jur de 7,10 ! Atunci, ne întrebăm și întrebăm, cum este respectat mult lăudatul criteriu al valorii ? !

Atrăgînd atenția federației că, prin eventuala aplicare a noii prevederi, în 1980 ar trebui să-și ia la revedere de la arbitraj o serie de alți reputați conducători de joc, ca Marcel Buzea, Remus Ciocîlteu, Sever Drăgulici, Constantin Ghiță, Tudor Andrei ș.a. îi cerem pe această cale să revină asupra unei decizii nedrepte luată, bănuim, în numele unei exigențe fără suficientă acoperire. Sigur, F.R.F. a luat în ultima vreme o serie de măsuri menite să îmbunătățească activitatea în domeniul arbitrajului, cursul deschis foștilor fotbaliști de performanță fiind un prim argument în acest sens, dar e greu de crezut că, în condițiile actuale, cînd noul val e abia în proces de călire și confirmare, fotbalul nostru își poate permite să se dispenseze de o întreagă pleiadă de arbitri cu valoare recunoscută în țară și peste hotare.

ȘAH: Comportări contradictorii

Victor Ciocîltea

Așa s-ar putea sintetiza, fără a mai lungi vorba, prezența echipelor noastre la recent încheiata Olimpiadă de șah, desfășurată la Buenos Aires, oraș intrat definitiv în istoria eșichierului prin marile competiții găzduite de-a lungul timpului, între care memorabilele meciuri Alehin — Capablanca și Fischer — Petrosian, din 1927 și, respectiv 1971.

1. LOCUL 5—6 LA MASCULIN reprezintă cea mai bună performanță din istoria participării românești la Olimpiadă, în ciuda faptului că băieții nu au jucat, ca la edițiile precedente, sistem turneu, ci sistem elvețian, programarea întîlnirilor efectuîndu-se prin introducerea în calculator a coeficienților Elo, aceștia reprezentînd un punctaj prin care se determină pe baza rezultatelor anterioare, forța aproximativă a unui șahist și, prin cumulare, a unei echipe. După ierarhia stabilită de Elo, România se afla, înaintea începerii competiției, pe locul 13 în lume, ea aliniind la start un singur mare maestru de reputație internațională (Florin Gheorghiu), un mare maestru ce urma să fie validat de Congresul F.I.D.E. (Mihai Șubă), ceea ce s-a și întîmplat, precum și 3 maeștri (Victor Ciocîltea, Teodor Ghițescu și Mihai Ghindă), din care primul avea să primească titlul de mare maestru în chiar timpul reuniunii respective, ca un semn de deosebită prețuire la adresa unei îndelungi și fructuoase cariere. Într-o companie cu adevărat selectă, care a adunat, cu excepția campionului mondial Anatoli Karpov și a fostului campion mondial Robert Fischer, elita șahului din întreaga lume, echipa noastră a făcut o figură dintre cele mai frumoase, înscriindu-și în palmares un remarcabil loc 5—6, ex-aequo, superior celor mai bune clasări anterioare, mergînd pînă la locul 8, ocupat de 4 ori, la Olimpiadele de la Havana, Skoplje, Lugano și Nisa. Lăsîndu-l deoparte pe Mihai Ghindă care, fiind bolnav, n-a izbutit decît un procentaj de 33,3 la sută, pierzînd 3 partide, cîștigînd una și realizînd două remize, vinovat mai ales de ratarea unui final favorabil în meciul cu sovieticul Romanișin, ceilalți șahiști români s-au arătat la înălțime, reușind procentaje bune. La masa 1, Gheorghiu, 67,8 la sută ; la masa 2, Ciocîltea, 50 la sută ; la masa 3, Ghițescu, 54,5 la sută ; la masa 4, unde a fost pus să joace din motive tactice, Șubă, 69,2 la sută. Chiar dacă, riscînd mult, Șubă a înregistrat cel mai bun punctaj, el trecîndu-și în drept și cel mai mare număr de victorii din echipa noastră, 6, să ne fie permis să apreciem că Florin Gheorghiu s-a comportat cu adevărat remarcabil, el jucînd toate cele 14 partide fără a cunoaște înfrîngerea ! Cu 5 victorii, între care la marii maeștri Radulov și Dzindzihașvili, și 9 remize, campionul român și-a demonstrat din nou clasa deosebită, el obținînd un procentaj excelent pentru masa 1, la care toate echipele și-au trimis liderii, pentru maghiari jucînd Portisch, pentru sovietici Spaski, pentru americani Kavalek, pentru suedezi Anderson și așa mai departe.

Bine pregătiți din punct de vedere teoretic, capitol la care trebuie să menționăm aportul deosebit al antrenorilor Octav Troianescu și Constantin Botez, primul în calitate de conducător tehnic al echipei pe durata competiției, celălalt autor al unei documentații pe cît de exacte, pe atît de abundente, șahiștii noștri au probat și o rezistență de concurs impresionantă. Ajunși, după 4 runde și prin jocul rezultatelor, pe locul 35, după un nefericit și inexplicabil 1,5—2,5 cu Indonezia, ei și-au recăpătat stăpînirea de sine și au găsit resurse pentru un final în forță, în ultimele 3 întîlniri, cu redutabilele garnituri ale Islandei, Spaniei și Angliei, cucerind 7,5 puncte și cedind numai 4,5 ! Felicitîndu-i pentru poziția ocupată în clasamentul Olimpiadei, ca urmare a muncii și seriozității de care au dat dovadă tot timpul întrecerii, le dorim șahiștilor noștri să confirme recentul succes. Firește, locul 5 onorează, dar și obligă în același timp.

2. LOCUL 10 LA FEMININ reprezintă cea mai slabă performanță din istoria participării românești la Olimpiadă, cu atît mai surprinzătoare cu cît, pe baza palmaresului, de 4 ori locul 2 din cele 7 prezențe la întrecerea șahistă supremă, echipa României era considerată de specialiști între puținele valori certe ale întrecerii ! Dar n-a fost așa. Romîncele au dezamăgit încă din turneul preliminar, cînd au realizat un stupefiant meci egal în compania necunoscutei formații a Australiei — pe care au întrecut-o apoi cu 3—0 în grupa finală B — jucînd nesigur și lăsînd jumătăți prețioase de punct unor adversare, Columbia sau Japonia, fără tradiție și pretenții. Au fost suficiente cîteva greșeli, mai mari sau mai mici, atît Polihroniade cît și Mureșan au fost aproape de cîștig în partida decisivă cu Spania, dar au ratat cu ușurință finaluri net avantajoase, pentru ca echipa noastră să se vadă trimisă în a doua grupă valorică ! Acolo, șahistele romînce au evoluat ceva mai bine, acumulînd 15 puncte, dar ele au pierdut confruntarea cu S.U.A., 1—2, și au terminat la egalitate cu Suedia, trebuind să se mulțumească, la sfîrșit, cu un loc 10, modest și departe de posibilitățile reale ale componentelor echipei. Procentajele fetelor au fost mai bune decît ale băieților, 70 la sută pentru Elisabeta Polihroniade, 77 pentru Gertrude Baumstark, 73 pentru Margareta Mureșan și 66 pentru rezerva Dana Nuțu, dar ele n-au avut prea mare importanță, căci competiția feminină n-a fost la fel de echilibrată ca cea masculină, echipele de primă mărime, în frunte cu garnitura U.R.S.S. formată numai din mari maestre (Ciburdanidze, Gaprindașvili, Alexandria și Ahmilovskaia), surclasîndu-și adversarele. Desigur, încercînd să explice acest usturător eșec, Polihroniade și compania pot invoca unele circumstanțe atenuante, între care, pe bună dreptate, lipsa antrenorului, maestrul Mircea Pavlov rămînînd în București împreună cu sutele sale de partide făcute anume pentru Olimpiadă (! !), ca și lipsa unor analizatori, dar dincolo de orice scuze, mai mult sau mai puțin argumentate, rămîne adevărul că, în condițiile răspîndirii și întăririi șahului feminin în întreaga lume, fetele noastre au cam pierdut ritmul, rămînînd de căruță.

Federația de specialitate are datoria, în lumina învățămintelor trase de la Buenos Aires, să procedeze la o reevaluare amănunțită a posibilităților echipei feminine, a pregătirii și perspectivelor ei.

REZULTATE INDIVIDUALE

	Porto Rico	Canada	U.R.S.S.	Indonezia	R.P. Chineză	Tunisia	Israel	Bulgaria	Franța	Argentina B	Iugoslavia	Islanda	Spania	Anglia		Total	Procentaj
Gheorghiu	1	½	½	½	1	1	1	1	½	½	½	½	½	½	—	9½	67,8%
Ciocîltea	1	—	0	½	1	1	½	½	0	½	0	½	0	—	—	6	50%
Ghițescu	1	0	—	0	—	1	0	—	½	1	½	½	1	½	—	6	54,5%
Șubă	1	0	½	—	½	1	½	½	1	1	½	1	½	1	—	9	69,2%
Ghindă	—	1	0	½	0	—	—	0	—	—	—	—	—	½	—	3	33,3%

	Grupa preliminară							Grupa B									
	Uruguay*	Australia	Columbia	Porto Rico	Japonia	Bulgaria	Spania	India	Australia	S.U.A.	Suedia	Argentina	Olanda	Franța		Total	Procentaj
Polihroniade	1	1	1	1	0	½	½	—	1	0	—	—	—	1	—	7	70%
Baumstark	1	—	½	1	1	½	1	1	1	1	½	1	½	0	—	10	77%
Mureșan	1	½	1	1	1	½	½	½	—	0	1	1	½	1	—	9½	73%
Nuțu	—	0	—	—	—	—	—	1	1	—	0	1	1	—	—	4	66%

Time-out

● La Școala generală din comuna Iepurești, județul Ilfov, în lipsa unei săli de sport, orele de educație fizică se desfășoară printre băncile claselor ! Măcar de i-ar veni cuiva ideea să deschidă geamurile ! ● Dinamo a învins, în două rînduri, pe Steaua, la hochei. Dar al doilea meci, mai ales, a fost urît, presărat cu acte de indisciplină, comise atît pe gheață, cît și în tribune. Asupra acestor aspecte, vom reveni. ● Totalizînd 56,65 puncte, gimnastul român Sorin Cepoi a terminat învingător într-un concurs ținut, recent, la Pekin. Au asistat peste 18 000 de spectatori. ● Sugerăm amatorilor de rugbi să citească documentatul și interesantul articol „Încă o federație bolnavă ?", publicat în ultimul număr al hebdomadarului „Luceafărul". Apropo. Oare „forța de convingere" a antrenorului emerit Viorel Moraru, responsabil al grupării R.C. Grivița roșie a contat mai mult în fața comisiei de disciplină a F.R.R. decît actul huliganic al jucătorului Scarlat, care l-a izbit pe petroșeneanul Stoica Enciu, căzut la pămînt ? ! Judecînd după maniera îngăduitoare cu care a fost tratat Scarlat, suspendat pe două etape, cu ridicarea suspendării pentru participare la jocurile echipei naționale (! !), răspunsul e unul singur, drept pentru care, vrînd-nevrînd, ajungem la întrebarea din „Luceafărul" ! Merita, oare, ca pentru un 30—9 cu Polonia, altfel lăudabil, să sacrificăm un principiu ? Noi credem că nu. ● După Radu Urziceanu, vezi „Sportul" de vineri, „echipa României a realizat miercuri seara una din cele mai bune evoluții ale sale împotriva fotbaliștilor iberici" ! ! Am pus cele două semne de exclamare la sfîrșitul citatului pentru că, după opinia noastră, aceeași cu a iubitorilor fotbalului care au asistat la meci prin intermediul televiziunii, echipa română a jucat slab. Gazdele au avut o prestație departe de valoarea și pretențiile lor, noi am fi putut — și ar fi trebuit — să obținem măcar un scor egal, dar dacă nu l-am reușit, de ce să ne mai dăm pe după cireș ? Cui și la ce ajută mistificarea adevărului ?

● Publicată mai întîi într-un serial în „Flacăra", cartea „Moartea boxerului" a apărut în librării, în colecția Sfinx a Editurii Militare. Volumul, aparținînd cunoscutului publicist Eugen Teodoru, reprezintă o culegere de scurte povestiri așternute pe hîrtie cu talent și meșteșug. Îl recomandăm cititorilor cu căldură. ● Benone Olar a obținut o prețioasă medalie de bronz la campionatele europene de judo pentru juniori. ● O nouă boacănă făcută la nivelul C.J.E.F.S.-ului Ilfov. După ce, analizînd corect și responsabil incidentele petrecute la Obedeni, forul respectiv a dictat scoaterea din campionatul județean a echipei din comuna amintită. C.J.E.F.S. Ilfov s-a răzgîndit, scoțîndu-l vinovat pe arbitrul Constantin Voicu pentru „lipsă de fermitate" ! Formației din Obedeni i s-au dat două meciuri pierdute cu 3—0 și i s-a suspendat terenul pe 6 etape. Prima întrebare : după ce regulament au fost dictate aceste sancțiuni, căci, după cîte știm, cel de fotbal nu cunoaște asemenea ciudate pedepse ? A doua întrebare : pe ce temei a fost sancționat Constantin Voicu, oprit de la arbitraj pentru 4 săptămîni ? Așteptăm. ● Marin Parapancea, Marian Grigoraș și Constantin Chiru au devenit, la Salonic, campioni balcanici la haltere. ● Un corespondent local ne încunoștințează că, la Plopeni, Rapidului i-au fost anulate, în ultima etapă de B, două goluri valabile și că arbitrul Gheorghe Ionescu din Brașov i-a persecutat tot timpul pe giulești ! În schimb observatorul federal i-a acordat arbitrului o notă bună ! Care o fi adevărul ? ● Schimbare de foști internaționali la conducerea tehnică a echipei de fotbal Danubiana din campionatul municipal. A plecat Eugen Stoicescu, a venit Florică Voinea. ● Joi, înaintea partidei de handbal România — R.F.G., spectatorii din Palatul sporturilor și culturii au asistat la emoționanta festivitate de retragere din activitatea competițională a așilor Cristian Gațu, Ghiță Licu și Roland Gunesch. Scandînd, minute în șir, „Ga-țu", „Ga-țu", iubitorii handbalului și-au exprimat din nou dragostea și simpatia față de unul din cei mai strălucitori jucători din istoria acestui sport. După înfrîngerea de la București, 12—14, handbaliștii români și-au luat revanșa la Craiova : 22—17. ● Legat de meciul respectiv. La masa presei, a stat cine a vrut și cine n-a vrut. Ziariștii, cu excepția celor de la „Sportul", au primit locuri la cucurigu, în partea de sus a sectorului U, de unde au privit jocul ca din satelit ! Nu e prima oară cînd se întîmplă așa ceva, dar sperăm să fie ultima. ● Propusă pentru un turneu studențesc în Cehoslovacia, la care s-a renunțat în ultima clipă, formația de volei masculin Universitatea Craiova a trebuit să joace 3 partide în 6 zile, fiind mai mult pe drum ! Nu e de mirare că în aceste condiții sportivii craioveni au pierdut toate cele 3 întîlniri. Ce părere are federația despre un astfel de program competițional ?! ● Vizîndu-l pe antrenorul Motroc, care a scăpat cu fuga, năbădăioșii suporteri rapidiști s-au răzbunat pe arbitrul Nicolae Petriceanu, cu nimic vinovat de înfrîngerea giuleștenilor în fața Metalului, în Cupa României ! Vai de o echipă fără suporteri, dar mai vai de o echipă cu asemenea suporteri ! ● Ioan Cuzman de la Electrica a ieșit primul în etapa de noapte a unui concurs de orientare turistică organizat, nu demult, la Timișoara. ● Sîntem obligați să facem o legătură între excelenta evoluție a „șepcilor roșii" în actualul sezon și sosirea, ca „secund", a profesorului Teodor Pop la cîrma Universității de pe malurile Someșului. ● Cupa campionilor europeni la popice, feminin, va rămîne în România! Cucerită, anul trecut, de Voința Tîrgu Mureș, ea a revenit, zilele trecute, echipei Laromet București. Felicitări.

De ce nu joacă Dumitru?

De mai multe etape, 4 după socoteala noastră, internaționalul Ion Dumitru n-a mai apărut în formația Stelei. Pe această temă circulă, îndeobște în rîndul suporterilor, fel de fel de vorbe, cele mai „documentate" afirmînd că, pentru a juca, Dumitru a ridicat anumite pretenții, pretenții pe care clubul n-a înțeles să le onoreze. Dorind să lămurim lucrurile, l-am rugat pe cel în cauză să ne explice motivele absenței sale, rugăminte căreia Ion Dumitru i-a dat imediat curs. „În meciul cu Sportul, pe Ghencea, m-am accidentat, făcînd o serioasă întindere musculară. Am reluat antrenamentele în ziua de 10 noiembrie, sperînd să joc în partida cu Bacăul. M-am pregătit cu sîrguință și cred că aș fi putut să-mi reiau locul în formație, numai că, în preziua meciului, mi s-a comunicat, spre surprinderea și mîhnirea mea, că nu sînt suficient de antrenat și că nu voi juca ! Totodată, am fost informat că nu voi face deplasarea nici la Hunedoara."

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOAIA

RACUL

Incompetența răsplătită

L-am găsit pe un director galben de furie : își blestema — și se pare pe bună dreptate — unul din numeroșii și mai puțin valoroșii subalterni.

— Îmi încurcă toată treaba...

— Și ce-ai de gînd să faci ?

— Nu pot să-i desfac contractul de muncă.

— Atunci...

— N-am ce face. Îl avansez.

Așa am aflat că uluitoarea, strălucita, rapida, incredibila carieră a lui Vasile X. Vasilescu se datorește tocmai incompetenței. Datorită incompetenței sale sistematice a atras atenția, dacă își făcea bine meseria nu bătea la ochi, nu-l observa nimeni... Cine să-și piardă timpul cu un om care-și vede de treabă ! Anonimatul îl înghite, zăpezile uitării îl acoperă. A-ți face treaba se confundă uneori cu lipsa de originalitate; și ce dacă își vede de treabă, nu e plătit pentru asta ?

Tocmai datorită energiei cu care încurca munca lui și a întregii întreprinderi, Vasile X. Vasilescu a reușit să trezească la început uimire și, pe urmă, admirație.

— Măi, Vasile X. Vasilescu ăsta e un mare bou !

Dar cuvîntul „bou" era dezgolit de orice ironie; căpătase un respect aproape religios, descălecat parcă din mitologia popoarelor care ridică boii și vacile la rangul de zei.

Cînd se spunea despre Vasile X. Vasilescu că „e un bou", se observau și admirație și invidie, deci era „cineva", un tip, un fenomen, ca și cum cuvîntul „bou" ar fi fost pseudonimul noțiunii de geniu.

Mulți își scoteau cu evlavie pălăria în fața vastei, tropicalei, luxuriantei sale incompetențe, îi aduceau cele mai fierbinți omagii — sub formă de Kent și salam de Sibiu.

— Ce bou e Vasile X. Vasilescu ăsta ! Formidabil !

Și mai avea un avantaj imens Vasile X. Vasilescu și încă un avantaj de ordin etic. Era bou fără să fie porc — natura sa echilibrată refuza orice ambiguitate. Nu era lacom, nu-și exploata prostia cum fac alții, nu mințea, nu fura, pur și simplu își tîra ca un bou sfînt prin culoarele instituției ochii blînzi de oaie departe văzătoare. Din cauza prostiei apocaliptice Vasile X. Vasilescu devenise o ființă mitologică în care conviețuiau numeroase animale — memoria elefantului și candoarea oii și blîndețea crepusculară a boului. Prostia lui era examinată de conducerea instituției cu respectul care se acorda în alte timpuri „bolilor divine" de care erau loviți numai geometrii și filozofii de geniu.

— Ăsta e un incapabil fenomenal !

— Eu n-am văzut un idiot așa de mare !

Aveai impresia că, victimă a atîtor daruri supranaturale, Vasile X. Vasilescu e pe cale să ia Premiul Nobel. Se vorbea despre incompetența lui cu respectul cuvenit unui navigator care explorează teritorii necunoscute.

— Dragi tovarăși, ăsta e un fenomen. Nu știe să facă absolut nimic, dar nimic...

— Nimic ? Întreba cu respect un inspector venit în schimb de experiență să studieze „fenomenul".

— Absolut nimic...

— Ei, atunci e cineva.

— E un tip — admiteau cu toții, emoționați, zgribuliți, înfricoșați de personalitatea boului sfînt.

Incompetența lui atît de cuprinzătoare stîrnea și admirație, și duioșie. Cînd fusese trimis în străinătate în interes de serviciu, și-a cumpărat din valută plăcinte cu brînză și a stat în hotel trei zile devorîndu-le. Această inconștiență a stîrnit o admirație pe care nici cea mai mare cucerire științifică n-ar fi reușit s-o stîrnească.

— Auzi, domnule. Să te duci atît de departe și să-ți cumperi plăcinte din valută ? E formidabil. E un tip.

— Și-a cumpărat plăcinte din valută ? se arăta altul și mai entuziasmat. Formidabil ! Păi, ăsta are geniu, domnilor.

TEODOR MAZILU ■

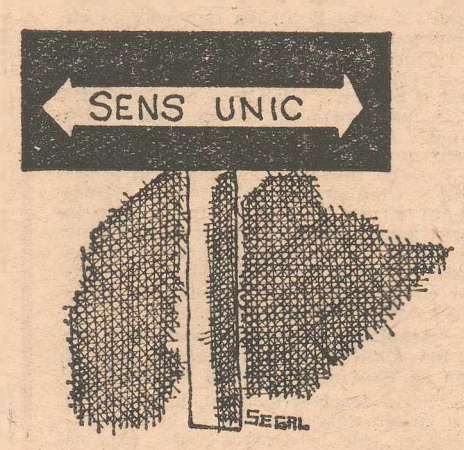

SEGAL ■

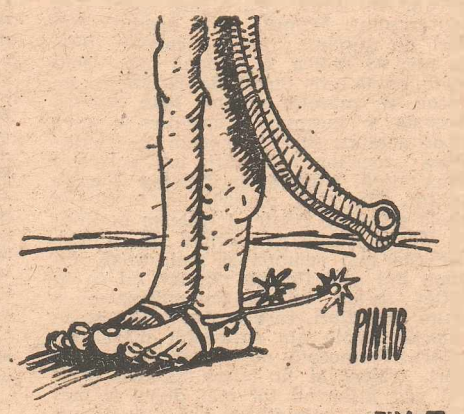

PIM ■

BOROȘ ■

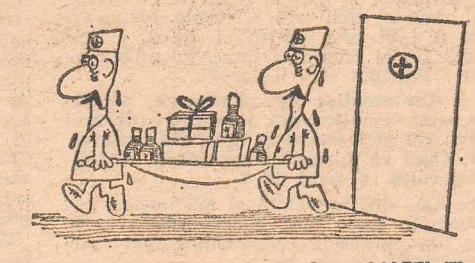

MIHAI MATEI ■

SALONUL UMORULUI

București — noiembrie 1978

În sfîrșit, după multe căutări, ezitări, propuneri și altele de acest fel, s-a organizat și chiar s-a deschis, la Galeriile de artă ale municipiului București, Salonul umorului. Prin anunțurile date în presă, prin invitațiile trimise personal sau date din mînă în mînă, acest salon se anunța, cu tematica propusă și datorită faptului că se cereau lucrări inedite, o expoziție de excepție. Numărul mare de lucrări primite — peste 400 de la 90 de artiști ai genului, din care au rămas în urma selecției doar 100 — dovedind o participare susținută.

Din păcate, ineditele nu sînt nici pe departe ce ar trebui să fie, adică inedite. În ansamblu, expoziția pare dedicată temei „scaunelor și pilelor", subiecte de mult tocite în caricatură. Să exemplificăm : Dumitru Negrea expune un scaun cu mîini, scaunul îmbrățișînd pe înscăunat. Gh. Chiriac abordează o idee mai veche, aceea a scaunului cu centură de siguranță, iar Constantin Ciosu expune și el la rîndul său tot un scaun cu mîini. Juriul a lăsat, cum se vede, să se strecoare prin sita și așa destul de rară a selecției lucrări aproape identice și pe aceeași temă. Selecția păcătuiește și printr-o serie de curioase amabilități : Alex. Clenciu, de exemplu, expune un portret-șarjă al caricaturistului Nell Cobar. Cobar mai apare și într-o lucrare semnată de Cik Damadian. Unde e umorul ? Și fiind la capitolul Nell Cobar, ne întrebăm dacă reputatul caricaturist n-a descoperit cam tîrziu ideea cu labirintul în mijlocul căruia se află amplasat biroul directorului, sau pe aceea cu ciocănitoarea care ciugulește piciorul unui scaun. Molipsit de lipsa de inspirație a confraților, V. Timoc abordează tema gestionarului care toarnă apă în vin într-un butoi din care vedem înflorind multe sute de lei. Personajul lui A. Paven rupe florile într-un parc unde se scrie clar „Nu rupeți florile". În fine, personajul lui Eugen Taru își ia angajamentul în felul în care maestrul a mai făcut-o de cîteva ori. Obiectele umoristice sînt reluarea unor caricaturi cunoscute și publicate în decursul anilor. Obiectul, de pildă, care reprezintă o mînă pe care se află cusut un buzunar pentru bani, a fost expus și la salonul trecut. În felul ei expoziția este foarte egală. Nu există lucrări care să se detașeze prin idee sau desen. Ar fi bine de știut cîți tineri caricaturiști au făcut parte din juriul care a selectat lucrările. Dacă marea afluență de public arată dragostea acestuia față de caricatură, atunci să nu mințim publicul. În salonul de caricatură sînt și lucruri bune, lucrări pe care le vom reproduce în revista noastră, cu observația că lucrările bune sînt totuși prea puține.

RACUL ■

Două vieți pentru un început de meci

Mobilurile excesului de viteză și îndeosebi ale nereglării vitezei autovehiculului în raport cu condițiile concrete de trafic (gradul de aglomerare al drumului, starea arterei rutiere, a timpului etc.) sînt extrem de diverse.

Iată numai cîteva din răspunsurile primite de lucrătorii formațiunilor de circulație din județele Ilfov, Brașov, Prahova, Dolj și Iași (unde s-au organizat teste speciale pentru aprofundarea cauzei nr. 1 a accidentelor rutiere) la întrebările : „Care e motivul pentru care circulați cu viteză peste limita legală admisă ?" și „Ce vă determină să rulați cu viteză neadecvată condițiilor de trafic ?"

— Mă grăbesc să nu întîrzii la serviciu. (circa 30% din răspunsuri)

— Trebuie să ajung înainte de a se înnopta acasă. Nu-mi place să circul pe întuneric. (20% din răspunsuri)

— Trebuie să trec să-mi iau soția de la întreprindere. (18% din răspunsuri)

— Să vă spun sincer, vreau să ajung să văd meciul (filmul, piesa etc.) la televizor. (15% din răspunsuri)

Am ales răspunsurile care dețin ponderea în motivarea excesului de viteză. Nu are rost să le înșir pe celelalte. Cert e că motive se găsesc întotdeauna !

În cazul care îl prezint, DEZIDERIU VARGA, din Cehul Silvaniei, cunoscut ca mare amator al sportului cu balonul rotund, se grăbea să nu piardă începutul unei interesante partide de fotbal care se transmitea la televizor.

Trebuia însă să aducă din Jibou la Cehul Silvaniei o rudă. A plecat din Cehul Silvaniei spre localitatea respectivă și la ora 14,30 mașina se punea deja în mișcare pe drumul spre casă. Meciul se transmitea la ora 15,00, așa că orice minut era prețios. Drumul uscat, timpul răcoros facilitau deplasarea Daciei 1100 care deși destul de veche, era bine pusă la punct.

La km 68 + 400, D. V. a ajuns din urmă o căruță. Cum din sens contrar se distingea la mică distanță silueta unui autocamion, pilotul a redus viteza, apropiindu-se de vehiculul cu tracțiune animală. Săteanul care conducea căruța, atent și prudent în același timp, a făcut semn cu mîna pilotului Daciei 1100 să nu depășească. Culmea ! D. V. a dat de înțeles căruțașului că a perceput semnul făcut. Dovadă că s-a angajat cuminte în spatele căruței.

Apreciind probabil că are timp să depășească vehiculul cu tracțiune animală care se deplasa în mod firesc cu viteză redusă, D. V. a țîșnit din spatele acestuia pentru a-l dubla. Apreciere total eronată, pentru că în timp ce încerca să revină pe partea dreaptă, autoturismul nu a mai putut evita coliziunea cu autocamionul. Impactul s-a produs în zona ușii din stînga față a Daciei 1100 și partea din stînga a autovehiculului greu.

Forța deosebită a loviturii a împins autocamionul în șanțul drumului. Autoturismul a fost literalmente decapotat. Pilotul și însoțitoarea sa au murit pe loc.

Ce se poate imputa șoferului autocamionului ? Nimic ! Pentru că deplasarea cu viteză redusă a autoturismului în spatele căruței era mai mult decît convingătoare în legătură cu intenția pilotului autovehiculului ușor.

Ieșirea bruscă din spatele căruței a autoturismului la mică distanță în fața autocamionului a făcut practic imposibilă orice manevră de evitare a coliziunii din partea șoferului de pe DAC.

D. V. nu era cotat printre șoferii prudenți. Atenționat și chiar sancționat de mai multe ori pentru conducere neatentă, periculoasă, el se situa dimpotrivă printre piloții „problemă" din oraș.

Și totuși D. V. era cadru didactic, obligat să facă educație rutieră copiilor.

Pentru cîteva minute ale unui început de meci, care dacă le-ai pierdut ți le pot povesti nevasta, copiii, prietenii, colegii, merită să riști viața ta și a altora ?

Colonel VICTOR BEDA ■

Sînt situații cînd „a avea probleme" semnifică „a voi un lucru mai bun"

(Urmare din pagina 8)

— Care-i părerea directorului stațiunii balneoclimatice Buziaș ?

— Socot că putem să primim turiști de peste hotare, chiar dacă pe undeva baremul pentru străini nu este îndeplinit. Susțin acest punct de vedere bazîndu-mă pe faptul că avem ape și climă miraculoase și un personal gata oricînd să-și arate competența și înalta sa profesionalitate. Pe parcurs vor veni și celelalte. Apoi, să nu uităm că noile construcții vor spori gradul de confort și că este mai bine să avem un început în această privință decît să fim puși dintr-o dată în fața unui fapt împlinit, care în cazul nostru poartă numele de turiști străini.

— Ce înseamnă Buziașul în viața și activitatea dumneavoastră ?

— Locul unde m-am născut, am copilărit și unde îmi desfășor întreaga mea activitate zilnică. În afară de marți, cînd merg la Călacea.

— Ce-i aia Călacea ?

— Chiar nu știți ?

— Chiar.

— Este o stațiune la 70 km de aici pe care o administrăm noi.

— Tovarășe director Izgărcanu, nu am pretenția că sînt la curent cu toate stațiunile din țară, dar zău dacă am auzit de Călacea. Ce se întîmplă acolo ?

— Acolo se întîmplă băi termale. Este o stațiune în toată puterea cuvîntului, cu medici, vile, cabane, personal calificat și cu ape termale. Aici vin oameni în cîrje și pleacă pe picioarele lor. Dumneavoastră nu ați auzit de Călacea, dar acolo vin bolnavi și de peste hotare. Ce mai, concurează Felixul. Noi avem contracte cu sindicatele și UNCAP-ul care trimit cu regularitate bolnavi din rîndul țăranilor cooperatori.

— Din ce în ce mai interesant. Vă rog să mai insistați asupra acestei stațiuni care continuu să susțin că își desfășoară oarecum clandestin activitatea. Dumneavoastră nu aveți nici o vină ?

— Sigur că această stațiune trebuia de mult popularizată mai eficient. Dar ea nu duce lipsă de pacienți. La anul va fi gata un hotel de 200 locuri al UNCAP-ului, iar pentru cincinalul următor se va mai ridica unul de 200 de locuri. Deci, stațiunea își croiește un drum lent, dar sigur. Poate nu peste mulți ani, despre această anonimă stațiune se va vorbi în termeni elogioși, cum se vorbește de Băile Felix.

— Cum este și normal, la Buziaș vin oameni din toată țara alcătuind în mod firesc o populație pe cît de eterogenă pe atît de interesantă. La Buziaș, ca în oricare loc de odihnă, ochiul noului venit este mai proaspăt, deci mai puțin alterat, motiv pentru care eu socot că aveți obligația să cercetați cu multă atenție observațiile lor.

— Acest lucru noi l-am sesizat de multă vreme și am luat chiar și măsuri. Toate reclamațiile ori propunerile sînt citite în COM din 15 în 15 zile. Parcul zoologic, lacul pentru pescuit ori minicarul care urmează să-l punem în funcțiune au apărut ca o consecință a legăturii noastre cu cei veniți la odihnă. Tot ei ne-au sesizat un fapt pe care deocamdată nu-l putem rezolva. Am început să fim poluați, și lucrul acesta este cu atît mai grav cu cît el ne-a fost reclamat de bolnavi.

— Despre ce este vorba, concret ?

— Puțintică răbdare. La noi bolnavii vin ani în șir. Mulți dintre ei chiar dacă se fac bine, continuă să vină. Deci, cunosc bine locul, oamenii, aerul. Prima reclamație am primit-o împotriva unor tineri. Problemă care, cu ani în urmă, nu exista. Acest tineret aparține unor noi colective de muncă. Tinerii sînt mai puțin educați, deci mai zgomotoși ; sînt prezenți în cîrciumi, berării, dar mai ales sînt focoși motociclești. Ora cînd ei ies din schimb coincide cu ora de odihnă a bolnavilor.

Mai există o poluare de care știu, pînă la apariția acestor rînduri, numai cei de aci, din Buziaș. Este vorba de extinderea centralei termice care poluează cu fum și hidrocarburi zona de apă minerală. Am sesizat forurile județene, dar măsuri nu au fost încă luate.

— Care a fost cea mai mare satisfacție care ați încercat-o anul acesta ? Pe linie profesională.

— Să facem o mică precizare. Sînt atît de preocupat de munca pe care o desfășor în această mică localitate, dar atît de însemnată pentru mine, încît de multă vreme locul meu de muncă face parte din viața mea. Deci atunci cînd afirm că o mare bucurie din anul acesta este legată de o reușită profesională nu e vorba de un act demagogic, ci de o bucurie a mea, a familiei, a tuturor celor care muncim aici pentru dezvoltarea minunatei stațiuni. Este vorba de faptul că pe anul 1978 am primit suma de 1,6 milioane lei pentru întocmirea unei hărți. Acum lucrează aci 30 de specialiști care au un singur scop : întocmirea unei documentări care în final să prezinte o hartă cu adîncimea exactă a apelor, a calității lor precum și a rezervelor estimative. Vă dați seama ce va însemna pentru viitorii ani o asemenea hartă ? Sînt foarte bucuros și mîndru în același timp, ca un elev de școală primară înaintea orei de geografie.

— Aveți un fiu, care, după cum sînt informat, nu urmează calea tatălui, în sensul păstrării unei tradiții profesionale în familie. Fac această remarcă ca o consecință a faptului că acum fiii nu-și prea mai urmează părinții în îndeletniciri, lucru caracteristic anilor trecuți. Deci, de ce tovarășe director nu ați călăuzit pașii fiului pe calea meseriei și preocupărilor dumneavoastră ?

— Meseria noastră cere înainte de toate o mare calitate, aceea de a fi mare iubitor de oameni. Aceasta este temelia meseriei. Restul înseamnă rutină, învățătură. Am apreciat că fiul meu nu este un mare pasionat față de semeni și că deci este mai bine să facă o altă meserie. De ingineri talentați țara nu are nevoie ?

— Parcă da.

EMILIA IERCOȘAN, țărancă poetă:

„Scriu, reînviind în poezie viața ce se țese din istorie și din înnoirile veacului"

— Printre scriitorii țărani din România, numele dv. este binecunoscut, v-ați remarcat în mod deosebit în ultimii ani printr-o prodigioasă activitate literară, ați apărut pînă în prezent în volumele „10 poeți țărani", „5 poeți țărani din județul Arad" și „Scriitori țărani — Emilia Iercoșan", volume îngrijite de cercetătorii Ioan Meitoiu din București și respectiv Teodor Uiuiu din Arad. Unde și cînd v-ați născut ; de cînd datează dragostea dv. pentru poezie ?

— M-am născut în anul 1919, în casa în care locuiesc și astăzi, în satul Iercoșeni, comuna Șilindia, județul Arad. Primii ani ai copilăriei i-am petrecut în satul natal. Tatăl meu era invalid de război, o duceam destul de greu deoarece el nu putea să lucreze așa cum lucrau ceilalți consăteni. Dragostea mea pentru cîntec și poezie e tot atît de veche ca și mine. Astăzi nu pot să spun altceva decît că asa m-am născut, cu această dragoste care nu mă lasă nici la 60 de ani. Îmi era asa de drag să învăț poezii și aveam tinere de minte. Îmi amintesc că frații mei mergeau deja la școală, iar cînd se întorceau acasă aveau la lectie de învătat poezii. Eu stăteam în preajma lor foarte atentă, iar cei din casă se trezeau că învătam înaintea lor poezia respectivă. Mai tîrziu, cînd am început să pricep mai bine ce e viața, mă tot gîndeam ce fel de oameni sînt aceia care compun poezii, cum aș putea să fac și eu ca ei !

— Cînd s-au născut primele încercări poetice ?

— Cred că înainte de a merge la școală. Erau versuri simple. La noi era obiceiul să facem clăci. Mai cu seamă toamna. În fiecare seară se strîngeau în casa noastră numeroși vecini, bărbații la sfărîmat de cucuruz, iar femeile la furcă. Unul stia una, altul alta, ba un cîntec, ba o poveste... Eu le-am ținut minte pe toate, apoi cînd am mai crescut și am mers la școală am început să le adun pe hîrtie. Am adunat peste 150 de doine și cîntece.

— Cînd s-a întîmplat acest lucru ?

— Prin clasa a II-a și a III-a, primară.

— În familie, mai era cineva cu dragoste de poezie ?

— Era tata, care a fost cîntăreț. Am notat toate cîntecele pe care le știa tata și pe cele pe care le-am învățat de la vecini. De asemenea, îmi plăcea să notez pe hîrtie colindele din sat, pe care le-am păstrat pînă astăzi. Cred că am notate vreo 60 de colinde laice. Toate sînt foarte frumoase.

— Cît timp ați umblat la școală ?

— Deși am fost prima în clasă, nu am reușit să termin decît șapte clase, în comuna vecină, „de peste deal". Buteni. Învățătorii veneau mereu la tatăl meu și-l rugau să mă dea mai departe la școlile din oraș. Dar nu s-a putut, eram nevoiași, din anul 1933 a trebuit să rămîn acasă. Eu am rămas cu dorul că m-aș fi dus și aș fi învățat dacă aș fi avut posibilitatea.

— După ce ați întrerupt școala, cu ce v-ați ocupat ?

— Am lucrat la pămînt. Apoi m-am căsătorit, am avut copii, un băiat și o fată. După 23 de ani de căsnicie bărbatul a murit, rămînînd astfel văduvă cu doi copii. Pe soțul meu l-am regretat și îl regret toată viata. Am stiut că din clipa în care a murit nu-l voi mai putea înlocui cu altul. Între timp, copiii s-au căsătorit și au plecat din sat, iar eu am rămas singură cu munca la cooperativa agricolă de productie : în ultimii ani la grădina din jurul casei. În singurătate, m-am adunat și m-am gîndit ce să fac ? Gîndurile mă năpădeau mai ales iarna, cînd serile și noptile sînt nemaipomenit de lungi. Într-o zi m-am apropiat de caietele mele vechi, în care am scris, de-a lungul timpului, povestile pe care le cunosteam. Erau acolo multe întîmplări din sat, poezii, cîntece, balade cu „lotri" și haiduci. Am început să le copiez din nou, filă cu filă, cuvînt cu cuvînt. După ce am terminat de copiat, am început să le refac, să le recompun. Prima dată le-am arătat unui folclorist din partea locului. Prin intermediul lui o baladă — e vorba de „Balada lui Cercel" — a apărut în revista clujeană „Tribuna".

— În ce an s-a întîmplat aceasta ?

— A fost în anul 1971. După această dată am fost căutată de redactori de la Studioul de radio din Timișoara, precum și de diferiți oameni interesați de creația populară. Toți m-au încurajat, iar eu am început să scriu și mai mult.

— Despre ce era vorba în „Balada lui Cercel" ?

— Despre Cercel, care a fost cel mai mare „lotru", adică vătaful sau voievodul „lotrilor" din aceste părți. E foarte frumoasă balada lui.

— Prin „lotru" ce se înțelege la Iercoșeni ?

— Cuvîntul înseamnă haiduc. Dar în vremurile de demult au fost și lotri în adevăratul sens al cuvîntului. Cercel a fost șeful lor, așa cum este și eroul din „Balada lui Lică Sămădău".

— Ce alte balade ați mai scris ?

— Am scris foarte multe balade și legende. Aș putea să vă spun „Balada Aradului", „Balada Mureșului", „Balada Dunării" sau alte creații cum sînt „Legenda Muntelui Găina", „Legenda lacului de la Bocșig", „Legenda Iercoșenilor", „Legenda sînzienelor" și încă multe altele. Tot din tradițiile noastre istorice m-am inspirat și într-o serie de alte creații, printre care și în piesa de teatru intitulată „Trădarea lui Horea", pe care am terminat-o nu demult.

— Știm că ați mai scris și alte piese de teatru...

— Da, am scris mai multe piese de teatru, un succes frumos a cunoscut piesa „Dracul din podrum", care s-a jucat și pe scena căminului cultural de către artiștii amatori. Este o piesă care combate superstițiile.

— Cum s-a născut piesa „Dracul din podrum" ?

— Pornește de la o întîmplare reală. De fapt chiar cu mine s-a întîmplat. Seara, cînd am venit de la cositul trifoiului, tata m-a minat în podrum ca să aduc ceva răchie pentru oameni. M-am dus cu sticla în mînă și am găsit ușa de la podrum deschisă. Cum au trecut caprele pe acolo, fiind cald, țapul a intrat în podrum unde era umbră. În întuneric, în momentul în care am coborît scările, am zărit doi ochi sclipind. În clipa aceea am căzut, iar în cădere am strigat așa de tare, încît, auzind, a alergat spre mine mama cu o vecină care se afla la noi, amîndouă au crezut că în cădere mi-am rupt piciorul. Neputînd să le dau nici un răspuns, decît să le arăt prin semne spre arătarea din colț, acestea s-au speriat, chemîndu-l la rîndul lor pe tata. Nici tata nu s-a putut dumiri, a spus că nu a mai văzut așa ceva de cînd există. Au chemat vecinii, iar unul mai curajos a pornit spre locul cu pricina. Și, cînd colo, în loc de drac, a dat peste un țap ! Aceasta a fost întîmplarea de la care m-am inspirat cînd am scris piesa „Dracul din podrum".

— Urmărindu-vă creația, am avut prilejul să citesc foarte multe poezii patriotice nu numai în volumele pe care le-ați publicat, ci și în diferite ziare și reviste, ca de exemplu : „Scînteia", „România liberă", „Flacăra roșie" din Arad, „Agricultura socialistă", „Albina", „Femeia", „Flacăra" și altele. Ați putea să îmi spuneți ce înseamnă pentru dv. cuvîntul patrie și cum se materializează imaginea plaiurilor natale în creația dv.?

— Am să vă citesc dintr-un caiet ce am scris într-o noapte despre ceea ce înseamnă pentru mine acest cuvînt : „Dacă cineva te întreabă / Unde-e patria ta / Tu să-i spui că acolo unde / Te-a legănat maică-ta". Cuvîntul patrie, pentru mine înseamnă cel mai scump, cel mai dulce și mai sfînt din această lume. Am învățat de la părinți, de la bunica și de la școală. De dragul ei scriu, de dragul ei trăiesc. Căci ea este mama noastră dragă a tuturor, care ne dă viață, care dă lumină, bucuria și libertatea. Iar noi, fiii ei dragi, trebuie să o iubim, să o cinstim și la nevoie să o apărăm. Iubesc țara și locul drag unde m-am născut, satul acesta așezat între dealuri și păduri, oricît ar fi altele mai mari și mai frumoase, pentru mine, acesta este cel mai frumos, pentru că mă leagă sufletul de el. Aici este leagănul scump al copilăriei, aici sînt mormintele părinților și strămoșilor mei. E oare pe lume legătură mai sfîntă cu patria ca mormîntul părinților ? Aici, acasă, în acest cuib de doruri sînt mii și mii de amintiri, sînt atîtea urme de haiduci, și nu este deal, potecă, poiană, vîlcea să nu fie legendară, nu este copac, pom, floare să nu-și aibă povestea sa. Cea mai bună mărturie este potecuța care ducea la birtul lui Lică Sămădău de la Moara cu noroc, căreia și astăzi i-a rămas numele de calea birtului. Pe dînsa coborau haiducii în miez de noapte încărcați cu prăzi de pe la castelele grofilor, pe ea a coborît de multe ori Avram Iancu, Craiul Munților, la casa străbunilor mei, cu care avea o strînsă prietenie. Pe dînsa, cu mai bine de patru veacuri în urmă a umblat marele căpitan de haiduci Iorgovan, străbunul satului, care de nenumărate ori purtase lupte cu dușmanii alungîndu-i și nimicindu-i. Acum, cu toate că mulți au plecat de aici, această mînă de oameni care mai sînt, prin munca lor cinstită dovedesc că sînt urmașii frumosului Iorgovan. Am două doruri, care sper că se vor împlini. Primul, este drumul. Am dori un autobuz, care să coboare pînă în sat. Al doilea, o coloană pe locul unde odată era birtul de la Moara cu noroc a marelui scriitor Ioan Slavici. Aceasta ar însemna o amintire veșnică și de neuitat. Aici, fermecată de frumusețea marilor amintiri, îmi petrec a doua viață, singură, în liniștea dulce a serilor. Cînt țara, plaiurile ei, munții și apele și tot ce crește și trăiește în sînul ei. Toate florile pămîntului le iubesc, dar cea mai scumpă și mai dragă din lume îmi este floarea poeziei, cu ea în suflet m-am născut, am cultivat-o și acum face flori, care gingaș înfloresc în culorile sfinte ale sufletului meu, trei culori. Fermecată de mireasma acestor flori, trăiesc și nu visez altceva decît s-o văd înflorind tot mai dulce și mai frumos spre mingîierea sufletului, care cu atîta dor și patimă îl stăpînește. „Cît în lume oi mai trăi / Veșnic roaba ei voi fi / Și prin versul ei duios, / Voi cînta lin și frumos / Patria, conducătorul / Partidul și Tricolorul".

— Am ascultat cu răsuflarea tăiată această emoționantă însemnare despre locul cel mai scump și drag din sufletul dv. Cum vă apreciază consătenii, sînteți respectată în satul dv. ?

— Da, sînt apreciată și mă bucură că succesele mele sînt considerate și ale lor, iar succesele consătenilor mei sînt deopotrivă și ale mele.

— V-am văzut de nenumărate ori la televizor. Ați urmărit aceste emisiuni în care ați recitat foarte frumos poezii despre patrie și partid ?

— Cîteva emisiuni culturale în care apar recitînd versuri am reușit să le văd ; îmi place nespus de mult să-mi recit singură poeziile pe care le scriu. Dacă vreți, vă pot recita și dv. o poezie.

— Îmi face multă plăcere.

— Este o poezie pe care am scris-o cu cîteva zile în urmă și pe care am dedicat-o președintelui țării noastre. Se intitulează : „Odă conducătorului nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu" — „Portișor din umbra serii / Zboară tu în largul zării / Zboară, lin zboară ușor / Pîn' la lună, pînă-n nor / Apoi coboară ușor / La al nostru conducător / Spune-i că pe unde trece / Sufletul nostru-l petrece / Pe unde călătorește / Dorul nostru-l însoțește / Spune-i că orice cuvînt / Rostit din sufletu-i blînd / Din al inimii buchet / Este pașnic, este drept / E izvor de apă lină / Dintr-o veselă grădină / Iar tu prea frumoasă stea / Ce luminezi calea sa / Suflă la geamul aurit. / Tu veghezi pe-al țării fiu / Vraja dulcelui tău vis / Fir de aur i-a întins / Pe dînsul merge cu dor / Fiul țării călător / Pacea lumii îi zîmbește / Pe drum cînd călătorește / El îi spune cu glas blînd / Sunt născut pe-acest pămînt / Să te apăr scumpă floare / Cu viers de privighetoare / Să te văd în slăvi plutind / Lumea-ntreagă stăpînind / Tu cu dulcea ta lumină / Lumii întregi să-i fii regină / Să domnești peste popoare / Ura, vrajba-n veci să moară / Ca să fie în viitor / Fericit orice popor / Și să guste în viață / Toți din sfînta ta dulceață / Pacea zice lăcrămînd / De la inimă oftînd / Mulțumesc cu bucurie / Fiu al mîndrei României / De-ar fi toți ca tine-n lume / Ar fi numai zile bune / Pămîntul ar fi grădină / Într-o singură lumină / Tinerețe fără bătrînețe / A răsărit mii de fețe / Și-acum să cîntăm cu dor / Trăiască conducătorul / Ceaușescu și poporul / Partidul și tricolorul / Sărutăm al țării nume / Cel mai scump din astă lume."

— Poezia patriotică pe care o scrieți cu înaltă simțire și mult talent v-a adus unul din premiile întîi ale Festivalului național „Cîntarea României". Pentru ce poezie ați devenit laureată al primului festival al muncii și creației libere ?

— Am primit diploma de laureată cu premiul întîi pentru poemul „Glasul patriei pentru Eroul necunoscut de la Plevna" — „Drag erou necunoscut / Din veacul care-a trecut / Spune ce moarte-ai avut / De spadă ori de cuțit / Ori de gloanțe ciuruit / Ori de tunuri despicat / Ori de țarină îngropat / Spune cine te-a jelit / În ceasul cînd ai murit / Cine fața ți-a spălat / Cine gura ți-a udat / Cine ochii ți i-a-nchis / Și lumină ți-a aprins / Cine mi te-a îmbrăcat / Cine doina ți-a cîntat / Cine groapa ți-a săpat / Și cine te-a îngropat / Cine-a stat la capul tău / Ca să-i spui cît îi de greu / Cine ți-a stat la picioare / Să te-ntrebe ce te doare / Cine clopotele-a tras / Ca semnal de bun rămas / Spune dragă fiul meu / Unde e mormîntul tău / Maică scumpă Românie, / Eu cu dor ți-oi spune ție / La război cînd am plecat / Pe altarul tău curat / Jurămîntul mi l-am dat / Și glia ți-am sărutat / Jurai cu inima la piept / Să-ți fiu credincios și drept / Știe soarele prea sfînt / Că m-am ținut de cuvînt / Știe iarba și pămîntul / Că n-am călcat jurămîntul / Ci-am luptat cu arma-n mînă / Pentru țara mea română / Și cu mîna pe drapel / Am murit privind la el / Cine ochii mi-a închis / Stelele cînd s-au aprins / Cine gura mi-a udat / Roua cînd a picurat / Cine fața mi-a spălat / Ploile cînd au picat / Cine doina mi-a cîntat / Codrii cînd s-au legănat / Cine doliu a cernit / Serile cînd au venit / Și cine că m-a jelit / Luna cînd a răsărit / Cine groapa mi-a săpat / Dușmanul cu un granad / Cine a stat la capul meu / Pușlile de pe tranșeu / Cine mi-a stat la picioare / Păsările cîntătoare / Cine-o fi tras clopote / Dușmanul cu tunurile / La Grivița sub tranșeu / Acolo-i mormîntul meu".

— Ascultînd asemenea poezii, e firesc să mă gîndesc și să vă întreb, cînd și cum se nasc aceste creații poetice ?

— Scriu seara și noaptea, în căsuța în care m-am născut și care se află pe șoseaua ce iese la drumul mare, cum se spune la noi. Înaintea casei se află o pădure. Iar prin apropiere, în fundul grădinii, e un crîng, unde se află o potecuță ce duce spre birtul lui Lică. Acolo a slujit bunica, Maria Birău, despre care se spune că ar fi fost birtășiță la „Moara cu noroc" a lui Ioan Slavici. Cînd mă apuc să scriu, versurile vin singure, totul e numai să am ideea despre un anumit lucru. Doar atît îmi trebuie.

— Dacă eu v-aș ruga acum să îmi faceți o poezie despre un anumit lucru, mi-ați putea face ?

— Dacă îmi spuneți acel lucru, vă pot face. Altfel, dacă numai îmi cereți să scriu o poezie, fără să-mi spuneți despre ce, nu pot.

— Ne aflăm într-o zi de toamnă. Cu ce se ocupă în aceste zile poeta țărancă Emilia Iercoșan ?

— Ziua nu am vreme să scriu nici un rînd, deoarece sînt ocupată cu lucrul.

— Ce lucrați ?

— Și anul acesta am avut atîtea prune în grădină, încît nu mai prididesc cu strînsul lor. Înainte am lucrat 14 ani la cooperativa agricolă de producție din localitate, iar acum sînt pensionară C.A.P., dar grădina tot eu trebuie să o lucrez, chiar dacă sînt pensionară. Seara, după ce am cinat, încep să scriu, reînviind, în poezie, viața ce se țese din istorie și din înnoirile veacului.

EMIL ȘIMĂNDAN ■

FLACARA Redactia : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu – 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache – 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (C. Arion, N. Ionescu – 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu – 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 32 și interior 17 33 ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană – 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian – 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie – 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef – 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export-import presă, PO Box 136–137, telex : 1112 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef : ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505